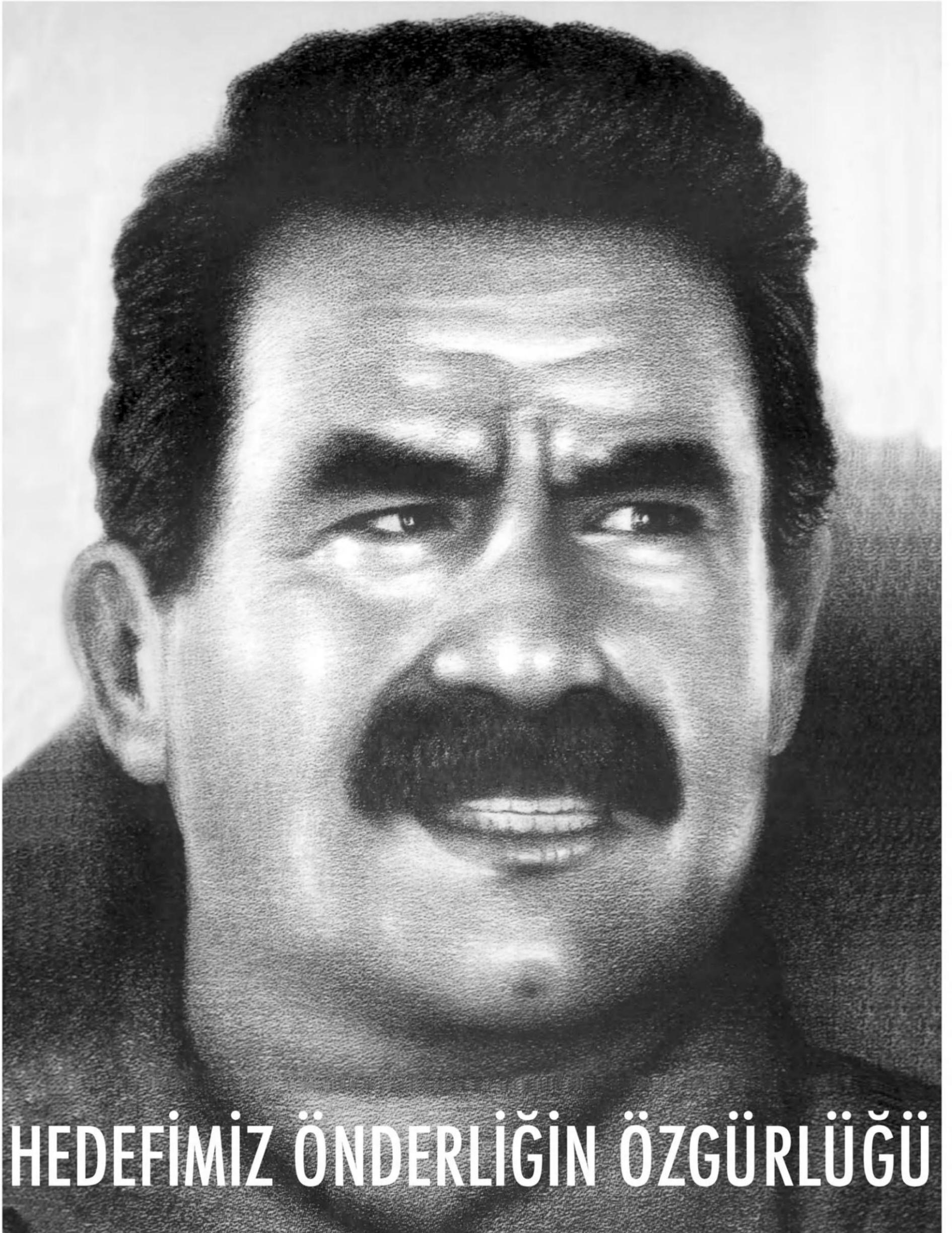

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 30 / Hejmar 350 / Sibat 2011

HEDEFİMİZ ÖNDERLİĞİN ÖZGÜRLÜĞÜ

Uluslararası komploya karşı

DÖRDÜNCÜ STRATEJİK DÖNEMİ ÖZGÜRLÜKLE TAÇLANDIRALIM

Tarihi 15 Şubat uluslararası komplosu ile bu komploya karşı direniş mücadelemizin 13. yılına giriyoruz. Halkımızın "kara gün" olarak tanımladığı komplo günü olan 15 Şubat'ı lanetliyoruz. 12 yıl boyunca başta İmralı işkence sistemine karşı insanüstü bir direniş gösteren Önder Apo olmak üzere, uluslararası komploya karşı çok yönlü direniş içinde olarak uluslararası komploya boşa çıkartan tüm direnişçileri selamlıyoruz. Yine 12 yıl boyunca başta "Güneşimizi Karartamazsınız" kampanyasının kahraman yürütücülere olmak üzere, uluslararası komploya karşı direniş içerisinde şehit düşen, kendilerini Önder Apo etrafında ateşten bir çember haline getirerek Önderliğimizi ve onun şahsında halkımızın özgür ve demokratik geleceğini savunan tüm kahraman şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyoruz.

13. yılda da komploya karşı özgürlük ve demokrasi mücadelesinin başarı çizgisinde gelişeceği açıktır. 12 yıldır Kürt halkı 15 Şubat'ı kara gün olarak lanetliyor. 13. yıla girişte ise 15 Şubat "Kürt Soykırım Günü" olarak lanetleniyor. Önder Apo, 15 Şubat'ın "Kürt Soykırım Günü" olduğunu ifade ve ilan etmiş bulunuyor. 15 Şubat 1925'te geliştirilen bir provokasyonla başlatılan Kürt soykırımı, 15 Şubat 1999 uluslararası komplosuyla doruğa ulaştırılmak istenerek tarih ile güncel birleştirilmiş oluyor. Elbette bundan sonra 15 Şubatlar Kürt Soykırım Günü olarak anılacak ve lanetlenecektir. Her 15 Şubat'ta, uluslararası komploya ve Kürt soykırımına karşı özgürlük ve demokrasi mücadelesinin nasıl geliştirileceği hususu değerlendirilecektir. Her 15 Şubat, bir yandan soykırım lanetlenirken, diğer yandan soykırıma karşı özgürlük ve demokrasi mücadelesinin yükseltildiği bir gün haline getirilecektir.

Önder Apo, 15 Şubat komplosunun 12. yılına girerken, artık uluslararası komplosun boşa çıkartıldığını ve başarısız kıldığını ilan ederek, halkımıza büyük bir müjde verdi. Komploya karşı 12. yıl mücadelesi de Önder Apo'nun bu müjdesine uygun ve denk bir biçimde geliştirilmeye çalışıldı. Dördüncü stratejik mücadele dönemi ilan edilerek uluslararası komplo tümünden yenilgiye uğratılmak ve Kürt sorununun Demokratik Özerklik çözümü halkımızın gücüyle gerçekleştirilmek istendi. Böylece Önder Apo'ya özgürlük hamlesinde büyük bir sıçrama yapılarak kalıcı sonuçlara ulaşmak hedeflendi.

Uluslararası komplo boşa çıkartılmıştır

Komploya karşı 12. yıl mücadelesinde uluslararası komplo paramparça eden siyasi sonuçlar yarattık. Dikkat edilirse uluslararası komplo Önder Apo'nun imhası hedefi üzerine kurulmuştu. Önder Apo'nun imhası üzerinden PKK'nin tasfiyesini öngörüyordu. Hareket ve halk olarak 12 yıllık komploya karşı mücadele içinde ve özellikle 12. yıl mücadelesinde PKK'yi ideolojik,

"Bilindiği gibi uluslararası komplo Önder Apo'nun imhası üzerinden PKK'nin tasfiyesini, PKK'nin tasfiyesine dayanarak da Kürt soykırımını başarıya götürmeyi hedefliyordu. Oysa değil soykırımın başarılması, 12. yıl mücadelesi içerisinde Kürt soykırımını en çok teşhir eden, tecrit eden, açığa çıkartarak mahkum duruma düşüren tarihi gelişmeler ortaya çıktı"

örgütsel ve askeri bakımdan tarihinin en güçlü dönemlerinden birine ulaştırdık. Değil tasfiye olması; PKK bölgesel ve uluslararası siyaseti etkileyen en güçlü direniş örgütü haline gelmeyi başardı. Uluslararası komplo gerçekleştirildiğinde PKK için altı aylık ömür biçiliyordu. Bu altı ay yirmi dört tane altı aya uzadı gibi, yirmi dört altı ay içinde PKK dünyanın dört bir yanında özgürlük için güçlü bir biçimde mücadele yürüten bir özgürlük ve demokrasi hareketi haline geldi.

Bilindiği gibi uluslararası komplo Önder Apo'nun imhası üzerinden PKK'nin tasfiyesini, PKK'nin tasfiyesine dayanarak da Kürt soykırımını başarıya götürmeyi hedefliyordu. Oysa değil soykırımın başarılması, 12. yıl mücadelesi içerisinde Kürt soykırımını en çok teşhir eden, tecrit eden, açığa çıkartarak mahkum duruma düşüren tarihi gelişmeler ortaya çıktı. 12. mücadele yılı içerisinde soykırım rejimini yöneten AKP hükümeti bile Dersim'de, Kürdistan'ın herhangi başka bir yerinde katliam yapıldığını, hatta soykırım uygulandığını itiraf etmek zorunda kaldı. Kürt soykırımını, seksen beş yıllık çok sinsi ve gizli bir biçimde sürdürülen bu rejim, komploya karşı 12. mücadele yılında bütün yönleriyle açığa çıkartılıp deşifre oldu; teşhir ve tecrit konumunu yaşadı. Soykırım yöntemleri teşhir edilerek, buna karşı hem Kürt halkında hem de uluslararası demokratik kamuoyunda ciddi bir duyarlılık yaratıldı. İnkâr ve imha sisteminin soykırımcı gerçeği açığa çıkartılarak, bu soykırım rejiminin tümünden yok edilip Kürt öz-

gürlüğünün gerçekleştirilmesi yönünde güçlü bir eğilim ortaya çıktı.

Uluslararası komploya karşı 12. yıl mücadelesinin sonuçlarını doğru anlamak gerekir. Her şeyden önce, AKP'nin gerçek yüzünün açığa çıkartılması, hile ve oyunlarının teşhir edilmesi başlı başına ulaşılan en önemli kazanımlardan bir tanesi olmaktadır. Çünkü açık düşmanı herkes görür. Açık saldırganı, açık inkarcıyı, sömürgeciyi herkes görüp anlayabilir. Bunu görmek, anlamak ve ona karşı tutum almak o denli zor değildir. Daha zor olan; gizli, hileli, ikiyüzlü olanı açığa çıkartmak, maskesini düşürmek, onun gerçek yüzünü göstermek, halkın onu tanımasını ve tavır almasını sağlamaktır. 12. mücadele yılında halk ve Özgürlük hareketinin ulaştığı en önemli kazanımlardan bir tanesi bu olmuştur.

Bunun ardından 1 Haziran 2010 stratejik hamle sürecinin geldiği bilinmektedir. İki buçuk aylık çok şiddetli bir düzeyde yaşanan savaş durumunun önemli sonuçları olduğunu herkes bilmekte ve kabul etmektedir. Bu savaşın daha birinci ayı dolmadan, Türk devletinin İmralı'ya giderek Önder Apo'nun kapısını çalıp, bu savaşın durdurulmasını talep ettiğini biliyoruz. Önder Apo'nun Kürt sorununun çözümünün temel ve tek muhatabı olduğu tartışmasız bir gerçektir. Nitekim bunu Türkiye toplumu da, uluslararası kamuoyu da artık böyle görmekte ve kabul etmektedir.

Ardından yaşanan referandum süreci, AKP'nin oyunlarının bozulması açısından çok önemli ve kalıcı sonuçlar

ortaya çıkarmıştır. 12 Eylül 2010 referandumu bir yandan AKP gerçeğini daha doğru ve derinlikli tanıma fırsatı verirken, diğer yandan AKP oyunlarını bozacak sonuçlar alma bakımından da çok önemli kazanımların yaratılmasını sağlamıştır. AKP'nin evet ve hayır ikilemi içerisinde 12 Eylül rejimini ve 12 Eylül anayasasını bütün topluma kabul ettirmeyi hedefleyen oyunu, demokratik siyasetin geliştirdiği boykot tutumuyla tamamen bozulmuş ve teşhir edilmiştir. Şimdi herkes daha iyi görüyor ki, 12 Eylül referandumunun kazanımları boykotçular olmuştur. Özellikle Kürdistan'da yüzde yetmiş oranında gerçekleşen boykot tutumu birçok gelişmeye imza atmıştır. Her şeyden önce Kürtler mevcut anayasayı ve buna dayanan siyasal sistemi meşru görmediklerini bu referandumla ortaya koymuşlardır. Böylece AKP'nin 12 Eylül rejimini meşrulaştırma oyununu bozmuşlardır. 12 Eylül anayasasını bütün topluma, değiştirilmiş demokratik anayasa olarak yutturma çabaları boşa çıkartılmıştır. Yine Kürdistan'da fazla oy almaya çalışarak "Kürtlerin temsilcisi AKP'dir(!)" tezini savunmanın zeminini yaratma çabaları başarısız kılınmıştır. AKP'nin referandumda yüksek oranda evet oyu alarak ve yarattığı bu rüzgara dayanıp yeniden iktidarını güçlendirecek adımlar atma planını boşa çıkartmıştır.

Bütün bunlar 12. mücadele yılında AKP'nin suratına indirilen çok etkili tokatlar olmuştur. Nitekim yediği bu tokatların sarsıntılılarıdır ki, AKP eski gücünü ve iddiasını kaybetmiş durum-

dadır. Şimdi çok çeşitli oyunlar tezgahlayıp yeni demagogiler üreterek içine düştüğü gerilemeleri gidermeye ve haziran seçimlerini yeniden kazanıp iktidarını uzatmaya çalışmaktadır.

Demokratik olmayan rejimlerin artık yaşama şansı kalmamıştır

13. komplo ve komploya karşı mücadele yılına girmekte olduğumuzda göre, uluslararası komplosunun 13. yıl gerçeğini aydınlatmak ve komploya karşı 13. yıl mücadelesinin çerçevesini çizip, hedeflerini ortaya koymak hiç kuşkusuz hem gerekli hem de yararlı olacaktır.

Bu çerçevede yeni bir şubatı yaşarken, en önemli güncel olayın ne olduğunu sorduğumuzda hiç kuşkusuz Tunus'tan başlayıp Mısır'da doruğa ulaşan halk isyanları cevabını vereceğimiz açıktır. İçinde bulunduğumuz şubat ayının en önemli bölgesel ve uluslararası olaylarının Arap halklarının bu isyanları ve demokrasi için ayağa kalkışları olduğu tartışmasızdır. Tunus, Yemen ve Mısır'da yaşanan halk isyanlarının etkisinin daha şimdiden Arap alemini aşarak bütün bölgeye yayıldığı tartışma götürmezdir. Belki Libya'da meydana gelen gelişmelerde başta ABD olmak üzere dış güçlerin etkisi olsa da, diğer ülkelerde esas olarak halkların baskısı rejime karşı kendiliğinden ortaya çıkan direniş olarak değerlendirmek gerekir. Bir yönüyle Libya ile diğer ülkelerdeki isyanların karakteri arasında fark olsa da Libya'daki rejim de varlığını sürdürmeyecektir. Şu açıktır ki gerçek anlamda demokratik olmayan, halklarını demokratik yönetimine katmayan rejimlerin meşruiyeti kalmamıştır. Halklar artık doğrudan kendi siyasi iradelerini yansıtan demokratik ve özgürlükçü sistem istemektedirler.

Bu durumun Kürdistan'daki mücadeleyi de ciddi biçimde etkileyeceği açıkça görülmektedir. Özellikle Mısır'da yaşanan ve gittikçe sertleşen, çatışmalı hal alan gösterilerin bölgeyi daha derinden etkileyeceği anlaşılmaktadır. Çünkü Mısır deyip geçmemek gerekir. Unutmayalım ki, beş bin yıllık devletçi geleneğin var olduğu zeminde bu hareketler ortaya çıkmaktadır. Beş bin yıl öncesinin firavun sistemi ve ona karşı köleleştirilen insanların, köleleştirilmeye çalışılan toplumların direnişleri neydiyse, günümüzde de son firavun Hüsnü Mübarek rejimine karşı Arap halkının isyanı benzer bir özgürlük ve demokrasi arayışını ifade etmektedir.

Mısır, beş bin yıllık devletçi uygarlık sisteminin temel merkezlerinden biri olduğu gibi, Avrupa modernitesinin iki yüz yıldır Ortadoğu'ya saldırılarının temel merkezi dayanaklarından birisidir de. Nitekim İngiliz ve Fransız emperyalistleri Ortadoğu'yu ele geçirmek istediklerinde ilk adım attıkları yer Mısır olmuştur. Yine I. Dünya Savaşı ardından Ortadoğu'nun ve Arap aleminin bölünüp parçalanmasında Mısır temel bir yer almıştır. En son Büyük Ortadoğu

Projesini kendine özgü yöntemlerle Ortadoğu'da egemen kılmak için çaba harcayan son ABD yönetiminin başkanı Obama'nın da bu görevini başarmak üzere Mısır'ı birinci dereceden üs seçtiği geçtiğimiz süreçte açığa çıkmış durumdadır. Bütün bunlar gösteriyor ki, çağlar boyunca Mısır, dünyadaki devletçi sistemin temel karargahlarından biri konumundadır.

O nedenledir ki, Tunus'tan, Yemen'den başlayıp Mısır'da doruğa ulaşan halk isyanı, beş bin yıllık firavun devletçiliğine karşı halkların özgürlük için direnişlerinin günümüzde yeniden yükselişinden başka bir şey değildir. Yine Hüsnü Mübarek rejimine karşı isyan ederek demokrasi isteyen Mısır halkının, iki yüz yıllık Avrupa modernitesinin saldırılarına karşı direndiği tartışmasıdır.

Bütün bunlar beş bin yıllık devletçi uygarlık sisteminin artık tümünden çürümüş olduğu ve aşılması gerektiğini gösteriyor. İki yüz yıllık Avrupa modernitesi saldırılarının Ortadoğu'da başarısız kaldığını, iflas ettiğini, boşa çıktığını gösteriyor. Tunus'ta, Yemen'de, Mısır'da Arap halkı, kapitalist modernitenin başlarına diktiği despotizmi, diktatörlükleri yerle bir ediyor. Bu durumun giderek diğer Arap ülkelerine de yayılacağı ve bütün bölgeyi etkisi altına alacağı açıkça görülüyor. Arap halkı artık kapitalist tiranlıklar altında yaşamak istemiyor.

Ortadoğu'da gerçek anlamda bir dünya savaşı yaşanıyor

Kürtler zaten otuz yıldır kapitalist modernitenin dayattığı soykırım rejimini yenilgiye uğratabilmek için her türlü cesaret ve fedakarlığı göstererek, büyük bir direniş içerisinde bulunuyor. Türkiye emekçileri, kapitalist modernitenin en hileli kolu olan oligarşik diktatörlüğü yıkabilmek için on yıllardır büyük bir özveriyle direniyor. Yine İran'daki halklar, daha önce nasıl ki şah tiranlığını yıktıysa, şimdi de islam cumhuriyeti adı altında kendilerine dayatılan otokratik diktatörlüğü yıkabilmek için en cesur ve fedakar bir direniş mücadelesi içine girmiş bulunuyor.

İşte bütün bunlar komploya karşı yeni bir mücadele yılına girerken Ortadoğu'da gerçekte yaşananları bize gösteriyor. Çok açık ki Ortadoğu'da gerçek anlamda bir dünya savaşı yaşanıyor. Her yanında çatışma var. Dört bir yanında halklar isyan halindedir. Afganistan'da, Irak'ta bu durum bir başka biçimde yaşanıyor. Kürdistan'da, Filistin'de farklı duruma geçiyor. Tunus'tan Mısır'a halk isyanları farklı bir seyir izliyor. Türkiye'de, İran'da mücadelenin yöntemi ve çerçevesi biraz daha farklı durumdadır. Peki, tüm bunlar neyi gösteriyor? Ortadoğu'nun yeni bir değişim ve dönüşümün içinde olduğunu gösteriyor.

Ortadoğu'daki gelişmeler Güney Kürdistan'ı da etkilemiştir. Bu doğal bir durumdur. Çünkü Güney Kürdistan'daki siyaset ve yönetim anlayışı Ortadoğu ulus devletçi diktatörlüklerin türevi gibidir. Zaten siyaset ve yönetim anlayışını burada öğrenmişlerdir. Bu nedenle toplumun üstünde elit, hükmeden bir yönetim anlayışı vardır. Öyle ki birçok bakımdan daha da hoyrattır. Özellikle ekonomik imkanların tümünün bu siyasal elitin elinde bulunması, bu yönetimlerin toplumsal meşruiyetlerinin ne kadar zayıf olduğunu göstermektedir. Kürtler ilk defa sömürgeci baskıdan kısmen kurtulmuş, nefes almış olsa da, benzer bir yönetim anlayışı altına girmişlerdir. Kuşkusuz Kürtler kültürel ve sosyal olarak biraz

nefes almışlardır. Zaten bu nedenle mevcut yönetimler kendini yaşatmaktadır. Kürtlerin ilk defa "Kürdistan bizimdir, bizim de kendi ülkemizde özgürce yaşama imkanımız doğmuştur" duygusunu kullanarak mevcut yönetimin çirkinliklerini örtmeye çalışmaktadırlar. Ancak halk giderek bu yönetimin Kürtleri güçlendirmediklerini, aksine zayıflattığını düşünerek demokratik bir yönetim ve demokratik bir yaşam talebini ortaya koymaktadır. Nitekim KDP ve YNK dışında yeni siyasi güçlerin ortaya çıkması bunun sonucudur.

Güney Kürdistan'da Goran hareketinin çağrısıyla Kürt gençlerinin sokaklara dökülmesi Güney Kürdistan yönetiminin toplumdan kopuk, elit karakterini tüm yönleriyle açığa çıkarmıştır. Halk Güney'de siyasal ve ekonomik alandaki yozlaşmaya tepki duymaktadır. Demokratik yaşam ve kaynakların adil bölüşümünü istemektedir.

disinin yönettiği bir demokratik sisteme Güney Kürdistan'da da acilen ihtiyaç bulunmaktadır. Bu açıdan Önder Apo'nun Demokratik Konfederalizm sisteminin tam da bu süreçte Güney Kürdistan'da kurulması için çaba gösterilmelidir. PÇDK'nin açıkladığı program olumludur, ancak anayasa ve yeni siyasal sistem doğrudan ve gerçek demokrasi üzerine kurulursa anlamlıdır. Yoksa Avrupa'daki gibi yine elitlerin etkin olduğu, ama topluma da kısmen nefes aldırıldığı bir sistemden başka bir şey ortaya çıkmaz. Eski yönetim anlayışları yeni koşullarda devam eder. Zaten eski yönetim anlayışları, ancak kendisini halkın tepkilerini dikkate alarak yeni koşullara uyarlırsa ayakta kalabilir. Halklar bunun için isyan etmemektedir. Kendi demokratik iradelerinin ortaya çıkmasını ve kendi yaşamlarını kendilerinin örgütlemesini istemektedir. Bunun için

çağı, bu isyanlar bir yerde bastırılrsa da bir başka yerde yeniden patlayacağı açıktır. Dolayısıyla 2011 yılında Ortadoğu'nun geçmişe göre daha çok çatışmalı ve mücadeleli olacağı tartışmasıdır. Bu gerçeği böyle görüp anlamamız yerinde olacaktır.

Nitekim daha 2000'li yılların başında Önder Apo bölgede böyle bir sürecin gelişeceğine dikkat çekmişti. Ciddi bir kaos durumunun var olduğunu ve bunun yeni bir uygarlık gelişimini doğurmaya aday bir durum olduğunu ifade etmişti. Şimdi yaşananlar tamamen bu dehaca öngörülerin doğrulanması oluyor.

Peki, bu çatışmalı durum nereye gidecek ve hangi sonuçları verecektir? Hiç kuşkusuz şimdiden şu biçimde olacak diye net bir cevap vermek mümkün değildir. Sadece ihtimaller, değişik olasılıklar üzerinde durulabilir. Nitekim dikkat edilirse Arap toplumunda

Bununla birlikte, geçmişten gelen islami akımlar da ortaya çıkan halk isyanlarını fırsat bilerek kendilerini etkili kılma çabası içerisine girmişlerdir. Çeşitli adlar altında geçmişten beri var olan islami örgütlerin gittikçe daha fazla öne çıktıkları, aktivite kazandıkları görülmektedir. Dahası, Türkiye'deki AKP modeli gibi, ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesinin özünü oluşturan ılımlı islam modelinin Mısır ve diğer Arap ülkelerinde de geliştirilme, böylece küresel kapitalizm ile siyasal islami bir potada uzlaştırma ihtimali de zayıf değildir. Nitekim AKP'nin, bu yönlü sonuçların ortaya çıkması için daha şimdiden bölge düzeyinde yoğun bir çaba içerisinde olduğu gözlenmektedir. Söylenildiği gibi AKP halklar için değil, olsa olsa kapitalist sistemin işbirliği için model olabilir. kaldı ki Arap dünyasında işbirlikçi islama dayalı model geliştiğinde Mısır'ın bütün Arap dünyasının modeli ve merkezi olacağı açıktır. Hatta böylece uluslararası güçler Türkiye ve İran'ı bölgedeki hakimiyet sürecinde Mısır'la dengelemiş olacaklardır.

Tabii bunların yanında bir de bölgenin gerçek demokrasiye ulaşma ihtiyacı vardır. Ne ABD'nin kendi hegemonyasını ifade eden sözde demokratikleşme olan ılımlı islam sistemi, ne radikal islamcılığın İran benzeri çıkışları bölge sorunlarını çözmek açısından yeterli bir güce sahiptir. Tersine, bölgenin demokratik toplumsal geleneği 21. yüzyılda gerçek demokrasinin; çoğulculuğa dayalı, doğrudan ve katılımcı, özgürlükleri ifade eden demokrasinin Ortadoğu'da gelişip kökleşmesi için önemli bir tarihsel ve toplumsal temel sunmaktadır. Bu bakımdan da Önder Apo'nun Demokratik Konfederalizm olarak tanımladığı tabandan gelen gerçek demokratik sistemin bölgenin bütün alanlarında, bütün toplumlarında gelişmesi, bilinç ve örgütlülük kazanması durumu da çok etkili olasılıklardan biri konumundadır. Nitekim Kürdistan'da yürüttüğümüz Demokratik Konfederalizm mücadelesi, yarattığı gelişmelerle daha şimdiden bölgeyi bu yönlü etkilemektedir. Türk, Arap, Fars ve diğer toplumlara çözümün gerçek demokraside, yani Demokratik Konfederalizmde olduğu gerçeği Kürdistan özgürlük mücadelesi tarafından bütün bölgeye yayılmaktadır. Önder Apo'nun bu doğrultudaki teorik açıklamaları, savunmaları başta Türk ve Arap aydınları olmak üzere bölgenin toplumlardan itibaren mevcut çelişkililer ve çatışmalı durumu aşarak kalıcı demokratik bir sistem yaratabilmek açısından son derece öğretici ve açıklayıcı olmaktadır.

Sonuç olarak şu söylenebilir: Mevcut durumda bir yandan, Türkiye'deki gibi, ABD-siyasi islam ittifakının Büyük Ortadoğu Projesi temelinde bölgede ulus-devlet sistemini kısmen değiştirecek rötuşlanmış bir ulus devlet hegemonyası kurma çabası ile Önder Apo'nun Demokratik Konfederalizm Projesi temelinde Kürdistan'dan gelişen gerçek demokratik devrimin çatışması yaşanmaktadır. Daha şimdiden çeşitli varyasyonlar olsa bile, esas çatışmanın bu iki güç arasında olduğu, 2011 yılında da bölgesel mücadelenin bu temelde gittikçe daha belirgin bir biçimde yaşanacağı, esas mücadelenin bu iki proje arasında giderek derinleşip süreceği tartışmasıdır. Hiç kuşkusuz bu mücadelenin nasıl sonuçlanacağını da zaman gösterecektir. Önümüzdeki süre içerisinde tarafların süreci doğru değerlendirme, kendilerini örgütleme, eyleme geçirme, etkinlikleri, düzeyleri sonucun nasıl olacağını tayin edecektir.

“Tüm bu çatışmalı durum şunu açıkça ortaya koyuyor ki, iki yüz yıldır Ortadoğu'yu ele geçirmek için saldırı halinde bulunan Avrupa kapitalizmi iflas ediyor; bu sistemin bölgede yarattığı ulus devlet despotlukları bir bir yıkılıyor; Ortadoğu toplumları köhnemiş geleneksel uygarlığı yaşamak istemedikleri gibi, Avrupa kapitalizmini de yaşamak istemiyor; dışarıdan dayatılan bu sistemi reddediyor ve alternatifini arıyor”

Ancak Goran hareketi halkın bu tepkisini değerlendirmek istese de kendisinin demokratik siyaset ve yönetim anlayışında olmadığı görülmektedir. Goran hareketi objektif durumu değerlendirerek aslında kendisi Güney'deki imkanlardan yararlanmayı hedefleyen bir yaklaşım içindedir. Siz bu kadar sömürüyorsunuz, bütün imkanları siz kontrol ediyorsunuz, artık bu imkanlardan biz de yararlanmalıyız demektirler.

Halkın tepkileri haklıdır; ancak bunlar Kürdistan'da demokratik konfederal sistemin vesilesi yapılmalıdır. Artık merkezi yönetim anlayışı son bulmalı, bunun yerine her köyün, kasabanın ve şehrin kendisini yönettiği demokratik sistem gerçeği yaratılmalıdır. Siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel alandaki tüm kararlar bu taban örgütlenmeleri tarafından verilmelidir. Eğer demokratik siyaset anlayışıyla toplumun tabandan örgütlenmesiyle toplumun güç yapılması hedeflenirse o zaman mevcut yönetimler yerine alternatif bir sistem ortaya çıkarılmış olur. Özcesi toplumun her alandaki kendi yaşamını kendisi örgütleyip ken-

Önder Apo'nun düşüncelerinin Güney'de yaygınlaştırılması ve pratikleştirilmesi çok acil hale gelmiştir.

Ortadoğu'da köhnemiş işbirlikçi sistemler iflas ediyor

Tüm bu çatışmalı durum şunu açıkça ortaya koyuyor ki, iki yüz yıldır Ortadoğu'yu ele geçirmek için saldırı halinde bulunan Avrupa kapitalizmi iflas ediyor; bu sistemin bölgede yarattığı ulus devlet despotlukları bir bir yıkılıyor; Ortadoğu toplumları köhnemiş geleneksel uygarlığı yaşamak istemedikleri gibi, Avrupa kapitalizmini de yaşamak istemiyor; dışarıdan dayatılan bu sistemi reddediyor ve alternatifini arıyor. Ortadoğu son yirmi yıldır zaten böyle yoğun bir arayış ve çatışma içindeydi. Öyle anlaşılıyor ki, 2011 yılında bu çatışmalı durum hem daha çok yaygınlık kazanacak, hem de daha fazla derinleşecektir. Yılın daha başında Arap toplumunun, Arap halkının başlattığı isyanlar bölge üzerinde böyle bir etki ortaya çıkarmıştır. Bunun, ne kadar baskı ve saldırı uygulanırsa uygulansın durdurulamaya-

gelişen halk isyanlarının ciddi bir örgütlülüğe dayanmadıkları, dolayısıyla hangi yönde ilerleyeceğinin belli olmadığı bir durum yaşanmaktadır. Bu nedenle daha şimdiden birçok akım demokrasi, ekme ve özgürlük için ayağa kalkmış olan bu halkların direnişini kendi siyaseti doğrultusunda sonuçlandırmak istemektedir. Herkesten çok küresel kapitalist sistemi yöneten güçler; ABD, İngiltere, İsrail gibi devletler bölge hegemonyalarını kaybetmek için çok yoğun bir müdahale ve çaba içerisindedir. Şimdiye kadar destekledikleri diktatörlükler halkın yumruğuyla yıkılmaya başlayınca, bölgeyi tümünden kaybetmemek açısından yeni politik stratejiler devreye sokmuşlardır. Bölgede hakimiyetlerini yeni işbirlikçilerle sürdürmek için de bin bir türlü yola, yönteme, hileye başvurmakta, bir yandan kendilerine bağlı diktatörlükleri çekilmeye zorlarken, diğer yandan kontrolü kaybetmeden kendi sistemlerine uygun bir değişimin gerçekleşmesi için çok yönlü çaba harcamaktadırlar. Bu bakımdan da mevcut isyanların sonucu üzerinde etkili olacakları şimdiden anlaşılmalıdır.

Varlığını koruma Kürtler için hala temel sorundur

Uluslararası komploya karşı 13. mücadele yılına girerken, bölgede yaşanan bu önemli ve tarihi olaylarla birlikte, Türkiye ve Kürdistan'da da ciddi gelişmelerin yaşandığı tartışmasız bir gerçektir. Özellikle uluslararası komploya karşı mücadele söz konusu olduğunda, Hüsnü Mübarek diktatörlüğünün 13. mücadele yılına girerken yıkılması bizim için çok heyecan verici gelişme olmuştur. Neden? Unutmayalım ki, uluslararası komplo en etkili rol oynayan kişiliklerin başında günümüzün firavunu Hüsnü Mübarek gelmektedir. Eğer Hüsnü Mübarek gibi birisi olmasaydı ve ABD planları doğrultusunda etkili bir rol ifa etme durumuna girmeseydi hiç kimse Hafız Esat yönetimini bu düzeyde etkileyemez ve Önder Apo'nun Suriye'den çıkartılmasına neden olamazdı. Eğer uluslararası komplo hayat bulduysa, uygulamaya konulduysa ve giderek 15 Şubat komplosu gerçekleşseyse, 9 Ekim 1998'de Önder Apo'nun Suriye'den çıkartılması dayatması olduysa ve Suriye yönetimi böyle bir tutum almaya zorlandıysa, bunda herkesten çok son firavun Hüsnü Mübarek'in rolü ve etkisi olmuştur. Kürt halkına, onun önderliğine, onun özgürlük umuduna karşı böyle haince bir saldırıda bulunan bir diktatörün günümüzde Arap halkı, emekçileri, gençleri, kadınları tarafından sokakta taşlanıyor olması ve çökertilmesi elbetteki Kürt halkına moral vermektedir. Bu durum, Kürt-Arap demokratik birliği, dostluğu ve kardeşliği açısından büyük bir gelişmeye, yaklaşılmaya tanıklık etmektedir.

Bir yandan uluslararası komplo böyle tehlikeli rol oynamış bir kişiliğin kendi halkı tarafından taşlanarak kovulmasının verdiği coşku ve heyecan, diğer yandan ise 12 yıllık komploya karşı mücadelede edindiği bilinç, tecrübe ve örgütlülüğe dayanarak Kürt halkı, komploya karşı 13. mücadele yılına kuşkusuz her zamankinden çok daha güçlü ve iddialı bir biçimde girmektedir. Böyle bir tutum içerisinde olmaması için de bir neden yoktur. Çünkü her ne kadar 12 yıllık direniş uluslararası komploya boşa çıkartmış, başarısız kılınmışsa da, Kürt halkına dayatılan soykırım rejimini yok etme, ortadan kaldırma sonucuna ulaşılammıştır. Kürt halkı için soykırım tehdidi hala her zamanki gibi varlığını sürdürmektedir. Yani varlığını koruma Kürt halkı açısından geçmişte nasıl temel bir sorun idiye, şimdi de en temel sorun olma durumunu sürdürmektedir. Çünkü bütün yalan ve hilelerine rağmen AKP hükümeti, Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun çözümü yönünde gerçek anlamda ciddi bir adım atmamaktadır. Aslında hep adım atıyormuş gibi görünüp gerçekte ise inkar ve imha sistemini daha çok incelterek sürdürmeye çalışmaktadır. Bu konuda asla yanılmamız ve duyarlılığımızı kaybetmememiz gerekiyor.

Evet, soykırım rejimi teşhir edilmiştir, uluslararası komplo boşa çıkartılmıştır, AKP'nin maskesi düşürülmüştür, sömürgeci sistem ağır bir biçimde darbenerek çıkmaz içerisine sokulmuştur. Bunların hepsi Özgürlük mücadelesi temelinde ortaya çıkartılmış olan gerçeklerdir. Ama bütün bunlara rağmen,

inkar ve imha sisteminin esas olarak aşılmadığı, zihniyet ve politikada varlığını hala sürdürdüğü, Türk devletinin ve AKP hükümetinin Kürt soykırımını sürdürmede inceltmiş yöntemler kullanarak hala ısrar etmekte olduğu tartışmasız bir gerçektir. Nitekim dikkat edilirse AKP her şeyi haziran seçimlerinin sonrasına erteleyerek zaman kazanmaya çalışmaktadır. Herhalde seçim ardından da, işte ele alıyoruz, yapacağız diyerek oyalayacak, yine her şeyi kendi elinde tutarak, aslında çözüm üretmek yerine, çözüm için ortaya çıkan imkanları, birikimi tasfiye etmeye çalışacaktır.

AKP hükümeti Kürt özgürlük hareketine karşı zayıf konumunu güçlendirmek için işbirlikçi Kürtleri devreye sokmuş bulunmaktadır. Bu işbirlikçi Kürt çevreleri bir taraftan AKP'nin politikalarını meşrulaştırmak için kullanırken, diğer taraftan Kürt özgürlük hareketini tasfiye etmede bir araç olarak kullanmak istemektedir. Nasıl ki uluslararası komplo meşruiyeti en fazla da KDP ve YNK'nin tutumlarına dayandırılarak yapılmışsa, bu dönemdeki tasfiye politikasının meşruiyeti de

“Her ne kadar 12 yıllık direniş uluslararası komploya boşa çıkartmış, başarısız kılınmışsa da, Kürt halkına dayatılan soykırım rejimini yok etme, ortadan kaldırma sonucuna ulaşılammıştır.

Kürt halkı için soykırım tehdidi hala her zamanki gibi varlığını sürdürmektedir. Yani varlığını koruma Kürt halkı açısından geçmişte nasıl temel bir sorun idiye, şimdi de en temel sorun olma durumunu sürdürmektedir”

sarioğulları gibi işbirlikçi Kürtleri bir süreden beri kullanmaktadır. AKP'nin tasfiye politikasına karşı mücadele edilirken Kemal Burkay ve Ensarioğulları gibi işbirlikçilerin iyi teşhir edilmesi gerekmektedir. Şıvan gibilerinin ise AKP'nin uzantısı olmaktan vazgeçirilmesi, vazgeçemedikleri takdirde bunların teşhir edilmesi gerekmektedir. Çünkü Kürt özgürlük hareketiyle devletin tasfiye politikasının uygulayıcısı olan AKP arasındaki mücadele kültürel soykırımı dayatmaya karşı, bu soykırımı boşa çıkarma ve özgür yaşamı sağlama mücadelesidir. Kürt sorununun çözümünün kendisini dayattığı süreçte bu işbirlikçi tutumlar devlete nefes aldirarak sorunun çözümünden kaçmasını sağlayacak biçimde tarihsel olumsuzluk

çim sonrasına havale edilmeye çalışıldığı açıktır. Bunun bir AKP oyunu olduğu konusunda elbette bir kuşkusuz yoktur. Seçim sonrasında bu konuda adım atmaya bir tarafa bırakalım, tasfiye politikasını daha da hızlandıracaktır. Fakat seçim fırsat bilinerek böyle tehlikeli bir oyun oynanmaya çalışılmaktadır. AKP bunu yaparken, CHP ve MHP gibi güçlerin de bu seçim sürecinde Kürt sorununu çözüm yönünde değil de milliyetçi tahrik ve kışkırtma yönünde kullanmaya çalıştıkları ve bunu daha fazla da gündemleştirecekleri anlaşılmaktadır. Bu seçim sürecinin en temel propaganda konusunun Kürt sorunu olacağı açıktır; ama bu Kürt sorununa demokratik çözüm arama temelinde değil, tam tersine

uçakları ve helikopterlerin alımı, elli bin kişilik sözleşmeli paralı ordu örgütlenmesi girişimi, Hizbullahçılarının bırakılması, yeni kontra örgütlenmelerinin geliştirilmeye çalışılması gibi hususlar AKP-Genelkurmay ittifakının seçim sonrası açısından yeni bir savaş hazırlığı içerisinde olduğunu bize göstermektedir.

Öyle anlaşılıyor ki, 29 Aralık 2010 tarihli Milli Güvenlik Kurulu toplantısı böyle bir savaşı planladı ve şimdi de çok yönlü bir çabıyla hem hükümet, hem de ordu böyle bir plan doğrultusunda savaş hazırlığı yapıyor. Nitekim 29 Aralık Milli Güvenlik Kurulu toplantısı ardından yapılan açıklamada “eylemsizlik süreci ardından ortaya çıkacak duruma göre teröre karşı mücadelenin sorunları görüşülerek, alınacak önlemler tespit edilmiştir” diye bir açıklama yapılmıştı. Beş saati aşan bir süre içerisinde Türkiye yönetiminin aslında seçim sonrası için yeni bir savaş planı hazırladığı açıkça ortaya çıkmıştı. Seçim ardından bir yandan AKP'nin oyun ve hileleri, Kürt halkını beklenti içine sokma, uluslararası kamuoyunu bu temelde etkisizleştirme çabaları sürerken, diğer yandan da böyle topyekun bir savaş hazırlığı yapacakları ve fırsat bulduklarında da saldıracakları anlaşılmaktadır. Bu, karşımızdaki gücün temel politik duruşunu ifade etmektedir. Bu konuda asla yanılığ içerisinde olmamız gerekiyor.

Bilindiği gibi hareket ve halk olarak, Önder Apo'nun çağrısı üzerine 13 Ağustos'ta, mücadeleyi en etkili geliştirdiğimiz bir ortamda, yeni bir eylemsizlik süreci ilen edildi. Siyasi soykırım operasyonlarının, KCK davalarının en büyük tahrik biçiminde devam ettirilmesine rağmen, halk üzerindeki polis baskısının, dağda gerillaya dönük operasyonların sürdürülmesine rağmen, Önder Apo'nun çağrısına uyularak, tek yanlı büyük özverilerde bulunarak bu eylemsizlik kararı alınmıştır. Kürt sorununun çözümü konusunda Önder Apo'nun insanüstü çabalar yürüttüğü tartışmasızdır. Kürt sorununun çözümü için Yol Haritası hazırladı, yine onun daha genişletilmiş olarak bir savunma hazırlayıp verdi, çözüm yönünde kendisiyle yapılan görüşmelerde en makul öneriler ve çözüm projeleri ortaya koydu. Kürt özgürlük hareketi ve halk Önder Apo'nun bu çabalarını eksiksiz destekledi. Şunu hiç kimse görmezden gelemez ve inkar edemez: Kürt tarafı sorunun barışçıl siyasi çözümüne sonuna kadar bağlıdır, açıktır, bu konuda tutarlıdır. Barışçıl ve siyasi çözüm ne tür hareket etmeyi gerektiriyorsa o tarzda hareket etmekten bir milim sapmamıştır. Büyük fedakarlıklar göstererek barışçıl siyasi çözümün gerçekleşmesi için çaba harcamıştır. Önder Apo'nun çabaları, hareketimizin ve halkımızın özverili tutumu bunu çok net bir biçimde göstermektedir.

AKP bir demokratik güç ve çözüm gücü değildir

Hiç kimse “Kürtler savaştan, çatışmadan yana, Kürt sorununun çözümünü istemiyorlar” diyemez. Bunu söyleyenler gerçekten tarihin en büyük yalancıları, gerçek sapırcıları olurlar. Çünkü gerçekler ortada. İki binden fazla Kürt siyasetçisi 12 Eylül faşist rejiminde benzer biçimde zindarlarda tutuluyor, mahkemelere çıkarı-

işbirlikçi Kürtlere dayandırılarak yapmak hedeflenmektedir. Kemal Burkay'ın Türkiye'ye dönecek olması ve Kürt özgürlük hareketi'ne ahlaksızca saldırması AKP'nin bu tasfiye politikalarının bir parçası olarak görülmelidir. AKP bunlar üzerinden “PKK Kürtleri temsil etmiyor, başka Kürtler de var” diyerek Kürt sorunundaki çözümsüz politikasını ve Kürt özgürlük hareketini muhatap almama tutumunu sürdüreceği anlaşılmaktadır. Kürt sorununun çözümsüz kalmasında bu tür işbirlikçilerin Türk devletine verdiği cesaret de etkili olmaktadır. Yalnız Kemal Burkay değil, Şıvan'ın da AKP'nin politikalarının uzantısı haline getirilmek istenmesi, Kürt özgürlük hareketine karşı yürütülmek istenen tasfiye politikasının taktik yaklaşımı gereğidir. AKP'nin son dönemde milliyetçiliğe sarılması sonucu Kürtler içinde teşhir olmasını bu tür araçları kullanarak durdurmaya çalışmaktadır. Zaten içeride de Galip En-

yaratacak karakterdedir. Bu nedenle bunların durumunun toplumca bilince çıkarılması ve teşhir edilmesi önemli hale gelmiş bulunmaktadır.

AKP oyalama taktiğine devam ediyor

Komploya karşı mücadelenin 13. yılına girerken Türkiye'nin şimdiden yeni bir genel seçim süreci içinde olduğu açıktır. Seçim nedeniyle Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun çözümü yönünde ciddi adımlar atılmayacak, her şey seçim sonrasına havale edilmeye çalışılacaktır. Nitekim AKP bunu çok net ve açık bir biçimde yapmaktadır. İster yeni demokratik anayasa olsun, ister Hakikatleri Araştırma Komisyonu olsun, isterse de Önder Apo'nun koşullarının iyileştirilmesi ve siyasi soykırım operasyonlarının durdurulması konuları olsun, Kürt sorunuyla ilgili bütün temel konuların se-

Kürt sorununu milliyetçi çatışmanın aracı haline getirme, tahrik vesilesi yapma, çözüm yerine çözümsüzlüğü derinleştirme temelinde kullanma yönünde olacaktır. Mevcut siyasi oligarşinin yaklaşımının bu olduğu açıktır ve bunun derinleştirileceği, sürdürüleceği görülmektedir.

Seçim ardından da, “yeni seçim oldu, hükümet kurulacak, meclis inşa edilecek, yeni program olacak” denilerek, bu yılın ikinci üçte birlik bölümü de öylece götürülmeye, çözümsüzlük bu biçimde sürdürülmeye çalışılacaktır. Nitekim bazı çevreler zeminini oluşturmak için bunu propaganda etmeye, yazıp çizmeye başlamıştır. Seçim ortamı yaklaştıkça bu yönlü propagandaların daha da artacağı anlaşılmaktadır.

Geriyeye yılın üçte birlik son bölümü kalıyor ki, herhalde AKP hükümet olur, kendini sağlamlaştırır ve fırsat bulursa, geriye kalan bu üçte birlik bölümde Türkiye'nin tüm imkanlarını seferber ederek Özgürlük hareketimizi imha ve tasfiye edebilmek için ideolojik, siyasi ve askeri tüm alanlarda topyekun bir imha ve tasfiye saldırısı yürütecektir. Nitekim şimdiden bu yönlü yoğun bir hazırlık içerisinde olduğu gözlemlenmektedir. AKP-Genelkurmay uzlaşmasının esasta böyle bir ittifaka ve plana dayandığı bilinmektedir. Askeri harcamalar, savaş

“9 Aralık 2010 tarihli MGK toplantısı bir savaşı planladı ve şimdi de çok yönlü bir çabıyla hem hükümet, hem de ordu bir plan doğrultusunda savaş hazırlığı yapıyor. Seçim ardından bir yandan AKP'nin Kürt halkını beklenti içine sokma, uluslararası kamuoyunu etkisizleştirme çabaları sürerken, diğer yandan da topyekun bir savaş hazırlığı yapacakları ve fırsat bulduklarında da saldıracakları anlaşılmaktadır”

lıyor. Her gün siyasi soykırım operasyonlarına yenileri ekleniyor. Halk üzerinde, kadınlar, gençler, çocuklar üzerinde çok şiddetli polis terörü var. Dahası, otuz yıllık savaş içerisinde çöplüklere atılmış insan cesetleri çıkarılıyor. Kürt'e TC devletinin ve hükümetlerinin nasıl yaklaştığını, Kürt'e dayatılan soykırımın esasının ne olduğunun en iyi bir biçimde çöplüklerden çıkarılan bu cesetler gösteriyor. Çok açık ki, soykırım rejimi Kürt'ü insan yerine koymadığı gibi, hiçbir insanca davranış ölçüsü dahi göstermiyor, göstermek istemiyor. Dikkat edilirse, çöplüklerden çıkarılan cesetler karşısında AKP susuyor, CHP, MHP susuyor, sivil toplum örgütlerinin büyük kısmı susuyor, medyanın büyük kısmı susuyor. Neden? Çünkü suçüstü yakalanmışlardı. Çünkü burada insanlık katliamı var, insanlık suçu var, ahlaksızlık var, tarihin en ağır faşizmi var, soykırımcılığı var. Çöplüklerden çıkarılan insan kemikleri karşısında AKP hükümetinin gösterdiği tutum soykırımda ısrar edildiğinin en açık kanıtıdır. Dolayısıyla AKP konusunda gerçekten netleşmiş bulunuyoruz. AKP bir demokratik güç değildir, çözüm gücü değildir. AKP, Kürt'e dayatılan soykırım rejimini en hileli biçimde sürdürmeye çalışan en son özel savaş hükümetidir. Bunu böyle bilmemiz, anlamamız gerekiyor. Böyle anlaşılmadığı takdirde bu soykırımı sürdüren özel savaş gücüne karşı doğru ve etkili bir mücadele yürütülemez.

Türk devleti ve AKP hükümetinin bu tutumu neyi ifade ediyor? Çok açık ki 13. yılda da uluslararası komplonun saldırılarını sürdürmeye çalışacağını ve dolayısıyla komploya karşı 13. yıl mücadelesinin de çok yönlü geçeceğini gösteriyor. 13. mücadele yılının çok yönlü, daha derin, daha kapsamlı ve daha stratejik özellikler taşıdığı anlamına geliyor.

Elbette Önderlik, Kürt özgürlük hareketi ve halk Kürt sorununun Türkiye'nin demokratikleşmesi temelinde barışçıl ve siyasi yöntemlerle çözülmesini istiyor. Çünkü bunun Kürtlerin ve Türklerin çıkarına daha uygun olduğuna inanmaktadır. Yoksa güçsüz ve zayıf olunduğu, mücadele etmekten yorulduğu ve çekinildiği, sert mücadelelerin istediği cesaret ve fedakarlık gösterilmediği için böyle bir istemde bulunulmuyor. Tam tersine, Kürt özgürlük hareketi ve Kürt halkı bütün bunların hepsini çok daha güçlü gösterebilecek bir dönemi yaşıyor. Fakat barışçıl siyasi çözüm daha uygun ve insani görüldüğü için, Önder Apo'nun çözümü bu olduğu için, Önder Apo'nun böyle bir çözüm gerçekleşmesini istediği için Kürt özgürlük hareketi böyle bir tutum takındı. Eğer devlet ve hükümet şiddeti ve imhayı dayatır, soykırımda ve tasfiyede ısrarlı olurlarsa elbetteki buna karşı da hareket ve halk olarak mücadele tarihimizin en büyük, en derin ve en kapsamlı direnişini bu önümüzdeki süreçte gerçekleştireceğiz tartışmasızdır. Bu doğrultuda Önderliğimiz ve hareketimiz mart başında kapsamlı değerlendirmeler yapacaklarını ilan etmiş bulunuyor. Elbette bu, eylemsizlik sürecinin kaderiyle ilgilidir. Eylemsizliğin devam edip etmeyeceği, eğer edecekse hangi ölçülerde edeceği, eğer sona ererse nasıl bir sürecin gündeme geleceği kuşkusuz bu mart başındaki değerlendirmede ortaya konacaktır. Ancak AKP hükümetinin politikaları eylemsizliği cesaretlendirecek bir durum arz etmemektedir. Çözümün temel aktörü olan Önder Apo'nun koşullarının değiştirilmemesi bunun kanıtıdır. Önder

Apo'nun toplumla, aydınlarla ve örgütlerle ilişkisi sağlıklı sürmediği müddetçe bir çözüm üretilmesi mümkün müdür? Televizyonun yasak, gazetelerin ve yayınların kesilerek verildiği, her kitabın verilmemesi, hatta yanında kitap tutmasının yasak olduğu bir koşulda tutulan bir Önderliğe çözümün tarafı olarak yaklaşıldığı söylenebilir mi?

AKP'ye verilecek her oy Kürdistan'da savaş demektir

Hareket olarak şu hususu daha önce de belirttik: Eğer AKP mevcut gücünü korur, hatta daha da artırır, dolayısıyla tek başına iktidar olma durumunu güçlendirerek sürdürürse, bunun daha fazla diktatörlük, daha fazla faşizm ve daha fazla savaş olacağı, ABD-AKP ve Genelkurmay ittifakinin bu sonuca dayanarak Özgürlük hareketimizi imha ve tasfiye etmek için çok yönlü bir siyasi ve askeri imha saldırısı içine gireceği açıktır. Bu nedenle şunu hep ifade ettik: AKP'ye verilecek her oy Kürdistan'da savaş demektir! Özellikle Kürt halkı, Kürt insanı bu gerçeği iyi bilmek ve anlamak durumundadır. Bu neden böyledir? Çünkü AKP bir demokratikleşme ve Kürt sorununun çözüm gücü değildir. Bunun sözünü eden, gerçekte ise 12 Eylül faşizmini ve Kürt soykırım rejimini inceltiren en son özel savaş hükümetidir. Dokuz yıllık iktidarı içerisinde AKP'nin gerçek yüzünün bu olduğu netçe açığa çıkmıştır. AKP'nin maskesi geçen sekiz yıllık mücadele içerisinde tümüyle düşürülmüştür. Çünkü demokratikleşme ve Kürt sorununun çözümü için AKP'nin seçimden alacağı herhangi bir güç ve benzeri bir durum söz konusu değildir. Eğer Türkiye'yi demokratikleştirecekse, eğer Kürt sorununun barışçıl siyasi çözümünü gerçekleştirecekse, bunu yapmak için AKP'nin gücü şimdi de vardır, dün de vardı, geçen sekiz yıl boyunca hep böyle bir güce sahip oldu. Bu konuda Kürt özgürlük hareketi de her seçim öncesi eylemsizlik kararı olarak AKP'ye bu şansını verdi. Fakat dikkat edilirse

dokuz yıldır hep sözünü ettiği, özel savaş kapsamında Kürt özgürlük hareketini zayıflatabilmek için bazı tavizler ileri sürdü, ama gerçek anlamda demokratikleşmeyi ve Kürt sorununun çözümünü sağlayacak herhangi ciddi bir adımı ne düşünce düzeyinde, ne de pratik düzeyinde attı.

Eğer gerçekten böyle adımlar atmak isteseydi, Türkiye'yi demokratikleştirme ve Kürt sorununu çözmek isteseydi, buna gücü mü yoktu? Bu konuda kendisine destek veren mi azdı? Hayır, buna AKP'nin gücü de vardı, siyasi ortam da buna uygundu, Kürt toplumu ve Türkiye toplumu da bu adımı en ileri düzeyde destek vermeye hazırды. Fakat AKP böyle bir adımı atmadı. Neden? Çünkü kendisi atmamak istemiyor. Kendisi faşist, oligarşik bir güçtür; siyasi oligarşinin en tehlikeli temsilcilerinden bir tanesidir. Sözü ayrı, özü ayrıdır. Dil ucuyla demokrasiden, Kürt sorunundan, çözümden söz ediyor, gerçek siyaset olarak ise özel savaş sistemini sürdürüyor, inkar ve imha politikalarını uyguluyor. Bu nedenle seçimden demokratikleşme ve Kürt sorununun çözümü açısından elde edeceği herhangi bir güç yoktur. Seçimi kazanır ve tek başına iktidar olursa eski durum devam etmiş olacaktır. Hatta aldığı bu güçle Kürt özgürlük hareketini ezip devletin başat gücü olmayı pekiştirmek istemektedir. Dolayısıyla da AKP'nin mevcut politikalarından ve seçim sonrası durumdan herhangi bir çözüm çıkmaz. Ne çıkar? Savaş çıkar. Çünkü AKP Kürt özgürlük hareketini imha ve tasfiyede ısrar ediyor. Bu da Kürt soykırım rejimini sürdürmekte ısrar etmek demektir. Elbette ki Kürt özgürlük güçleri ve Kürt halkı da bu soykırım saldırılarına karşı her alanda topyekun direneceklerdir. Şimdiye kadar nasıl direndilerse, bundan sonra da direneceklerdir.

Bu bakımdan şunu iyi bilmek lazım: Seçimde AKP'nin kazanması, mevcut politik durumun sürmesi demek, seçim sonrasında çok şiddetlenmiş bir savaş durumu demektir. ABD-AKP-Genelkurmay ittifakinin Kürt özgürlük hareketini imha ve tasfiye etmek için topyekun imha saldırılarını siyasi ve askeri alanda sürdürmeleri, Kürt özgürlük hareketinin ve halkının da buna karşı direnmesi demektir.

Gündeme kesinlikle bu gelecektir”

“Seçimde AKP'nin kazanması, mevcut politik durumun sürmesi demek, seçim sonrasında çok şiddetlenmiş bir savaş durumu demektir. ABD-AKP-Genelkurmay ittifakinin Kürt özgürlük hareketini imha ve tasfiye etmek için topyekun imha saldırılarını siyasi ve askeri alanda sürdürmeleri, Kürt özgürlük hareketinin ve halkının da buna karşı direnmesi demektir.

Artık eylemler ve mücadele talep eden değil de sonuç alıcı karakterde gelecektir

AKP mevcut tutumunu sürdürür, ciddi adım atmazsa Kürt Halk Önderi mevcut görüşmelerin bir oyalama olduğunu, çözüm için adım atılmadığını söyleyerek geri çekilecektir. Bu durum Kürt özgürlük hareketinin 13 Ağustos'ta ara verdiği dördüncü dönem mücadelesini daha etkili biçimde sürdürmesi anlamına gelecektir. Böyle bir durum ortaya çıktığında Kürt halkı bu defa kesin sonuç alacak ve çözümü sağlayacak bir devrimci halk savaşı hareketi başlatacaktır. Artık eylemleri ve mücadelesi talep eden ya da tepki gösteren değil de sonuç alıcı karakterde gelecektir. Kürt özgürlük hareketi ve Kürt halkı şimdiden gündeme gelebilecek olası bir siyasi ve askeri soykırım saldırısına karşı topyekun direniş sürdürebilmek için çok yönlü hazırlıklar yapmaktadır. Yeni bir savaş durumu ortaya çıktığında AKP hükümeti, Türk Genelkurmayı, ABD, NATO, kim bir araya gelirse gelsin, ne kadar güç birleşirse birleşsin, hangi teknik kullanırsa kullanılsın, ne kadar saldırgan olunursa olunsun, Kürt halkının varlığına ve özgürlüğüne yönelen her türlü saldırıyı kırabilmek, Kürt varlığını ve özgürlüğünü devam ettirebilmek için Kürt gerillası, Kürt gençliği kanının son damlasına kadar direnecek irade, kararlılık ve güce sahiptir. Geçmişte en zor koşullarda nasıl büyük bir direniş yürüttüldüyse, önümüzdeki süreçte böyle bir direniş çok daha etkili bir biçimde yürütecektir. Çünkü Kürt halkının gücü arttı, tecrübesi çoğaldı, örgütlülüğü daha da gelişti. Sömürgeci sistem yeni bir imha saldırısı içerisine girerse, hile ve oyalamaya devam etmeye çalışırsa, Kürt özgürlük hareketi böyle bir halka dayanarak devrimci halk savaşı temelindeki direnişini sürdürecektir.

13. mücadele yılı öyle sıradan bir yıl değildir. Gerçekten de stratejik düzeyde sonuç alınabilecek ve alınması gereken bir yıldır. Kürdistan'daki gelişmeler bunu gerektirmektedir, Önderlik değerlendirmeleri bunu içeriyor, halkın çağrısı bu temeldedir. Tunus'tan Mısır'a kadar ayaklanan halklar Kürt halkından böyle bir direniş geliştirmeyi ve sonuç almaya istiyorlar, bekliyorlar. Halkların demokratik kardeşleşmesi ve birliği ancak bununla mümkündür. Bu bakımdan da komploya karşı 13. mücadele yılını uluslararası komplonun tümünden yenilgiye uğratılarak, komploya karşı kesin zafer kazanıldığı bir yıl haline getirmek Kürt özgürlük hareketinin ve halkın önünde bir görev olarak durmaktadır. Kürt özgürlük hareketinin zafer çizgisine girmesi de Kürt halkının zafer serhildanına kalkması ve Kürt devriminin Ortadoğu'daki gelişmelere cevap olacak, Ortadoğu halklarının gerçek demokrasiye ulaşmasının öncüsü, ocağı haline gelecek bir gelişmeyi yaşaması demektir.

Kürdistan böyle tarihi süreçlerden geçiyor. Kürt halkının önünde böyle kapsamlı tarihsel görev ve sorumluluklar bulunuyor. Bunların gereğini yerine getirmek için 13. mücadele yılını Kürt özgürlük hareketi ve halkı yüksek düzeyde önemsiyor ve ciddiye alıyor. Devletin tasfiye olarak planladığı bu süreci halkın özgürlüğünü sağladığı sürece çevirme iradesi her döneminkinden daha yüksektir. Bu temelde saldırılar ne olursa olsun, düşman güçler ne yaparlarsa yapsınlar, Kürt özgürlük hareketi ve Kürt halkı her türlü saldırıyı kırarak zafer kazanma azim ve kararlılığı içindedir.

ULUSLARARASI KOMPLONUN TARİHSEL KÖKENLERİ VE 13. YIL HEDEFİMİZ

Kürt halkının iradesine yönelik olarak gerçekleştirilmiş olan 15 Şubat komplosunun 13. yılına girmiş bulunmaktayız. Girmiş olduğumuz bu yeni yılda uluslararası olarak gerçekleştirilmiş olunan bu komplonun tarihsel geçmişi ile şu an gelmiş olduğu aşamayı göz önünde bulundurmak; ideolojik, siyasi, kültürel, tarihi ve jeostratejik yönlerini kapsamlı olarak değerlendirmek, şüphesiz gereklidir.

Kürt halkının şahsında halkların özgür iradesine yönelik olarak gerçekleştirilmiş olan bu ahlak ve hukuk dışı komplo ile kapitalist modernite kendi hakikatını açığa vurmuştur. Kapitalist modernite ne kadar hukuktan ve hukukun üstünlüğünden söz etse de, kendi çıkarı söz konusu olduğunda çokça bahsetmiş oldukları bu hukuklarını çiğneyebilmektedir. Nitekim böyle de olmuştur: Uluslararası kompionun gerçekleşmiş olduğu ortamda hukuk çiğnenmiş ve zedelenmiştir. Bununla beraber, kapitalist modernitenin maddiyatçılığı icap ettiğinde ne kadar sahtekar, düşkün, alçak ve ikiyezül olduğu da açığa çıkmıştır. Halkların, bir halk olmaktan kaynaklı var olan doğal haklarını korumak istemesi kadar yerinde bir tutum yoktur. Kürt halkı da bu doğal haklarından anadil ve kültür hakkını isteyen bir halktır. Ancak kapitalist modernite böylesi doğal olan bir hakka karşı merhametsiz ve vicdansızca yaklaşmakta ve kirli çıkarları uğruna milyonlarca kişinin istemini bir kerede yok edebilmektedir.

Tabii bu kadar acımasız olan komploculara karşı Önderliğin nasıl mücadele ettiğini ve onları nasıl boşa çıkarttığını iyi görmek gerekir. Apocu felsefenin, en zayıf olunan noktada nasıl güçlendiği, en daraltıldığı ve saldırının en çok olduğu yerde o saldırıdan nasıl sonuç çıkardığı ve bu temelde boşa çıkarıp düşürebildiği hakikatı, komployla mücadelemizi yok etmek isteyen kesimlerin hesaplarını boşa çıkartmıştır. Hareketimizin yok edilmesini ve Apocu çizginin ortadan kaldırılıp tarihin derinliklerine gömülmesini hedefleyen bu güçlerin, kompionun hemen ardından "artık tarihe mal oldu, artık tarihçiler üzerine yazsın, zaten gündemde kalmayacak" türünden değerlendirmeleri ve yine yapmış oldukları tahminleri doğru ve yorumları makul olarak değerlendiren kimi düşünce kuruluşlarının bile hareketimize "sadece 6 ay" ömür biçtiği komplo koşullarında, Önderliğimiz tarafından kapitalist modernitenin hakikatını açığa çıkaracak ve alternatifini ortaya koyacak olan bir paradigma geliştirilmiştir.

Önderliğimizin bu konuda yaşamış olduğu derinleşme, kompionun boşa çıkarılması ve durumun tam tersine çevrilmesindeki en büyük etkidir. Eğer uluslararası komplo bu biçimde gerçekleşmemiş olsaydı, belki Önderlik yeni paradigmadaki kapitalist modernitenin hakikatı üzerine bu kadar derinleşmeyebilirdi.

Önderliğin yöntemi pratikselidir. Yani pratik olarak görmekte, yorumlamakta ve ona göre teoriye dönüştürmektedir. Bilimin kendisi de esas olarak böyledir. Bilim de tecrübeden, deneyden oluşup, ardından teoriye dönüşmektedir. Yine devrimci teoriyi incelediğimizde de temelinin aynı noktada olduğu görülecektir. Mao'nun sormuş olduğu "devrimci teori

"Kapitalist modernite unsurları, 15 Şubat uluslararası komplosunu planlarken, bu komployu Kürt halkı üzerinde kurulacak son komplo olarak düşünüyorlardı. Tabii bu komplo çok kapsamlı bir komplodur.

34 devlet katılmıştır ve tüm bu devletlere direk ya da dolaylı olarak çıkar sunulmuştur. Peki, Kürt halkı kimin ekmeğini elinden almış, kimin toprağını zapt etmiş, kimin evini tarumar etmiş, kimin hakkına engel olmuştu ki böyle bir komplo reva görülmüştü"

mi pratikten oluşur, yoksa devrimci pratik mi teoriden oluşur" sorusu, uzun süre solcular arasında yapılmış olan önemli bir tartışmadır. Örneğin; Önderlik "PKK militanlığı ve mücadeleciliği pratikte açığa çıkmasaydı, Amed Zindanı'nda Mazlum Doğan, Kemal Pir, Hayri Durmuş direnişi gerçekleşmeseydi, ben o zaman Kürdistan'da Kişilik Sorunu ve Militanın Özellikleri kitabını yazmazdım" diyor. Çünkü pratik içerisinde Amed Zindanı'nda hem Mazlum Doğan gerçeği, hem de Şahin Dönmez gerçeği ortaya çıktı. Önderlik her iki kişilik gerçeklerini yorumladı ve kişilik sorunu kitabı da bu temelde oluştu.

Bilim yönteminde bu usul şaşmaz ve bu yöntemin yanılma payı düşüktür. Hiç yanılmaz denilirse, bu dogmatikleştirme olur; az da olsa yanılma ihtimali vardır. Bu temelde bakıldığında Önderlik paradigmasının bu kadar derin ve güçlü olması, yine özellikle de kapitalist modernitenin hakikatını derinlikli değerlendirmesi ve çözümlemesinin esasen uluslararası kompionun tecrübesinden çıkarılmış bir sonuç olduğu görülecektir. Bu bağlamda uluslararası komplo, kapitalist modernitenin yüzünün bütün yönleriyle açığa çıkmasına neden olmuştur, demek yanlış bir ifade olmayacaktır.

PKK hareketi önderliksel bir harekettir

Tabii komplo gerçeği kapitalist modernitenin tanınmasına neden olurken, uygulanan yöntemlerin de ne kadar ikiyezül, alçakça, kalleşçe ve namertçe uygulamaya konulduğunu da ortaya koymuştur. Komplo insanlık ahlakı dışında her şey vardır. Oyun ve aldatma had safhadadır. Bu gerçeği görebilmek için çok derin araştırmalar yapmaya gerek yoktur.

Örneğin Yunanistan tarafından "gelin ülkemizde kalın" mesajı verilmeseydi, Önderlik Yunanistan'a gitmeyebilirdi. Zaten Önderlik havaalanında inene kadar da Yunanistanlı parlamenterlerin ezici çoğunluğunun çağrısı vardı. Bu çağrılar sadece Yunanistan'a ait bir çağrı olarak görülmemelidir. Bu çağrının, her ne kadar Yunan diplomatlarının adına olsa da uluslararası organizasyonlarla ve bölge üzerinde hesabı olan tüm güçlerle de bağı vardır. Bu güçlerin hepsi kendilerini sanki hiçbir şey yapamazlarmış gibi gösterdiler. Yani 'ya Türkiye ve Suriye arasında büyük bir savaş çıkacaktı, Ortadoğu'dan da birçok güç buna katılacaktı; ya da bir şekilde Önderlik oradan çıkarılacaktı' gibi lanse edildi. Yine bu dönemde Ankara'ya gitmiş olan Mısır diktatörü Hüsnü Mübarek, burada gerekli icazetleri aldıktan sonra Suriye'ye geçerek Önderliğin Suriye'den çıkarılması için çok büyük bir baskı yapmıştır. Ayrıca Rusya ve İtalya'da geliştirilmek istenen oyunlar vardı. Tüm bunlar CIA'nin planlamaları üzerine olmuştur. Bu önemlidir; her türlü oyunu geliştirdiler, insanları düşürdüler, satın aldılar. Tüm bunlar bu kompionun içinde vardır. İnsani ahlak ölçülerini yetişen birinin bu kadar alçaklık yapması mümkün değildir. Bu kadar kendini düşürmeyeceği düşünülse de bunu yapmışlardır, hem de devletler adına yapmışlardır.

Halbuki Kürt halkı en eski bölge halklarından biri olarak kendisine sığınan tüm halkları sahiplenmiş, onlara ev sahipliği yapmış ve onları beslemiştir. Neolitik devrim ilk buralarda başlamıştır. Tek başına Zagros etekleri ve Mezopotamya bile bütün insanlık için farklı bir anlama sahiptir. Biraz insanlık ahlakı, insanlık kültürü için yaklaşıldığında bile, en azından bu kültürün yok olmaması için bir çaba göstermek gerekmektedir.

Ama nasıl yaklaşmıştı? Tamamen yok olması için her yol kullanılmıştır.

Diğer taraftan bakıldığında ise, yine bu güçlerin Kürdistan'da -ya da farklı yerlerde- yaşayan kimi hayvan türleri için milyarlarca dolar para harcadığı, bunlar için uzmanlaşmış bilim insanları görevlendirdiği ve bu konuları uluslararası birçok platforma taşıdığına dönük çok sayıda örnek görülecektir. Bir taraftan bu tür konulara dönük büyük bir duyarlılık gösterilirken, bir halkın yok olması için kalleşçe yöntemler uygulanmakta, en gelişmiş silahlar kullanılmakta ve hukuk çiğnenmektedir. İşte ikiyezülük budur ve birçok insan bununla kandırılmaktadır. Fiziki katliam ve soykırım girişimlerinde geride belli bir taban kalabilir, ama kültürel ve tarihi soykırımlarda bu tür bir durum söz konusu olamaz. Bu tür bir soykırım sıradan değil, köklü bir soykırımdır. Bugüne kadar Kürt halkı ve Kürdistan üzerinde uygulanan da budur.

Kapitalist modernite unsurları, 15 Şubat uluslararası komplosunu planlarken, bu komployu Kürt halkı üzerinde kurulacak son komplo olarak düşünüyorlardı. Tabii bu komplo çok kapsamlı bir komplodur. 34 devlet katılmıştır ve tüm bu devletlere direk ya da dolaylı olarak çıkar sunulmuştur. Peki, Kürt halkı kimin ekmeğini elinden almış, kimin toprağını zapt etmiş, kimin evini tarumar etmiş, kimin hakkına engel olmuştu ki böyle bir komplo reva görülmüştü? Elbette Kürt halkı hiçbir halka karşı böyle bir tutum içerisinde olmamıştır. Ancak Apocu ideolojide donanan hareketimizin, bölgede etkin bir konumda olması ve bu etkinliğini gün geçtikçe daha da artırması nedeniyle 34 devlet direk ya da dolaylı olarak kendi aralarında birleşmiştir.

Kimi bazı toplulukların veya cemaatlerin bir araya gelmesiyle normal bir

hareket oluşturan ve kendi içlerinden birini seçen hareketlerin önderlerinin yakalanması veya etkisiz kılması durumunda bu o hareketler için pek önemli olmayacaktır. Çünkü bu tür hareketlerin karakterleri böyledir ve yeni bir kişi seçebilirler. Ancak önderlik hareketler için bu durum söz konusu değildir. Önderlik hareketler bir önderin hareketidir. Bir önder, kendi şahsında bir felsefe ve düşünceyi temsil eder. Bunun için bu önderlerin yeri doldurulamaz. Hareketimiz için de Önder Apo'nun yerinin doldurulamayacağı bir gerçektir. Doğrudur, bizler Önderliğin kadrolarıyız, Önderliğin felsefe ve perspektiflerine kadroluk yapabiliriz, ama yerini dolduramayız. Dost, düşman herkes bunu bilmektedir. Ve bunu bildikleri için de hareketimizin önderini yakaladıklarında, hareketimizi de yok edebileceklerini düşünmüşlerdir.

İmrallı sisteminin temeli yok etme ve soykırım sistemidir

Tabii önderlik hareketlerde önder, o hareketin beyni, eli, ayağı, kalbi, her şeyidir. Tüm tarihi hareketlerde de öyledir. Sen o önderi yakalarsan o hareket çok büyük darbe alacaktır. Hele hele üzerinde baskı varsa zaten tasfiye olacaktır. Ancak komplocular Önderliğimizi şehit düşürürlerse, hareketin tasfiye olmayabileceğini düşünerek yakalamayı ve ellerinden geldiğince konuşurarak teşhir etmeye çalışıp hareketimizin tasfiye edilmesini planlamışlardır. Onlar hareketimizi ezilebilecek küçük bir grup olarak görseydiler, Önderliği şehit düşüreceklerdi. Ancak böyle görmedikleri için İmrallı planını hazırlamış ve devreye koymuşlardır. İşte bu nedenle İmrallı sisteminin temeli yok etme ve soykırım sistemidir. Her yönüyle katletme sistemidir ve öyle de yürütülmüştür.

Daha 30 yıl öncesine kadar Kürt halkı, geri bırakılmış, eski zihniyeti taşıyan bir halk olarak yok olmaya doğru gidiyordu. Eritiliyor ama eritildiğini bilmiyor; o kadar kendinden çalınmış ve kendi gerçekliğinden çıkarılmış bir halk içerisinde önderlik hareket ortaya çıkıyor; bu hareket bu halk gerçekliğinin içinde bulunduğu durumu yorumlayıp değerlendiriyor ve adeta o halka yeniden ruh vererek yeniden diriltiyor. Tam da böylesi bir durumda uluslararası komployla bu plan devreye konulmak istenmiştir. Ancak bu planları devreye koyanlar bazı şeyleri hesaplamamışlardır.

İçerisinde yer yer bazı kötü ve olumsuz öğeler barındırsa da, bu felsefe ve ideolojinin yetiştirmiş olduğu kadro ve yeni Kürt insanını hesaba katmadıkları gibi, Önderliği de derinlikli olarak çözümlenememişlerdi. Önder Apo bir önderdir, bu doğrudur ama komplocular Önderliği dar ele alıp, "onu kuşatırsak, etrafını sarıp tecrit edersek kendiliğinden gider" dediler. Önderliğin, en zor koşullarda bir hamle yapacağını beklemiyorlardı. Örneğin; Önder Apo'nun uçaktaki ilk konuşmaları ve ardından yaptığı değerlendirmelerin bir hamle başlatacağını, yeni dönemi açacağını bilmiyorlardı.

Önder Apo, 3. Önderlik Doğuşu İmrallı koşullarında yaratmış ve savunmaları ile yeni bir paradigmayı geliştiren

miştir. Bu paradigmanın etkileri artık yüz yıl, belki beş yüz yıl sonra bile ortadan kaldırılamayacak düzeye getirilmiş ve deyim yerindeyse ölümsüzleşmiştir. Halbuki İmralı sistemi bir soykırım sistemidir. Soykırım koşulları içerisinde Önderlik böylesi bir çıkışı gerçekleştirmiştir. Ondan sonra da zaten halk ve militan yapısı Önder Apo'ya sahip çıkarak her şeyi göze alan bir duruş sergilemiştir. Komplocuların hesaplayamadıkları ya da hesaba katmadıkları şey de zaten budur; bu nedenle hesapları tutmamıştır.

Kapitalist modernite kendisine mad-diyatçılığı esas almaktadır. Bu nedenle pozitif bilimi kendisine eksen alır. Kürt halkının, köklerini doğal insandan aldığı, ruhunun oradan kaynaklandığını, birçok şeyi oradan aldığını hesaplamayarak, "etrafını kuşatıp, İmralı gibi bir soykırım sistemine koyarsak, zaten içlerinde bazı hainler de var, erken bitecekler" diyorlardı.

Tabii burada bir gerçek daha açığa çıkmaktadır ki, bu da Botan ve Ferhat unsurlarının harekete ve Önderliğe karşı olduklarının komplocu güçler tarafından o dönemde bilinmesidir. Bu grup bu tür düşünceleri ve eğilimleri '97 yılında bile taşımaktaydılar ancak bunu o dönem biz bilmiyorduk. Ancak bizim bilmediğimiz bu gerçekten haberdar olan komplocu güçler "zaten hareket içerisinde karşıt gruplar ve farklı düşünenler var, erken bitecekler" diyorlardı. Buna dayanarak tamamen tasfiye olacağını düşünüyorlardı. Ancak yukarıda da belirttiğimiz, İmralı'nın en zor ve en ağır koşullarında en büyük çıkışı gerçekleştiren Önderlik felsefesi hem büyük bir düşünce patlamasını yarattı, hem de yaşanan bazı dökülmelere rağmen kadroda ve toplumda o patlama yansımaları buldu. Ve bugün hareket geçmişten daha çok büyüdü.

Apocu felsefe kapitalist modernite için bir tehlikedir

Tabii Kürtler üzerindeki inkar politikası ve bundaki ısrar, ne sadece kapitalist modernitenin ikiyüzlülüğü ve çirkinliği, ne de sadece siyasi ve ekonomik çıkarları ile izah edilemez. Her ne kadar bu nedenleri de barındırsa da, bu ısrarın asıl nedeni daha derindir. Bu neden, Önder Apo ve hareketimizin direnişinin tarihsel ve güncel olarak Ortadoğu'yu ele geçirmek isteyen komploculara karşı doğal bir engel konumunda olmalarıdır. Bu konuyu dışımızdaki birçok araştırmacı, siyasetçi ve çeşitli kesimler "ABD öncülüğünde Batı güçleri olarak kapitalist modernite Ortadoğu'ya müdahale etmeye çalışıyor, Öcalan'ı kendilerine engel olarak gördükleri için başlangıcı buradan yaptılar" şeklinde değerlendirmişlerdir. Tabii bu yanlış bir değerlendirmedir. Önder Apo'nun çizgisini siyasi, ekonomik çıkarları ve geleceği açısından bir tehlike olarak görmüşlerdir.

Şu belirtilebilir: Bu yönelim tamamen bölgesel bir durum olarak Ortadoğu bölgesine bağlıdır. Çünkü Ortadoğu bölgesi hem geçmişte hem de günümüzde stratejik bir bölge olarak tüm dünyanın dikkatle izlediği bir yerdir. Her şeyden önce uygarlık buradan doğmuştur. Altın hilal, Ortadoğu'nun merkezindedir. Belki Uzak Asya ve Çin'e kadar da uzanıyor, ama Zagros eteklerinden Mısır'a kadar Altın hilal bu bölgededir. Uygarlığın geliştirilmesinde bu bölge bir rol sahibidir ve öncüdür. Hatta bugün bile dünyanın maneviyat merkezi Ortadoğu'dur. Hem Kudüs, hem de Mekke Ortadoğu'da yer almaktadır. Bunların yanı sıra Asya, Avrupa, Afrika ve tüm kıtalar için değerlendirildiğinde Ortadoğu yine bir merkez olmaktadır. Sadece günümüzde değil, eskiden de

bir merkezdi. İnsanların ilk yaşadığı ve uygarlığın ilk çıktığı yer olarak coğrafik bir merkezdir. Dünya üzerindeki hakimiyet buradan başlamıştır. Ancak kapitalizmin çıkışından sonra merkez olma konumundan çıkmış ve merkez Avrupa'ya kaymıştır. Bunun için kapitalizm her ne kadar gelişmiş ve moderniteyi de geliştirip yenilikçiliği yaratmışsa da, Ortadoğu karşısında sürekli olarak bir eziklik yaşamaktadır. Çünkü uygarlığın kökeni Ortadoğu'dur. Ana bölge burasıdır. Ne kadar gelişmiş olsalar da, her zaman Ortadoğu ve Çin hakikati karşısında içten içe kendilerini küçük görmüşlerdir. Bunun için sürekli ön yargılıdır bu bölgelere karşı. Bu hırstıyanlığın Avrupa'ya yayıldığı dönemlerde de, Haçlı seferlerinde de bu şekildedir.

Haçlı seferlerinde, gidip "kutsal toprakları -Kudüs'ü- alacağız" denilerek Ortadoğu'nun zapt edilmek istenmesi hıristiyanlık dininin amacının merkezine konulmuştur. Bu amaç temelinde 11. yüzyılda feodal kraliyetlerin birleşmesinden oluşan büyük ordular, Bizans'ı da hesaba katmak suretiyle Ortadoğu üzerine bir sefer geliştirmiş ve Ortadoğu gasp edilmiştir. Akdeniz baştanbaşa ele geçirilmiş ve burada kendi sistemleri kurulmuştur. Tabii bunlar savaşarak olmuştur ve bu savaş süreci 150 yıllık bir zaman dilimine yayılmıştır.

Bu işgal hareketine karşı Kürt asıllı bir komutan olan Sellahaddin Eyyubi, bölge halklarından oluşturduğu orduyla direnmiş ve bu saldırı dalgasını kırmıştır. Yüz binlerce insanın yaşamını yitirdiği bu savaşlar tarihin yön değiştirmesine neden olmuştur.

imzalamış ve Osmanlı sistemini ekonomik yönden biraz kontrol altına almıştır. Sözde yardım ediyor gibi görünse de, verdiği borçlarını almak için vergilerini bile kontrol altına almıştır. Fransızların ardından ise İngilizler daha etkin bir düzey kazanmıştır. Daha sonra 1870'de Bismark öncülüğünde birliğini kuran Almanya etkin bir emperyal güç olarak devreye girmiştir. Bunun için Ortadoğu'ya açılması gerekmektedir ve o da başka bir taraftan Osmanlı ile ilişkiye geçmiştir. O dönem Osmanlı'da kendini örgütlemiş olan İttihat ve Terakki Fırkası, Alman emperyalizmine yakınlaşmış ve Almanya'yla da siyasi, ekonomik ve askeri ilişkiler içerisine girilmiştir. Böylece adı geçmiş olan bu ülkeler Osmanlı'yı bir kez daha ellerine geçirmiştir.

Kürt serhildanlarının bastırılmasında Avrupa Osmanlıları desteklemiştir

Osmanlı padişahları yoluyla bölgeye giren İngilizler ilk olarak Musul'da konsolosluk kurmuştur. Bilindiği gibi Musul, Sellahaddin Eyyubi'nin yetişip büyüdüğü yerdir. Aslen Musullu değildir, ama orada büyümüştür ve o dönem burası bir Kürt merkezi gibidir. Bu olay, bu güçlerin kimi tarihsel olayları unuttuklarını ve her zaman için göz önünde bulunduklarını göstermektedir. Yani "geçmişte bölgeye gelmiştik, bir Kürt çıkıp bizi bölgeden attı. Acaba bu kez de öylesi bir tehlike buradan çıkmasın" şeklinde endişelenmişlerdir.

Bu dönemde bölgede Bedirxan Bey'in var olduğunu görüyorlar. Botan Beyi olan Bedirxan Bey gittikçe büyüyen

koru yalnızca İngilizler için geçerli değildir. Örneğin Almanlar Osmanlı'yı ikna edip bölge halklarına kutsal bir hediye göndermek için Selahaddin Eyyubi'nin mezar taşını Berlin'de mermerin en kaliteli çeşidinden yapıp Osmanlı'ya gönderiyor. Bu olay 1870'ten sonra yaşanıyor. O dönem, üzerinden 700 yıl geçmiş olmasına karşın Berlin'den Selahaddin Eyyubi'nin mezar taşını en değerli mermer taşlarından yapıp hediye olarak Osmanlı'ya göndermesinin ne anlamı var? Bununla Almanlar "ben İngiliz ve Fransızlar gibi değilim. Sizin için onlardan daha faydalıyım. Onlara karşıyım. Ben size daha yakınım. Avrupa'nın düşmanı Sellahaddin Eyyubi'nin mezarını özel yapıyorum" diyerek bir yandan İngiliz ve Fransızlarla karşıtlığını ortaya koyarken, diğer yandan ise Osmanlı İmparatorluğu'na 'sizinle hiçbir düşmanlığım yoktur' mesajını vermek istiyor. Bunu göstermek için mezar taşını gönderiyor. Bu durum Kürt Sellahaddin Eyyubi'nin Avrupa devletleri ve Ortadoğu arasında bir faktör olduğunu göstermektedir. Demek ki Avrupa devletleri ve Ortadoğu arasında Kürtler önemli bir role sahiptir. Bu devletlerin Kürtlerle uğraşması, bir Kürt komutanın mezar taşını yapıp hediye olarak göndermeleri ve bunların ardından hep birlikte Kürtlere karşı mücadele edilmesi bu rolün ne kadar önemli olduğunun birer kanıtıdır.

1806 yılında Süleymaniye'de başlayan, 1890 yılında ise Şeyh Ubeydullah İsyanı ile son bulan 'Kürtlerin serhildan dönemi' yaşanmıştır. Önderliğimizin de "Kurt kapanı" dediği

arasında oluşan kıpırdanmaları etkisiz hale getirmek istemişlerdir.

Bilindiği gibi 1918'de Sevr Antlaşması'nda da Kürt ve Kürdistan'dan söz ediliyor. Bu platformlarda Kürtlerin adının geçmesini bir umut olarak göstermeye çalışan bu kapitalist güçlerin oyunlarına, o dönem işbirlikçi eğilimin ağır bastığı Kürtler ve Kürdistan Teali Cemiyeti vb kurumlar da aldaniyorlar. Yine aynı dönemde Mustafa Kemal Erzurum'a geliyor, burada toplamış olduğu Kürt ileri gelenleriyle birlikte yaptığı Erzurum Kongresi'yle birlikte, bir ittifak kuruyor.

Lozan antlaşması Kürt'ün inkarıdır

Ardından gerçekleşmiş olan ve aralıklarla da olsa yıl boyunca devam eden Lozan konferansının sonuna kadar da çizilen Ortadoğu haritasında Kürdistan vardır. Ancak antlaşmanın sonuna doğru giden süreçlerde Kürdistan'ı dört parçaya bölerek, kimsenin sesini çıkarmaması için de bir parçasını İngilizlere, birisini Fransızlara, birini İran'a ve diğerini Türkiye'ye veriyorlar. Tüm bunlara ek olarak ise Lozan Antlaşması'nda Kürt adı bile geçmiyor. Çok ilginçtir ki İngiltere Dışişleri Bakanı Lord Courzon'un birçok konuşması Kürdistan'ın nasıl kurulacağı ve sınırları üzerinedir. Ancak ardından Kürdistan inkar edilmiştir. Aslında bu olay Kürtlere karşı bir komplodur ve bu süreç de bir komplo sürecidir. Önce oyalama, ardından kendine bağlama ve en son ise inkar etme yöntemi uygulanıyor. "Gidin Kürdistan'ı tembihleyin, herkes sessiz kalsın, kimse bir şey yapmasın, hakkınızı vereceğiz" deniliyor. Hatta "bazıları karışıklık yaratmaya çalışıyor, onlar dursun" deniliyor.

Bütün bu politikaların altında yatan şey bir intikam alma duygusu ve tarihten gelmekte olan hesaplaşma arzusudur. Haçlı seferlerinin intikamı alınmak istenmese, ne için böyle yapsınlar ki?

Tabii Lozan Antlaşması'nın Kürdistan'ın bölünmüş olan parçalarına etkileri kısa sürede hissediliyor. Örneğin, Türkiye'de Meclis'in ilk kuruluşunda kendi dilleri ve kıyafetleriyle hazır bulunan Kürtler, Lozan Antlaşması'ndan sonra hazırlanan yeni anayasa ardından inkar edilmiştir. Eğer Lozan Antlaşması olmasaydı, 1921 Anayasası iptal edilip, 1924'te yeni bir anayasa yani Kürtleri inkar eden anayasa oluşturulmazdı.

O dönemde Lozan Antlaşması ve 1924 Anayasası'ndan razı olmayan bazı şeyhler, ağalar ve Teali Cemiyeti, vb oluşumlar gelinen bu duruma karşı ne yapmaları gerektiği hususunda Piran'da bir araya gelerek toplantı yapıyorlar. Geniş bir katılımı yapılan bu toplantının ardından hazırlıklar ve başkaldırı planlaması yapılıyor. Bu toplantıdan sonra devlet tarafından çıkarılan bir yasaya dayanarak köylülere silah toplamaya çıkan jandarma grubuyla karşılaşıyorlar. Toplam 2 kişiden oluşan bu jandarma grubu ısrarla gruba silahlarını teslim etmeyi dayatır ve onlar da bu iki jandarmayı öldürürler. Bu olay isyanın başlangıcı haline geliyor ve bu şekilde daha hazırlık yapılmadan isyan başlıyor. Aslında tam olarak bir isyanın başlaması değil, başlaması muhtemel olan bir isyanın ezilmesi durumu gelişiyor. Şeyh Sait isyanı bu şekilde provoke ediliyor.

Tabii o dönemde Musul ve Kerkük'ün durumu netleştirilmemiştir. Lozan gerçekleşmişti, ancak Türkiye ve Irak'ın sınırları belirlenmemiştir. Türkiye Misak-ı Milli sınırları Musul ve Kerkük'e kaddardır diyerek bu bölgede hak iddia ediyor ancak İngilizler Kerkük'te bulunan petrol nedeniyle Türklerin bu talebini kabul etmiyor. Şeyh Sait hareketinin varlığını Türklere karşı bir kart olarak

"Osmanlı padişahları yoluyla bölgeye giren İngilizler ilk olarak Musul'da konsolosluk kurmuştur. Bilindiği gibi Musul, Sellahaddin Eyyubi'nin yetişip büyüdüğü yerdir. Aslen Musullu değildir ama orada büyümüştür ve o dönem burası bir Kürt merkezi gibidir. Bu olay, bu güçlerin kimi tarihsel olayları unuttuklarını ve her zaman için göz önünde bulunduklarını göstermektedir. Yani "geçmişte bölgeye gelmiştik, bir Kürt çıkıp bizi bölgeden attı. Acaba bu kez de öylesi bir tehlike buradan çıkmasın" şeklinde endişelenmişlerdir"

Hatırlanırsa ABD'nin Irak'a ilk müdahale gerçekleştirdiği dönemlerde George Bush, "bu Haçlı seferlerinin devamıdır" demişti. Bu sözleri üzerine kendisine birçok tepki geldi ve sözlerini düzeltmesi için birçok açıklama yapıldı. Çünkü tepki veren bu kesimler, Irak'a yapılmış olunan bu müdahalenin Haçlı seferlerinin devamı olması durumunda tüm bölge halklarının ABD karşısında tutum alacaklarını gördüler. Çünkü bu durumda müdahale aslında bütün bölgeye ve hıristiyanlığın hakimiyeti için gerçekleştirilmiş sayılacaktı. ABD bu durumun telafisi için epey çabaladı. "Yanlış anlaşıldı" denildi, ama yanlış anlaşılmaştı.

Bilim ve teknik konularında o dönem Çin ve Ortadoğu'ya göre daha geri kalmış olan Haçlıların bu seferler sırasında Ortadoğu'dan öğrenmiş oldukları tekniği ve bilimi geliştirmeleri üzerine Avrupa'da kapitalizm, yine bununla paralel olarak, Rönesans ve Reform üzerinden aydınlanma ve ardından burjuva devrimi gerçekleşirken, başta Osmanlılar olmak üzere Ortadoğu ülkeleri ise askeri anlamda kimi gelişmeler kat etseler de zamanla ekonomik ve siyasi olarak Avrupa kapitalizmine bağımlı hale gelmişlerdir.

17. yüzyılda önce Britanya'da, 18. yüzyılda ise Fransa'da burjuvazinin egemenliği eline alması sonucunda, burjuvalaşma hem iktidarda, hem de toplumda hızlı bir biçimde gelişmiş; pozitif bilimin de etkisiyle güçlenmeye başlamıştır. Ortadoğu ise, hala feodalizmi yaşadığı için bu dönemde İngiltere, Fransa ve ardından da Almanya bu bölgeyi hakimiyetlerine geçirmeye çalışmıştır.

Çok ilginçtir ki, ilk başta Fransızlar Osmanlılarla kapitülasyon antlaşmasını

bir beydir. Belli bir bilinci ve kültür düzeyi vardır. Bütün Kürt beyleriyle ilişkiye geçebilen Bedirxan Bey, Soran, Kerkük ve Süleymaniye'den, Serhat, Van ve Garzan'a kadar açılıp Kürtler arasında bir birlik oluşturmak istemektedir. İngilizler, Bedirxan Bey'i bir tehlike olarak gördükleri için nasıl güçten düşüreceklerinin hesabını yapıyorlar ve bunun için bir provokasyon düzenliyorlar.

O dönem Asurî ve Süryaniler de Hakkari yöresinde güçlü olduklarından onlarla ilişki kuruyorlar. Hakkari'ye yakın köylerde Müslümanların yaşadıklarını belirterek Kürtlere saldırımları için teşvikte bulunuyorlar. Bu tahrik sonucunda bölgede yaşayan Asurî ve Süryaniler, Kürt köylerini yağmalıyorlar. Saldırıya uğrayan Kürt köylüleri Bedirxan Bey'e sığınıp durumu aktarıyorlar. Bedirxan Bey akıllı birisi olduğu için direk olarak olaya müdahil olmasa da ardından da birçok kişinin yanına gidip şikayetlerde bulunması üzerine zorunlu olarak Asurî ve Süryaniler üzerine bir sefer geliştiriyor ve bu seferde Kürdistan'da meşhur olan bir kiliseyi yakıp, kapısını Cizre'ye götürüyor.

O süreçten İngiliz devleti, Osmanlılarla anlaşma yaptıklarında Bedirxan Bey üzerine bir ordu göndermelerini bir şart olarak koyuyorlar. Osmanlıların önüne konulan bu şart üzerine Bedirxan Bey ve Osmanlılar arasında bir karşıtlık oluşuyor ve böylece sorunlar başlıyor. Sonra da ayaklanma gündeme geliyor. Bedirxan Bey'in serhildanının içeriğinde esas olarak bu vardır. Burada bir kez daha Kürtlerin güçlenmesinden ve Batılıları bu topraklardan çıkarabilemelerinden duyulan bir korku vardır. Bu

kullanan İngilizlerin bu hareket sırasında Kürtleri destekleyeceğini bildiren tehdit etmesi üzerine Türkiye devleti zorunlu olarak şimdiki sınırı kabul ediyor. Yaşanan bu olayda da Kürtler ve Kürt serhildanları kullanılmıştır. Zaten Türklerin yeni sınırları kabul etmesinin ardından Şeyh Sait İsyanı'nın ezilmesi için yardım ediliyor. Bu süreçte Şeyh Sait'e serbest bırakacaklarına dair vaatlerde bulunmalarına karşın, Şeyh Sait, dönemin İstiklal Mahkemesince idam edilmiştir.

15 Şubat günü

Kürt halkının soykırım günüdür

Bu olayla birlikte halkımız için çok trajik bir süreç başlamıştır. Dikkat edilirse bu provokasyonun başlatıldığı tarih de 15 Şubat'tır. Bunun için Önderlik ve hareketimiz tarafından 15 Şubat günü, Kürt halkının "soykırım günü" olarak tanımlanmıştır. Çünkü bu tarih uluslararası planın Kürt halkının soykırımı temelinde başlatıldığı gündür ve soykırım siyaseti 15 Şubat 1925 tarihi ile birlikte Kürdistan üzerinde temel bir siyaset olarak sürdürülmüştür.

Kürtlerin isyan hareketleri ve kimliklerini koruma mücadeleleri bu olayların ardından son bulmamıştır. Ancak Şeyh Sait İsyanı'nın ardından gelişen diğer tüm serhildanlar da yine Batılı kapitalist modernite güçlerinin desteğiyle ezilmiştir.

Güney'de Şeyh Mahmut Berzenci'ye ne yapıldığını herkes bilir. Yine 1945'te Irak'tan çekilen İngilizlerin ardından Kürtleri değil Arapları iktidar yapması çok manidardır. II. Dünya Savaşı sona erdiğinde oluşan imkan ve değişiklikler Sovyetlerin parçayı bütünleyen siyaseti sonucunda yok edilmiştir. Sovyetlerin Mahabat Kürt Cumhuriyeti'ne sundukları desteği geri çekmesi ardından İran ordusu kimin desteğiyle Mahabat Cumhuriyeti'nin üzerine gitmiştir? Arkasında kimler vardır? İran Şahı'nın orduyu toparlaması ve böyle bir yönelimi gerçekleştirme gücü yoktu. Arkasında Batı vardı. Ancak başta İngilizler olmak üzere kapitalist modernite güçlerinin desteğiyle İran, Mahabat Cumhuriyeti'ni yerle bir etmiş ve lideri Qazi Muhammed'i idam etmiştir.

Bizlerin bunları unutmaları mümkün değildir. Kürdistan'ın şu an işgal altında bulunmasında tarihte yaşanan olayların ve daha o zamanlarda oluşturulmuş olan projelerin etkisi vardır. Şu an Kürdistan'ı işgal eden devletlerin bölge devletleri olduğu doğrudur. Ama bu devletlerin arkasında durarak Kürdistan üzerindeki soykırım siyasetinin üzerinde duranların kimler olduğu iyi bilinmelidir. Kürtler en eski uluslardan birisidir diyoruz. İnsanlık uygarlığına ev sahipliği yapmış bir halk olmasına rağmen dünyada Kürt adı yoktur, adı ortadan kaldırılmıştır. Şu an BM'de bütün uluslar vardır; devletsiz uluslar da vardır. Devletsiz uluslar topluluğu içerisinde çok küçük nüfuslu halklar bile temsil edilmesine rağmen, onlarca milyonluk Kürt halkının temsilcileri yoktur. Yeni yeni bazı sunumlarla Kürtlerin de bir ulus olduğu, devletlerinin olmadığı, haklarının yenilmiş olduğu ve buna benzer gerekçeler belirtilmeye çalışılsa da bu konuda ciddi bir sonucun alındığını söyleyemeyiz. Kürdistan'da nüfus kütüğüne kayıt yaptırmayanlara, kaydı olmayan kişi anlamına gelen "kelpe nüfus" denir. Bu insanlar kaydolmadıkları için askere gitmez ve diğer resmi işlemleri yapamazlardı. Çünkü kayıta yoklardı. Kürtler, uygarlığın geliştirilmesinde merkez rol oynayan bir bölgenin en eski halklarından biri olarak şu an kelpe nüfus olmuştur ve kayıta yoktur.

Tüm bu yok etme politikalarına karşı Kürtlerin zaman içerisinde farklı çıkışları da olmuştur. Ancak kurulmuş olunan çemberi yırtamayan bu çıkışlar etkili olmamış ve zaman içerisinde hepsi geçmişin kaderine ortak olmuşlardır. Çünkü burada da bir tür kurt kapanı vardır. Bir parçada hak aramak için isyan başlatan Kürtlere karşı bölgedeki tüm devletler tavır almaktadır. Çünkü her birinin Kürdistan'dan bir payı vardır. Hep birbirine karşı olan devletler arasında bir tarafı seçmek zorunda kalmışlar, uğruna savaştıkları taraf kazandığında ise, ittifak içerisinde oldukları güçler tarafından yok edilmek istenmişlerdir. Buna en iyi örnek ise Melle Mustafa Barzani'nin çıkışıdır. Amerika ve İran Irak'tan istediklerini alana kadar Barzani'ye destek sunmuştur. Ancak sonrasında İran Şahı tarafından Tahran'a çağrılan Barzani'ye tüm yardımlarını kesmekle yetinmeyen Şah, mücadeleyi durduracakсын dayatmasında bulunmuştur. "Aşbeta" olayı bu şekilde ortaya çıkmıştır. Yani isyanın dönen değirmeni durdurulmuş ve boşaltılmıştır. Tabii Kürt siyasetinin burada izlediği yol doğru muydu, değil miydi o ayrı bir durumdur, ancak bu ülkelerin yaptıkları ikiye bölünmüştür ve M. Mustafa Barzani de o çemberden çıkamamıştır.

bir karakolu gibi olan İran'da Şah Rıza Pehlewî'ye karşı isyan eden halk ayaklandı. Devrimin gerçekleştiği şubat ayından bir süre sonra sayısı 100-200 civarında olan ve aralarında İran'ın şimdiki Cumhurbaşkanı Ahmedî Nejad'ın da bulunduğu iddia edilen bir grup Tahran Üniversitesi öğrencisi ABD elçiliğine girmiş, içeridekileri 2-3 ay süreyle rehin almış ve orada şimdiki Wikileaks belgeleri benzeri bazı gizli belgeleri ortaya çıkartmıştır. Tüm dünyada birkaç ay boyunca gündemde olan bu olayda ele geçirilen ve herkese ilişkin hususların yer aldığı bu belgeler içerisinde PKK'ye ilişkin belgeler de vardı.

Dikkat edilirse, o dönemde PKK daha yeni kurulmuş ve ilan edilmemişti. PKK'nin ilanından biz bile 1979'da haberdar olduk. Bilindiği gibi ilk PKK Kongresi gizli bir biçimde yapıldı ve açıklanmadı. Daha sonraları Celal Bucak'a karşı yapılan bir eylemle ilan edilen partimiz hakkında bu belgelerde daha 1979'un başında "Kürt hareketi olarak Apocu hareket, bölgenin geleceği ve istikrarı açısından tehlikelidir" deniliyor. Oradaki raporlarda "Kürtler içerisinde tehlikeli bir hareket doğuyor, buna karşı duyarlı ve tedbirli olunmalı" diye geçiyor. Buradan da kapitalist modernite güçlerinin dikkatlerinin Kürtler

cıyla Avrupa halkı her gün sokaklardaydı. Kürdistan'ın da bu şekilde sahiplenilmesi olasılığı yüksekti. Ancak Avrupa'da kendilerine daha yakın olan Kürdistan ve Ortadoğu için bu ve benzeri etkinlikler yapılmadı. Yahudilerin dünya ve Avrupa kamuoyu üzerinde etkisi olmasına rağmen Filistin gerillaları bile fazlasıyla seviliyordu. Kürdistan gerillasının daha çok sevilmesi mümkün iken, sevilmemesi, dünya desteğinin oluşmaması için ne yapıldı?

İşte bu desteğin sağlanmaması için 1985 yılında, gençliğinde Vietnam, Latin Amerika ve tüm dünya gerillalarına destek sunulması için kitle hareketlerinin öncülüğünü yapan ve sosyal demokrat bir kişi olan İsveç başkanını öldürüp, PKK'nin öldürdüğünü söylediler. Bu olayı PKK'nin üstüne attılar. PKK'nin atılım yapmasının ardından atılımın devam edip etmeyeceğinin tartışıldığı bir dönemde Olof Palme'nin öldürülmesi ve "PKK öldürdü" denilmesi üzerine bir anti PKK kampanyası başlatılmış ve 11 yurtsever Kürt insanı tutuklanmıştır.

Olof Palme'yi öldüren birisini kimse sevmez; Olof Palme, dünyada barışsever, özgürlük ve demokrasi hareketlerini destekleyen bir kişi olarak tanınan, Vietnam gerillalarına yaptığı yardımla ün salan bir şahsiyetti. Bunun üzerine

politikaların başını çekerek, Avrupa'da bize karşı açılan ilk dava olan Düsseldorf davasını açtı. 6-7 yıl kadar süren bu dava sırasında aralarında Abbas (Duran Kalkan) ve Fuat (Ali Haydar Kaytan) arkadaşların da bulunduğu 20'den fazla arkadaşımız tutuklanmış ve hapse atılmıştır. "PKK terörist mi, değil mi?" tartışması bu biçimde başladı. Bu şekilde bizi barajlamak ve önümüzü kapatmak istediler. Ancak bu yöntemlerin tutmadığını görünce, bize dönük olan siyasetlerini daha komple ele aldılar. Sadece bize karşı yönelimleri destekleme ve Avrupa'da bizi teşhir etme yöntemini uygulamak değil, Kürdistan'da gerilla savaşının ezilmesi için bizzat devreye girdiler.

Bu şekilde kompo süreci 1992'den itibaren yeni bir aşamaya girmiş oldu. 6-7 yıl boyunca Türk devletinin gerillaya karşı gerçekleştirdiği bütün operasyonlar bu güçlerin siyasi, diplomatik, ekonomik ve askeri desteği ile oldu. Geliştirmiş oldukları tüm yeni teknolojiyi bize karşı kullanılmak üzere Türk devletine verdiler. Her türlü yöntemle hareketimizi tasfiye etmek istediler, toplumsal bir hareket olmasını istemediler. Silahlı olarak marjinalleşmesi için çok çalıştılar. Ancak en sonunda başaramayacaklarını gördüler.

"PKK'yi tasfiye etmek istiyorsanız Şam'a yönelmelisiniz"

İşte tam da bu dönemde Şemdin Sakık gibi bir hain çıktı. 1998 yılıydı. O zaman PKK merkez üyesi olduğu için PKK'yi nasıl yok edeceklerini ona soruyorlar. O da "siz boş yere çalışıyorsunuz, operasyon yapmak istediğinizde bir tepeye çıkıyorsunuz ve herkes sizi görünce tedbirini alıyor. Siz genel araziye önünüze koyuyorsunuz. Bu haliyle PKK'yi tasfiye edemezsiniz. Eğer PKK'yi askeri olarak tasfiye etmek istiyorsanız, önce Botan'ı tasfiye etmelisiniz. Botan düşerse, Kuzey ve Güney arasındaki ilişki kesilir, o zaman Kuzey'i de düşürebilirsiniz. Önce Botan'ı tasfiye edin, ona yardım gelmesin, o zaman düşürebilirsiniz. Eğer PKK'yi siyasi olarak düşürmek istiyorsanız, Amed'i tasfiye etmelisiniz. Amed düşerse, PKK siyasi olarak yok olacaktır. Ama PKK'yi tümenden tasfiye etmek istiyorsanız Şam'a gitmelisiniz. Şam'ı hedefleyerek Öcalan'ı tasfiye ederseniz PKK de tasfiye olacaktır" diyor.

Tabii yıllarca PKK'de kalmış merkez üyesi olan birisinin bu görüşlerini dikkate alıyorlar. Aslında devletin 1998 planına bakıldığında, hakikaten devletin bu görüşü dikkate aldığı görülecektir. Başta her iki eyalet üzerinde duruldu. Diğer eyaletlerde yapılan operasyonlar taktiksel operasyonlardı. Esas, Botan ve Amed üzerinde durdular, ardından Şam'a yöndiler. O planı tatbik ettiler. Şemo, yine bu dönemde yapılmış olunan bu operasyonlara katılarak generalere danışmanlık yaptı. Tabii tüm bunları devlet için büyük bir hizmet olarak gördü. Ancak devlet eskiden beri çokça başvurduğu bir yöntem olarak Şemo'yu da önce kullandı, sonra ise bir tarafa attı.

1998'de yürüttükleri operasyonlar bu çerçevedeydi. Amed ve Botan'a yönelik büyük operasyonlar gerçekleştirildikten sonra Şam'a yöndiler. 9 Ekim 1998 komposu böyle başladı ve amacı Önderliği Şam'dan çıkarmaktı. Daha önce de belirttiğimiz gibi Önderliği hıyileyle Şam'dan çıkardılar. 15 Şubat 1999'da ise bilindiği gibi Önderlik esir alındı.

Şüphesiz bu güçler hareketimizin geliştirdiği çizgiden çekindiler. Hareketimizin çizgisini kendi stratejik çıkarları için tehlikeli gördüler, ama esas olarak Önder Apo'nun ikinci bir Selahaddin

İşte Kapitalist modernite öncülüğünde gelişen soykırım siyasetine karşı Önder Apo'nun yapmış olduğu çıkış, bu çemberi parçalayan bir çıkıştır. Bağımsız, yeni, özgür bir Kürt çizgisi olarak, kendisi düşünen, kendisine güvenen, kimseye bel bağlamayan ve kendi gücüyle yürüyen Kürt duruşunu ve siyasetini Önder Apo geliştirdi. Tabii Kürtlerin bıçağın ağzında olduğu, katledilmeye yaklaştığı ve kısıkaçta olduğu bir dönemde, o kısıkaçta oluşan çatlaktan, böyle bir düşünceyi geliştirip yola çıkan bir önderlik olunca ondan korktular. Çünkü bu önderlik yeni bir ruh, yeni bir inanç, kendi kendine güvenme, kendi kendini yürütme, yaratma, hiç kimseye ihtiyaç duymama çizgisidir. Hem de bu çizgi sadece Kürt ve Kürtlük demiyor. Dar milliyetçi bir bakış açısını değil, evrensel bir bakış açısını esas alıyor. Sadece Kürdistan için değil, tüm Ortadoğu için hareket ediyor. Bu nedenle bu güçler Önderliği aynı Selahaddin Eyyubi gibi görüyorlar. Selahaddin Eyyubi'nin de Önderliğimizin de Ortadoğu için savaşması, bu güçlerin Önder Apo'yu ikinci bir Selahaddin Eyyubi olarak görmesine neden olmuştur.

1979 yılında İran'da İslami devrim gerçekleşmeden önce NATO ve ABD'nin

üzerinden gitmediği ve onları yakından takip ettikleri anlaşılıyor.

15 Ağustos Atılımı tüm dünya halklarının dikkatini çekmiştir

1984 yılının 15 Ağustos günü PKK tarafından gerçekleştirilen atılım o dönem cuntaya karşı geliştirilen çok makul bir hamleydi. Cunta sisteminin el değiştirmek istediği o dönemde siyasette Özal etkindi. Soykırım siyasetinin Kürtler üzerinde sonuç alması için çok fazla rol oynayan Özal, bu siyasetin sonuç alamadığını görünce daha sonra fikrini değiştirdi. Sistem ise, Özal'ın eliyle cunta sistemini yerleştirmek istiyordu. Ancak Kürdistan gerillası Eruh-Şemdinli'de tarihi bir adım atarak, faşist cunta rejimine karşı cesaretli ve onurlu bir çıkış yapmıştır. Kürt halkının yaşadığı mutluluk kadar, ezilen diğer halklar da buna sevinmiş ve bir anda tüm dünyada birçok halkın dikkatini üzerine çekmişti.

O dönemde tüm dünyada gerilla, özgürlük sembolü olarak tanınıyordu. Che Guevara, 1967'de Boliviya'da şehit düşmüş ve bir sembol olarak ezilenlere ilham kaynağı olmuştu. Latin Amerika ve Vietnam gerillaları ile Uzak Asya'da yer alan hareketleri desteklemek ama-

"peki, PKK niye öldürdü? Demek ki PKK gerillası, özgürlükçü bir gerilla değil. Demek ki PKK terör örgütüdür" damgası hareketimize vurularak üzerimizde çok yoğun bir manipülasyon politikası yürütüldü.

Bizim yapmadığımızı ispatlanana kadar 10 yıl geçti. Bu dönem içerisinde bir PKK'linin İsveç sokaklarında gezmesi mümkün değildi. Çünkü koskoca İsveç'te bizi öcü olarak tanıtmışlardı. Yine İsveç'in demokrasiye ve ezilen halklara yaklaşımı kapitalist modernite devletlerine oranla biraz daha açık olmasına rağmen o bölge giremeyeceğimiz bir bölge durumuna getirilmiştir. İnsanlar biz Apocuyuz diyemiyorlardı. Çünkü öğrenildiğinde "bunlar Olof Palme'yi öldürenlerdir" deniliyordu. Bu biçimde barajlama yaparak önümüzü kapattılar. NATO Gladiosu'nun birer sorumlu olduğu ve organize ettiği bu süreçte, biz bu bölgeden çekildik. O dönemde Kürtler ağırlıklı olarak Almanya'da yaşıyorlardı. Bunun için bu görevi İsveç'in ardından Alman devletine verdiler.

Almanya ise NATO'nun soykırım siyasetinin Kürdistan'da sürdürülmesi, hareketimizin tasfiye olması için Türk devletinin özel savaş politikasına destek sunmakla kalmadı, aynı zamanda bu

Eyyubi olmasından çekiniyorlardı. Bu korkudan kaynaklı Önderliği hedeflediler. Örneğin Türkiye başbakanı Bülent Ecevit, aradan birkaç yıl geçmesine rağmen "ben hala ABD'nin neden Öcalan'ı yakalayıp bize teslim ettiğini anlamış değilim" diyordu. Demek ki hiç haberi bile yokmuş. CIA gelip MİT'i çağırarak "gelin bir antlaşma yapalım ve Öcalan'ı size verelim" diyor. Tabii gerçekleştirilen bu komplo sadece bu iki devlet arasında ayarlanmamıştır; dolaylı veya dolaysız bir biçimde toplam olarak 34 devlet bu komploya ortak olmuştur. Önderliğin nereye gideceği ve diğer tüm detaylar önceden örgütlenmiştir. Uluslararası komplo sıradan ve dönemsiz bir olay değildir. Komplo 1980'den sonra gündeme giren ve 1998-99'da gerçekleşmiş olan bir olay olarak değerlendirmek gerekir. Uluslararası komplo daha derin tarihsel temelleri olan bir komplodur.

Bilindiği gibi bu komployla amaçlanan, Önderliğimizi ve hareketimizi yok etmektir. Ancak komplo gerçeğinin aynı anda, PKK'nin, PKK kadrolarının ve Kürdistan halkının bu komploya nasıl yanıt vereceklerinin işareti verilmiştir. Burada "Güneşimizi Karartamazsınız" sloganıyla hem zindanlarda, hem Kürdistan dağlarında bedenlerini ateşe veren fedailerini anmak gerekmektedir. Çünkü gösterilmiş olan fedai duruşla komplocu güçlere gereken yanıt verilmiştir. Komploya karşı tutumumuzun ne olacağını o kahramanlar eylemleriyle sergilemiştir. Gerek ülkede olsun, gerekse de ülke dışında ve dağda olsun, gerçekleştirilen 200 civarında eylemde 90'a yakın arkadaş şehadete ulaştı. Tabii bu çok büyük ve çok anlamlı bir yanıtı.

Hareketimiz ve halkımız dışarıda bu şekilde bir direniş gösterip, komploculara yanıt olurken, Önder Apo da İmralı zindan koşullarında sadece uluslararası komplo gerçeğini değil, kapitalizmin kallesine cevabın nasıl geliştirileceğinin teorisini ve alternatif olacak bir paradigmayı geliştirdi. Bu çok anlamlıydı. 3. Önderlikel Doğu böyle gerçekleşti. Önderliğimiz, hem tecride ve İmralı işkence sistemine karşı direnmiş, hem de yeni bir teori yani devrim teorisini geliştirmiştir.

İlerde birçok tarihçi ve yazar bu süreç üzerine epey yazacaktır. "Koskoca bir kapitalist modernite sistemi seni tümünden yok etmek istediği için sana karşı bir operasyon gerçekleştiriyor, komplo kuruyor ve seni yok etmek, toplumunu teslim almak için seni bir işkence sistemine koyuyor; sen ise bu koşullarda, yüz yıl bile uğraşsalar onunla baş edemeyecekleri büyük bir hamle gerçekleştiriyorsun! Önder Apo tarafından İmralı'da sergilenen direniş bu bakımdan çok anlamlıdır.

Bunun yanı sıra Adiller ve Nudalar şahsında bu hareketin birçok büyük komutan, fedai militanı 1 Haziran 2004 Hamlesi'nden bu yana büyük bir direniş geliştirdi. Belki iki arkadaş sembol olarak adlandırıyoruz, ama kendini hazırlayan, donatan, fedai bir ruhla, ısrarla, kararlılıkla Kürdistan dağlarında direniş yürüten yaklaşık 1000 yoldaşımız şehadete ulaşmıştır. Belki bir takım çürükler de çıktı, ama bu hareketin ve militanlarının özünü farklıdır. Bu öyle birlikte, bu militanlar dürüstlüğü, erdemliliği ve kahramanlığı göstermiştir.

Kürt halkının yüzyıllardır bir özgürlük umudu var. Bu dönemde sergilediği fedakarlıkla Kürdistan sokaklarını ve ülke dışını serhıldan ve direniş alanları haline getiren Kürt halkı onlarca serhıldan şehidi vererek bu umudu daha da yeşertmiştir. Sadece bir yıl değil, tam on iki yıldır üst üste bu onurlu duruş sergileniyor. Halkımız bütün Kür-

distan sokaklarında 12 yıl boyunca, her yılı bir önceki yıldan daha da güçlü ve daha yüksek bir kararlılık ve fedakarlık göstererek direniyor. Yine yurtdışında, Strasbourg, Avrupa'da en soğuk yerlerden birisi olmasına rağmen, halkımız her yıl kar yağışına ve soğukların sıfır derecenin altında olmasına aldırmadan 15 Şubat uluslararası komplosunu kinamak için o meydanda 8-9 saat boyunca durarak eylem yapıyor. Bu, Kürt halkının tarihi bir haykırışıdır. Kürt halkının feryadıdır.

Bunun tarihi kökleri derin olmasa 12 yıl boyunca her yılı bir önceki yıldan daha güçlü, daha yüksek gerçekleştirerek, kolay bir iş değildir. Tarihi kökleri derin olduğu için halkımızın 12 yıldır Önderliği sahiplenmesi günbegün güçlendi. Önderliğin İmralı'daki onurlu durumu, geliştirdiği yeni paradigma, Kürdistan özgürlük gerillasının yazdığı kahramanlık destanı ve kahraman halkımızın büyük fedakarlıkları kapitalist modernitenin bizi lime lime ederek yok etmek istediği büyük saldırı dalgasını boşa çıkardı ve sonuçsuz bıraktı.

13. yılında 15 Şubat komplosu sonuçsuz kalmıştır

15 Şubat uluslararası komplosunun 12. yılını geride bırakıp 13. yılına girdiğimiz bugünlerde komplo gerçeğini ve sonuç alamayacağını rahatlıkla belirtebiliriz. Belki komplo tam olarak yenildi diyemeyiz. Çünkü ölüm döşegindeki bir cenaze gibi halen canlı tutulmaya çalışılmaktadır. 2007 yılında da görüldüğü gibi komplo fırsatlar buldukça yeniden canlandırılmak istenmektedir. 2007 yılında bize karşı yeni bir uluslararası konsept ile ülkede ve ülke dışında, en yeni teknoloji kullanılarak hareketimizi kuşatma ve ezme hamlesini örgütlediler. Hareketimiz de "Êdî Bes e!" sloganıyla karşılık verdi ve savaş tırmandı. Siyasi ve askeri sonuçlar esasen bu temelde elde edildi. Demek ki uluslararası komplo halen devam etmektedir; sonuçsuz kalmış, kırılmış ama tamamen yok olmamıştır. Kapitalist modernite bu komploya hala sürdürmek istiyor, fakat daha ne kadar sürdürebileceklerini zaman gösterecektir. Geçtiğimiz 12 yıl boyunca çok yönlü bir biçimde verilen mücadelenin yenilmezliği ortaya koyması sonucunda şu an bütün komplocu güçler tereddüt içindeler. Hepsisi de PKK'nin şiddet ile tasfiye olmayacağını itiraf ettiler. Bizi şiddet ile tasfiye etmek isteyenlerin yine bu güçler olduğunu unutmamakla birlikte, şu an birçok gücün çözüm için bazı siyasi, kültürel adımların atılması gerektiğini belirtmesini ise hareketimizin başarısını ispatlayan bir durum olarak görmek gerekmektedir. Bütün bunlara rağmen bugün komplocu güçlerin tam olarak çözüm çizgisine geldikleri de söylenemez. Esas olarak böyle bir karar almış değiller. Zaten almış olsaydılar geliştirdiğimiz ateşkes karşısında Türk devletinin daha fazla direktmesi olmaz ve çözüm süreci gelişebilirdi. Eğer bugün çözüm sürecinin gelişmesi ciddi sorunlarla karşı karşıya kalıyorsa bunun en büyük nedeni ABD ve AB'nin Kürt sorununun çözümüne ilişkin karar vermemiş olmalarıdır.

Uluslararası komplo gerçekleştirildiğinde biz 6. PKK Kongresi'ndeydik. Komploya nasıl boşa çıkaracağımız konusunda kendimize göre bir çerçeve çizdik. Bu daha çok direniş çerçevesiydi. Kongre bittikten sonra PKK Meclisi olarak toplandık, somut planlamayı yaptık. Biz "direneceğiz, savaşaacağız ve bu savaş ile düşmanı Önderliğin ayaklarına gitmeye mecbur bırakacağız" dedik. Karar bu temeldeydi. Genel çerçevede bu yaklaşım doğrudur, öyle bir refleks

sergilemek gerekir ama bu refleks de dardır. Biz o dönem geleneksel bir gerilla savaşını önümüze koyduk. Bu karar, siyasi açıdan yetersiz olmakla birlikte süreci ciddi bir çıkmaza sokabilirdi. Ardından Önderliğin düşüncelerini çok yönlü bir biçimde kendi içimizde tartıştık ve Önderliği esas almamız gerektiği konusunda yoğunlaştık. Kararlaşmamızı bu temelde gerçekleştirdik. Ve gelinen aşama da gösterdi ki Önderlik milim milim ölçerek olması gerekeni ortaya koyuyor ve en doğru tespitleri yapıyordu. Bizim bakışımızın da bir anlamı vardı ama tek yönlü bir bakıştı.

Önderlik çok bilinçli bir şekilde komplocu güçlerle mücadele etti. Ve onun bu biçimde geliştirdiği strateji, yine hareketin kadrolarının ve halkın takip etmesi uluslararası komploya boşa çıkardı, sonuç almasını önledi. Bugün hareketimizin gücü 12 yıl öncesine oranla kıyaslanamaz. Ama ciddi bir büyümeyi yaşadığı açıktır. Tüm Kürdistan çapında, her dört parçada bizzat Kuzey'de hacmimize, bize olan desteğe bakılırsa, belki kadro sayısında çok büyük bir patlama yapılmadığı, ama genel toplumda hem halkta, hem siyasi ve diplomatik kadroda, hem de askeri olarak bir güçlenmenin var olduğu görülecektir. Bu süreç içerisinde, öncesinde çalışmalarımızın olmadığı ve sadece bazı arkadaşların katıldığı Doğu Kürdistan sahası, şimdi başlı başına bir devrim sahası haline getirilmiştir. Yani hareket her yönüyle ayaktadır ve daha güçlüdür. Bu ise, uluslararası komplo gerçeğini sonuç almamasına gelmektedir. Şu an yapılmaması gereken ise komplo gerçeğini ortadan kaldıracak büyük bir hamleye dönüştürmektir. Tabii bu hamleyi gerçekleştirmek ve komplo gerçeğini ortadan kaldırmak için öncelikle komplo gerçeğini ortadan kaldıracak büyük bir hamleye dönüştürmek gerekmektedir.

Amacımız Önder Apo'nun özgürlüğüdür

Komplo her şeyden önce Önderliğin esaretine neden olmuştur. O zaman öncelikle esaretin kaldırılması gerekmektedir. Dolayısıyla hedef, esaretin kaldırılması ve Önderliğin özgürlüğüdür. Mademki komplo gerçeğinin tamamen kalkmasını istiyoruz, o zaman Önderliğin özgürlüğünü sağlamak en önemli koşul olmaktadır. Tabii buna bağlı olarak Kürt sorununun çözümü ve Kürt halkının özgürlüğü de Demokratik Özerklik perspektifiyle olacaktır. Bu şekilde yeni yıl hedefimiz de netleşmektedir. Bu, artık gündeme girmiş olan bir hakikat durumundadır.

Kürt halkının ve mücadelemizin geldiği noktaya paralel olarak şu da açığa çıkmıştır ki, komplocular bir bir düşmeye başlamıştır. Diktatör rejimlere karşı halk artık yeter demektedir. Halkımız yıllardır her şeyi zorla, şiddetle uygulamaya çalışan diktatör ve sömürgeci sisteme karşı mücadelesini sürdürürken, şu an Ortadoğu bölgesinde de diktatör rejimlere karşı halkların ayaklanma durumu söz konusudur. Tunus'un ardından Mısır halkı da şiddete ve diktatörlüğe karşı büyük adımlar atmış durumdadır. Mısır halkının gerçekleştirmiş olduğu bu direniş, uluslararası komplo gerçeğinin önemli bir rol üstlenmiş olan Hüsnü Mübarek'i alaşağı etmiştir.

Bugün Kürdistan'da sömürgeci sistem sadece şiddetiyle ayakta kalmıştır. Kürdistan'ın birçok şehrinde şimdi Türkiye devletinin askeri ve polisi dışında hangi temeli vardır? Hiçbir temeli yoktur. Bu durum Kürdistan'ın diğer parçaları için de aynıdır. Ortadoğu halkı artık zulme karşı ayaklanıyor ve başarılı olu-

yor. O zaman Kürt halkının da başarı koşulları artmıştır. Kaldı ki Kürt halkının yıllara dayanan tecrübe birikimi vardır. Ortadoğu ülkelerinde şu an belki geçici bir ayaklanma durumu var ama Kürt halkı sadece hareketimizin başlangıcından bile ele alınsa 38 yıldan bu yana adım adım gelmiş ve bugün bir başkaldırı düzeyine ulaşmıştır. Tabii bu başkaldırı devrimsel bir paradigma olarak demokrasi devrimi, kadın devrimi, ekoloji devrimi temelinde yürütülmektedir. Daha içeriklidir ve Ortadoğu halkları için de bir yol açmaktadır. Ortadoğu halklarında gelişen mevcut başkaldırı ise bu yolda yapılan yürüyüşü daha da büyütmede ve başarı umutlarını daha fazla güçlendirmektedir. Kapitalist modernite kendisini hakim kılmak için halkın hareketini devrim değil reformist bir dönüşüme çevirmek istemektedir. Bunun için şimdi yapılmış olan bir müdahaleleri de var. Fakat Tunus'ta, Mısır'da ve diğer ülkelerde de gelişebilecek bu başkaldırıları kapitalist modernite sisteminin bölgede iflas ettiğinin en önemli göstergelerindedir. Evet, kapitalist modernitenin, Lozan'da kurduğu ve ardından 1945'te tamir ettikleri sistem günümüzde iflas etmiştir. Bu iflas yalnızca Mübarek'in şahsında yaşanan bir iflas değil, Kürdistan'daki sömürgecilikte de yaşanan bir iflastır.

Şu an ABD Ortadoğu'da her ne kadar CIA, vb güçler aracılığıyla devrimin yönünü çevirmeye, değişiklik yaratmaya ve önünü alarak sistemini yenilemeye çalışsa da, bunda ne kadar başarılı olacağı tartışmalıdır. Bu sistem tümüyle çökmeye mahkumdur. Kapitalist modernite güçleri de artık kurmuş oldukları sistemin iflas ettiğini ve yürüyemeyeceğini bildikleri için bu tür müdahalelerle sistemlerini yenilemek istemektedirler. Ancak artık halkların sistemine ihtiyaç vardır. Halkların demokrasisine ihtiyaç vardır. İşte bunun öncülüğünü de hareketimiz yapmaktadır. Onun için sistem güçleri Apocu hareketten korkuyorlar. Apoculuk Kürdistan halkının hakikatidir. Bu nedenle bugün, "artık korkmayın, bu, halkların bir gerçeğidir" diyoruz. "Halkların devrimi, demokrasi devrimi, o kadar tank, top, uçak, füze ve nükleer silahla önünü almaya çalışmayın. Çünkü halkların hakikatını ve tarihin yürüyüşünü kimse engelleyemez" diyoruz.

İçinde bulunduğumuz yılda yeni bir atılım geliştirmek ve komplo gerçeğini tamamen yok etmek mümkündür. Bu atılımın temel perspektifi şüphesiz "Devrimci Halk Savaşı" perspektifidir. Bu perspektifle önümüzdeki final sürecine giren hareketimizin kazanan olacağı ise açıktır. Uluslararası komplo gerçeğine cevabımız bu olacaktır. Uluslararası komplo gerçeğini ortadan kaldıracak bütün etkileri bu şekilde ortadan kaldırılacak, halkların özgürlüğü, eşitliği, kardeşliği gerçekleşecek ve halkların demokrasisi gelişecektir. Uluslararası komplo gerçeğine cevabımız budur.

Ancak verilecek bu yanıtta öncülük önem arz etmektedir. Yani kadro uluslararası komplo gerçeğine nasıl bir tutumun sahibi olacak? Aslında 12 yıllık pratiğimizde bunun yanıtı var. Ancak bir konuda kendimizi kandırmamalıyız. Önderlik tarafından geliştirilen strateji büyük başarıların, büyük zaferlerin zeminini oluşturdu. Kürt halkının yurtseverliği bu zemini daha da güçlendirdi. Bizler de kadro olarak, öncü olarak fedakarlık, dürüstlük sergiledik, ama istenen öncülüğü yeterli düzeyde cevaplayamadık. Tarih karşısında bunu ortaya koymamız gerekir. Eğer geçen 12 yıl boyunca tarafımızdan uluslararası komplo gerçeğine karşı duyarlı bir şekilde ve Apocu prensiplerle diplomatik, siyasi,

örgütsel, askeri her cephede gereken cevap verilmiş olsaydı ve yürüyüş her süreçte istediği gibi güçlü yapılsaydı bugün Özgürlük hareketinin mücadelesinin sonucu daha farklı olacaktı. Geçen 12 yılda böyle yapmış olsaydık şimdi uluslararası komplo gerçeğini ortadan kaldırmış ve bu tahribatlardan artık söz etmiyoruz olacaktık. Ama öncü istediği gibi rolünü oynamakta zayıf kalmıştır. İlk beş yıl da kendini koruma ve yenileme çabalarını geliştirme olsa da uluslararası komplo gerçeğine bir operasyonu olarak ihanetin gelip zarar vermesini önleyemedi. Ondan sonra ise hareketimiz tarafından ilan edilen 1 Haziran 2004 Hamlesi bu gidişata dur deme sürecini geliştirdi. Biz o süreci de yeniden sorguluyor, çeşitli açılardan değerlendiriyoruz. Tüm bunlara bakıldığında, istenen öncülüğe zayıf kalınsa da başarı elde edilmiştir.

Temel hedef ve görevimiz komplo gerçeğini ortadan kaldırmaktır

Bizi başarılı kılan yeni stratejimizdir. Bizi başarılı kılan halkımız ve kadro yapılarımızdaki fedakarlık ve fedai ruhtur. Ama taktik açıdan hem savunma alanında, hem de toplumsal serhıldanda pratik politikayı doğru tatbik etme, her şeye yanıt olma durumunda esas olarak istenen öncülüğü yapmada zayıf kalmıştır. Bu harekette, bu hareketin kadrolarında aslında fedakarlık, dürüstlük ve ruh vardır ama pratiğe geçirmede girişkenlik, yenilikçilik ve yaratıcılık zayıftır. Yenilikçilik ve yaratıcılıkta gereken cevabı vermesi doyurucu olmamıştır. Yetersiz yoldaşlık aşılmamış, fakat Önder Apo ile yoldaşlığın tamamlanması için hareketimizin kadrolarında ciddi çabalar gelişmiştir. Bu önemlidir. Bu hususta mesafe kat edilmemiş denilemez. Mesafe de kat edilmiştir ama halen istendiği gibi her cephede, her alanda yanıt olma, yetersiz yoldaşlığı tamamen aşma hedefine ulaşmış değiliz. Bu hedefe ulaşmamız için önümüzdeki pratik yılı, önümüzdeki final hamlesini başarmamız gerekir. Önümüzdeki final hamlesinin başarılması bizi tam yoldaşlığa götürecektir. Tabii bu da beraberinde Önder Apo'nun ve Kürt halkının özgürlüğünü getirecektir. Bu, önümüzde duran bir görevdir. Şimdiye kadar çok emek verdik, o kadar kahraman verdik, halkımız ve hareketimizin kadroları kahramanlık destanları yarattı, Önderliği takip etti, Önderliğin İmralı'da geliştirdiği direniş yanıtı bırakmadı ama bunlar yeterli olmadı. Önümüzdeki hamle sürecinde artık buna yetmek istiyoruz. Yeterli olan kadro nasıl yetiştirilecek, nasıl bu perspektif ve kişiliğe ulaşılacak? Kadro, bunun üzerine nasıl yoğunlaşarak uluslararası komplo gerçeğine cevabı olacak, tam yoldaşlığa ulaşacak ve devrimci halk savaşı temelindeki hamleyi başarılı kılacak? Bu bizim için yeni dönem görevi durumundadır. Güncel olarak önümüzde duran bu görevde başarılı olursak tam yoldaşlığa ulaşacağımız, o zaman da demokrasi devriminin kapısını Ortadoğu bölgesinde açacağımıza ve Ortadoğu Kürdistan halkının yüzyıllarca var olan özgürlük hayalini ve Önderliğimizin özgürlüğünü hakikate dönüştüreceğimize inanıyoruz. Hedef ve görevlerimiz uluslararası komplo gerçeğini ortadan kaldırma, Önder Apo'nun özgürlüğü ve Demokratik Özerk Kürdistan sürecini geliştirmektir. Bu kararlı, anlamlı duruş karşısında uluslararası komplo gerçeğini ortadan kaldırmaya ulaşamayacaktır; uluslararası komplo gerçeğine karşı başarı Kürdistan halkının olacaktır.

KÜRT HALKI ORTADOĞU'DA DEMOKRASİNİN ÖNCÜSÜ OLMALIDIR

Tunus'la başlayan ve giderek yayılan, Mısır'da Mübarek rejimini sallayan halk hareketleri sadece bir iki hükümeti devirmiyor, aynı zamanda son iki yüzyıllık özde de soğuk savaş sürecinde Batı tarafından şekillendirilmiş sistemi çökertiyor. Soğuk savaş döneminde ABD ve Sovyetler Birliği kendilerine bağlı olan hükümetleri –karakterleri ne olursa olsun– sonuna kadar desteklemişlerdir. Bu iki rejim de aslında modernisttir. Kapitalist modernizm paradigmalarıyla hareket etmektedirler. Her ne kadar reel sosyalizm kapitalizme karşı çıksa da modernist karakterdedir. Kapitalist modernizmin farklı bir versiyonudur. Her ne kadar kapitalist üretime, sömürüye karşı çıktığını söylese de kapitalist modernitenin devlet anlayışını ve endüstriyalizmi tamamen benimsemiştir. Bu konuda kapitalist olan ülkelerden çok farklı bir yaklaşımı yoktur.

Ortadoğu'da baskıcı rejimler halklar tarafından sarsılıyor

Ortadoğu'da bugün halklar tarafından sallanan rejimler soğuk savaş döneminde Batı'nın ve Sovyetlerin etkisinde ve oryantalist zihniyetle şekillenmişlerdir. Böylece Batı'nın düşüncelerinin yerel işbirlikçiler tarafından benimsenmesiyle şekillenen bir Ortadoğu gerçeği ortaya çıkmıştır. Buna bir de iki sistem arasındaki mücadele eklenince her türlü dış desteği olarak halklar üzerinde terör estirmişlerdir. Bu nitelikleriyle Ortadoğu'da Batı'nın ajanları olanlar iktidarlar olmuşlardır, halklarının hiçbir isteğine ve talebine cevap vermemişlerdir. Sadece iktidardaki oligarşik kesimlerin palazlanmasına hizmet etmişlerdir. Herhangi bir muhalefete de tahammül etmemişlerdir. Halkın hiçbir tepkisi onları ilgilendirmediğinden, çağdaş firavunlar ve krallar olarak iktidarlarını yakın zamana kadar sürdürmüşlerdir. Bu despot iktidarlar Ortadoğu halklarının tarihine, kültürüne, inançlarına da saygı göstermemişlerdir. İnsanlığın ve toplumsallığın ilk şekillendiği neolitik toplum ve beş bin yıllık temel uygarlık değerleri, bütün insani değerler son beş yüzyılda hakim olmuş kapitalist modernitenin değerlerinin işbirlikçiler tarafından Ortadoğu'ya taşınmasıyla birlikte bir tarafa itilmiştir. Halkın tüm değerleri tüm inançları küçümsemiş, bu inançların yerine kapitalist modernitenin değerleri ikame edilmeye çalışılmıştır. Bu aşu yabancı olduğu için ne kadar baskı da olsa zulüm de olsa tutmamıştır. Bu iktidarlara karşı çeşitli biçimlerde direnişler gelişmiştir.

Reel sosyalizmin güçlü olduğu dönemlerde kimi sol hareketler de komünist partiler de Ortadoğu'da belli bir güce ulaşmış olsalar da toplumlar esas olarak da tepkilerini islami inanç örtüsüyle ya da islami inanç biçiminde ortaya koymuşlardır. Aslında islami tepkiyle ortaya konulanlar sadece bin beş yüz yıldır benimsenen islami kültür değildir. İslami biçim altında on bin yıldır biriken kültür de bu dışarıdan gelen, halkına yabancılaşmış iktidarlara tepki duymaktadır. Bir yönüyle Ortadoğu'nun kendi orijinalitesi, kendi değerleri oryantalistlere karşı bir direniş içine geçmiştir. Bu direniş çeşitli biçimlerde ken-

“Tunus ve Mısır'daki olayları halkın zulme karşı başkaldırısı, isyanı olarak değerlendirmek gerekir. Bu yönüyle halk hareketidir. Demokratik karaktere sahiptir. Hatta kendiliğinden de olsa devrimci bir karakter taşımaktadır. Bu hareketlerin önümüzdeki dönemde hangi rejimlerle sonuçlanırsa sonuçlansın Ortadoğu tarihinde bir dönüm noktası olduğu kesindir. Özellikle demokrasi ve özgürlükler açısından Ortadoğu'nun geleceğini olumlu etkileyeceğini şimdiden belirtmek gerekir. Bu yönüyle de heyecan verici hareketlerdir”

disini zaman zaman dışa vurmuş. Ancak soğuk savaşın şiddetli olduğu dönemlerde iki kampın da desteğini alan despotik rejimlerin çok sert davranması buradaki tepkilerin patlamalı biçimde açığa çıkmasını engellemiştir.

Ancak Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte en fazla da Ortadoğu'nun çivisi çıkmıştır. O güne kadar soğuk savaş koşullarında iki kamp tarafından kayıtsız koşulsuz desteklenen iktidarlar, bu kayıtsız koşulsuz desteklerini giderek kaybetmişlerdir. Zaten soğuk savaş dönemi bir yönüyle de otoriter rejimler dönemidir. Soğuk savaşın bitimi ile birlikte reel sosyalizm dağılmış, dağılıp sürecinde halklar reel sosyalist yönetimlerin demokratik olmayan karakterine tepki göstererek daha demokratik karakterde bir ülke istemişlerdir. Aslında reel sosyalizm toplumların demokratik özlemlerine dayanamayarak yıkılmıştır. Kapitalist modern sistemse gelinen aşamada soğuk savaş dönemindeki yaklaşımlarla kendi siyasal sistemini güvenlik altında tutamayacağını görmüştür. Bu bakımdan daha önce açık destek verdiği diktatörlüklerden desteklerini çekmeye başlamışlardır. Kendileri için sermayenin en iyi ve güvenilirli dolaşımını sağlayacak istikrarlı hükümetlere ihtiyaç duymuştur. Bu açıdan çok katı, dışa kapalı rejimler yerine biraz reforme edilmiş ülkeleri tercih etmiştir. Sistemin ihtiyacını bu karakterdeki ülkelerin karşılayacağı düşünülmüştür. Despotik rejimlerin arkasındaki ülkelerin bu yaklaşımları toplumların rahatsızlıklarını, isteklerini daha rahat dile getirmelerine zemin sunmuştur.

Soğuk savaş döneminde iki kampa bağlı rejimler, hep bir dış tehdit konseptiyle hem baskılarını meşrulaştırıyorlar hem de bu yolla toplumları kendi iktidarları etrafında tutmaya çalışıyorlardı. Soğuk savaşın sonlanmasıyla

birlikte bu gerekçeler de ortadan kalkmıştır. Tüm dünyada toplumların demokrasi ve özgürlük eğilimleri daha da gelişmiştir. Soğuk savaşın o baskıcı karakterine karşı tepkiler artmıştır. Öte yandan II. Dünya Savaşı'nda on milyonlarca insanın ölümü, bunda özellikle faşist diktatörlerin payının bulunması Batı toplumlarında, çok katı baskıcı rejimlerine karşı tepkiler ortaya çıkarmıştır. Bu durum da ABD ve Avrupa'nın soğuk savaşın sonlanmasından sonra bu rejimlere karşı mesafeli bir yaklaşım göstermesinde etkide bulunmuştur. Tüm bunlar halkların baskıcı rejimlere karşı giderek tepkilerinin artması, Ortadoğu'daki rejimlerin eski karakterde yaşamasının koşullarını zayıflatmıştır.

Öte yandan bu rejimlerin baskıcı karakteri ve Ortadoğu toplumunu tarihine, kültürüne yabancılaşmaları radikal siyasal islamcı kesimlerin güç kazanmasını beraberinde getirmiştir. İran İslam Devrimi'nden sonra siyasal islamcı radikal akımlar sadece mevcut hükümetleri değil de uluslararası güçleri de rahatsız eden karaktere bürünmüştür. Öte yandan bu despotik rejimlere karşı giderek toplumsal muhalefetin arttığı, bu iktidarların istenmediği herkes tarafından görülmeye başlanmıştır. Bu durum ABD ve Avrupa'ya da düşünmeye sevk etmiştir. Bu rejimlere dayanarak, bu rejimleri destekleyerek kendilerinin Ortadoğu'da ayakta kalamayacaklarını her geçen gün daha iyi anlamışlardır. Eğer bu rejimler devam ederse sadece radikal siyasal islamcılar gelişmeyecek, toplumsal desteği zayıf olan bu rejimler nedeniyle Ortadoğu'ya hakim olmada sorunlar yaşayacaklardır. Bu iktidarlara karşı sadece radikal siyasal islamcılar değil, kapitalist sistemin değerlerine karşı çıkan demokratik toplumcu sosyalist hareketlerin de güçleneceğini görmüşlerdir. Bu durum da ABD'yi söz

konusu iktidarların değişmesi gerektiği düşüncesine götürmüştür. Toplumun tatmin etmeyen, toplum üzerinde egemenliği zayıflayan bu rejimler yerine hem toplumdan destek görebilecek hem radikal islamın önünü alacak işbirlikçi siyasal islamın Ortadoğu'daki egemenlikleri için daha uygun olduğunu düşünmeye başlamışlardır. Böylece işbirlikçi ılımlı siyasal islama dayalı yeni bir Ortadoğu'yu şekillendirmek isteyen yaklaşımlar benimsenmiştir. Bu bir Batı projesi olarak gündeme alınmıştır.

Ama bunun da hazırlanması kolay olmamaktadır. Tarih içinde Batı'ya karşı gelişen tepkiler ve doğasından gelen kimi radikalliklerin, sivriliklerin törpülenerek ılımlı, işbirlikçi, siyasal islam projesine uygun hazırlanması zaman alacak bir konu olarak görülmüştür. Bu temelde de uygulayacakları stratejiye uygun kimi aktörlerin, siyasal, sosyal ve ekonomik koşulların hazırlanması süreci başlatılmıştır. Bu konuda Türkiye'de AKP bir örnektir. AKP'nin iktidarda tutulmasında ABD ve Avrupa tarafından desteklenmesinde böyle bir proje içinde yer alacak bir güç olmasının önemli bir payı vardır. Ya da böyle bir projenin iktidarının, siyasetinin; sosyal, ekonomik, kültürel yaşamının ne olacağını Türkiye gerçeğinde denemesi, hazırlanması hatta bir model haline getirilmesi düşünülmüştür.

Ortadoğu tarihinde bir dönüm noktası yaşanıyor

Tunus, Mısır ve Afrika'da gelişen hareketler Batı'nın Ortadoğu'da düşündüğü böyle bir proje sürecine denk gelmiştir. Bunu belirtirken Tunus'taki veya Mısır'daki olayların ABD ve Avrupa tarafından hazırlandığını, kısırtıldığını söylemiyoruz. Böyle bir değerlendirme

kesinlikle doğru olmaz. Bu isyanlar baskıcı rejimlerin ağır baskılarına karşı gerçekleşen halk ayaklanmalarıdır. İsyanıdır, patlamadır. Bu rejimler onlarca yıldır bu halka kan kusturmuşlardır. Siyasi olarak ağır baskı altında tutulduğu gibi sosyal ve ekonomik olarak da tamamen yoksullaştırılmış çok geri bir yaşama mahkum edilmişlerdir. Halk bu rejimlerin baskısı altında nefes alamaz duruma getirilmiştir. Tüm bunlar ister istemez halkta bu rejimlere karşı büyük bir tepkinin birikmesine neden olmuştur. Öte yandan dünyada halkların istediği düzeyde olmasa da çeşitli siyasal hakların, özgürlüklerin belli düzeyde kullanıldığı, yoksulluğun ve açlığın belli düzeyde giderildiği bir gerçek söz konusudur. Halklar bunları da görmektedirler. Bilişim, iletişim ve teknoloji sayesinde bunları görme, öğrenme imkanları daha da artmıştır. Kendilerinin çok yoksul ve açlık sınırındaki yaşamlarıyla diğer yaşamları kıyaslamaları olmaktadır. Tüm bunlar halklarda bu rejimlere karşı var olan tepkileri patlama noktasına getirmiştir. Tunus ve Mısır'daki olayları halkın zulme karşı başkaldırısı, isyanı olarak değerlendirmek gerekir. Bu yönüyle halk hareketidir. Demokratik karaktere sahiptir. Hatta kendiliğinden de olsa devrimci bir karakter taşımaktadır. Bu hareketlerin önümüzdeki dönemde hangi rejimlerle sonuçlanırsa sonuçlansın Ortadoğu tarihinde bir dönüm noktası olduğu kesindir. Özellikle demokrasi ve özgürlükler açısından Ortadoğu'nun geleceğini olumlu etkileyeceğini şimdiden belirtmek gerekir. Bu yönüyle de heyecan verici hareketlerdir.

Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz; Ortadoğu halklarının adalet, eşitlik değerleri insani değerleri Avrupa'dan, Amerika'dan ve Asya'nın kimi ülkelerinden daha da güçlüdür. Ortadoğu halklarının bu yönlü değerleri yüzeysel değildir. Sadece sınırlı bazı ekonomik taleplerle ayağa kalkan bir toplumsal gerçeklik yoktur. Belki baskılar nedeniyle ayağa kalkışı gecikmiştir. Ama toplumsal gerçekliğin farklılığından dolayı ayağa kalktığından sadece ekonomik istekler değil, hak, hukuk, adalet, eşitlik, özgürlük, demokratik yaşam özlemi daha bütünlüklü olarak kendisini ortaya koyacaktır. Hiç kimse Ortadoğu halklarının tarihinden gelen eşitlik, adalet, özgürlük ve demokrasi değerlerini küçümsemelidir. Özgürlük ve demokrasiyi sadece Batı'nın bireyci, liberal yaklaşımlarıyla sınırlamak aslında özgürlük ve demokrasiye karşı en büyük saygısızlıktır. Özgürlük ve demokrasi esas olarak da toplumsal karakterde olmalıdır. Kuşkusuz bireyin özgürlüğünü ve demokratik yaşamını da içermektedir, ama bu değerler toplumu ile birlikte olduğu zaman değerlidir, anlamlıdır. Bu açıdan Ortadoğu halklarının bu ayaklanışını özgürlük ve demokrasi tarihi açısından çok önemli gelişmeler olarak değerlendirmek gerekir.

Bu hareketlerin ağırlıklı olarak spontane gelişmesi bu ayaklanmaların sonunda kimi bazı yumuşamalar yaşansa da kısa ve orta vadede esas olarak ABD ve Avrupa açısından yeni işbirlikçiliği ifade eden iktidarların ortaya çıkması büyük olasılıktır. Örgütlü ve etkili

“Mısır, Tunus olmadığı gibi Yemen de değildir. Mısır büyük bir ülkedir. Bu bakımdan ABD ve Avrupa kontrollü bir değişikliği arzulamaktadırlar. Radikal değişiklikler ABD ve Avrupa'nın da işine gelmemektedir. Bu bakımdan Mısır'daki değişimin Batı'nın yönlendirmesiyle ordu ve kimi sivil bürokrasinin hakimiyeti altında ve yeni bir iktidar bloğu çerçevesinde gelişeceğini görmek gerekir. Kuşkusuz bu durum Ortadoğu halkları için gerçek anlamda bir özgürlük ve demokrasi getirmeyecektir”

olan çeşitli islami güçler olduğundan esas olarak da ABD ve Avrupa'nın işbirlikçi ılımlı islam projesi temelinde Ortadoğu'yu kontrol etme siyasetinin gereği olarak ılımlı siyasal islamcıların başat olduğu sistemler ortaya çıkacaktır. ABD ve Avrupa bunu yaparken geçmişte kendisine işbirlikçilik yapmış kimi sivil kesimleri, asker ve sivil bürokrasiyi de bu işbirlikçi ılımlı islam projesinin bileşenleri haline getirecektir. Yeni bir iktidar bloğu ortaya çıkaracaktır. İlimli islamcılar ve diğer farklı bazı kesimleri de içine alan bir anayasal ve yasal sistem kurarak bu temelde hem kapitalist modernizmin değerlerini bu ülkelerde yerleştirecek, hem de siyasi otoritesini bu ülkelerde yaşatmış olacaktır. Önümüzdeki dönemde ortaya çıkan gelişmelerin bu çerçevede olması sürpriz olmayacaktır. Nitekim daha şimdiden ABD ve Avrupa'nın yaklaşımları bu çerçevededir. Eski işbirlikçilerini desteklemiyor. Mübarek'in iktidarı bırakmasını istedi. Ancak Mısır gibi Ortadoğu'daki siyasal gelişmeleri yakından etkileyen bir ülkenin kaos içine girmemesi ve en azından kendisi için tehlike arz etmemesi açısından da dönüşümü kontrollü yapmayı hedeflemektedir. Bu açıdan da özellikle asker, sivil bürokrasi içindeki işbirlikçilerini kullanmaktadır. Orduyu bu yönüyle bu sürecin kendi istediği biçimde örülmesi temelinde kullanacağı görülmektedir. Başka türlü belki kaos çıkabilir ya da kendi düşündüğü projeye uygun iktidar blokları yerine daha radikal ya da kendisine sorun çıkaran iktidar güçleri ortaya çıkabilir. Bu nedenle ordu eliyle buna fırsat vermemek istemektedir.

Bu halk hareketinin, toplumsal devrimin uzun sürmesini de kendi çıkarları için tehlike görmektedir. Çünkü ne kadar uzun sürerse bu toplumsal ayaklanma içinde radikal çevreler daha fazla örgütlenecektir. Sadece radikal islamcılar değil, özgürlükçü toplumcu güçler, yani radikal demokratlar da bu süreçte örgütlenme imkanı bulacaktır. Bu bakımdan bu ayaklanma sürecinin kısa tutulmasını özellikle istemektedir. Her ne kadar Hüsnü Mübarek kendisi gibi despot iktidarların desteği ile direniş göstermeye çalışsa da artık bu iktidarların ömrünün sonuna gelmiştir. Mübarek'in bu direnişi bir uzlaşma arayışı ya da biraz onurlu geri çekilme gibi bir çabadan başka bir şey ifade etmemektedir. Çünkü artık toplum ayağa kalkmıştır. Ayağa kalktığı zaman da neler yaratabileceğini görmüştür. Bu açıdan Mısır'da Mübarek rejimi gidecek yerine başka bir rejim gelecektir.

Mısır'da radikal değişiklikler ABD ve AB'nin işine gelmiyor

Mısır Tunus olmadığı gibi Yemen de değildir. Mısır büyük bir ülkedir. Bu bakımdan ABD ve Avrupa kontrollü bir değişikliği arzulamaktadırlar. Radikal değişiklikler ABD ve Avrupa'nın da işine gelmemektedir. Bu bakımdan Mısır'daki değişimin Batı'nın yönlendirmesiyle ordu ve kimi sivil bürokrasinin hakimiyeti altında ve yeni bir iktidar bloğu çerçevesinde gelişeceğini görmek gerekir. Kuşkusuz bu durum Ortadoğu halkları için gerçek anlamda bir özgürlük ve

demokrasi getirmeyecektir. İşbirlikçilik ve yoksulluk yine sürecektir, ama önceki despot rejimlere göre siyasal, sosyal alanda kimi yumuşamalar ortaya çıkacaktır. Yine ekonomik alanda da oligarşik kesimin ekonomiyi tümünden kontrol etmesi yerine biraz daha orta sınıfa yayarak sisteme uygun yeni bir ekonomik, kültürel ve siyasi yapı ortaya çıkarmaya çalışacaklardır. Ancak halkların ayağa kalkışı mücadeleye sisteme attıkları geri adım yine halkların mücadelesiyle özgürlük ve demokrasinin gelişmesi açısından yeni imkanlar ortaya çıkaracaktır. Artık halklar açısından özgürlük ve demokrasi imkanlarının her gün daha da artacağı bir mücadele dönemi başlamıştır.

Bu gerçeklikler Kürt Halk Önderi'nin İmralı'da yaptığı Ortadoğu değerlendirmelerini daha da önemli kılmaktadır. Şu anda Ortadoğu'da halklar için tek çözüm modeli Kürt Halk Önderi'nin ortaya koyduğu demokratik modernite ve onun yapılanma gerçeğidir. Klasik despotlar Ortadoğu halklarının sorunlarını çözemeyeceği gibi modernizmin ve oryantalizmin yeni versiyonu olan işbirlikçi ılımlı siyasal islamcı iktidarlar da halkların sorunlarını çözemeyeceklerdir. Ne var ki şu anda farklı alternatifler olmadığı için bu isyancı hareketlerin kaderi işbirlikçi ılımlı islama mahkum olmaktadır. Ama sorunları çözemeyeceklerinden halk özgürlükçü, demokratik alternatif aramaya devam edecektir. İşte bu noktada Kürt Halk Önderinin ideolojik, teorik düşüncelerinin ve özgürlükçü toplum modelinin Ortadoğu halklarına taşınması gerekmektedir. Kürt Halk Önderi bunu ahlaki politik toplum olarak ortaya koymaktadır. Ahlaki politik toplumun gerçekleşme modeli –biçimi– olarak da demokratik konfederalizmi önermektedir. Yani toplumun tabandan bütün farklı kesimlerinin örgütlenmesi ve bu örgütlenmelerin de demokratik konfederal bir biçimde bir siyasal ekonomik, sosyal, kültürel sisteme dönüştürülmesini öngörmektedir. Bu demokratik konfederal sisteme dayanarak da kendi ekonomik sosyal ve kültürel sorunlarını çözmeyi hedeflemektedir. Gerçekten de Ortadoğu hakları açısından en ideal çözüm modelidir. Hem Ortadoğu halklarının tarihine hem de mevcut din, dil, kültür zenginliğine böylesi bir özgürlükçü, demokratik modelle yanıt olunabilir.

Tunus, Mısır ve diğer ülkelerin mevcut despotlardan kurtulması Ortadoğu'da diğer iktidar ve hükümetleri de etkileyecektir. Bu nedenle bu olayların Mısır ve Tunus ile sınırlı kalacağını düşünmemek gerekir. Belki bu rejimler değiştikten sonra Ortadoğu halkları gerçek anlamda tam özgürlüğe ve demokrasiye kavuşmayacaktır, ama toplumların iradesinin, demokratik mücadelesinin önü belli düzeylerde açılacaktır. Eğer ideolojik, teorik öncülük iyi yapılırsa bu rejimler altında da örgütlenmek, mücadele etmek demokratikleşmeyi geliştirmek mümkündür. Öte yandan halkın iradesinin belli düzeyde açığa çıkması ister istemez Ortadoğu'da yeni oluşacak iktidarların işbirlikçi karakterine rağmen belirli bir toplumsal kamuoyu oluşturacağından, toplumun belirli bir güç olması yaşa-

nacağından Ortadoğu ülkeleri geçmiştekinden farklı olarak Batı'nın her dediğini yapan bir durumdan da çıkacaktır. En azından toplumsal muhalefetin belli düzeyde varolduğu için, dış güçler toplumun taleplerini ve kamuoyunu dikkate almak durumunda kalacaklardır. Bu yönüyle bir işbirlikçilikten diğer bir işbirlikçiğe geçerken böyle sınırlı, olumlu bir durumun da ortaya çıkabileceğini görmek gerekir.

Ancak eğer özgürlükçü güçler örgütlü hale gelmezse, bu iktidarlar uzun süre varlıklarını sürdürürse o zaman belki de şu andaki despot güçlerin iktidarından daha tehlikeli bir biçimde Ortadoğu'nun tüm kültürel, ahlaki ve toplumsal değerlerinin yozlaştırılması ve yok edilmesi gibi durumlar da ortaya çıkabilir. Eğer güçlü direniş mevzileri ortaya çıkarılmazsa mevcut rejimler altında kapitalist modernitenin değerleri eskisinden daha farklı kökleşecektir. Çünkü yeni işbirlikçiler Ortadoğu'nun kimi değerlerini kullanarak toplumu aldatıp aslında Ortadoğu halkları açısından tam bir Truva atı rolünü görerek; kapitalist modernist sistemin daha da kökleşmesine hizmet ederler. Bu açıdan yeni iktidarların gelişini ele alırken hem olumlu hem de olumsuz boyutlarını bir arada göz önünde tutmak gerekir. Olumlu boyutlarını değerlendirmek ve daha da geliştirmek; olumsuz boyutlarını ise sınırlamak gerekmektedir.

Ortadoğu'daki halk hareketi Güney Kürdistanı da etkiliyor

Ortadoğu'daki halk hareketlerinin Irak ve Güney Kürdistan'ı da etkileyeceği açıktır. Özellikle Güney Kürdistan'daki siyasal güçler daha fazla etkilenecektir. Güney Kürdistan'daki siyasal kurumlar, KDP ve YNK esas olarak soğuk savaş dönemindeki despotik iktidarların bir türevi gibidirler. Siyaset anlayışları ve tarzları sanki okollerde şekillenmiş gibidir. Onların siyaset tarzını öğrenmişler ve uygulamaktadırlar. Özellikle kapitalist modernitenin, oryantalizmin fazlasıyla etkisi altındadırlar. Oryantalizmin, kapitalist modernitenin topluma yabancılaştırıcı karakterine ve özelliklerine güneyli siyasal güçler de sahiptir. Bu Güney Kürdistan halkında da rahatsızlıklara yol açmaktadır. Bugün Güney Kürdistan'da gerçek anlamda demokrasi yoktur, özgürlükler sınırlıdır. Bu yönüyle klasik despotik iktidarların türevleri diyebileceğimiz bir iktidar ve yönetim anlayışı, siyaset anlayışı Güney Kürdistan'da hakimdir. Kuşkusuz bazı değişiklikler yaşanmıştır. ABD ve Avrupa'yla kurulan ilişkiler sonucu oranın siyasal, sosyal kimi değerleri ile de tanışıklarından belirli bir burjuvalaşma yaşamışlar. Bu temelde

Avrupa'nın burjuva demokrasisi denen bazı değerlerini almaya çalışma yaklaşımı da bulunmaktadır. Ancak bunları da daha çok biçimsel ele almaktadırlar. Bir nevi kurduğu ilişkilerin hatırına “bizde sizlerin siyasal, sosyal anlayışlarınızı alıyoruz” diyerek –çünkü en büyük destekçileri ABD ve Batı'dır– biçimsel bazı değişikliklere gitmişlerdir.

Kuşkusuz Güney Kürdistan halkının onlarca yıldır yürüttüğü mücadele, özellikle de Kuzey Kürdistan'daki özgürlük mücadelesi'nin Güney'i etkilemesi, Ortadoğu despotik iktidarların türevleri olan siyaset tarzında kimi çatlaklar oluşturmuştur. Toplumda siyaset ve demokrasi anlayışında belirli düzeyde zihniyet değişikliği görülse de siyasal elitler açısından klasik despot anlayışı, onun siyaset anlayışını tümünden aştıkları düşünülemez. Bu nedenle Güney Kürdistan'da mevcut siyasal ve ekonomik elite karşı büyük tepkiler gelişmektedir. Çünkü sonradan görme burjuvalar gibidirler. Deveyi amuduyla yutmaktadırlar. Artık Güney Kürdistan'da siyasal elitin ne kadar zengin olduğu, hükümet yöneticisi olarak nasıl bütün ekonomik imkanları kendilerine ve çevrelerine peşkeş çektikleri sıradan hikayeler haline gelmiştir. Bunlar tabii toplumda büyük bir öfke ve rahatsızlık yaratmaktadır. Mevcut siyaset tarzı; var olan bu ekonomik talana, sömürüye, vur patlasın çal oynasın biçiminde bir yaşam sürdürülenlere tepkileri daha da artırmaktadırlar. Ortadoğu'nun diğer ülkelerindeki iktidarlar da Güney'deki gibi bir siyaset anlayışına sahiptirler ve benzer tarzda bir yaşam içindedirler. Bu nedenle Ortadoğu'nun diğer ülkelerinde siyasal elite gösterilen tepkiler Güney Kürdistan'daki siyasi güçlere karşı da vardır. Ancak ilk zamanlarda Güney Kürdistan yeni federasyona kavuştuğundan, Saddam diktatörlüğünden yeni kurtulduğundan, halk Irak otoritesinden uzak kalarak biraz nefes aldığından bu baskıcı, demokratik olmayan siyasal yaklaşımlar belli bir düzeyde mazur görülüyordu. Ya da bu tür gerekçelerle söz konusu siyasal elit baskıcı zihniyetini sürdürüyor ve ekonomik talanı rahatlıkla yapabiliyordu. Ama yıllar geçtikçe artık Kürt halkı şu veya bu gerekçelerle bu antidemokratik siyaset anlayışını ve ekonomik talanı kabul etmemektedir. Bu ekonomik talanın, bu despotik siyasetin özgürlük ve demokrasi ile alakası olmadığını halk artık anlamıştır. Bu uygulamaların ulusal politika, ulusal birlik, siyasal güçlerin birliği ve ulusun güç olmasıyla, dış güçlere karşı ortak davranmayla alakası olmadığını, aksine bu antidemokratik siyaset anlayışı ve ekonomik talanın ulusal birliğine zarar verdiğini ve ulusu güçten düşürdüğünü görüyor ve tepki duyuyor.

Bu açıdan diğer ülkelerde gelişen halk ayaklanmalarının Güney Kürdistan'a da etkisi olacaktır. Nitekim şimdiden tartışmalar başlamıştır. Goran grubunun bu konuda bilinen açıklamaları ve çağrıları olmuştur. Kuşkusuz söyledikleri yanlış değildir, ama pragmatik bir yaklaşım gösterdikleri görülmektedir. İkelik bir yaklaşım yoktur. Çünkü ikelik yaklaşım olursa aslında kendilerinin de mevcut siyaset ve iktidar anlayışlarını gözden geçirmeleri gerekmektedir. Go-

ran grubu siyaset anlayışında demokratik karakter taşıdığından değil de “niye biz de Güney'de etkili olmuyoruz, niye biz de yemiyoruz” biçiminde bir yaklaşımla sorunları ele almaktadır. Yoksa toplumu demokratikleştiren, toplumu güç yapan bir yaklaşımla hareket etmiyorlar. Söylemde KDP'yi ve YNK'yi eleştiriyorlar. Toplumun bu güçlere karşı rahatsızlıkları olduğu için Güney Kürdistan'da 3. güç de olmuşlardır. Ama bu tepkileri, KDP ve YNK'ye karşı çıkmaları ideolojik-teorik olarak demokratik, özgürlükçü bir karakterde olmadığından bir gelişme gösterememiştir. Özgüce ve alternatif bir demokratik projeye dayanarak bu tepkileri dillendirmediklerinden ilk başta yarattıkları rüzgarı kaybetmişlerdir. Bunun nedeni de iktidar paylaşımını esas alan bir yaklaşım içinde olmalarıdır. Bu nedenle Güney'de yakın zamanda alternatif bir demokratik toplum modelinin ortaya çıkması kolay gözükmemektedir.

Tüm bu gerçekler sadece bütün Ortadoğu açısından değil Güney Kürdistan açısından da Önder Apo'nun komünal demokratik yaşamı ve demokratik toplumu hedefleyen demokratik konfederal kurumlaşmanın gerçek bir kurtuluş modeli olduğunu bir daha ortaya koymuştur. Bu açıdan Önder Apo'nun ideolojik teorik tezlerinin demokratik yapılanma temelinde demokratik bir sistem yaratma anlayışının Güney Kürdistan'da da daha yaygın bir düşünce akımı haline gelmesi gerekmektedir. Bu konuda belli çabalar vardır, ama klasik siyaset anlayışı, klasik demokrasi ve özgürlükçü anlayış aşılmadığından Önderliğin paradigmasına uygun özgürlükçü, demokratik bir zihniyet Güney'de yeterince geliştirilemiyor. Çünkü Güney Kürdistan'da farklı bir siyaset anlayışı izlemeye çalışanlar da Güney Kürdistan'daki hakim siyaset tarzı ve demokrasi anlayışını aşmamaktadırlar. Bu nedenle özellikle Güney Kürdistan'daki radikal demokratların zihniyette klasik iktidar ve demokrasi anlayışını aşarak Önder Apo'nun iktidardan uzak, demokratik toplumcu siyasi zihniyetini kendilerinde içselleştirmeleri gerekmektedir.

Tunus'ta başlayan ve Mısır'da tüm Ortadoğu'yu etkileyecek biçimde gelişen halk ayaklanmaları Irak'ı da belirli düzeylerde etkileyecektir. Zaten ABD Irak'ı kendisinin düşündüğü sisteme göre hazırlamaktadır. Belirli yönleriyle işbirlikçi siyasal islamcı bir karakter taşımaktadır. Zaten seçimler yapılmaktadır. Genel meclisin yanında il meclisleri de biçimsel olarak varlığını sürdürmektedir. Herhalde bundan sonra bu çok biçimsel olan sınırlı demokratik çerçevenin içini biraz daha doldurmaya çalışacaklardır. Irak'ta bir taraftan radikal islamcıların saldırıları, diğer taraftan İran'ın siyasi baskısı yaşanmaktadır. Hem İran etkisini hem de bu radikal islam etkisini azaltmak açısından mevcut iktidar bloğunun toplum ile ilişkilerini geliştirerek topluma dayanan bir siyasi güç olmasını gerekli kılmaktadır. Eğer Ortadoğu'daki, Mısır ve diğer yerlerdeki gelişmeler biraz daha oturur ve siyasal bir sisteme kavuşursa bu durum beraberinde sünnilerin şiller karşısında daha da güçlenmesini getirebilir. Sünniler içindeki radikal islamcı eğilimlerin zayıflaması durumu ortaya

“Güney Kürdistan'da siyasal elitin ne kadar zengin olduğu, hükümet yöneticisi olarak nasıl bütün ekonomik imkanları kendilerine ve çevrelerine peşkeş çektikleri sıradan hikayeler haline gelmiştir. Bunlar toplumda büyük bir öfke ve rahatsızlık yaratmaktadır. Mevcut siyaset tarzı;bu ekonomik talana, sömürüye, vur patlasın çal oynasın biçiminde bir yaşam sürdürülenlere tepkileri daha da artırmaktadırlar. Ortadoğu'nun diğer ülkelerindeki iktidarlar da Güney'deki gibi bir siyaset anlayışına sahiptirler ve benzer tarzda bir yaşam içindedirler”

çıkabilir. Sünni güçlerin birleşerek Mısır'da uygulanacak işbirlikçi ılımlı İslami bir siyasi tarza yönelmeleri muhtemeldir. Şimdiye kadar bölgede Baasçıların belirli etkileri vardı. Bu gelişmelerden sonra Baasçıların da belirli bir düzeyde dönüşen yeni iktidar modellerine doğru eğilim göstermesi beklenebilir. Bu durum sünnilerin biraz daha dış destek almasını beraberinde getirebilir.

Kuşkusuz ne radikal siyasal İslamcılar ne de şiiiler kendi konularının gerilemesini isteyeceklerdir. Bu açıdan Irak'ta iç çatışmalar daha da gelişecektir. Bunu böyle görmek gerekiyor. ABD, kendisine karşı olan güçlerin güçlenmesini engellemek için askeri ve siyasi desteğini daha fazla artıracaktır. Bu yönüyle zaten Irak'a askeri müdahaleden sonra içerde önemli düzeyde ilişki geliştirdiği kesimlerle bölgede şekillendirmek istediği yeni politikanın oturtulmasına çalışacaktır. Kısaca Ortadoğu'daki son gelişmeler, Irak'taki çatışmaları bir taraftan artıracak, ama diğer taraftan da Irak'ın giderek ABD'nin bölgedeki yeni projesi olan ılımlı işbirlikçi İslam projesinin önemli bir parçası haline gelmesi yönünde bir gelişme yaşanacaktır. Burada ılımlı işbirlikçi İslam derken kuşkusuz İran gibi şeriatçı rejimlerden söz etmiyoruz. Söylemde, biçimde İslamı kullanan bu biçimde toplumla bir düzeyde ilişki kuran ama ekonomik ve siyasi anlayışında tamamen kapitalist bir ekonomi ve Batı'nın siyaset anlayışını sürdüren bir sistem olacaktır. Bu sistem içinde farklı kesimlerin yer alması da sağlanacaktır. Kısmi demokratik alanlar ortaya çıksa da esas olarak ABD'nin, Batı'nın ekonomik, sosyal çıkarlarını koruyan bir işbirlikçi rejim kurulacaktır. Siyasi ve askeri varlığıyla kendi ekonomik ve sosyal projesini biraz daha yerleştirerek, bu yeni işbirlikçi ılımlı İslam projesi için kimi çevreleri palazlandırıp onları sistemin parçası haline getirecektir. Böylece Irak'taki işbirlikçi ılımlı İslam projesinin ekonomik ve sosyal yapısını güçlendirmeye çalışacaktır.

Kürtler arası çatışma asla kabul edilmemelidir

Önümüzdeki dönemde Türkiye'nin ABD üzerinden Irak'a daha fazla müdahale etmesi beklenmelidir. Her ne kadar geçmiş süreçte Türkiye, ABD ve İsrail arasında belli sorunlar yaşanmış olsa da önümüzdeki dönemde bunların hafifleyeceğini söylemek gerekiyor. Türkiye, İsrail ve ABD ile sorun yaşamasının kendi çıkarına olmadığını anlamıştır. Açıkça ifade etmeseler bile İsrail ve ABD ile ilişkilerinin seçimden sonra düzeleceğini beklemek gerekiyor. Kuşkusuz Türkiye-ABD, Türkiye-İsrail ilişkilerinin gelişmesi Güney Kürdistan'ı da etkileyecektir. Geçen bir iki yıl içerisinde Türkiye'nin ABD ve İsrail ile sorun yaşamasından dolayı Güney Kürdistanlı güçlerin PKK ile ilişkilerinde ciddi bir sorun yaşanmıyordu. Bu durum Güney Kürdistan'la Kürt özgürlük hareketi arasındaki ilişkilerin eskiye oranla daha iyi bir duruma gelmesini sağlamıştı. Ancak önümüzdeki dönemde Türkiye'nin ABD ve İsrail ile ilişkilerinin düzelmesi ile birlikte KDP ve YNK'nin Kürt özgürlük hareketinin üzerine sürülmesi çabaları olacaktır. Yani önümüzdeki dönemde Güneyli siyasal güçlerle Kürt özgürlük hareketini karşı karşıya getirme gibi bir politikanın gündeme sokulacağı bilinmelidir. Türkiye'nin dayatmasıyla, ABD ve İsrail'in baskısı sonucu Kürtler arası çatışmanın çıkma durumunu görerek Güney Kürdistan halkının ve Kürt kamuoyunun daha şimdiden duyarlı davranıp bu tür olum-

suz gelişmelerin önüne geçecek bir yaklaşım göstermesi gerekmektedir.

Irak Parlamentosu'nda parlamentoda Kürtçe konuşulabileceğine ilişkin karar alınması önemlidir. Bu Kuzey Kürdistan'daki halkımızın iki dilli yaşam mücadelesinin Irak ve Güney Kürdistan'da etkisi olduğunu göstermektedir. Bu gelişme Kuzey Kürdistan'daki iki dillilik mücadelesine olumlu yansıtacaktır. Güney Kürdistan ile AKP hükümeti arasındaki ilişkiler çok iyidir. Ama AKP'nin iki dilli yaşam, anadil, kimlik ve kültür konularındaki politikası AKP'nin Güney Kürdistan'da teşhir olmasını sağlamaktadır. Aslında Güney Kürdistan hükümetine ve siyasi güçlere şunu sormak gerekmektedir: Hala Kürtlerin anadilde eğitimini kabul etmeyen ve Kürtlerin varlığını anayasal ve yasal güvenceye almayan bir hükümetin neresi iyidir? Güneyliler de TRT 6 ve Kürtçe kurslardan söz etmektedirler. Bunu Güney Kürdistan hükümeti ve Güneyli güçlerin dillendirmesi ayıptır; hatta utanç vericidir. Çünkü TRT 6 ve kurslar gibi kimi girişimler var olan kültürel soykırımı kaldırmak için değil, aslında Kürtler üzerinde kültürel soykırımı meşrulaştırmak, Kürtler üzerindeki inkarı daha kolay yürütmek için yapılmıştır. Kürt halkının Özgürlük mücadelesinin gelişmesi karşısında kültürel soykırımcı politikaları örtmeye yönelik bu tür adımları atmak zorunda kalmışlardır. Türkiye'nin izlediği kültürel soykırım politikasının ağırlığı ve çok yönlülüğü ortamında TRT 6'nın da kurslarında hiçbir değeri yoktur. Bunlar soykırımı önleyemediği gibi, soykırımı örtbas eden bir karaktere sahiptirler. Bu açıdan özellikle Güney Kürdistan'daki hükümetin ve siyasi güçlerin daha duyarlı olması gerekir. Kürt halkının Kuzey Kürdistan'da yürüttüğü varlığını kabul ettirme ve özgürlüğünü kazanma mücadelesinin kuşkusuz iyi takip edilmesi ve anlaşılması gerekmektedir. Bazı Güneyli güçler ve çevreler sadece AKP'nin ağzından dinleyerek AKP'nin destekçisi konumuna düşüyorlar. Bu, onlar için ayıp ve utanç verici bir durumdur.

Kadın sorunu Güney Kürdistan'da tam bir kaos haline getirilmiştir

Güney Kürdistan'daki diğer bir önemli sorun ise kadın katliamlarıdır. Kadın sorunu Güney Kürdistan'da tam bir kördüğüm ve kaos haline getirilmiştir. Geleneksel yaklaşımlarla kadın sosyal, ekonomik, kültürel yaşamın dışında tutulmaktadır. Hala kadının sosyal, eko-

nomik, kültürel yaşamdaki yeri çok yetersizdir. Kadın çeşitli geleneksel yargı ve doğmalarla toplumsal yaşamın dışında tutuluyor. Ama bunun tersi olarak da gerçekten tam bir kapitalist modernist burjuva zihniyet ve Batı kültürü ile bir kadın katliamı yapılmaktadır. Güney Kürdistan'da kadın ve özelden de gençlerde yozlaşma Batı'dan gelen burjuva kültür politikalarıyla teşvik edilmektedir. Güney Kürdistan'daki kimi müzik kanalları izlendiğinde gerçekten toplumsal ahlakı ve dokuyu bozan, kadını cinsel meta olarak kullanan bir kültür anlayışının nasıl geliştirildiği görülmektedir. Bu çok tehlikeli bir durumdur. Güney Kürdistan esas olarak Batı'dan gelen, kadını cinsel meta olarak kullanan, pazarlayan, kadına düşürülmüşlüğü en derin biçimini yaşatan ve büyük bir toplumsal yozlaşmaya yol açan bu tür eğilimlerle; kadını sosyal, ekonomik, kültürel yaşamın dışında tutmaya çalışan geleneksel eğilim, kadını cendere altına almıştır. Kadın böyle iki yönlü bir sıkışma altında katliama uğratılmaktadır. Bu açıdan sadece geleneksel baskıdan veya kimi dinsel doğmalar sonucu yaşanan katliamlarını değil belki de bundan daha fazla kapitalist modernitenin yaşam anlayışının getirdiği kadın katliamlarını görmek gerekiyor. Tek yönlü gündemeleştirme kapitalist modernitenin kadın düşürmüşlüğü en derin biçimini gerçekleştirmesi, hatta kadına toplu katliamları yaşatması konusunu normalleştirmektedir.

Her türlü kadın katliamına karşı mücadele kadının örgütlü gücünden ve özgür kadın gerçeğinden geçer. Hem bazı geleneklerin doğmalaşarak kadını kimliksizleştiren ve kadına çaresizlik yaşatan gerçekliğe, hem de kapitalist modernitenin yozlaştırıcı, bencil, bireyci, Batıya özendirerek kendi toplumsal gerçekliğinden koparan ve kadının bir meta durumuna düşürülmesine de karşı çıkılması gerekiyor. Eğer böyle iki yönlü mücadele edilirse kadın katliamlarına karşı çıkılabilir. Tek yönlü mücadeleler yürütmek kesinlikle kadın katliamlarını önlemekte başarısız kalır. Sadece geleneksel yaklaşımlara karşı çıkmak, bu nedenle oluşan intiharları ve kadın katliamlarını gündeme getirmekle kadın sorunlarını çözmek mümkün değildir. Çünkü geleneksel anlamdaki o sıkışmayı bir yönüyle yaratan Batı'dan gelen kadını meta gören, kadını ve toplumu yozlaştıran değerlere yönelik tepkidir. Geleneksel değer yargıları kapitalizmin kadında ve toplumda yarattığı yozlaşmaya karşı çözümsüz ve gerici bir tepki ortaya koymaktadır. Bu açıdan

mücadelenin tek taraflı olması beraberinde sakıncalar getirmektedir. Sadece kapitalizmin getirdiği yozlaşmaya karşı çıkmak ve sadece bunu görmek de yanlıştır. Bu da bazı gelenekleri ve dinsel yaklaşımları doğma hale getiren tutumları meşrulaştırmak olur. Bu açıdan en doğru yaklaşım Önder Apo'nun özgürlükçü çizgisidir. Hem din ve ahlak adına dogmatlaştırılan geleneksel geriliklere hem de kapitalizmin kadını metaların kraliçesi haline getiren, sadece kadın değil bir bütün olarak kadın şahsında tüm toplumu düşüren yaklaşımlarına karşı çıkılarak kadın katliamları önlenir. Bu da kadının örgütlü gücünden geçer, kadının örgütlü gücüyle siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel yaşama katılmasından geçer. Kadın bu yönlü örgütlenmeden, sadece eleştirilerle, sadece şu kötü şu iyi demekle Güney Kürdistan'daki kadın katliamlarını ve bu yönlü toplumsal krizi ortadan kaldırmak mümkün değildir.

Güney Kürdistanlı güçlerin görevi AKP'yi desteklemek değildir

Önümüzdeki dönemin en önemli konularından bir tanesi de Kuzey Kürdistan'da Kürt özgürlük hareketinin pozisyonudur. AKP hükümetinin politikaları mevcut eylemsizlikleri anlamsız hale getirmiştir. Bu nedenle önümüzdeki aylarda Kürt özgürlük hareketi ile Türk devleti arasındaki mücadelenin şiddetlenmesi beklenmelidir. Kuzey Kürdistan halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesi artık final aşamasına doğru ilerlemektedir. Çünkü Kürt halkının özgürlük ve demokrasi talepleri Türk devletini zorlamaktadır. Geline aşamada ya bu halkın çözümü dayatması karşısında Kürt sorununu demokratik temelde çözecektir ya da bastırma politikası izleyecektir. AKP'nin mevcut politikalarından anlaşılmalıdır ki Türk devletinin bir çözüm politikası yoktur. Bu nedenle Kürt halkının ve Özgürlük mücadelesinin talepleri karşısında Türk devletinin Kürt özgürlük hareketini tasfiye etme politikalarını devreye sokacağı anlaşılmalıdır. AKP hükümeti seçimleri kazanıp seçimlerden sonra Kürtler üzerinde siyasi egemenlik ve kültürel soykırımın devam etmesini sağlayacak bir anayasa yaparak sorunu çözdüğünü iddia edecektir. Kürt özgürlük hareketi bunu kabul etmediği takdirde "ben sorunu çözüyorum, ama kabul etmiyorlar" diyerek bir kısım iç ve dış güçlerin desteğini alarak tasfiye politikasını hızlandırmayı ve tamamlamayı hedeflemektedir.

Kürt özgürlük hareketi ne kadar makul yaklaşım gösterse de, Önder Apo Kürt sorununun çözümü konusunda hem eylemsizlik çağırısı yaparak hem de tutumlarıyla hükümete ve devlete çözüm fırsatı tanısa da AKP hükümeti bu makul yaklaşımları ve mevcut eylemsizliği doğru değerlendirmemiştir. Bunun yerine daha çok milliyetçileri memnun eden, onların oylarını almaya çalışan bir politika izleyerek mevcut durumda çatışmaları kaçınılmaz hale getirmiştir. Bu durum karşısında sadece Kuzey Kürdistan halkına değil, bütün parçalardaki halkımıza önemli görevler düşmektedir. Özellikle de Güney Kürdistan halkına daha fazla görev düşmektedir. Çünkü AKP hükümeti Kürt özgürlük hareketini tasfiye etmede Güney Kürdistan yönetimini de arkasına almaya çalışmaktadır. Bu açıdan Güney Kürdistan halkı hem kendi hükümetini ve siyasi elitlerini tutumlarıyla doğru çizgiye çekmeye çalışmalı ve Kürt özgürlük hareketine karşı olumsuz tutuma girmelerini engellemelidir. Kuşkusuz sadece bu yetmez, Kuzey Kürdistan'daki özgürlük mücadelesine çok boyutlu eylem ve çabalarıyla destek gerekiyor. Çünkü Kuzey Kürdistan'daki özgürlük mücadelesi bastırıldığı takdirde sadece Kuzey Kürdistan'daki halkın özgürlük mücadelesi değil başta Güney Kürdistan olmak üzere tüm parçalardaki halkımızın özgürlük mücadelesi ve kazanımları tehlikeye girecektir.

Türk devleti, Kürt özgürlük hareketini ezip kendi pozisyonunu güçlendirdiğinde bölgedeki diğer Kürt karşıtı güçlerle Güney Kürdistan'daki kazanımları tümden ortadan kaldırmaya çalışacak, buna gücü yetmediği takdirde de elini kolunu budayarak, sınırlayarak etkisiz bir siyasal güç haline getirmeyi hedefleyecektir. Bütün bu gerçeklikler göz önüne alınarak Güney Kürdistan halkının önümüzdeki dönemde Kuzey Kürdistan'da gelişecek mücadeleye destek vermesi gerekir. Bu desteği bugünden de AKP politikalarına karşı tutum takınarak, özellikle de AKP'nin Güney Kürdistan hükümeti ve siyasi güçleri tarafından desteklenmesine tavır koyarak yapmalıdır. AKP politikalarının Kürt karşıtı olduğunu her fırsatta ortaya koyarak AKP hükümetinin Güney'den destek almasının önüne geçmelidir. Güney Kürdistanlı güçlerin görevi AKP'yi desteklemek değildir. Güney Kürdistanlı güçler eğer Kuzey'de bir siyasi gücü destekleyecekse onun da BDP olduğu açıktır. AKP, devlet adına Kürt karşıtı bir politika izlemektedir. Bu politikayı desteklemek Kürt karşıtı bir politikayı desteklemek olur ki, bunun da sadece Kuzey Kürdistan halkına değil, bütün Kürdistan halkına büyük zararlar vereceği açıktır.

Güney Kürdistan halkı ve bir bütün olarak Kürt kamuoyu artık ulusal konularda daha duyarlıdır. Bu hususta önemli bir bilince ulaşmıştır. Güney Kürdistan halkı, özellikle son birkaç yıldır Kuzey Kürdistan'daki özgürlük mücadelesine karşı duyarlılığını artırmış ve bunu her fırsatta ortaya koymuştur. Bundan sonra da bu tutumu daha da geliştirerek hem Kuzey Kürdistan'daki özgürlük mücadelesinin gelişimine destek sunmalı hem de dört parçadaki özgürlük mücadelesinin güçlenmesine ve halkın birliğine hizmet etmelidirler. Bu çerçevede de Kürt özgürlük hareketinin önerdiği ulusal kongreye de sahip çıkmalı, bu konuda Güney Kürdistanlı siyasal güçlerin yanlış politikasını eleştirmeli, kısa sürede ulusal kongrenin toplanması için üzerine düşen görevi yapmalıdır.

Meşru savunma kutsal bir haktır

Kürt halkının güvenlik, özsavunma sorunu; Kürt sorununun çözümlünün önemli ve temel bir konusu olarak ortaya çıkıyor. Aslında sadece önemli olan konu bu değildir. Fakat ekonomi, hukuk gibi farklı bazı alanlar gelişmediği için bu konu öne çıkıyor. Diğer yandansa bütün diğer alanların savunması olarak rol oynadığı için; onların varlığı güvenliği buraya bağlı olduğu için tabii güvenlik ve savunma hususu oldukça önemli bir konu haline geliyor, öncelikli bir konu oluyor.

Özsavunma en çok da Kürtler için gerekli

Her canlının bir savunma ve güvenlik ihtiyacı olduğunu herkes takdir eder. Kendi canlı varlığını koruyabilmek ve yaşamını sürdürebilmek için bir savunmasının olması lazım. Önder Apo bunu 'gül teorisi' olarak tanımladı. Örneğin bir gülün bile kendisini savunmak için diken ürettiğini, bununla savunmasını yaptığını söyledi. Bazı bitkiler var, tehlike karşısında kapanıyorlar. Bazı hayvanlar, böcekler yine kendilerini kapatıyorlar. Bazıları saldırılar karşısında kendilerini savunacak hem uzva hem de reflekslere sahipler. Tabii bu durum, canlı bir varlık olarak insan için de gereklidir. Her insanın kendi canlı varlığını, yaşamını sürdürebilmesi için güvenlik sorunu vardır. Kendi savunmasını sağlamaya ihtiyacı var. Güvenlik ve savunma sorununu çözme canlı varlığını, yaşamını devam ettirmesi mümkün olmaz. Birçok saldırı ve tehditle karşı karşıya kalır. Dolayısıyla güvenlik, yaşamın temel bir unsuru. Üreme, beslenme ve güvenlik canlılığın korunmasının, yaşamın sürdürülmesinin üç temel unsuru. Devamlılığı, bunlar sağlıyor.

Demek ki güvenlik üreme ve beslenme kadar temel bir ihtiyaç, gerekliliktir. Bu bütün canlı varlıklar için olduğu gibi insan için de geçerlidir. Tabii insanlar da toplum olarak yaşıyorlar. Toplumsuz insan olmaz. Dolayısıyla insan için gerekli olan her şey toplum için de gereklidir. İnsanın varlığını sürdürmesi toplumsal olmaya bağlıdır. Dolayısıyla varlığı sürdürmek, yaşamı korumak güvenlik gerektiriyorsa; o zaman insan güvenliği ve savunması toplum güvenliği ve savunması oluyor. Bu nedenle toplumun savunma ve güvenlik problemi ortaya çıkıyor. Bu bilinen bir gerçektir. Tarih içerisinde de bireylerin ve toplumların geliştirdiği var ettiği bir gerçek. Şimdi ortaya çıkmıyor. İnsanın varoluşundan bu yana bu durum vardır. Bir sorun olarak vardır. Ve çeşitli biçimler de çözüyorlar. Bir yerde aslında devletin bile güvenlik gücü olma iddiası var. Toplumlar da öyle algılıyorlar. Ordular onun için meşruiyet kazanıyorlar. Örneğin savunma kuvveti diyor adına zaten. Güvenlik ve savunma rolü ordunun toplumsallık ifade eden temel rolü. Biraz olumluluk içeren rolü varsa burada var zaten, onun dışında baskı ve sömürü aracıdır, zor aygıtıdır. Bunu da herkes bir biçimde biliyor. Şimdi herkes için geçerli olan –bitkiler, hayvanlar, toplumlar için geçerli olan– bütün canlılar için geçerli olan bir temel etkenin Kürt toplumu açısından düşünülmemesi mümkün mü? Elbette değil. Bir toplum olarak Kürtlerin herkes gibi güvenlik ve savunma sorunu vardır.

Bunları çözümlenmeleri gerekiyor. Var olabilmeleri, yaşayabilmeleri, özgür kalabilmeleri özgür iradeleri temelinde varlıklarını ve yaşamlarını sürdürmeleri için tabii ki güvenlik sorununu çözmeleri lazım. Savunma gücü oluşturmaları kendilerini savunmaları için bir sisteme sahip olmaları gerekiyor.

Bundan daha öte bir de Kürtlerin içinde bulunduğu durumu göz önüne alalım. I. Dünya Savaşı ardından oluşan kapitalist dünya sistemini göz önüne getirelim. Bu sistem Kürdistan'ı bölüp parçaladı. Bu sistem Kürtleri yok saydı. Kürdistan ve Kürt toplumu üzerinde imha ve inkarı ifade eden bir sistem kurdu. Belli ulus devletler örgütledi ve bu ulus devletler Kürtleri yok saydılar. Dolayısıyla da var olmak isteyen varım diyen her Kürt'ü yok etmeye çalıştılar. Bunu ekonomi ile yapıyorlar, sosyalite ile yapıyorlar, siyasetle, kültürle, eğitimle, askerlikle yapıyorlar. Aslında bir soykırım bu temelde Kürt toplumu üzerinde yürüyor. Yani son yüzyıldır Kürtler üzerinde soykırım uygulanan bir toplumdur. Bu da elbette ki güvenlik ve savunma sorununu gündeme getiriyor. Herkesten daha fazla günümüzde Kürtlerin güvenlik ve savunmaya ihtiyacı oluyor. Niye Kürdistan bölüp parçalandı, niye Kürtler yok sayıldı ve yok edilmek istendi? Niye? Kürdistan, Kürt toplumu üzerinde bir güvenlik ve savunma sistemi olmadığı için. Böyle bir güce, örgütlülüğe sahip olmadığı için. Bu konuda geçmişte var olan aşiret toplumlarının, Kürt beyliklerinin güvenlik sistemlerini, savunma kuvvetlerini; devletçi güçlerin –önce imparatorlukların sonra da ulus devletlerin– saldırıları kırdı, ezdi, yenilgiye uğrattı. Kürt toplumunu herhangi bir güvenlik ve savunma gücünü kuramaz hale getirdi. Soykırım, bunun üzerinde uygulandı. Yok ediliyor

Kürt toplumu. Yok edilmemesi, var olabilmesi için, bu soykırımı durdurabilmesi için o zaman güvenlik ve savunma gücüne, sistemine, anlayışına ihtiyacı var. Bunu değişik toplumlar çeşitli biçimlerde çözüyorlar. Bu konuda farklı eğilimler, ideolojiler; farklı çözüm yolları öneriyorlar. Devletçi sistem devletin görevi olarak koyuyor, toplumu savunduğunu söylüyor, ama esasında toplumu yüzde beş savunuyorsa yüzde doksan beş devleti savunuyor. Devletin çıkar sağlayan güçleri savunuyor. Baskı ve sömürü sistemini savunuyor. Fakat yine de bir savunma kuvveti oluyor.

Demokrasi kendini savunma demektir

Kürtler sorunun çözümünü, geleceğini devlette görmüyorlar. Devletin; baskı, sömürü ve talan gücü olduğunu iyi biliyorlar. Dolayısıyla devletçi ulus değil demokratik ulus olmak istiyorlar. Devlet ulusu olarak var olmuyorlar, demokratik ulus olarak var oluyorlar. Devlet ulusu olarak Kürtleri var etmeye dönük çabalar yok mu? Vardır, işte aslında ABD, Avrupa sistemi bir yönüyle bunu geliştirmeye çalışıyorlar. Güney Kürdistan da bu geliştirilmeye çalışılıyor. Ama dikkat edilirse bütün Kürdistan'a bu yayılmıyor. İçinde bulunduğumuz askeri, siyasi konjonktür buna fazla izin vermiyor. Kürt toplumu da çok fazla devletçi çözümden yana değil. Devletin kendisine özgürlük ve demokrasi getireceğine inanmıyor. Çünkü devletler tarafından bölünmüş parçalanmış, devlet tarafından ezilmiş. Bu gün Kürtler üzerindeki soykırımı uygulayan güçler, devletler mevcut ulus-devlet sistemleridir. Dolayısıyla devletin kendisine gelecek, özgürlük değil; baskı

sömürü getirdiğini görüyor. Onun yerine demokrasi ile kendini savunmak istiyor. Demokratik bir ulus olarak var oluyor ve kendi güvenlik ve savunma sistemini de demokrasi temelinde kuruyor.

Demokrasi temelinde kendini savunmak; kendi öz gücü ile savunmak demektir. Savunmasını başka bir güce ihale etmeden, savunulan gücün savunma görevini kendi kendisine yapmasına özsavunma diyoruz. Kürt toplumu ise savunulan güç; Kürt toplumunun kendi kendisini savunmasıdır. Yani kendini savunacak, güvenliğini sağlayacak bir anlayışa, örgütlenmeye, donanımına sahip olacak Kürt toplumu. Buna bir; özsavunma eğitimi diyoruz, her şeyden önce bilinçtir. İki; bu bir örgütlülük tabii. Dışarıdan askeri saldırılar geliyor, imha saldırıları askeri boyutludur. Dolayısıyla askeri eğitim ve askeri donanım gerekiyor. Özsavunma bilinç ile birlikte bir örgütlülüğü, bir de askeri örgütlülüğü donanımı ifade ediyor. Toplumun kendi kendini yürütme de dahil kadın erkek bir bilinç eğitime tabii tutulması, askeri eğitimden geçirilerek Kürt toplumuna dönük herhangi bir işgal saldırı, imha tehdidi geldiğinde kendini kendi gücü ile örgütlülüğü ile savunması oluyor. Özsavunma bir kitlesel savunmadır. Herkesin kendi kendini savunmasıdır. Toplumun kendi bilinçli örgütlülüğüyle kendini savunmasıdır. Demokratik Özerkliğin özsavunması aslında böyle bir olay. Bir toplumsal savunma, ama elbette bunun için bilinç gerekli, eğitim, donanım gerekli, bunu yapabilecek çekirdek bir güç gerekli. Dolayısı ile bir savunma kurulu gereklidir. Yani özsavunma kurumu, örgütlülüğü toplumun tümünü özsavunma eğitiminden geçirecek, donatımlı tutacak, saldırı geldiğinde onları savunma konumuna geçip yönlendirecek bir kurumun olması gerekiyor.

Dıştan gelecek saldırılara karşı kendini savunacak bir kuruma ve kitlesel olarak bir savunma eğitimine ve örgütlülüğüne donatımına sahip olmalı. İçte ise kendi güvenliğini sağlayacak güvenlik kurumuna, kuvvetlerine sahip olmalı. Toplum içinde asayışı sağlayacak, güvenliği yürütecek, bu toplumun özgür demokratik yaşamına hizmet edecek toplum tarafından görevlendirilmiş gerektiğinde görevden alınabilen bir iç güvenlik kuvvetinin olması gerekiyor. Bunun adına ne denir nasıl örgütlenir bilemeyiz, ama toplumsal asayışı denetimi, güvenliği, disiplinini sağlayacak toplumun herhangi bir ferдинin başkaları tarafından zarar görmesine fırsat vermeyecek bir güvenlik sisteminin olması gerekiyor. Bunlar olmasa Kürt toplumu zaten var olamaz. Dıştan gelen saldırı ezer geçer, yok eder. Soykırımı uğrattır. İçte güvenliği olmasa bir disiplini, demokrasi olmaz, toplumsallığı olmaz, demokratik bir yaşam kuramaz. Dolayısıyla toplum olamaz. Toplum olabilmesi bir iç güvenlik sistemine sahip olmayı gerektiriyor. Toplum olarak varlığını sürdürebilmesi, imha karşısında kendini savunabilmesi dıştan gelen saldırılar karşısında kendini savunabilecek bir savunma gücüne savunma kuvvetine sahip olmasını gerektiriyor.

Demokratik Özerkliğin özsavunma anlayışı bu. Bazıları "böyle olursa ayrı bir güç olur, ayrı bir örgüt olur, ayrılır" diyorlar. Esas sömürgecilikten gelen iddia bu. Bunun anlamı yok gerçek dışıdır. Bunlar maksatlı sözlerdir. Peki bir güvenlik ve savunma kuvveti olursa Kürtler ayrılır da ama böyle kuvvetleri olmasa Kürtlere isteyen istediği tokadı vurmaz mı o zaman? İçte kendi birliğini, güvenliğini, kontrolünü nasıl sağlayacak? Dıştan gelen işgal, imha saldırıları karşısında peki kendi varlığını nasıl sürdürecektir? Yani onlar maksatlı sözlerdir. Aslında anlaşılabilir da, bir oyun olarak öne sürülüyor. Bunun bu kadar öne çıkartılması Kürtleri oyuna getirme çabasıdır. Yani "senin güvenliğinin, savunmanın olmasın ondan sonra hiçbir şeyin yoktur, yarın istediğimiz gibi zor uygular, istediğimizi kabul ettirebiliriz. Yani soykırım sisteminin, zihniyetinin aslında böyle biraz aldatıcı bir tezahürü. Güya çeşitli toplumsal kesimleri etkilemeye, aldatmaya dönük bir tezahür, Kürtleri de kandırmayı ön görüyor. Yoksa Kürt'ün kendi öz güvenliğini, kendi savunmasını oluşturmasının başka kimseye zararı olmaz, kimseden korkmaz. Kimseyi tehdit etmez, Demokratik Özerkliğin güvenlik ve savunma sisteminin temel bir ilkesi de budur. Kimseye dönük bir tehdit değildir. Tam tersine kendine yönelik tehditler karşısında kendini savunmaktadır. Kürt'ün kendini savunması demek başkalarıyla bir demokratik sistem içerisinde kalması demektir. O açıdan da özsavunma sisteminin herhangi bir gücü, özgürlüğü ve demokrasiyi tehdit eden bir yönü yoktur. Tam tersine toplumun saldırılar karşısında kendi varlığını savunmayı ve sürdürmeyi ifade eden, toplumun özgürlük ve demokrasisini güvence altına almayı, savunmayı esas alan, demokratik siyasetin önünü açan, demokratik siyasetin toplumsal sorunları çözebilmesi için zemin teşkil eden bir husus oluyor. Bu açıdan da demokratik ve özgürlüktür. Kimseyi yok etmekle, zarar vermekle tehdit eden bir boyutu yoktur.

“Özsavunma bir kitlesel savunmadır. Herkesin kendi kendini savunmasıdır. Toplumun kendi bilinçli örgütlülüğüyle kendini savunmasıdır. Demokratik özerkliğin özsavunması aslında böyle bir olay. Bir toplumsal savunma ama elbette bunun için bilinç gerekli, eğitim, donanım gerekli, bunu yapabilecek çekirdek bir güç gerekli. Dolayısı ile bir savunma kurulu gereklidir”

Demokratik Özerklik çerçevesinde Kürt sorununun güvenlik ve savunma sistemi olarak ortaya koyduğumuz öz-savunmanın tam çerçevesi budur. Bunu çarpıtmaya kimsenin ne gücü yeter ne de hakkı vardır. Dürüst olanlar doğru anlaşılar, gerçekçi bir biçimde tartışılın. Öyle Kürt sorununun önünde engel gibi gösterilmesinin tersine Kürt sorununun çözümünün yegane yoludur. Bunsuz sorun çözülmez. Kürt sorununun geleceği ve demokratik yaşamı güvence altına alınmıyor ki sorun çözülsün. Kimin sorunu çözülecek, sorunu çözülecek toplum Kürt toplumudur. Bir defa bu toplumun sorununu çözeceksek önce bir; toplumun geleceğini güvence altına alacağız. İki; demokrasisini, sistemini koruyacağız. Bu da güvenlik ve savunma sistemi demektir. İşte bizim öngördüğümüz öz-savunma dediğimiz sistem aslında bu iki hususu gerçekleştiren sistemdir. Dıştan gelen saldırılar karşısında savunmayı, içte de asayiş güvenliğini sağlamayı ifade eden bir sistemdir.

Öz-savunmada genel tedbirler

Güncel olarak mücadele geliştikçe, Kürt sorunu çözümsüz kaldıkça Kürtlerin yaşadığı alanlarda Kürtlere karşı milliyetçi, ırkçı saldırılar gelişmektedir. Bu konuda ciddi sorunlar var ve ciddi bir tehlike olarak belirleniyor. Özellikle milliyetçi kışkırtmalar Türkiye'nin çeşitli kentlerinde, Kürt toplumunun yaşadığı alanlarda ciddi bir tehdit haline gelmiş bulunuyor. Kürt sorunu çözümsüz kaldıkça bu tehdidin ve tehlikenin giderek artacağı da anlaşılıyor. Kürt sorununun çözümü ne demektir? Demokratikleşme demektir. Kürt demokrasisinin gelişmesi esas olarak da Türkiye'nin demokratikleşmesi. Türkiye toplumunun demokratik toplum haline gelmesi demektir. Demokratik bir toplum olmak zihniyette, demokratik zihniyete sahip olmayı, politikada demokratik politikayı ön görmeyi, yaşamın her alanında özgürlükçü demokratik haklara saygılı bir hukuk sistemini ve yaşam ahlakını geliştirmeyi ifade eder. Bu temelde demokratik çözüm dolayısıyla Türkiye demokrasisi gerçekleşse o zaman sorun kalmaz. Yani Kürt toplumunun, Kürt insanların şu veya bu şehirde yaşıyor olması Türklerle, Araplarla, Çerkezlerle veya başka bir halkla yan yana bir şehirde veya kasabada yaşıyor olması herhangi bir sorun teşkil etmez. Demokrasi, sorunları çözme aracıdır. Demokratik sistem çözer. Fakat demokrasi olmadığı zaman dolayısıyla Kürt sorununun çözümü gerçekleşmediği durumda bu tehdit, tehlike ortaya çıkıyor. Bunu görmek gerekiyor. Bu bakımdan öncelikle temel tedbir nedir dendiği zaman birincisi, tabii ki Kürt sorununun çözümünü Türkiye'nin demokratikleşmesi olarak görmektir. Yani bu tehdidi ortadan kaldıracak bir sistem yaratmayı öngörmeliyiz. Demokratikleşmeyi, demokratik sistem geliştirmeyi, gerçekleştirmeyi öngörmeliyiz. Esas tehlikeyi kökünden ortadan kaldıracak husus budur. Tehdidi, tehlikeyi yok edecek husus budur. Birinci, esas kalıcı olan, kesin tedbir budur.

Fakat bu belirttiğimiz hemen gerçekleşecek bir durum değildir. Bu kadar mücadele oluyor gerçekleşmiyor, zaman istiyor, mücadele istiyor. Bu süreçte mücadele içerisinde bu tehlike ve tehditler ortaya çıkıyor. O halde bu tehlike ve tehdit ortamında Kürtler ne yapmalı? Kendi güvenliklerini nasıl sağlamalı? Bu tehdit ve tehlikeler karşısında nasıl hareket etmeli? Bu önemli bir konu, önemli bir sorun. Bunun için şunları söyleyebiliriz.

Bir; demokrasinin savunucusu olmalı. Demokratik düşüncenin, demokratik söylemin, demokratik tutumun sahibi olmalı. Bu çok önemlidir. Demokrasiyi savunmak, demokratik tutumun sahibi olmak ne demektir? Herkes ile ilişkilenebilmek, dostluk ilişkisi kurabilmek, insanlara doğruyu, hakkı, hukuku götürebilmektir. Kürtler bulunduğu her yerde bunun sahibi olabilmeli. Öyle ki çevrelerini etkileyebilmeliler. Kim olursa olsun, hangi milletten olurlarsa olsunlar, hangi dinden ya da mezhepten olurlarsa olsunlar doğru komşuluk ilişkileri, demokratik komşuluk ilişkileri geliştirebilmeliler. Dostluk ilişkileri geliştirebilmeliler. Demokratik birliği demokratik söylemi öngörebilmeliler. Başka insanlarla özgür yaşamı, paylaşmayı, kim olurlarsa olsunlar onlarla çatışmalı kavgalı değil, birlikte özgür yaşamı öngören zihniyetin ve tutumun sahibi olabilmeliler. Bu çok önemli, derler ya tatlı dil yılanı bile deliğinden çıkarır. Bu biçimdeki etkili bir duruş her türlü şoven faşisti saldırganı bile kırabilir, onları imana getirebilir. Şoven, faşist ırkçı saldırgan zihniyet bu tutumundan uzaklaştırılabilir. Bu öyle çok görülmez, pratik olarak elle tutulur bir durum değildir. Fakat süreç ile birlikte önemli bir tehdit

“Demokrasi, sorunları çözme aracıdır. Demokratik sistem çözer. Fakat demokrasi olmadığı zaman dolayısıyla Kürt sorununun çözümü gerçekleşmediği durumda bu tehdit, tehlike ortaya çıkıyor. Bunu görmek gerekiyor. Bu bakımdan öncelikle temel tedbir nedir dendiği zaman birincisi, tabii ki Kürt sorununun çözümünü Türkiye'nin demokratikleşmesi olarak görmektir. Esas tehlikeyi kökünden ortadan kaldıracak husus budur”

Çok gereklidir, esastır, ama yeterli değildir. Bu bakımdan ikinci olarak da güncel tedbirler lazım.

Öz-savunmada güncel tedbirler

Nedir bu güncel tedbirler? Bir; Kürt toplumu gelişen ulusal demokratik bilinci edinmeli. En küçük topluluksa bile onu edinmeli ve bir topluluk olma bilincine ulaşmalı. Kendisi için bir demokratik sistemi, demokratik birliği ve yaşamı kurmalı. Buna demokratik konfederalizm dedik biz. Yani demokratik toplum iradesini ortaya çıkarmalı. Örgütlenmeli, nerede olursa olsun orada var olan Kürt topluluklarının hepsi kendi içinde örgütlü ve bilinçli olmalı. Bir demokratik toplum hüviyetini kesinlikle korumalı, sağlamalı. Böyle bir birliğe sahip olmalı. Yaşamını bu anlamda demokratik temelde kurmalı. İkincisi;

sayamaz. O zaman bunlar karşısında günlük yaşamın savunulması gerekiyor. Biz kışkırtan, saldıran, tahrik eden konumda olmayalım, ama kışkırtma, tahriklere karşı örgütlü bilinçli davranalım.

İki; saldırılara karşı savunma tedbirleri olsun. Kendimizi koruyalım. Her alandaki Kürt toplumu birlik içinde olmalı, kendi içinde örgütlü olmalı, bir birine sahip çıkmalı. Çeşitli saldırı ihtimallerine karşı kendi güvenliklerini nasıl sağlayacaklar onun tedbirlerini geliştirebilmeliler. Başka kimseye kendi güvenliklerini bırakmamalılar. Devletten ya da başka güçten öyle çok medet beklememelidirler. Bu konuda ciddi bir yanlılığı yaşanıyor. “Devlet nerede, demokrasi yok mu” diye şikayet edilip duruluyor, yakınıyor. Bunlar yetersiz görüşlerdir. Aslında olmayan bir şeyden medet ummayı ifade ediyor, bu yanlı. Böyle olmak yerine kendi güvenlik ted-

Meşru savunma kutsal bir haktır. Hiçbir hukuk bunu suç saymaz. Tam tersine kendi varlıklarını sürdürebilmeleri için herkesin kendi görevidir. Başkasından da bu beklenemez. Onun için de güncel olarak o milliyetçi, faşist saldırıların arttığı bir dönemde metropollerde diğer alanlarda, yurtdışında bulunan Kürt toplulukları kesinlikle kendi güvenlik tedbirlerini alacak bir tutumun, yaklaşımın, çabanın içinde olmalı. Bunu ancak kendileri sağlarlar. Gençler buna göre örgütlenir, toplum buna göre örgütlenir, yaşamlarını buna göre kurarlar, rahatlıkla bu sağlanabilir. Eğer kendi güvenliklerini oldukları yerde sağlayamayacaklarsa güvenliklerini sağlayacakları bir yere çekilmeleri en doğrusudur. Başka türlü de olmaz, o zaman yaşamları tehlikede olur. O zaman nerede güvenli olacaklarsa, savunmalarını yapabileceklerse oraya taşınmaları yer değiştirmeleri böyle bir dönemde tehditleri ve tehlikeleri boşa çıkarmak açısından gerekiyor.

Özel savaşa karşı öz-savunma

Öz-savunmanın diğer önemli bir boyutu da devletin özel savaş yöntemleri karşısında bir savunma sistemi geliştirmektir. Devletin özel savaş yöntemleri çeşitlidir. Bu da geniş bir konu. Her şeyden önce bir psikolojik savaş var. Bu çok önemli, çok yaygın. Bütün medya hemen hemen bu doğrultuda kullanılıyor. İnsanların duyguları, ruhu, bilinci her şeyi köreltmeye çalışılıyor. Tam bir baskı uygulanıyor insanlar üzerinde. Öyle ki yani ruhları karartılmaya çalışılıyor. Gerçeklerden uzaklaştırılan, beyni düşünemez karar almaz hale getiren böyle ruhuna korku, ürküntü salınan bir durum yaratılmak isteniyor. Her şeyden önce buna karşı uyanık olmak lazım. Kürtler bilmeliler ki, kendileri üzerinde bir soykırım hareketi yürütülüyor, soykırım saldırısı altındalar. Bugün bu soykırım hareketi özel savaş yöntemleri ile yürütülüyor. Bunun da birinci ayağı psikolojik savaştır. Psikolojik savaş demek insanların, toplumun ruhunu, duygusunu, bilincini bombardıman altına alarak alt üst etmektir. Gerçekleri göremez düşünemez, korkuya kapılır, telaş içinde olur bir hale getirmek demektir. Psikolojik savaş demek gerçekleri alt üst ederek, yalanla, dolanla toplumu, insanları psikolojik manevi baskı altına almak demektir. Şimdi Kürtlere karşı bunlar fazlasıyla yürütülüyor. O halde ne yapmak lazım? Psikolojik savaş gerçeğini bilmek gerekiyor. Öyle basının çeşitli organlarının geliştirdiği, söylediği şeylere inanmamak gerek. Bu konuda duyarlı olmak lazım.

İkincisi; doğru haber alacak gerçekleri öğrenecek bir haber, iletişim sistemine sahip olmak lazım. Oradan bilgilenmek gerekli. Bunun için de kendi haberleşme sistemini, haber ağını, basını, medyasını geliştirmesi lazım. Doğru haber kaynaklarını yaratmak gerekiyor. Psikolojik savaş ancak böyle boşa çıkartılabilir. Kendi haber sistemini geliştirirsin, topluma insanlara doğru bilinci verirsin, psikolojik savaşın yalanlarını ortaya çıkarırsın, teşhir edersen, toplumu psikolojik savaş bombardımından korursun. Çok önemli bir yöntem

anında sonuç olarak ortaya çıkar ki çok kuvvetli bir olgu olarak görülebilir. Bu bakımdan birinci temel husus kesinlikle bu olmalıdır. Kürtler öyle ayrılıkçılığın, çatışmanın, milliyetçiliğin tarafı kesinlikle olmamalıdır. Bu anlamda doğruyu, özgürlüğü, demokrasiyi, adaleti, hukuku temsil etmelidir. İnsanlığın temsilcisi olmalı her yerde. Önder Apo'nun geliştirdiği özgür yaşam ilkelerinin mükemmel yürütücüsü, temsilcisi olabilmeliler. Kendilerini savunmanın en önemli aracı bu. Kendilerine dönük tehlikeleri, tehditleri zayıflatmanın, kırmanın onlara karşı önemli bir güvenlik, savunma konumunu geliştirmenin çok önemli bir aracı budur. Bunu önemsemek lazım. Öne almak ve mutlaka her yerde bu temelde hareket etmeyi bilmek lazım. Bu temelde güncel yaşam açısından yeterli olmaz.

bu örgütlülüğe dayalı olarak öz-savunma tedbirlerini geliştirmeli. Bu da dikkatli hareket etmek, örgütlü olmak, eğitilmiş olmak, hazırlıklı olmak demektir. Kendi güvenlik sistemlerini oluşturmalı. Var olan sorunları kendi ahlaklarıyla, hukuklarıyla çözmeliler. Dıştan gelebilecek saldırılara karşı gerektiğinde birbirlerini savunmalı, korumalı. Hazırlıklı olmalı, donanımlı olmalı. Başkalarına saldıran olmasınlar, başkalarına saldırmak için gerekli örgütlenmeye, eğitime, donatıma ihtiyaçları yoktur. Kesinlikle böyle olmazlar, ama içinde bulunduğumuz durumda Kürt sorunu çözümsüz kaldıkça, Türkiye demokratikleşmedikçe her alanda bulunan Kürt topluluklarına karşı dört bir yandan ırkçı faşist güçlerin saldırı, katliam, tehdit, tehlikeleri vardır. Bu bir gerçek. Bunu hiç kimse göz ardı edemez, yok

birini kendisi almalı. Bir yerde yaşayan bir topluluk farz edelim. Güvenliklerine dönük ne tür tehditler olduğunu değerlendirebilirler. Örgütlü toplum, politik ahlaki toplum bunu değerlendirir. O zaman bu tehditlere, saldırı ihtimallerine karşı kendimizi nasıl savunabiliriz? Bunu ortaya koyabilirler, buna göre bir savunma sistemi geliştirebilirler, hazırlık yaparlar, örgütlü davranırlar, öyle tahrik edici olmazlar, ama provokasyonlara gelmezler, uyanık olurlar. Örgütlü disiplini, dikkatli hareket ederler. Bir saldırı geldiğinde de savunma yaparlar. Birbirlerine sahip çıkarlar. Saldırıyı kırarak öz-savunma durumunu gösterirler, bu da direnmek demektir. Demokratik direniş, meşru direniş, öz-savunma direnişi meşru direniştir. Bir saldırı karşısında bir kişinin, bir canlının, bir toplumun kendini savunma hakkı vardır.

“Kürtler varolan örgütlülüklerine dayalı olarak öz-savunma tedbirlerini geliştirmeli. Bu da dikkatli hareket etmek, örgütlü olmak, eğitilmiş olmak, hazırlıklı olmak demektir. Kendi güvenlik sistemlerini oluşturmalı. Varolan sorunları kendi ahlaklarıyla, hukuklarıyla çözmeliler. Dıştan gelebilecek saldırılara karşı gerektiğinde birbirlerini savunmalı, korumalı. Hazırlıklı olmalı, donanımlı olmalı”

bu. Buna kesinlikle ihtiyaç var. Çünkü birçok şey bunu ifade ediyor. Örneğin geçenlerde bir basın kuruluşu "PKK çekildi, dağdan indi, Hewler'e toplandı" yaygarasını yarattı. Hiçbir şey yok ortada hepsi yalan. Ama öyle ki sanki PKK öyle hareket etmiş gibi hava yaratıldı. Böyle yüzlerce olay oluyor. Her gün onlarca, yüzlerce söz söyleniyor, olay gerçekleşiyor. Yani mevcut basın bu konuda çok kötü kullanılıyor. Önemli bir kesimi devletin özel savaşının bir aygıtı haline gelmiş. Mehmetçik basını deniliyordu, gerçekten psikolojik savaşın çok kötü bir aygıtı durumunda. Hepsini için demiyorum ama büyük bir çoğunluğu böyle. Zaten başbakan toplantısı yaptı bu hale getirdi. Genelkurmay yapıyor bu hale getiriyor. İçişleri Bakanı (polis bakanı) Beşir Atalay yapıyor bu hale getiriyor. Toplumun basını değişiler de devletin basınıdır. Devletle toplum aynı değildir, kesinlikle ayırmak lazım. Devletle toplumun aynı olduğu görüşü yalandır, devlet ayırıcıdır toplum ayırıcıdır. Ulus devlet kendisini toplum olarak ortaya koyuyor, ulus olarak ortaya koyuyor, bu bir yalandır. Hiçbir zaman devlet toplum olmadı, ayrı bir örgüttür. Ulus devlet de ayrı bir örgüttür hem de bir baskı ve sömürü örgütüdür bir çetedir yani. Bu kadar çetecilik nereden ortaya çıkıyor, devletin içinden çıkıyor. Toplumun içinden çıkmıyor, sanki toplumda çetecilik oluyormuş gibi hava yayıyorlar, yalandır o. Çeteciliğin hepsi devlet kaynaklıdır. Çünkü çeteciliğe yatkın olan kurum devlettir, toplum değildir.

Özel savaşın diğer mekanizmaları var; sadece psikolojik savaş değil, bir de kontrgerillası var. Her türlü baskı aygıtı var. İnsanları kaçırmıyorlar, tutukluyorlar faili meçhul denen ama aslında belli olan kontrgerilla sistemi var psikolojik savaş yanında. İkinci yönü de kontrgerilla savaşındır, kirli savaş da deniliyor. Bu 12 Eylül sistemi altında çok kullanıldı, çok geliştirildi. Şimdi cumhurbaşkanının bile bu yöntemle öldürülmüş olduğu tartışılıyor, Turgut Özal'ın. Düşünelim cumhurbaşkanının ölümü bile şaibe altında. Bir cumhurbaşkanı bile kontrgerilla saldırısıyla ölmüş ihtimalini taşıyorsa, bir jandarma genel komutanı, bir MİT müsteşarının ölümü bunu içeriyorsa başka bir sürü milletvekilinin ölümleri böyle özellik taşıyorsa toplumun başına ne gelmez? Kürt toplumunun başına ne gelmez? Bu kadar çetecilik gelişmişse kontrgerilla sistemi, saldırısı bu kadar artmışsa böyle bir ortamda Kürtlerin başına ne gelmez ki? Bir de bize diyorlar "bırakın gelin, yaşayabilirsiniz." Cumhurbaşkanınız yaşayamadı, jandarma komutanınız yaşayamadı, başbakanı asan bir devlet şimdi Kürt'e ne yapmaz? Kürt'ün özgürlük, demokrasi isteyenine ne yapmaz? Kürt olmak, bu sisteme göre suçtur. Çünkü imha ve inkar sistemidir, kontrgerilla bunun üzerinden ortaya çıkıyor. Dolayısıyla herkes şunu iyi bilmeli, Kürtler mevcut devlet zihniyetine göre potansiyel suçludur. Hem de en ağır suçludur, ölümü hak etmiş suçlu konumundadır. Devlet zihniyeti böyle sayıyor. Dolayısıyla fırsat bulunduğu her yerde yok ediyor, "en iyi Kürt, ölü Kürt" deniliyor. Bu sömürgeciliğin emperyalizmin bir zihniyeti. Kürt toplumu üzerinde uygulanan soykırım sistemi zaten yüzde yüz böyle bir zihniyete sahip. Bu bakımdan da bütün bunları bilmek lazım, bunlara karşı uyanık olmak gerekir. Kürtler kendi güvenlik sistemlerini bu gerçeklik karşısında yaratmalı. Psikolojik savaşa karşı kendilerini savundukları gibi bu özel kirli savaşa, kontrgerilla savaşına karşı da kendilerini savunmalı.

Nasıl savunacaklar? Dikkatli, kontrollü, güvenli hareket edecekler. Rastgele hareket etmeyecekler, güvenliklerini almadan gece ya da gündüz hareket etmeyecekler. Birlikte hareket edecekler, tek tek hareket etmeyecekler. Tehlike arz eden yerlerde ve zamanlarda hareket etmeyecekler. Yani düşman sahibi olduğunu bilmek ve ona göre hareket etmek lazım. Hiçbir şey yok, her yer güllük gülistanlık denilir hareket edilirse böyle bir ortamda tabii her yandan saldırı gelir. İmha olursun, ondan sonra da nereden saldırı geldi, niye imha oldun bilemezsin. Çoğu zaman böyle oluyor da birçok olay, çocuklara bile tecavüz ediyorlar, katlediyorlar. Nereden geldiğini bile bulamıyoruz, niye? Çünkü

cavüz; topluma hakaret anlamına geliyor, toplumun psikolojisini bozuyor. Bir kadının baskı görmesi Kürt toplumunun maneviyatını çok kötü etkiliyor. Bir siyasi temsilcinin, kanı beş para etmez biri tarafından yumruklanması ulusta infial yaratıyor. Örneğin Ahmet Türk'ün Samsun'da yumruklanması ve başka olaylar... Bunlar çok ciddi durumlar. 'Bir şey olmaz' diyemeyiz, bu fedakarlık değildir. Özgürlük mücadelesi yürüten bir toplumda hiç kimse kendisine ait değildir, özgürlük mücadelesine aittir. Herkesin duruşu, yürütülen özgürlük mücadelesini etkiler. Başarısı da başarısızlığı da bütün mücadeleyi etkiler. Dolayısıyla mücadeleyi yürüten topluma zarar verir. Böyle küçük bir olumsuzluk bütün top-

lumu etkiledi. Bir; Kürt toplumu üzerinde uygulanan soykırım gerçeğinin temel karakterini, özelliklerini ortaya çıkardı. Nasıl bir vahşi kırım, soykırım olduğunu ortaya koydu. Öyle sıradan bir egemenlik, baskı, sıradan bir sömürgecilik sistemi değil. Kürdistan'da normal bir işgal, ekonomik, siyasi sömürgecilik durumu yaşanıyor. Bir soykırım var; kültürel, siyasi, doğa soykırımı. Her şey soykırım halinde, toplum doğasıyla varlığıyla yok edilmek isteniyor. İşte gerillanın aydınlatıcılığı bu gerçekleri açığa çıkardı. İkincisi; Kürt gerçeğini açığa çıkardı. Tarihiyle, kültürüyle, özellikleriyle, bugünkü toplum yapısıyla, dilliyile, duygusuyla, kültürel birikimiyle, karakteriyle Kürt insan ve toplum gerçeğini açığa çıkardı. Ye-

olsa, demokratik çözüm olsa da; gerillanın yeni toplumdaki şekillenmesinin, toplumsal öz savunmanın kurmaylığının örgütlenmesi olacak. Güvenliği sağlayan ve toplumsal savunmayı, eğitimi, örgütlenmesini yapan temel kurum olacak. Demokratik Özerklik sisteminde, demokratik toplum yaşamında günümüz gerillasının işlevi kesinlikle böyle olacak. Meşru savunmanın ruhu, bilinci, kurmaylığı görevini görecek. Mevcut özgürlük mücadelesinde demokrasi mücadelesinde de gerillanın kurmaylık rolü, öncülük rolü var. Dikkat edilirse düşman gerçekliğini açığa çıkarıyor. Ona karşı mücadelenin yol ve yöntemlerini yaratıyor, bilincini, örgütlülüğünü geliştiriyor, iradeyi, direnme ruhunu ortaya çıkarıyor, cesareti ve fedakarlık yaratıyor her şeyden önce. Büyük bir direnme gücünün açığa çıkartılması oluyor. Kendisi fedai çizgisinde bunu yürütüyor, toplumu böyle bilinç, örgütlenme ve direnişi içine çekiyor. Günümüzde bu böyledir. Çatışmasızlık durumu da olsa, gerillanın varlığı aynı konumu ifade ediyor. İsterse çeşitli düzeylerde çatışmalar gelişsin, gerilla yine aynı rolü oynayacak. Fakat mücadelenin ve çatışmanın düzeyine göre kendini nicel ve nitel olarak büyütecek veya küçülecek. Örneğin barışçıl çözüm gelişse tabii gerilla olacak, demokratik sistemin gerekliliklerine göre kendini uyarlayacak. Bugünkü gibi kalmaz, kalmayacak elbette. Fakat eğer oyun oynanır da mevcut çatışmasızlık durumu boşa çıkartılır ise yeniden büyük bir çatışma durumu gündeme gelirse işte o zaman da gerilla her türlü imha saldırısına karşı Demokratik Özerkliği Kürt halkının özgücü ile inşa etmeyi sağlayacak. Toplumun demokratik öz yönetiminin kurulmasının önünü açacak ve onu savunacak temel bir savunma kuvveti olacak. Bu mücadeleyi yürütmeye de hazırdır. Bunun gereklerine göre kendisini büyütecek, gerekirse on binlerce kılacak. Gerekirse her türlü eğitim ve donanımı sağlayacak. Dağda olduğu kadar ovada, şehirde yaşamın her alanında olacak.

Kürt toplumunun varlığına yönelen imha tehdidi ve saldırısı kadar onu bertaraf edecek düzeyde kendini nicel ve nitel olarak büyütecek, geliştirecek. Bu anlamda tabii ki temel bir öncü güç, bir var olma, bir öz savunma gücü olarak rol oynayacak. Toplumun temel güvenlik ve savunma sorunlarını çözmekten birinci dereceden sorumlu, bunu her halükarda her koşulda başarı ile yerine getirmeyi gerçekleştiren örgütlü, disiplinli bir kuvvet olarak rol oynayacak. Bugün de gerillanın rolü budur, yarın da budur. Gerilla bu haliyle Kürt toplumunun ruhudur, direnme azmidir, bilincidir, özgürlük duruşudur. Yeni özgür ve demokratik Kürt toplumunun öncü yaratıcı gücüdür, motordur. Şimdiye kadarki mücadelesi ile zaten önemli bir rol oynadı. Özgürlük için çoşku ile mücadele eden bir toplum yarattı. Bu rolünü sürdürerek bu mücadeleyi toplumu 21. yüzyılda en demokratik, en özgürlükçü bir yaşama kavuşturacak. Kürdistan'ı demokrasinin kalesi, Kürt toplumunu da özgür toplum olmanın öncü gücü haline getirecek. Gençliğin ve kadının gücüyle yaratacak. Gençlik ve kadın özgürlüğünü her şeyin önüne koyup geliştirerek toplumsal özgürlüğü ve demokrasiyi doğal toplumun bütün ölçü ve özelliklerini günümüze kadarki insanlığın yaşadığı gelişmelerle birleştirerek insanlığı özgürlük yolunda ilerleten bir düzeye kavuşturacak. Gerillanın varlığı da, rolü de bu temeldedir. Dün de böyleydi bugün de böyledir, yarın da böyle olmaya devam edecek.

güvenlik sistemlerimiz zayıf. Neden güvenlik sistemi zayıf? Çünkü içinde yaşadığımız sistemin özelliğini bilmiyoruz. Bu soykırım düzenini iyi anlamış değil Kürt toplumu, Kürt insanı. Özel savaş, kontrgerilla savaş sistemini, hizbikontra sistemini tam anlamış değil. Aslında bu kadar katliam yaşadık, ama tam çözdük, anladık diyemeyiz. Bu konuda eksiklikler, tedbirsizlikler var. Buna dikkat etmek gerekir. Rastgele hareket etmemeliler, koskoca parti başkanı oluyor, Kürt halkının siyasi iradesiyim diyor hiçbir güvenliği yok. Oraya gidiyor, çok tedbirsiz hareket ediyor birisi çıkıyor yumruk vuruyor, birisi su atıyor. Tedbirlerin ne kadar az olduğu ortaya çıktı. Neden az? Demek ki içinde yaşadığımız sistemin özelliklerini yeterince bilmiyoruz, dikkate almıyoruz. Onun için de güvenlik tedbiri alma ihtiyacı duymuyoruz. Düşüncede almamız gereken tedbirleri geliştirmiyoruz. Pratik olarak bu tür tedbirleri yaratan uygulayan bir tutumun sahibi olmuyoruz. Yanlış bunlar yani, böyle olmaz, bu konuda herkes çok duyarlı olmalı. Birbirini savunmalı, korumalı ve kesinlikle güvenli hareket etmeli. Çünkü bir kişinin gördüğü zarar bütün toplumu etkiliyor. Psikolojik ve manevi olarak etkiliyor. Öyle kolay zarar görmek etkiliyor. Bir çocuğa te-

lum üzerinde etkide bulunuyor. Bunu dikkate almalıyız, herkes dikkate almalı. Evet cesur fedakar olalım, yiğitçe hareket edelim doğru, ama tedbirlerimiz de olmalı. Kör cesaretle olmaz bu, 'bir şey olmaz, bu bana aittir kimseyi etkilemez' demek de doğru değildir. Herkes birbirini etkiliyor, ilgilendiriyor. Her birimizin başına gelen başkasını etkiliyor kesinlikle. Bu bakımdan da büyük bir sorumluluk ve duyarlılık içinde olmak ve örgütlü disiplinli hareket etmek lazım. Özel savaş karşısında kendimizi savunmamızın bazı yönleri bunlar. Bunun dışında da birçok özel savaş yöntemi var. Hepsine karşı duyarlı olmamız gerekiyor. Kürt medyasının bunları araştırıp, geliştirip toplumu bu konuda sürekli eğitip, bilinçlendirmesi lazım.

Gerillayı öz savunma komutanlığı olarak tanımlayabiliriz

Gerilla, toplumun soykırım karşısında en temel öz savunma kuvvetidir. 30 yıldır meşru savunma savaşında Kürt gerçeğini, Kürt ulusal demokratik bilincini, örgütlülüğünü, Kürdistan, Kürt toplumu üzerinde uygulanan soykırımın temel özelliklerini gerillanın varlığı ortaya çıkardı. Gerilla bir aydınlatma hareketi oldu aslında.

“Soykırımı aydınlatmak demek ona karşı tedbirleri, mücadeleyi geliştirmeyi ifade ediyor.

Kürt gerçeğini açığa çıkarmak demek Kürt özgürlüğünün ve demokrasininin

yaratılmasını ifade ediyor. Bu anlamda gerilla Demokratik Özerklik sisteminde;

Kürt toplumunun öz savunma bilincinin geliştirilmesinden, eğitiminin yapılmasından,

örgütlenme ve donanımının gerçekleşmesinden sorumlu kuvvettir”

AKP kesin çözüm istemiyor

● KCK Önderi Abdullah Öcalan

Talabani Kürt sorununun için çözümünde rol alabilir. Geçmişte zaten ilk arabuluculuk yapmıştı, Özal döneminde. O dönemdeki ateşkes sürecini onlarla başlatmıştık. Bu Özal'la yarım kalan bir işti. Bu görevi üstlenebilir. Çünkü Talabani, Özal'ı seviyordu, değer veriyordu, bu onun görevidir aynı zamanda. Hatırlıyorum kendisi yıllar önce bana Kuzey Kürdistan'ı kastederek, "büyük Kürdistan'da sorun çözülmeye Güney'deki Kürtlerin de sorunu çözülemez, buradaki Kürtler kendilerini güvencede hissedemezler" demişti. Bu nedenle onlar için de hayatidir bu süreç. Güney'deki çözümün Kuzey'deki çözümlerle gelişeceğini belirtmişti. Bu durum aynı günümüz Arap Mısırı gibidir. Nasıl işte o bölgedeki rejimlerin değişimi için Mısır'daki rejimin değişmesi şartsa, yani diğer rejimlerin değişiminin yolu Mısır'daki rejimin değişikliğinden geçiyorsa, Güney'deki sorunun çözümü de Kuzey'deki çözüme bağlıdır. Bu yönüyle Kuzey Kürdistan'ı Arap Mısırı'dır. Aynı stratejik belirleyici öneme sahiptir.

Seçime bağımsız adaylarla girilmesi düşünülüyormuş. Tabii bağımsız olabilir. Zaten kendi partileriyle girseler, yüzde onu bulsalar bile barajı aşırtmazlar, bir şekilde müdahale ederler. Bu seçim konusunda sonra değerlendirmelerim olacak, ama adaylar konusunda şimdilik şunu söyleyebilirim; yetenekli ve birikimli adaylar olmalıdır. Böyle olursa başarı elde edebilirler. Ben demokratik blok değil, daha önce demokratik ulus bloku demiştim. Bu şekilde kavramlaştırmıştım. Yani demokratik ulus bloku şeklinde gidilebilir. Bütün bu kavramları son savunmamda işledim.

Son savunmamız henüz AİHM'e de ulaşmamış. Ulaşmamışsa devlet engelliyor, el koymuşlar, kullanacaklar, üzerinde çalışacaklar, öyle anlaşılıyor. Ben bu savunmamda Kürt sorunu ve çözüm olasılıklarını işledim. İsmi de önce "Soykırım Kıskaçında Kürtleri Savunmak" olarak koymuştum. Daha sonra bu başlığı değiştirdim "Kürt Sorunu ve Demokratik Ulus Çözümü" ismini koydum.

Dokuz yerde siyaset akademileri açılmış, bu sayı çok az. Ben akademileri bu tarzda önermemiştim. Bu tarz eğitimler de yapılabilir, ama bunlarla yetinilmemelidir, birçok konuda, tarih, sanat, edebiyat gibi çalışmalar yapılmalıdır. Daha kapsamlı çalışmalar yapılabilir. Bu akademilerde tarihsel konular da işlenmelidir. Buna en iyi örnek soykırım konusudur. Ben daha önceleri de belirtmiştim. Türkiye'deki Kürt soykırımının başlangıç tarihi 15 Şubat 1925'tir. Bu tarih de biliniyor, Şeyh Sait provokasyona çekiliyor ve idamına kadar bilinen gelişmeler oluyor. 15 Şubat 1925 Şeyh Sait provokasyonu yine 15 Şubat'ta ben komployla Türkiye'ye getirdim. Şeyh Sait 29 Haziran'da idam edilmişti. Bilindiği gibi benim idam kararının tarihi de 29 Haziran. 15 Şubat 1925 tarihi Cumhuriyet Türkiye'sinde Kürtlerin soykırım tarihinin başlangıcıdır. 1925'ten günümüze kadar tam 85 yıl geçmiş ve bu soykırım değişik biçimlerde de olsa halen devam ediyor. Yani 85 yıllık soykırım tarihi var. Kürtlerden önce Ermeni soykırımı var, ama Ermeni soykırımından çok daha ağır Kürtlere uygulandı, uygulanıyor. Buna rağmen Kürtler hala ayakta, Kürtleri bitiremediler, varlıklarını

sürdürüyorlar. Günümüzde de bu soykırım uygulamaları çeşitli biçimlerde devam ediyor. Kürt soykırımı sadece fiziki değildir, kültürel, ekonomik, siyasidir, dinidir vs her türlü uygulanıyor.

Kürtlerin soykırımı '25'te başladı

Siyasi soykırım operasyonları devam ediyor. Bahsettiğim tehlikeler bunlar. Kürtler bütün bu konuları derinlikli ele alamıyorlar. BDP, DTK bir araya gelip bunları doğru değerlendiremezse, doğru öncülük de yapılamaz. İşte 1925'lerden bahsetmişim. Kürtlerin soykırımı 1925'lerde başlamaktadır. O zaman 1925'ler cumhuriyetine hakim olan hegomonik güç CHP'dir. CHP de laik hegomonik güçtür. Kürtlerin soykırımını başlatan bu laik cumhuriyetçi hegemonyadır. 2000'li yıllarda ise Kürtlerin soykırımını gerçekleştiren AKP'dir. Bu hegomonik güç de Türkçü-İslamcı hegomonik güçtür. Bu yönüyle günümüz AKP'si 1925'li yılların CHP'sidir. Böyle bilinmelidir. İşte 1925'lerden 1940 arası bilinen laik cumhuriyetçi güçle Kürtlerin soykırımı gerçekleştirildi. 1950'lerden sonra Türkiye'nin NATO'ya üyeliğiyle birlikte bu soykırım değişik eller tarafından değişik biçimlerde sürdürüldü. 1952 yılında Milli Birlik Komitesi'nin kurulmasıyla birlikte gerçekleşen NATO'ya üyelik sonucunda '80'lere kadar NATO eliyle tasfiyeler, soykırımlar gerçekleştirildi. Bilindiği gibi bu dönemden '80'lere kadar özellikle solcuları tasfiye ettiler. 1950'lere kadar gladyo, NATO enternasyonal, 1950'den sonra Türkiye'de gerçekleştirilen gladyo örgütüyle birlikte enternasyonal olan gladyo millileştirildi, milli gladyo oluşturuldu. 27 Mayıs darbesiyle başlamak üzere 1980'lere kadar bu milli gladyoya solcular tasfiye edildi. Kenan Evren de bu konulara değinir, der ki "daha önce milli olan gladyomuz 1990'larda özerkleşti." 1990'larda Güreş'in yaptığı darbe biliniyor, Çiller'in başbakanlığı süreciyle birlikte Türkiye'de milli gladyo özerkleşti. Özal'ın ölümü de bu darbeye alakalıdır. 2000'li yılların başına kadar bu özerk gladyoya gelindi. 2000'li yıllarda AKP ile anlaşıldı ve AKP iktidarıyla birlikte gladyo özelleşti. Bugün bu özel gladyo sürecini yaşıyoruz. Enternasyonal gladyodan milli gladyoya, milli gladyodan özerk gladyoya, son olarak da özerk gladyodan AKP ile birlikte özel gladyoya geçilmiş oldu. Buna daha önce yeşil gladyo demiştim, fark etmez sonuçta gladyodur.

Bu Ergenekon tutuklamaları hakkında da bu paralelede yeni değerlendirmeler geliştiriyorum. Benim '99'da Türkiye'ye getirilmemle birlikte bu özerk gladyo içinde bizimle en çok savaşan kesimler, artık bu sorunun bu yöntemle çözülemeyeceğini, bu şekilde bizi yok edemeyeceklerini anlamışlardı. Daha farklı yollarla sorunu çözmeye eğilimine girdiler, bu çerçevede benim burada görüşülmesi gerektiğini belirtiyorlardı. Bizimle artık savaşmaya yanaşmayan, savaşmak istemeyen bu kesim dışarıda bırakıldı, yani tasfiye edildi. Savaşmayı çatışmayı sürdürmek isteyen kesimler özel gladyo içinde tutularak, yola devam edildi. Bugün Silivri'de yargılanan bazıları bizimle savaşmayı artık kabul

"2007 Dolmabahçe anlaşmasıyla hükümet ve cumhurbaşkanlığı karşılığında Kürtlere karşı topyekun her türlü yönelime onay verdiler. Bu anlaşma karşılığında AKP'nin kendi özel gladyosunu yaratmasının önünü açtılar. Şimdi yaşadığımız budur. Bu Hizbullah tahliyeleri de bu kapsamda ele alınmalıdır. Geçmişte halkımıza karşı canice cinayet işleyenler bugün bırakılırken Kürtlere karşı siyasi soykırım operasyonları da devam ediyor"

etmeyenlerdir, bu savaşın artık çözüm olmayacağını düşünenlerdir. Bu netleşmiştir. Kısıtlı da olsa takip etmeye çalışıyorum. Örneğin, bugün Silivri'de yargılanan Hanefi Avcı, kitabında, "sorunun çözümü için Apo'yla görüşülün" diyor. Yine Ersever, bizimle en fazla savaşanlardan biri olmasına rağmen, savaş yönteminin sonuç vermeyeceğini anlamıştı, bu nedenle tasfiye edildi. Bütün bunların altyapısı Washington anlaşmasıyla oluşturuldu, Bush-Erdoğan anlaşması. İşte bu Washington anlaşmasıyla Bush ikna edildi. ABD, bunlardan desteğini çekti, AKP ile anlaşmaya gitti. Yine AKP ve ordu arasında yapılan 2007'deki Büyükanıt'la Dolmabahçe anlaşması var. Kürtlerin soykırımı konusunda anlaşıldı. Bunun karşılığında AKP'nin kendi özel gladyosunu oluşturmasının yolu açıldı. Bugün yaşananlar AKP'nin özel gladyosunun, '90'lı yıllardaki Güreş-Çiller darbesiyle oluşan özerk gladyoya operasyonudur. Yani özel gladyodur. Bugün yapılan özel gladyonun özerk gladyoya karşı operasyonudur. İşte bazı komutanlar ordu içinde PKK'ye hava saldırısını engellemeye çalışmış deniliyor, Heron meselesi deniliyor. Bu komutanlara izin vermediği için dava açılıyor. Bunları PKK ile savaş-

maya yanaşmadılar diye suçluyorlar. Bunlar savaşla bir sonuç alınmayacağını düşünenlerdir, ancak bir taraftan da bunlar savaşı isteyenlermiş gibi yansıtıyorlar. Bunun gibi Ergenekon davasında da bazı yargılananları çözüm karşıtı güçler olarak gösteriyorlar, ama aslında bunların bir kısmı belirttiğim gibi bizimle en çok savaşmış, ancak sonuçta savaşla sonuç alınmayacağını düşünenlerdir.

AKP kendi gladyosunu yarattı

Burada aldatmaca var. Taraf gazetesini uzun süre bu oyuna geldi. Hatırlıyorum buraya ilk getirildiğim süreçte gelip benimle görüşen komutanlar "bu sorunu birlikte çözebiliriz" diyorlardı. Onlar iyi niyetliydi. Ben onlara "ne kadar güçlüsünüz?" diye sorduğumda, "merak etme gücümüz var" diyorlardı. En son görüşmemizde "tekrar gelecek misiniz?" diye sordum. "On gün sonra geleceğiz" dediler ancak bir daha hiç görünmediler, gelmediler. Onların yaklaşımı iyiydi. O arada ne oldu bilmiyorum, ama bir güç onları engelledi kanısındayım. Daha sonra başkaları geldi, ancak onların yaklaşımı pek iyi değildi. Sonrasında AKP iktidar oldu. Ondan sonra bilinen 2002-2004 arası

tasfiye süreci yaşandı, bu durum bana iyi aktarılmadı. Osmanlar olayıyla hareketi bölmeye çalıştılar. AKP'nin ilk iktidar yıllarında -Irak müdahalesinin de etkisiyle- bilinen PKK'nin tasfiyesi girişimi yaşandı. Bu yıllarda PKK'nin bölünerek, parçalanıp bitirileceğine AKP inanmıştı. O dönem geç bilgilenirilmişim. Ancak öngörülü yaklaşımla bu oyunları boşa çıkardık. Tabii ben burada günlük olarak yoğunlaşıyorum. Bu günlük yoğunlaşmamın etkisi de oldu. Osman kaçtıktan sonra basına yansıyan AKP'yi olumlayan açıklamaları olmuştur, olmaya devam etti. O dönem AKP böyle bir tasfiye politikası yürütüyordu. O dönem bu tasfiye başarılmalıyınca "zamana yayararak çürütme" politikasını devreye koydular. Son olarak da 2007 Dolmabahçe anlaşmasıyla hükümet ve cumhurbaşkanlığı karşılığında Kürtlere karşı topyekun her türlü yönelime onay verdiler. Bu anlaşma karşılığında AKP'nin kendi özel gladyosunu yaratmasının önünü açtılar. Şimdi yaşadığımız budur. Bu Hizbullah tahliyeleri de bu kapsamda ele alınmalıdır. Geçmişte halkımıza karşı canice cinayet işleyenler bugün bırakılırken Kürtlere karşı siyasi soykırım operasyonları da devam ediyor. Şimdi çıkıp bu katillerin, canilerin affedilmesinden, siyasallaşmasından,

bunların önünün açılmasından bahsediliyor. Bazı yazarlar da yazısında kalkıp cinayetler işlemiş tetikçilere, katiller için siyasallaşabilirler, aktif siyasete girebilirler diyor. Ne demek bu? Bunların böyle bir örgütlülüğü mü var, siyasi bir örgütler mi ki değişip dönüşsünler. Bunların yaptığı işlere bakın, hep özgür Kürtleri hedeflemişler, katletmişler. Bunlar Kürt kanına girmiş, cinayet işlemiş suçlulardır. Bunlar örgüt değil, tamamen o dönem Kürt siyasetinin tasfiyesi amacı için kullanılan katiller, tetikçilerdir. Tek faaliyetleri buydu, öldürme dışında başka ne yaptılar, ne faaliyetleri olmuş? Ben Kürt Hamas'ı derken bunları kasettim, bu tehlikelere işaret etmişim. Bu politikaları anlamadan bu oyunlar nasıl boşa çıkarılabilir? Eski jitem yeni jitemden bahsediyorlar. Farkında mı değil mi bilmiyorum, bilerek ya da bilmeyerek bu oyunlara alet olabilirler. Bu yazarlar işte bir yandan da Özdemirlere olan sevgisinden bahsediyor. Özdemirlere layık olmak istiyorlarsa bu oyunları görmelidir.

AKP'nin asıl amacı tasfiyedir

Hizbullah'ın bağımsız adaylarla girecekleri tartışılıyor. Yine söylüyorum bu politikaları anlamadan bunlar nasıl boşa çıkarılacak, yarın öbür gün bunların ilk hedefleri yine Kürtler olur. Ben siyaset akademilerinden bahsederken bunlar tartışılın, halk aydınlatılmalı diyorum. Tarihsel boyutlarıyla, derinliğiyle bu meseleleri ele almalısınız. Hizbullah için "bunlar üç dört kişiden ibarettir, çok ciddiye almamak gerekir, güçleri yok" demek doğru değil, bana göre bu yaklaşım doğru bir yaklaşım değil. Hizbullah sadece bu derin organizasyonun görünen çok küçük bir kısmıdır, asıl arkasındaki derin gücü, planları görmek gerekir. Önemli olan bu konularda tarihsel değerlendirmeler yapıp günümüze ilişkin sonuçlar çıkarmalısınız.

AKP'nin asıl amacı tasfiyedir. Bu açık ve nettir. Bugüne kadar klasik yöntemlerle Kürtleri tasfiye edemediler, şimdi yeni yöntemler geliştiriyorlar. Bunlar yeni soykırım politikalarıdır. İşte ordunun bir kısmı savaşı istemiyor, savaştan bıkmış, ağır ve hantal bir duruma gelmiş, bunlarla istediği savaşı veremiyor, daha hareketli işte 50 bin kişilik kendisine bağlı özel ordu kuruyor, her birine bir buçuk iki milyar maaş da vereceklermiş. Yine 15 bin kişilik imam ordusunu da bölgeye gönderiyor -ki bunlar da klasik anlamda imam değildir, özel görevlidir.

İşte paralı ordu kurmadı mı, özel görevli imamlar atamadı mı, Hizbullah'ı tahliye ederek yedek güçler oluşturmuyor mu? Kürtlerin tasfiyesi çeşitli şekillerde yürütülüyor. Bölgenin birçok yerinde imamları, Hizbullah'ı kullanırken, Dersim'de bunu sol adı altında gerçekleştiriyor, Dersim'i bitirdiler. Ne kaldı? Dersim'in Kürtlüğü mü kaldı, burada bitirilen Kürtlük kimliği oldu. İşte KCK operasyonu, 2000 Kürt siyasetçi tutuklanmadı mı? Bütün bunlar tasfiye, fiziki, siyasi, manevi soykırım değil de nedir?

AKP de "biz yapmadık" diyor. Peki o zaman kim yaptı? Ne demek ben yapmadım, sen iktidarsın, hükümete, sorumluluğun var, bundan kaçamazsın. İşte Hizbullah konusunda da önce bi-

rakıyorlar ve bunu yargıya yüklüyorlar, sonra da sözde arıyorlar. Bunların tümü hükümete olabilir mi? Bir tek direnen Kürtlerdir, onları da etkisizleştirerek tek hakim güç olmaya çalışıyorlar. Kürtler üzerinde tasfiye amaçlı birçok oyun oynanıyor. Kullanılan yöntemler çok ince. Önce bazı Kürt siyasetçilerini güvercin ilan ettiler, bazılarını da şahin ilan ederek parçalamaya çalıştılar. Böyle bir oyun oynadılar. Tabii devlet böyle diyor, onu ifade ediyorum, burada bir tehlikeye işaret ediyorum, bu tehlikeleri görmek gerekir.

Tabii bu sorun AKP'yi de aşan bir sorundur. AKP meselesi tek başına bir parti meselesi değildir, komple bir meseledir. AKP aysbergin sadece görünen küçük bir yüzüdür. Esas organizasyonun çok küçük bir parçasıdır. Bir ucu ta ABD'ye dayanıyor. Yaşanan tasfiyecilik büyük bir organizasyondur, salt AKP organizasyonu olarak görmek yanıltıcı olur. Arkasındaki büyük organizasyonu görmek gerekir.

Devlet heyetiyle görüşmeler devam ediyor. Mart ayı, sürecin olumluya mı evirileceği yoksa bir tıkanmaya mı dönüşeceği konusunda belirleyici bir ay olacaktır. Kürt sorununun çözümünde güvenlik ve demokratik çö-

"Demokratik çözüm yolları tıkanırca bu ne demektir, ayrılmaya kadar giden bir dönemin başlaması demektir. Biz bunun önüne geçmek demokratik çözümü sağlamak istiyoruz. Bütün çabamız bunun içindir. Silahların devreden çıkarılması için demokratik kanalların açılması gerekiyor.

Demokratik kanallar açılmadan silahsızlanmadan bahsetmek bir tehlikedir"

düşen rolü oynamalıdır. Yok eğer bu çabalarımızdan sonuç alamazsak, çözüm gerçekleşmezse bu benim bu durumda rol almamın bir önemi kalmaz ve böylesi bir durumda martla birlikte aradan çekilebilirim. Böylesi bir durumda martla birlikte nelerin gelişebileceğini daha önce ifade ettim. Marta ilişkin yaptığım açıklamalar da bir savaş çağrısı değildir.

Herkesin kendini savunma ihtiyacı vardır

Bundan sonra geliştirilecek olan öz savunma anlayışı, halkın her türlü örgütlenmesidir, halkın içinde yer aldığı bir öz savunma anlayışı geliştirilmelidir. Bir de ben öz savunma derken hep silah anlaşılıyor. En demokratik toplumların bile kendisini savunmaya ihtiyacı vardır. Bu silah demek değildir.

züm boyutları çok önemlidir. Ben konum gereği burada müzakere yürütemem. Hatta Beşikçi'nin de bu konuda benzer bir açıklaması vardı. İmkanlarım oldukça sınırlıdır, ağır hükümlülük koşulları altındayım. İmkanlarım oldukça kısıtlı. Bir örnek açıklayabilirim durumumu; "havuz var su yok, susuz havuzda yüz deniliyor, ben susuz havuzda nasıl yüzeyim? Daha doğrusu tam susuz da demeyeyim, diz kapaklarıma kadar su var havuzda, bana bu suda yüz deniliyor, ben bu kadcarcık suda nasıl yüzeyim? En az çenemin altına kadar su olmalı ki rahat rahat kulaç atayım, yüzebileyim." Bu denetimli bir şekilde de olabilir. Aksi takdirde böyle olmazsa mevcut koşullarda sorunun çözümü konusunda rolümü oynayamam, kimse de bunu beklemesin, doğru da olmaz. Ben burada ancak sorunun çözümünde kolaylaştırıcı bir rol oynayabilirim. Devlet de bu süreçte üzerine

Demokratik kitle gösterileri de bir öz savunma biçimidir. Örneğin Diyarbakır'da halk, Mısır'daki gibi günlerce sokaklardan ayrılmazsa, taleplerini dile getirirse, işte o zaman barış gelir, bakın bakalım o zaman AKP kalır mı kalmaz mı, işte o zaman Erdoğan'ın kendisi bu sorunun çözümünü talep edecektir. Ayrıca Amed'de milyonlarca kişiyi bir araya toplayacak güçleri de vardır. Bu yöntem de bir öz savunmadır. Ben burada tahrikçilik yapmıyorum. Kürt sorunun demokratik barışçıl çözümünün yollarını arıyorum. Yeri gelmişken belirteyim; bu Tunus ve Mısır'daki gelişmeler de şunu gösterdi; Ben yıllar önce ve savunmalarında 2000'li yılların halkların baharı olacağını belirtmişim. Gelişmeler bu öngörümü doğruluyor.

Ortadoğu'daki diktatör rejimlerin Demokratik Konfederalizm sistemiyle aşılabileceğini çok önceden beri söylüyoruz. Demokratik Konfederalizm çö-

zümü tek çözümdür. Ayrıca mart değerlendirmem de yanlış anlaşılıyor, mart başı vurgusu da bir isyan günü ilanı değildir. Tam tersi buradaki amacımız sorunun çözümünü sağlamaktır. Demokratik çözüm kanalları tıkanırca ister istemez şiddet tirmanacaktır, bu bir durum tespitidir. Demokratik çözüm yolları tıkanırca bu ne demektir, ayrılmaya kadar giden bir dönemin başlaması demektir. Biz bunun önüne geçmek demokratik çözümü sağlamak istiyoruz. Bütün çabamız bunun içindir. Silahların devreden çıkarılması için demokratik kanalların açılması gerekiyor. Silahsızlanmayı böyle ele almak gerekiyor. Demokratik kanallar açılmadan silahsızlanmadan bahsetmek bir tehlikedir. Bu konuda daha önce Mardinli mağdure örneğini vermişim. Bir kıza iki yüz kişi tecavüz etmiş ve bunların hiçbir ceza almamış, üç dört ay sonra hepsi dışarı çıkmış, kimse

Osmanlı sadrazamının sözü var. Karşındakine "saf kirden ibaretsin, bütün kirderini silsem ortada bir şey kalmayacak" der. Şimdi Kürtlerin durumu da buna yakındır. Bu kirden kurtulmak için kimlik bilincini, anlamını kavramak gerekir. Bu kavrama tek başına siyasetle, bilimle de olmuyor. Bu Kürtlük bilinci bende nasıl gelişti onu anlatayım. Hatırlıyorum liseye gidiyordum, 1966-67'li yıllardı. Elime ilk defa Aram Tigran'ın bir kasedi geçmişti. Onu ilk dinlediğimde "bravo işte bu" demiştim. Benim ilk Kürtlük bilincim Aram'ı dinlediğimde oluştu. Gerek bestesi, gerek sözleri, güftesi verdiği duygu beni çok etkilemişti. Ve gerçek anlamda Kürtlükle bir müzik sayesinde tanıştım. Yine yıllar sonra televizyonumuzun ilk açıldığı yılı. Telefonla bağlanmıştım. Aram o zaman iki kıtalık "Delal Delal" parçasını söylüyordu. Bu parça Dervişe Evdi ile Adule'nin hikayesini anlatıyor. Bu hikayeyi bestelemişti. Bu hikaye genel hikayenin çok küçük bir parçasını ifade ediyordu. Aram bunu dile getirmişti, belki tam vermiyordu, ama yine de çok etkileyici olmuştu. İnsanı tarihle buluşturuyordu. Hikayede bundan yüzlerce yıl öncesi anlatılıyor. Osmanlı dönemidir, o dönemde bugünkü anlamda sınır yoktur, yani Suriye ve Irak'ı da içine alan bölgede yaşanan bir aşk hikayesi, ama özünde bir tarihi veriyor. Derviş Evdi Şengal'li bir ezîdi Kürt'dür. Ahmet Türk'ün de bildiğim kadarıyla kökeni ezîdilere, Viranşehir'e dayanıyor. Bir müzik eserini bile dinlerken Kürt'ün tarihine ait bir şeyi öğreniyorsun. Onun hakikatına varıyorsun. O an o parça bile o kadar etkileyici ve öğretici oluyor ki kendi hakikatının farkına varıyorsun. Hakikata sadece bilimle ulaşılmaz, sanatla, müzikle de hakikata ulaşabilirsin. Bir hikaye bile seni kendi hakikatınla, kimliğiyle buluşturabiliyor. Yeri gelmişken söyleyeyim kendi Kürtlük orijinini en saf biçimiyle yaşayanlar, ifade edenler sırasıyla ezîdi Kürtler, alevi Kürtler ve ovalı sünni Kürtlerdir. Ezidi Kürtlerin kimlik temsilcileri başta geliyor. Biliniyor en çok baskıya maruz kalanlar da onlardır, göçertildiler. Yine Dersim'de Baran vardı, bir sanatçı. Hatırlıyorum onun da güzel eserleri vardı, orijinal, anlamlı eserleri vardı. Güzel keman çalıyordu. Tabii sonraları Dersim'de de kirlenme, yozlaşmalar yaşandı, yaşanıyor. Şimdiki sanatçılar ne kadar bu orijinalliği, anlamı derinliğiyle verebiliyorlar? Şimdiki müziklerde bu etkileyciliği göremiyorsun, sanatla uğraşanlar bu konular üzerinde durabilmeliler. Bugünlerde bir kitap okuyorum, ikinci defa okuyorum bu kitabı. Kürt hakikati konusunda da bizim PKK'nin deneyimi oldukça çarpıcıdır ve önemlidir. PKK tarihi araştırılmadan, anlaşılmadan bugün Kürtlerin siyasetini yapamazsınız, yaparsanız da eksik kalır.

İran'da idam edilen Hüseyin Xiziri'nin ailesine ve İran'daki halkımıza çok özel selamlıyorum. Xiziri'nin hesabı mutlaka sorulur.

Kadın sorunu önemlidir. Beş bin yıllık sınıflı uygarlık tarihi kadına sadece doğurma ve emzirme rolünü vermiştir, burada kadın bundan ibarettir. İşte Erdoğan üç çocuk doğurun diyor ya. Kadınlar bu anlayışa karşı mücadele ediyorlar. Kadınlar Ortadoğu'nun çağdaş

"Tunus ve Mısır'daki gelişmeler de şunu gösterdi; Ben yıllar önce ve savunmalarında 2000'li yılların halkların baharı olacağını belirtmişim. Gelişmeler bu öngörümü doğruluyor. Ortadoğu'daki diktatör rejimlerin Demokratik Konfederalizm sistemiyle aşılabileceğini çok önceden beri söylüyoruz. Demokratik Konfederalizm çözümü tek çözümdür"

kadın temsiliyetini gerçekleştirebilirler. Bu temsiliyeti gerçekleştirmek önemlidir. Binlerce yıl sonra kadın tanrıça kültürünün Ortadoğu kadınında temsil edilmesi çok önemli ve değerlidir. Kendisini bu düzeye getiren kadın da sevilir, o kadınla birlikte anlamlı yaşar. Bu bağlamda mücadelemizdeki kadınlar Ortadoğu kadınlarına öncülük edebilirler, kadınları etkileyebilirler. Bu konuda önemli gelişmeler katedebilirler. Bu çalışmalarını daha ileri aşamalara taşımlıyorum, başarılar diliyorum.

AKP kendi hegemonyasını kurmaya çalışıyor

15 Şubat eylemleri her yerde olmuş sanırım. Güney'de Hewler ve Süleymaniye'de PÇDK öncülüğünde kitlesel eylemler olmuş. Demek ki orada halk bize dönüyor. Güney'de halkımızın yönetime karşı olan bu tepkilerini, eylemlerini anlamlı buluyorum. Talabani ve Barzani de bunları görmelidir. Bu sorunların çözümü ulusal birliğin sağlanmasından geçiyor. Ulusal Kürt Konferansı için çalışılmalıdır.

17 yaşında Lise öğrencisi Mustafa Malçok, 15 Şubat komposunu protesto etmek için eylem yapmış. Halk sahiplenmiş, taziyesi yapılmış. Çok önemlidir, çok değer veriyorum, ama bu yaygınlaşmasın, gelenek haline gelmesin. Önüne geçemediğimiz için üzülüyorum. Ailesine başsağlığı diliyorum. Bu tür yakmaların olmasını istemiyorum. Ayrıca Midyat'ta bir arkadaş daha kendini yakma teşebbüsünde bulunmuş. Halkımız böyle eylemlere duçar kalsın. Mücadelenin çok çeşitli biçimleri vardır.

Hewraman Nakşibendi Şeyhi Abdurrahman Nakşibendi, 15 Şubat komposuna ve Suriye'den çıkarılmamda Mübarek'in rolünü değerlendirmiş. Çok doğru tespitler. Mübarek'e ilişkin bedduamız tuttu.

AKP hegemonyasını kurmaya çalışıyor. Bu böyle bilinmelidir, böyle anlaşılmalıdır, çok nettir bu. Buna karşı herkes elinden geleni yapmalıdır. Savaş lobisinin güçlü olduğu mu, etkili olduğu mu düşünülüyor? Bunların söylediği, savaş lobisini güçlü oldukları için tasfiye etmek mi, yoksa bölgede Kürtlerle mücadelede başarısız oldukları için mi cezalandırıyorlar? Mesela Hanefi Avcı olayı var. Çözümde yeni olduğu için mi tasfiye edildi? Bu Balyoz'da tutuklananların çoğunun bölgede Kürtlerle mücadelede başarısız oldukları söyleniyor. Bunun için mi cezalandırıyorlar? Yoksa ordu içinde çözüm isteyenler mi cezalandırılıyor? Bunların yerine kendilerinin söyledikleri 50 bin kişilik özel ordu kuracaklar. Bir de 100 bin kişilik hudut koruma birliği kuruyorlar, toplamda 150 bin paralı ordu kuruyor. Bir de bunlara terörle mücadelede başarılı olursa prim verileceği söyleniyor. Terör kim? Onların dediği, terör Kürtlerdir, Kürt sorunudur. Terör adı altında Kürtlerin soykırımı planlanıyor. Daha önce korucular, ülkücüler, hizbulkontrayı kullandılar, ama bu yeni güç daha tehlikelidir. Çünkü yasal olarak silahlendirilmiş ve yetkilendirilmiş bir güçtür. Bugünlerde meclisten geçecek, yasallaşacak. Bu 150 bin kişilik paralı ordu, kelle başına primle çalışacak. En tehlikelisi budur. Doğan

Güreş ve Tansu Çiler zamanında yapılanlardan daha tehlikelidir.

Basında benimle ilgili doğru olmayan birtakım haberler çıkıyor. Benim "Amed Tahrir meydanı olmalı" şeklinde talimat verdiğimi, savaşı başlatcağımı söylüyorlar. Yine AKP basında bizim için "seçim öncesi kaos yaratmak istiyorlar" diyor. Bunlar doğru değil, gerçeği yansıtmıyor.

Ben buraya ilk getirildiğimde rahmetli Ecevit hükümeti vardı. Ecevit'le bir şeyler yapılabileceğini düşündüm, o da bir şeyler yapmaya çalıştı. Biliniyor olmadı. Ecevit tek başına olsaydı belki bir çözüm gelişebilirdi. Hatta Mesut Yılmaz'la bile bir şeyler geliştirilebilirdi, ama bunu engelleyen iç ve dış güçler vardır. Bu iç ve dış güçler hala var ve çözümün önünde engel teşkil etmektedirler. Dış güçlerin başında İngiltere geliyor. İçte de MHP bunu engelledi. Aslında bu süreç Özal'la başladı. O dönemde Özal ile görüşmeler oldu. Özal çözümde yana idi. Ama tasfiye edildi. Erbakan da bu konuda bir şeyler yapmaya çalıştı. Ama hepsi tasfiye edildiler. İngiltere'nin rolünü iyi görmek gerekir. Ben o yüzden Talabani ve Barzani'yi de uyarıyorum. Ta Mahmut Berzenci'den başlayarak Mahabat Cum-

"Biz barışa evet diyoruz, demokratik çözüme ve halkların kardeşliğine evet diyoruz. Askeri dayatmaya, askeri vesayete hayır diyoruz. İşte 150 bin kişilik özel ordu, bir askeri vesayet dayatmasıdır. Bizim temel anlayışımız demokratik ulustur. Biz devletin bölünmesinden, parçalanmasından yana değiliz. Kardeşlikten, birlik beraberlikten, demokratik çözümde yanayız"

AKP sömürücülerin muhasebecisidir

1999 sürecine kadar bunlarla işi götürdüler. 2000'lerde AKP'yi İngiltere'de hazırladılar. Ve AKP'yi kurdular. AKP İngiltere'de kuruldu. Bunun çok iyi bilinmesi gerekiyor. 2000'den bu yana da tasfiyeyi AKP eliyle yürütüyorlar. Biliniyor Osmanlar olayıyla hareketi içten bölme ve tasfiye yoluna gittiler. Bin civarında kişiyi bizden kopardılar. Ben o süreçte Abdullah Gül'e de mektup yazmıştım, çok mütevazı taleplerim olmuştu, ama tasfiyeyi dayattılar. 2006'da bazı görüşmeler yapıldığı söylendi. İçime sinmediği halde yine bir süreç başlattık. Daha önce de tek taraflı sınır dışına çekilme de olmuştu, sonunda büyük acılar da oldu. Bir şey yapmaya çalışırken bunun bir karşılığının olması gerekiyor.

huriyeti'ne kadarki süreçte etkili olan İngiltere'dir. 1960'larda, '90'larda başarılı olamadılar. 2000'li yıllarda bu güçlerin oluşturduğu Güney'deki oluşum yapay bir oluşumdur. Bu politikalar görülmeli, oynanan oyunlara karşı uyanık olunmalı, Kürtlere yönelik tehlikelere karşı ulusal konferans bir an önce toplanmalıdır.

Bunun iyi görülmesi, iyi anlaşılması gerekiyor. Bugün de bu devam ediyor. Aslında bu soykırım ve inkar politikası 1925'ten başlayarak günümüzde hala devam ediyor. Öncesi 1923-24'lere kadar gidiyor. Şeyh Sait isyanı başlamadan önce İngiltere'ye gittiler geldiler, isyanı ezerek bastırdılar. 1980 darbesinden önce İngiltere'ye gidildi gelindi '80 darbesi oldu. Daha sonrasında 1990'larda Doğan Güreş İngiltere'ye gitti geldi, o korkunç sonuçları biliniyor, gördük. Geçen Tempo dergisinde Muzafer Ayata'nın bir röportajını okudum. O da '98 sürecini anlatıyor.

Siz tek başına ne yaparsanız yapın, ne kadar çaba sarf ederseniz edin bunun bir karşılığı olmadığı zaman bir sonuç elde etmek çok zordur. Elini boşluğa ne kadar vurursan vur ses çıkmaz. Karşılığında bir el olmalı ki ses çıksın. Burada esas bilinmesi gereken şey şudur. AKP'nin yaklaşımı kesinlikle tasfiye üzerindedir, çözüme yönelik değildir. Çok daha tehlikelidir. Bu hususlar iyi teşhir edilmelidir. Devlet değil, ama AKP kesin olarak çözüm istemiyor, tasfiyeyi örüyor. Erbakan, AKP ile ilgili "bunlar sömürücülerin muhasebecileridir" demişti. Çok doğru bir tespitti. Evet bunlar sömürücülerin muhasebecisidirler. Kendilerine de komisyon alıyorlar. Aldıkları bu komisyonla da bazı Kürtleri parayla kendilerine bağlıyorlar. Tasfiyeyi şimdi de bu şekilde yürütmeye çalışıyorlar. Yani Şiwan gibilerini ve diğerlerini koçbaşı yapmak istiyorlar. 2003'te Osman,

Botanlara yaptırdıklarını şimdi de bunlara yaptırıyorlar. Bu gerçekliğin iyi görülmesi gerekiyor.

Yürütülen bu tasfiye politikaları, 1925'ten bu yana CHP'nin katı laikçi anlayışıyla yapıldı. Bugün de aynı politikalar AKP'nin ılımlı islam rengini de katarak çok daha tehlikeli bir şekilde yürütülmektedir. Bunun açığa çıkarılması gerekiyor. 1925 Şeyh Sait provokasyonu Kürtleri 15 yıl geriye götürdü. 15 yıl boyunca Kürtlere bu bahaneyle soykırım yapıldı. Dersim katliamı bu temelde geliştirildi. 15 Şubat 1999 komposuyla da yapılmak istenen bu soykırımı daha da derinleştirmektedir.

Cemil Bayık da değerlendirmiş 15 Şubat komposunu. Bu soykırım ve inkar politikalarını herkesin iyi görerek ona göre hareket etmesi gerekiyor. Ben söylediğim için değil, kendi namuslarını, onurlarını gram kadar varsa

pabilir. İşte KCK de mücadelelerini yürütebilecek durumda olduklarını söylüyorlar. Ben daha öncesinden savaş tarzlarını, gerillacılık tarzlarını eleştirmiştim. Ben bu mart başındaki durumla ilgili yine söylüyorum. Demokratik çözümün gelişmemesi halinde marttan sonra kimse şarlatanlık yapmasın. Hepsini için söylüyorum. Herkes ne yapacaksa onu yapsın. KCK, BDP, DTK ve Amed ne yapmak istiyorsa onu yapacak. Bunun sorumlusu ben değilim. Her şeyi benden beklemesinler.

Kısaca seçimlerle ilgili de bir şeyler söylemek istiyorum. Seçimlerin geniş bir yelpaze içerisinde ele alınması gerekir. Rahatlıkla 30 milletvekili çıkarabilirler. Galiba bağımsız demokrat adaylarla girilecek.

Dürüst, demokrat, herkesin adayı niteliğinde kişiler aday gösterilirse olabilir.

Biz barışa evet diyoruz, demokratik çözüme ve halkların kardeşliğine evet diyoruz. Askeri dayatmaya, askeri vesayete hayır diyoruz. İşte 150 bin kişilik özel ordu, bir askeri vesayet dayatmasıdır. Bizim temel anlayışımız demokratik ulustur. Biz devletin bölünmesinden, parçalanmasından yana değiliz. Kardeşlikten, birlik beraberlikten, demokratik çözümde yanayız. Bunun için bugüne kadar gerekli mücadeleyi verdim, üstüme düşeni yaptım. Bizim mücadelemizin bundan sonraki adı demokratik ulustur. Biz bu temelde bundan sonraki çalışmalarımızı Demokratik Ulus Anayasası şeklinde yürüteceğiz. Bunun sonucunda demokratik ulus anayasası konferansı düzenleyeceğiz. Önümüzdeki günlerde, halkımıza somut demokratik çözümün belirlediği ya da belirmediği yönünde açıklamada bulunacağım. Eğer umduğumuz yönde bir gelişme olursa ben "demokratik çözüm umudu hala var" diyeceğim ve devam edeceğiz, yoksa ben aradan çekileceğim, herkes başının çaresine baksın, kendi kararını versin diyeceğim.

Güney Afrika Mücadelesi Gazileri Eylem Komitesi 2010 Uluslararası Barış Ödülü'nü bana verilmiş. Teşekkür ediyorum, bunu anlamlı buluyorum. Benim Nelson Mandela gibi olduğumu söylüyorlar. Doğru söylüyorlar. Ama Mandela'ya gerekli koşullar sağlandı, rolünü oynadı, gelindi gidildi, bu sağlandı. Ama bu koşullar henüz bana sağlanmadı.

Şeyh İzzettin Hüseyini vefat etmiş. Halkımızın başı sağ olsun. Ailesine taziyelerimi bildiriyorum.

Roj tv çalışanlarına selamlarımı iletıyorum.

Erzurum Cezaevi'nde Mehmet Aras var, o da 20 yıldır kanser hastası. Cezaevindeki tüm hasta tutsak arkadaşlarıma özel selamlarımı iletiyorum.

Kadın hareketine selamlarımı iletiyorum. Çalışmalarında başarılar diliyorum. Daha sonra 8 Mart'a ilişkin mesajım olacak.

Sêrt, Êlîh, Amed, Şîrnex, Silopî, Cizîr, Erzirom, Dîllok, İzmir-Turgutlu-Söke'deki halkımıza, Qers, Agırî, Bazîd, Wan, Tetwan, Çolemêrg, Mêrdîn, İzmir ve diğer kentlerdeki bütün halkımızı selamlıyorum, Dersim'e halkına, Mersin-Akdeniz gençliğine selamlarımı iletiyorum.

"Eğer çözüm gelişmezse Amed on Tahrir Meydanı bile olabilir. Eğer Tahrir Meydanı olarsa bunu ben söylediğim için değil, kendi onurlarını korumak için yapmaları gerekiyor. Yapıyorlarsa yapsınlar, yapmıyorlarsa yapmasınlar, bu Amed'in bileceği bir iştir. Amed isterse bunu çok rahat bir şekilde yapabilir. İşte KCK de mücadelelerini yürütebilecek durumda olduklarını söylüyorlar"

Kadınlar her yerde her koşulda direnecek

Ateş, tanrılardan çalındığı günden beri elden ele devredilmekte. Halkların özgürlük arayışı olarak günümüze kadar hiç sönmeden gelmeyi başaran bu kutsal ateş bugün Mezopotamya topraklarında daha da büyü-yerek yanmaktadır. Özgürlüğe olan tutkusuyla, azmiyle hiç sönmeyen bu ateşi belki de en fazla taşıyanlar kadınlar oldu. Sınırsız bir sömürü ve zulüm altında yaşayan kadınlar bu durumu hiçbir zaman kabul etmediler. Buna karşı her zaman savaştılar. Bazen bir fikir oldu silahları, bazen bir çığlık, bazen başını eğmeyen dik bir duruş, bazen bir kleş. Bazen de bedenleri... İnsanlığı karanlığa gömen, ateşsiz ve ışısız kılan tanrıları. İstian ve aydınlatan, ateşi hep canlı tutan, elden ele bu güne taşıyanlar ise kadınlar oldu...

Yıllardır kadın özgürlük mücadelesi değişik mekanlarda ve boyutlarda yürütülmektedir. Tarihin derinliklerinde günümüze her zaman canlı kalan, erkek egemen zihniyet ve onun yaşam formlarına karşı direniş içinde olan kadının özgürlük mücadelesi günümüzde artık daha örgütlü ve daha yaygın. Kadının öncülüğünde ilk toplumsallığın oluştuğu Mezopotamya'da yeniden dirilen kadın özgürlük hareketi, sorunu kendi kaynağından ele alıp, çözümünde ciddi adımlar atmaktadır. Yaklaşık 40 yıldır Mezopotamya'da yaşanan her an, her gün tüm dünya kadınları için özgür bir yaşam seçeneğine dönüşmektedir.

2010 yılı 8 Mart'ı tüm kadınlar açısından önemli bir mücadele yılının başlangıcı oldu. "Özgürlük Mücadelesini Yükseltelim, Tecavüz Kültürünü Aşalım!" adıyla başlattığımız kampanya kadın özgürlük mücadelesinde önemli bir kilometre taşıydı. Kadın üzerindeki sömürü ve egemenliğin her türlü biçimine karşı kampanyamız toplum içinde önemli bir etki yarattığı gibi, egemen sistemin karşısında önemli bir mücadele düzeyi açığa çıkardı. Belki de bu kampanyanın en büyük etkisi şimdiye kadar toplumda kendini meşrulaştıran tecavüz kültürünün oluşturduğu ezberleri bozmasıydı. Kadın açısından yaşamı adeta zindana dönüştüren bu kültüre karşı yükselen her ses kendi cephesinden büyük bir adım iken, kadının bu kültüre karşı örgütlü mücadelesi bizi başarıya götürecektir temel noktalar olmaktadır.

Kadınlar tecavüzü affetmedi affetmeyecek

Kampanyamız uzun zamandır eksikliği hissedilen ve faturası günü gününe kadınlar tarafından ödenen, kültürel ve düşünsel gerileme, yozlaşma, geri kalmışlık ve içi boşaltılmış bir kültür ve düşünce yapısının yayılması sorunlarının ve buna çözüm olacak ciddi çabaların eksikliğini dayattığı bir zeminde ve tarihte ortaya çıktı. Bugün utanılarak belirtilmesi gereken bir gerçekliğin, toplumun dününü, bugününü ve geleceğini çürüten, temel insanlık zihni ve erdemleri bağlamında bir boşluğu yaşatan ve daha da kötüsü kokuşmuş öğelerle beslenen bir karşı kültürel ideolojik saldırıyla her zamankinden daha fazla karşı karşıyayız. Bunun için neden "Özgürlük Mücadelesini Yükseltelim, Tecavüz Kültürünü Aşalım!" kampanyası diye sorulduğunda verilecek cevaplarımız o kadar çok ki; böylesine çarpıtılmış bir yaşamın

olduğu gerçekliğinin acı veren bilincile bir karşı mücadele başlatmanın zorunluluğu için... Bu dünyada, bu ülkede, her evde, okulda, iş yerinde sokakta yani aklınıza gelecek ya da gelmeyecek her yerde mücadele etmemiz gerektiğini düşündüğümüz için... Kadına düşman, işiğe düşman erkek egemen zihniyetiyle hesaplaşmamızın zamanının geldiği ve geçtiği için...

Ve daha sayabileceğimiz birçok neden kadın cephesinden böylesi bir mücadeleyi olmazsa olmaz kılmaktadır. Bu nedenle kadınlar geçtiğimiz süreçte tecavüzü affetmediğini ve affetmeyeceğini tüm dünyaya gösterdi. Bazıları üç maymunları oynasa da bu gidişata artık "DUR!" diyen kadınlar konuşular, tartışılar. Sloganlarını eksik etmediler. Tecavüzcü devletin ve onun kurum ve temsilileri karşısında cesaretilice, başı dik durdular. Kadınlar hesap sordu ve daha soracak!

Başka bir dünya mümkün

Bütün bunlar bizlere gösterdi ki gerçeği örten örtüleri kaldırdıkça bu durum kadınlar için daha büyük bir umut kapısı açmakta. Çünkü başka bir dünyanın olduğunu görmekte ve bu durum kadının yaşamla olan bağlarını yeniden güçlendirmektedir. Bu nedenle böylesi bir kampanyayı kadın özgürlük hareketi olarak başlatmamız isabetli olmuştur. Toplumda başta kadınlar olmak üzere tüm kesimlerce kampanyanın büyük bir ilgiyle karşılanması bunun göstergesi olmuştur. Kadınlar artık bir hiç olarak görüldüğü, nesneleştirildiği, şeyleştirildiği bir dünyada yaşamak istemiyor. Bu nedendir ki her şeyi yeniden bir sorgulamadan geçiriyor ve bununla hesaplaşmanın güçlü zeminlerini oluşturmaya çalışıyor. Özellikle beş bin yıllık tarih boyunca erkeğin kadının üzerinde sürekli uyguladığı operasyonları açığa çıkarma ve bunlara karşı özgürlük mücadelesini yükseltme tüm aciliyetiyle önümüzde dururken kampanyamız bunların ele alınmasında ön açıcı olmuştur. Toplumda genel anlamda düşünsel bir değişimin yaratılmasında oluşturduğu zemin yanında özellikle klasik erkek bakış açısının, alışkanlıklarının aşılmasında önemli bir rol oynamıştır. Özellikle "tecavüz"ün kavram olarak tartışmaya açılması, esasında ise cinsiyetçi ideolojiye dayalı yapılanan, zora dayalı mülkleştirme ve el koyma temelinde içerik kazanan bir kültür olarak ele alınması toplumsal sorunların ele alınışı ve çözümünde etkili olmuştur. Kadın ve erkeği kendi özünden uzaklaştıran ve farklı roller veren egemen sistem kendisinin üzerinden yükseleceği zemini de oluşturmuştur. Bu nedenle köleliğin sürdürülmesinde en fazla rol oynayan cinsiyetçi kimlikler ve toplumsal yapılanmadır. Bu toplumsal yapılanmanın biricik evladi ise tecavüz kültürü olmuştur. İçinde her türlü bastırılmışlığı, zorbalığı, istismarı, yozlaştırmayı, köleliği taşıyan bu kültür egemenlerin elinde el bebek gül bebek büyütülmüş, günümüzde de farklı şekillerde sürdürülmektedir. Bu sadece kadının değil, bir bütün toplumun her gün, 24 saat tecavüze maruz kalmasına sebep olmuştur. Bu nedenle toplum için gerçek özgürlüğü getirecek olan da yine bu kültürün aşılması, yerle bir edilmesidir.

Genel anlamda tecavüz kültürüne karşı başlattığımız mücadele süreci toplumda belli bir aydınlanma düzeyini ortaya çıkardığı gibi birçok kavrama

da yeni içerikler kazandırmış, yeniden tanımlamıştır. Sistemin verili bilgi sistematikinde sadece kadına fiziksel saldırı olarak değerlendirilen tecavüz olayının, daha incelenmiş ve geniş bir içeriğe sahip olduğu görülerek, bu konuda daha derin bir bakış açısının oluşmasını sağlamıştır. Özünde her şeye "el koyma hareketi" olan tecavüz kavramının; beden, zihin, duygu, toprak, dil ve daha birçok alanda gerçekleştiği kampanya ile daha açık bir şekilde gün yüzüne çıkmıştır. Kadın ve aile sorunu yine kampanya kapsamında yeniden ele alınmış ve ailenin demokratik normlar kapsamında değişim dönüşüme uğramasında etkili olmuştur. Kampanyamız bu konularda genel anlamda bir bilinçlenme yarattığı gibi önemli hedeflere de ulaşmıştır. Öncelikle kampanyamız dönemsel bir çalışma olmayı aşmış, toplumsal değişimin dinamik örgütlenme ve eyleme geçen bir kadın gücünün açığa çıkmasında belirleyici bir rol oynamıştır. Kampanyayı her alanda örgütlenme zeminini oluşturmuştur. Ancak bu istenilen düzeyde değerlendirilememiştir. "Örgütsüz tek bir kadın bırakmayalım!" hedefiyle başlatılan kampanyamız bu konuda istenilen sonucu yeterli düzeyde almamıştır. Her mahallede, köyde, şehirde bir örgütlenme seferberliğinin gerçekleşmesi gerekirken bu konuda sınırlı bir açılım olmuştur. Oysaki kampanyanın oluşturduğu güçlü zemini örgütlülük açısından iyi değerlendirebilseydik bu büyük bir kadın hamlesinin gerçekleşmesini kendisiyle beraber getirebilirdi. Kampanyamız bu konuda güçlü bir zemin sunmuş, ancak bu yeterince değerlendirilememiştir.

Kampanya süresince ideolojik olarak toplumun bilinçlendirilmesi temelinde yürütülen eğitim, seminer, panel vb çalışmalar olumlu bir etki yaratmış, büyük bir kadın potansiyelinin yanı sıra önemli bir erkek potansiyelinin de kampanyaya ilgisinin gelişmesini ve bu çalışmalara katılımını sağlamıştır. Ancak önemli olan bu ideolojik bilincin politik güce yani eylem ve örgütlenme gücüne dönüştürülmesidir. Mücadelemizin Kürt kadını şahsında ve toplumda ortaya çıkardığı devrimsel gerçeklik, kültürel devrimin ortaya çıkardığı gelişmeler fazlasıyla buna imkan tanımaktadır. Ancak bu konuda da istenilen düzeyin gerisinde kalmış, yürütülen eğitim çalışmalarının daha fazla politik bir güce dönüştürülmesi gerekirken bu konuda da yetersizlikler ortaya çıkabilmiştir.

Diğer yandan siyasal açıdan kampanyamız devletçi yapılanmalar karşısında kadının ve halkımızın haklarını korumak, mücadele etmek, toplumsal gerçeklikte devlet otoritesini zayıflatmak ve etkisizleştirmeyi temel hedef olarak belirlemiştir. Bu temelde kampanya, devlet ve tüm yapılanmaların özünü de bir kez daha açığa çıkarmıştır.

Kaynağını iktidarcı ideolojiden alan tecavüz kültürü aynı zamanda devletçi yapılanmaların özünü de oluşturmaktadır. Bu nedenle erkek icadı olan devlet yapılanmaları arasında, başta kadınlar olmak üzere toplumun özgürlüklerine el koyma aracıdır. Devletin bu yüzü kampanya sürecinde Türkiye gerçeğinde çok daha fazla açığa çıkmıştır. Kampanyayı kendisi için bir tehdit olarak gören Türk devleti yani AKP bu süreçte kadına dönük saldırılarını artırmış, tecavüz, taciz, hakaret, tehdit gibi uygulamaları hızından hiç bir şey kaybetmemiştir. Toplum, kadınlar

tecavüz kültürüne karşı daha fazla bilinçlenirken, aydınlanırken devletleşen AKP bunun karşısında adeta kendinden geçmesine başta kadınlar olmak üzere direnen kesimleri utanmadan daha fazla hedef haline getirmiştir. Bir yandan "fuhuş" bir devlet politikası olarak devam etmiş, diğer yandan devletin toplum içindeki yansımaları olan töre, namus adı altında işlenen cinayetler sürmüştür. Bunlar aynı zamanda toplumu teslim alma, iradesizleştirerek kölelik düzenini en ince yöntemlerle sürdürmenin arayışları olmuştur.

Her yerde her koşulda direniş

Devlet otoritesini geriletme temelinde kampanya bünyesinde geliştirilen eylemlerle belli bir gündem oluşturmuştur. Kuzey Kürdistan'ın yanı sıra, tecavüz kültürünün uygulama biçimi olarak devlet terörü diğer parçalarda da kendini göstermiştir. Bu Kürdistan için yeni olmasa da uyanan toplum gerçekliği karşısında devlet terörü daha azgınlaşmıştır. Kuzey Kürdistan'da tutuklama, şiddetle bastırma, Doğu Kürdistan'da idamlarla teslim alma, Batı Kürdistan'da tutuklamalarla iradesizleştirme, Güney Kürdistan'da apolitikleştirerek sisteme entegre etme yaklaşımı bu saldırıların somutlaşan ifadeleri olmuştur. Ancak buna karşı kadınların ortak tavrı "her yerde, her koşulda direniş!" olmuştur. Her türlü soykırımı, asimilasyonu, işgali, sömürüyü, devlet eliyle fuhuşu, devlet terörünü, kimlik-sizleştirmeyi reddederek tavır geliştirmek, kampanyamız kapsamında sürekli gündemde olmuş, bunun mücadelesi yoğun bir şekilde verilmiştir.

Bunun yanı sıra cinsiyetçi ideolojiyle varlığını sürdürebilen devlet en başta toplumun ahlaki yapısına saldırmaktadır. Devlet ahlaki asil içeriğinden boşaltarak, köleliğin topluma içerilmesinde en etkili araç haline getirmiştir. Bu anlamda ahlaki yapılanmayı insan gerçeğinin doğal özüne dayandırmak, yaşamı bunun üzerinden örgütlemek, özgürlük ölçüleri temelinde ahlaki değer yargılarını yenilemek gerekir. Dolayısıyla kampanyamız bu konuda mevcut sistemin çürütücü yönlerini açığa çıkarmak ve değişim ihtiyacı gerektiren kurallarını yenileyerek özgür yaşamın temel dayanağına dönüştürmek için mücadeleyi daha da yükseltmiştir. Kampanyamız bu anlamda erkek egemen devletçi sistemin reddi olduğu kadar ahlaki ve politik toplumun kurulmasının da, yaratılmasının da kararlılığı ve pratik ifadesi olmuştur. Bununla beraber daha bilinçli ve örgütlü bir yaklaşımın açığa çıktığını belirtebiliriz. Verili kadın statüsü, duruşu ve bilinci tecavüz kültürünün esas dayanağı, pazarlamanın ve mülkleştirilmenin alt yapısıdır. Bu nedenle öncelikle kadının bunu reddetmesi, özgür ve eşitlikçi bir toplumsal yapının oluşturulması açısından mücadeleye öncülük eder hale gelmesi, öz irade ve örgütlenmeyle devletin beslediği alt yapıyı değiştirmesi gerekir. Kampanyamız da temel çalışmalarından biri olarak bunu hedeflemiş ve önemli sonuçlar almıştır. Kampanya kadının bilincinde, kendisine yaklaşımında değişimi yaratmada güçlü bir zemin oluşturduğu gibi mevcut kültürel yapılanmayı reddederek demokratik ve özgür bir yaşamın oluşturulmasında da öncü düzeyde yerini almıştır.

Ancak bütün bunlar yapılırken kadınların savunmasız kalması düşünül-

emez. Kampanya da bu gerçeği göz önünde bulundurarak temel bir hedef olarak da kadının kendi öz savunmasını oluşturmasını belirlemiştir. Ancak bu konuda zayıf kalındığı bir gerçektir. Belki ortak bir ruh yaratarak düşman gerçeği karşısında ortak bir duruş her durumda olmuşsa da bunu örgütlü ve süreklilik yakalayan bir öz savunma gücüne dönüştürmede yetersiz kalmıştır. Kadının, özgürlük mücadelesini iradeli bir duruşla öz savunma kapsamında örgütlemesi gerekir. Her koşul altında kadın açısında savunma olmazsa olmaz bir konu olması gerekirken bu konuda yaşanan yetersizlikler önümüzdeki dönem açısından da hızla aşılması gereken konular olarak aciliyetini korumaktadır.

Kampanyamız eksiklikleriyle beraber genel olarak yıl içinde önemli bir gündem oluşturmuş ve özgürlük mücadelemizde yerini almıştır. Tabii kampanyanın sonuçları çok daha güçlü ve etkili de açığa çıkabilirdi. Daha geniş kadın kesimlerine ulaşmak, kampanyayı sürekli gündemde tutmak, daha etkili bir eylem tarzına kavuşturmak tüm özgürlükçü kesimler için daha güçlü sonuçlar doğurabilirdi. Doğrudur önemli sonuçlar elde edildi. Ancak karşı karşıya olduğumuz sorunların tarihsel arka planı çok köklü olduğundan ve bununla bağlantılı olarak sorunlar çığ gibi büyüdüğünden bizimde her zaman "daha fazla örgütlülük, daha radikal eylemler, daha çok kadın" dememiz gerekiyor. Yani var olanla ya da bazı sonuçlarla yetinmek bizim için gaflet olacaktır. Ve bu durumu kabul etmeyecek bir hareket varsa o da Kadın özgürlük hareketidir.

Bir yılı geride bırakırken "Özgürlük Mücadelesini Yükseltelim, Tecavüz Kültürünü Aşalım!" kampanyasının sonuçlarını iyi değerlendirerek, gelecek mücadele yılına güçlü bir girişin zemini yapabilmeliyiz. Bu yılki 8 Mart ile birlikte "Kadın Kırımına Hayır" sloganıyla kadının özgürlük arayışında yeni bir hamleyle de başlatacağız. Bu nedenle 2011, 8 Mart'ı önemli bir süreci ifade etmektedir. 2011 8 Mart'ı ile içine gireceğimiz yeni mücadele süreci kadının yükselen özgürlük mücadelesi, "tecavüzcü" zihniyet ve yapılanmaları patlatacak nitelikte olmalıdır. Bu zihniyet ve yapılanmalardaki her patlayış özgür ve demokratik sistemin yaşam bulması anlamına gelecektir. Çünkü değiştirmek istediğimiz verili sistem kolay kolay egemenliğinden vazgeçmeyeceği gibi özgür ve demokratik bir sistem de mücadelesiz, kendiliğinden kurulamaz. Bu nedenle 2011 yılı herkesten çok biz kadınlar için mücadelenin zirvelediği bir yıl olmalıdır.

Bu anlamda geçmiş süreçte her alanın kampanyayı yeterli düzeyde gündemine almayan yaklaşımları aşarak daha güçlü bir çekiş yapılmalıdır. Biz kadınların iktidarcı devletçi zihniyet ve onun yapılanması olan cinsiyetçi toplum gerçeğine karşı tavrımızı ve tutumumuzu ifade eden bu çalışmaya karşı daha sorumlu yaklaşmamız gerektiği gibi, mücadeleyi radikal bir düzeye de taşımamız gerekmektedir. Bu aynı zamanda özgürlükteki ısrarımızın da adı olacaktır. Mücadelemizin merkezine Reber Apo'nun özgürlüğünü koyarak 2011 8 Mart'ını kadın baharlaşmasına çevirmek yeni mücadele yılının karakterini de belirleyecektir. Kampanyada ancak bu şekilde daha sonuç alıcı ve anlamlı olacaktır.

Ortadoğu'da yaşanan "halkların baharı" coşkusu

Demokratik Konfederalizm'i inşaaya yönelecektir

Ortadoğu tarihsel günler yaşıyor. Çok önemli bir dönüştürme sürecinde olduğu açıkça görülüyor. Sovyet sisteminin çözüldüğünden bu yana bölgede yeni bir dünya savaşının yaşandığı ve kapitalist sistemin kaotik durumunun en çok Ortadoğu'yu etkilediği, bunun sonucunun da köklü bir yeniden yapılanma olacağı yönündeki görüşler doğrulanıyor. Firavun geleneğinin en son temsilcilerinden olan Hüsnü Mübarek diktatörlüğü de Mısır halkının iki haftadan fazla süren ayaklanması sonucunda devrildi. Tunus'tan başlayıp hızla Yemen'e ve ardından Mısır'a yayılan Arap halkının ayaklanma durumu daha şimdiden önemli siyasal sonuçları ortaya çıkardı. Arap milliyetçiliği –ki bu işbirlikçi bir milliyetçilikti– ciddi bir çöküntü yaşasa da, Arap halkının kendine güveni, yeni yaşam arayışı, mevcut ayaklanma durumuyla kuşkusuz daha fazla ortaya çıkıyor, geliyor. Mısır'ın, belki de Arap coğrafyasının her tarafında halk üç yüzden fazla şehit vererek, günlerce direnerek elde ettiği sonucu haklı olarak kutluyor.

Besbelli ki bölgemiz tarihin yeniden şekillendirildiği bir dönemeci yaşıyor. Herkes bunu değerlendirmeye ve anlamaya çalışıyor. Bu tarihi dönemece kendi penceresinden ve kendi çıkarları açısından bakarak olayların ne anlama geldiğini ve nereye gideceğini kestirmeye, dolayısıyla kendi çıkarlarına uygun olarak ilerlemesini sağlamaya çalışıyor.

Kürdistan'daki devrimci direniş bölgeyi olumlu etkiledi

Bu halk hareketi elbetteki bizi de yakından ilgilendiriyor. Yirmi bir yıldır ayaklanma yaşayan, büyük mücadeleler yürüten Kürt halkının varlığı ve sürdürdüğü özgürlük mücadelesi üzerinde kuşkusuz önemli etkide bulunuyor. Öte yandan, Kürdistan'da sürdürülen mücadelenin Arap aleminde başlayan halk hareketlerini etkilediği de inkar edilemez bir gerçekliktir. Her şeyden önce, bu halk hareketlerinin Kürdistan'daki mücadelenin bir parçası olarak geliştiğini söylemek hiçbir biçimde abartı değildir. Kürdistan'da, dünya gericiğinin bastırma çabalarına rağmen, büyük bedeller ödenerek yürütülen devrimci demokratik direnişin bölgeye etkilerinin bu gelişmelerde katkısı olduğunu görmek ve değerlendirmek, gerekir. Belki doğrudan bir bağlantı görülemeyebilir, ama dolaylı olarak hem düşünsel, hem de Irak-Suriye üzerinden Arap alemini siyasal yönden etkileme bakımından mevcut halk direnişlerinin gelişmesi üzerinde kuşkusuz Kürdistan'da ısrarla sürdürülen direnişin büyük bir etkisi vardır. Elbette bunun tersi de olarak, Arap aleminde, onun merkezi olan Mısır'da yaşanan bu gelişmelerin tüm bölge üzerinde olduğu gibi, Kürdistan'da yaşanan demokratik devrim mücadelesi üzerinde de büyük etkisi olacaktır. Kürt halk direnişine güç, moral verecek, daha çok azim ve gayret içerisine girmesini elbette teşvik edecektir.

Mısır halkına yıllardır kan kusturan, baskı ve sömürü altında tutan Hüsnü Mübarek kişiliğini elbette küçümse-

memek gerekir. Gerçekten insan ona baktığında, dört bin yıl öncesinin firavunları nasılmış, nasıl yönetim olmuş daha iyi görebiliyor, anlayabiliyordu. Hiç renk vermeyen, buz gibi, kendi egemenliği ve çıkarlarından başka bir şey düşünmediği suratından belli olan bir kişilikti. Son yüzyılda da Mısır'da en uzun süre hüküm süren kişilik numundaydı. Ekim 1981'de Mısır devlet başkanı Enver Sedat'ın bir suikast sonucu öldürülmesi ardından, onun yardımcısı olan Hüsnü Mübarek Mısır devlet başkanı oldu. Enver Sedat İsrail ile Camp David Anlaşması imzaladığı için Arap milliyetçiliği tarafından hain ilan edilmişti. 1981'de bir askeri tören esnasında birkaç askerin, kendisine özel selam verme ve hediye sunma istemi adı altında Enver Sedat'ın yanına yaklaşmış, suikast sonucunda onu öldürmeleri, o dönem Sedat'ın yardımcısı olan ve Mısır ordusunda Hava Kuvvetleri Komutanlığı'na kadar yükselmiş olan Hüsnü Mübarek'in yeni firavun olarak Mısır tahtına oturmasının önünü açmıştı. Mısır ordusunda hava kuvvetlerinin ayrı bir önemi vardı. Sina'da Mısır hava kuvvetleri İsrail saldırıları karşısında çok ağır yenilgi aldığı için, Mısır hava kuvvetleri daha özel tutulmuş, önemli görülmüş, sonuçta da onu kurmaya çalışan, onun komutanlığı düzeyine gelen kişi olması itibarıyla Hüsnü Mübarek, siyasette başkan yardımcılığı gibi etkin bir yere ulaşabilmişti.

Her ne kadar Enver Sedat suikastını Müslüman Kardeşlere bağlı örgütlenmelerin yaptığı söylene de, Arap milliyetçiliği böyle bir olaya sonuna kadar sahip çıktı. Bugünkü gibi Hüsnü Mübarek'in gidişini nasıl büyük coşkuyla kutluyorlarsa, o zaman da Enver Sedat'ın vuruluşunu coşkuyla kutlamışlardı. Hareket olarak o süreçte Lübnan-Filistin sahasında eğitim ve hazırlık çalışmaları yürütüyorduk. Dönem 12 Eylül faşist askeri darbe dönemiydi. Hareketimiz ülkeden belli düzeyde bir geri çekilme yaşamıştı. Kendini Lübnan-Filistin direniş ortamına taşımış, Arap alemini daha yakından tanıma imkanı bulmuştu. Bi-

rinci Konferans'ı yapmış, konferans sonuçları temelinde de 12 Eylül faşizmine karşı yürütülecek direniş mücadelesinin çok yönlü hazırlık çalışmaları içerisine girmişti. Böyle bir ortamda Enver Sedat'ın vuruluşu gerçekleşmişti ki, buna en çok sevinen, en çok kutlayan toplumların başında da herhalde Filistin toplumu, Filistin Kurtuluş Hareketi gelmişti. "Siyonist düşmanla işbirliği yapan ajanların sonu budur" diye günlerce silah susturmayacak bir sevinçle bu olayı kutlamışlardı. Şimdi de benzer bir biçimde olmasa da, Mübarek'in gidişi de halklar arasında daha geniş, daha ciddi bir biçimde kutlanıyor. Belki bir suikasta maruz kalmadı, ama bu sefer halkın eylemiyle, isyanıyla, zorlamasıyla gidiyor. Dolayısıyla şöyle bir gerçeklik ortaya çıkıyor: Demek ki Arap aleminde, Ortadoğu'da halkların hala bir gücü, iradesi, iş yapma yeteneği, hala tarihten gelen canlılığını, direncini koruyan yapısı var. Her ne kadar beş bin yıllık uygarlık sistemi bu yeteneklerini, bilincini köreltmek için çok yoğun bir baskı, sömürü uygulamış olsa da, yine her ne kadar son iki yüz yıldır Avrupa modernitesinin saldırıları toplumların kendi gerçeklerinden kopartılması, asimile edilmesi gibi çok tehlikeli bir soykırım, toplumsal özelliği taşımış olsa da, hala Ortadoğu halklarının tarihlerine yakışır bir yapıları, bilinç ve iş yapma kabiliyetleri var. Hala özlüklerini kaybetmemişler, tarih yapmaya, yeni tarihsel çıkışlar gerçekleştirmeye güçleri vardır. Son gelişmeler bunu her şeyden daha fazla gösteriyor.

Mübarek küresel kapitalist efendilerine uşaklığını bölgesel düzeyde hakkıyla yapmıştır

Aslında Ortadoğu toplumları modernite saldırıları karşısında hiç direnmesiz kalmadılar. Arap aleminde de, her ne kadar bazı egemenler ne kadar hain ve işbirlikçi olurlarsa olsunlar, halklar sürekli ret ve direniş içinde oldular. Bu direniş bazen islami kimlik kazandı, bazen milliyetçi kimlik, bazen demokratik kimlik kazandı, ama

değişik biçimlerde var oldu. Kürt toplumu bu modernite saldırılarını hiç içine sindirmedi; buna hep isyan, direniş ile karşılık verdi. Nasıl ki I. Dünya Savaşı'nda işgal güçlerine karşı ilk günde Süleymaniye'den Dilok, Riha'ya, Gurgum'a kadar bir silahlı direniş içinde olduysa, daha sonra da modernitenin dayatmalarına karşı isyan ve direnme geleneğini sürdürdü. Var olan gücünü hep burada kullandı. Belki ezildi, bastırıldı, ama güç bulduğu anda da, bilince ulaştığı anda da yeniden tarihin en zorlu direnişlerinden birinin içine girmekten geri durmadı. İran'da da bunu görüyoruz. İran halkları da bu konuda çok duyarlılar. Kendilerini yönetenlerin işbirlikçi olduğunu anladıkları anda, bugün Mısır'daki gibi, halk direnişleri içine girmekten hiç çekinmediler. Şah karşısında –daha sonra islam devrimi olarak tarihe geçen– İran halk ayaklanması elbette belleklerde hala tazedir. Zaten birçok gözlemci, şimdi Kahire'de yaşananlarla otuz iki yıl önce Tahran'da yaşananları kıyaslamaya, karşılaştırmaya, birbiriyle ne düzeyde ilişkisinin olup olmadığını anlamaya çalışıyor. Türkiye toplumunun direncini de biliyoruz. Oranın da kendine özgü bir direnişi vardır. En erkenden yabancı hakimiyeti, modernite etkilerini kabul etmeyen, buna karşı savaşan bir toplum olmuştur. Daha sonra her ne kadar çeşitli hileli yollarla egemenleri moderniteye teslim olmuş, çok kötü bir işbirlikçilik geliştirmiş olsalar da, emekçiler, ezilenler, işçiler, memurlar, gençlik, kadınlar, aydınlar hep bir direniş konumunu sürdürmüşlerdir. Bunu kendi emek ve demokrasi mücadeleleriyle birleştirerek sürekli bir direnme halinde olmayı sağlamışlardır. Dolayısıyla bugün Mısır'da yaşananlar tekil bir olay, birdenbire ortaya çıkan bir durum değildir. Bu halk hareketleri, özellikle son yüzyılda, modernite saldırıları karşısında bölgenin dört bir yanında zaman zaman yükselen, zaman zaman da bastırılan toplumsal direnişlerin gün-

müzde yeniden güçlü bir biçimde yükselişe geçmesini ifade ediyor. Dolayısıyla bu olaylar tekil, geçici, tarihsiz, temelsiz olaylar değildir ve etkileri de uzun süreli ve yaygın olacaktır.

Mübarek kişiliği çok sinsi bir biçimde ama en ağır baskı ve sömürüyle otuz yıldır Mısır toplumunu baskı ve sömürü altında, açlık ve sefalet içinde tuttu. Herkes "Mısır'da yoksulluk çok, diğer Arap ülkelerinin petrol zengin olmalarına karşın Mısır'ın böyle bir imkanı yok, dolayısıyla toplum bu nedenle yoksulluk, açlık yaşıyor" değerlendirmelerinde bulunuyordu. Ama eğer baskın organlarının aktarmış olduğu bilgiler doğru ise, Hüsnü Mübarek'in doksan milyar dolar geliri varmış. Bu korkunç bir durumu ifade ediyor. Adeta otuz yıldır Mısır toplumu ne yaratmışsa sanki ele geçirmiş. Bir yandan firavun Mübarek doksan milyar dolar servete sahipken, diğer yandan milyonlarca insan açlık sınırının altında yaşıyor. Hüsnü Mübarek'in yarattığı sistem, işbirlikçi diktatörlük gerçeği budur. Dolayısıyla da halkın isyanı, direnişi, her türlü saldırı, katliama rağmen Tahrir meydanına dört elle sarılarak geri adım atmayışı buradan kaynaklanıyor.

Bunların ifade edilmesi çok ama çok gerekli. Çünkü birçok çevre, "bu olay nerden ortaya çıktı, acaba arkasında kimler var, hangi gücün yönlendirmesi altında Kahire halkı ayaklanma yapıyor" diye tartışıyorlar. Bu halk ayaklanmasının arkasında mutlaka bir dış güç, bir egemen, bir hile arıyorlar. Tabii bu görüşler büyük bir yanlış ve bu görüş sahipleri de büyük bir yanılgı içindeler. Halklar gerçeğini anlayamıyorlar, tanıyamıyorlar. Hüsnü Mübarek rejiminin Mısır toplumunu nereye sürüklediğini göremiyorlar, ya da görmek istemiyorlar. İnsanların aklıktan ölür hale getirilmesinin ne anlama geldiğini bilmiyorlar. Çünkü onlar "ekmek yoksa pasta yesinler" soyundan geliyorlar. Yokluğun, yoksulluğun, açlığın ne demek olduğunu, insanı ne durumlara düşürdüğünü bilmiyorlar, yaşamamışlar, görmemişler. O nedenle de böyle bir açlık durumunun insanda, toplumda ne tür etki, ayağa kalkış ortaya çıkarabileceğini, onun yaratacağı direnme gücünü tahmin edemiyorlar. Onlara göre halklar, düşürülmüş, çökertilmiş insanlardır, dolayısıyla da ayağa kalkamazlar. Eğer bir yerde belli bir hareketlilik yapıyorlarsa, orada mutlaka yine bir efendi vardır, birilerinin kişiktirmesi hep buna yol açar. Çünkü toplumsal gerçekliği böyle anlamışlar. Dolayısıyla şimdi de Mısır'da olanları bu biçimde tanımlamaya çalışan epeyce bir çevre var. Oysa ki gerçek bambaşka. Demek ki milyonlar halinde insanları birlikte sokağa döken, bir arada tutan önemli bir durum ortaya çıkmış. Bunun da mevcut rejimin insanlara dayatmaları olduğu, toplumu düşürme, köleleştirme çabaları olduğu tartışma götürmezdir. Hüsnü Mübarek kişiliği işte bu kadar acımasız, var olanı soyup soğana çevirirken, doksan milyarlık bir servet edinmekten geri durmazken, insanları aklıktan ölme sınırına getirecek kadar adaletsiz, zalim bir kişilik. O buz gibi surat altında

böyle düşünceler, amaçlar, hedefler saklanıyor. İnsan elbette böyle bir kişiliğin var olmasını nefretle karşılıyor.

Mübarek yönetimi Ortadoğu gericiğinin odağı rolünü oynamıştır

Hüsnü Mübarek içerde, yani kendi halkına karşı böyle olduğu kadar, bölgesel politikalar üzerinde de böyle bir etkiye sahiptir. Otuz yılda Ortadoğu'daki gelişmelerde, Ortadoğu halklarının baskı altına alınıp, küresel kapitalist hegemonyanın efendileri olan ABD, İngiltere, İsrail çıkarlarının Ortadoğu'ya hakim kılınmasında en fazla rol oynayan bir kişiliktir. Küresel kapitalist efendilerine uşaklığını bölgesel düzeyde gerçekten de hakkıyla yapmıştır. Şimdi efendileri bile kendisine sahip çıkmıyor, yüzüstü, ortada bırakıyorlarsa, bu, uşak efendi ilişkisinin tarihte de, günümüzde de özünün ne olduğunu, nasıl seyrettiğini gösteren bir örnek oluyor. Yoksa ABD'nin de bugün çekil git demesine bakarak Hüsnü Mübarek rejiminin en sadık ABD uşağı olduğunu, Hüsnü Mübarek kişiliğinin böyle oluştuğunu görmezden gelmemek lazım. Böyle bir sonuç köle efendi ilişkisinin doğal bir sonucudur. Köle, efendiye hizmet ettiği oranda ya-

minin ruhu olan, direnen insanlığın kılıcımlarından birisi konumunda bulunan Filistin direnişinin bu hale getirilmesinden başta gelen sorumlu kişiliklerden birisidir. Bu noktada Enver Sedat'la başlayan ihanet çizgisini devam ettirmiştir. Bir yandan İsrail ile uzlaşmayı da aşarak teslimiyet eğilimini geliştirirken, diğer yandan ABD ve İsrail ile işbirliği yaparak Filistin Kurtuluş Örgütü'nü zayıflatma, Hamas'ı türetme, Filistin'i bölüp parçalama, Filistin halkının bugünkü güçsüz, zayıf, yoksul, aç duruma düşmesine yol açma gibi bir sonucun yaratıcılarından olmuştur. Hüsnü Mübarek yönetimi altında Filistin direnişi yok edilmiştir.

Hüsnü Mübarek yönetime geldiğinde Filistin kurtuluş hareketi bölgede en güçlü dönemini yaşıyorken, bugün Hüsnü Mübarek'in kovulduğu süreçte Filistin kurtuluş hareketi neredeyse dibe vurmuş durumda. Filistin kurtuluş hareketinin bu duruma gelmesinde elbette en fazla sorumlu olan rejimlerden bir tanesi ya da birincisi Hüsnü Mübarek rejimidir. Çünkü Mısır yönetiminin Arap milliyetçiliğini ve ulusal direnişini geliştirmede öncülük, önderlik, belirleyicilik misyonu, rolü vardır. Arap milliyetçiliği Mısır'da, Cemal Abdülnasır önderliğinde gelişen

savaşa kıskırtan, tahrik eden, destekleyen kişiliklerden birisi oluyor. Belki savaş Hüsnü Mübarek daha iktidara gelmeden önce başladı, ama o zaman da başkan yardımcısıydı. Daha sonraki süreçte biliyoruz ki, dıştan karşıt görünmesine rağmen, Saddam Hüseyin yönetiminin İran'a saldırmasını gizli ABD desteklemiştir. ABD'nin ve diğer güçlerin Saddam Hüseyin yönetimini gizli desteklemesinin mimarı, yaratıcısı, yürütücüsü Hüsnü Mübarek rejimi olmuştur. Kendisi gizli desteklediği gibi, hatta askerler bile göndererek savaşa katıldığı gibi, bir de görünüşte Irak diktatörlüğüne karşıt olduğunu söyleyen birçok uluslararası ve bölgesel gücün Saddam Hüseyin yönetimine destek vermesinin aracılığı yapmıştır. Sekiz yıl boyunca milyonlarca insanın ölümüne yol açan savaşın aslında en önemli sorumlularından birisi konumundadır.

Mısır ve Türkiye ABD işbirlikçisi olarak bölgeyi yönetmeye çalıştılar

Tabii Hüsnü Mübarek kişiliğinin Türkiye ve Kürdistan, Kürtler açısından daha özgün ve uğursuz, daha iblisçe bir karakteri vardır. ABD'nin sadık bir

herhalde en büyük coşkuyla kutlayan, karşılayan Kürtler oluyor. Bunun da elbette çok haklı nedenleri var. Zaten Kürtler, son haftalarda gelişen halk direnişini yakından takip ediyorlardı. Bu direnişin en azından Mübarek'i tahtından düşürecek bir başarıya ulaşması toplumu büyük bir heyecana, sevince boğmuş durumda. Bu neden böyle? Acaba sadece Kürtler de bir demokratik direniş yürütüyorlar, halk devrimi yaşıyorlar, demokratik halk direnişi için deler, dolayısıyla Mısır'daki halk isyanıyla paralellik konumundalar da o nedenle mi böyle bir sevinci yaşıyorlar? Hayır, bu sadece bir yanı olmaktadır. Diğer yanı da, elbette bu Hüsnü Mübarek kişiliğinin uluslararası komploda oynadığı rolden dolaydır.

Şunu hiçbir zaman unutmamamız gereken. Uluslararası komplonun böyle yaşanmasında bazı temel roller oynamıştır. Hiç kuşkusuz komplo ABD-İngiltere-İsrail ittifakı planladı ve yürüttü, komplo küresel sistemin bir ürünüydü. Fakat bunların planlarının 15 Şubat komplosu halinde gerçekleşmesinde rol oynayan temel dönemler, rol sahibi olan temel aktörler oldu. Örneğin bunlardan bir tanesi Kürt işbirlikçiliğidir. Eğer KDP-YNK

on yıldan fazla bir süre ve tüm imkanlarını orta koyarak çaba harcamıştı. Sadece TC devleti mi? Elbette ki hayır. Türk devleti Avrupalı dostlarını, NATO'daki ortaklarını, hepsini devreye koyarak Önderliğin Suriye'den çıkarılması, tutuklanması, Almanya'da yargılanması için küresel düzeyde yoğun bir çaba harcamıştı. Dikkat edilirse bu çabaların hiçbirisi başarıya gitmedi. Hiçbir dönemde bu çabalar sonuç vermedi. Önderliğe yöneltilen komplocu saldırılar başarı elde etmediği gibi, Önderliğin Suriye'den çıkarılmasını hedefleyen baskılar, girişimler de bir sonuç vermedi.

Komploda en kritik rolü Mübarek oynadı

Peki, böyle bir sonuç ne zaman ortaya çıktı? 9 Ekim 1998 tarihinde Hafız Esad yönetimindeki Suriye hükümeti Önder Apo'nun Suriye'den çıkmasını istedi. Böyle bir sonucun ortaya çıkarılmasında birinci derecede rol oynayan kişiliğin Hüsnü Mübarek olduğunu çok iyi biliyoruz. Buna şunu da eklemek gerekir: Eğer Hüsnü Mübarek gibi bir kişilik ve onun baskısı olmasaydı, başka hiçbir güç Hafız Esad yönetimini

“Kürdistan'da özel savaşın tırmandırıldığı, kontrgerillanın örgütlendirildiği, hizbikontranın Kürt halkına acımasızca saldırdığı dönemlerde, bu saldırıları yürüten yönetimin başı olarak Demirel'in Mübarek rejiminden aldığı çok büyük destekler vardı. ABD işbirlikçiliğine dayanan bu kardeşlik aslında günümüze kadar da devam etti. Sadece Demirel ile kardeş olmadı; Kenan Evren'in, Tayyip Erdoğan'ın, Abdullah Gül'ün de yüce kardeşlerinden bir tanesiydi. Yıllardır bölgeyi ABD adına, ABD işbirlikçisi olarak birlikte yönetmeye çalıştılar”

“Eğer Hüsnü Mübarek gibi bir kişilik ve onun baskısı olmasaydı, başka hiçbir güç Hafız Esad yönetimini Önder Apo'yu Suriye'den çıkartmaya zorlayamazdı; Hafız Esad yönetimini etkileme, ikna etme, tehditle korkutma düzeyine ulaşamazdı. Bunu yapabilecek tek bir merci vardı: Kahire yönetimi. O merci de gerçekten de bu düzeyde rol oynadı. Uluslararası komplonun aslında nasıl ki düğmesine basanı Kürt işbirlikçiliği olduysa, başlatanı da Mübarek firavunluğu olmuştur. Bunu hiçbir zaman unutmamamız lazım”

şama hakkına sahiptir. İşbirlikçi olan, ancak bu rolünü başarıyla yürüttüğü oranda var olabilir. Fakat artık efendinin ihtiyacına cevap veremiyorsa, işlerini yürütemiyorsa, onun kaderi de her köle gibi yok olup gitmektir. Nitekim ABD yönetiminin Hüsnü Mübarek'e dayattığı tamı tamına bu olmuştur. Bu durum işbirlikçiliğinin ne olduğunu çok iyi gösteren bir örnek teşkil etmektedir.

Hüsnü Mübarek, geçmişte yaptıklarını şimdi nasıl değerlendiriyor, ne kadar öfkeli, ne kadar yalvarır durumda bilemeyiz, ama tabii büyük kötülükleri yapan kişiliklerin başında geliyor. Otuz yıldır Ortadoğu'daki kötü işlerin, gericiğin arkasında en fazla var olan, duran bir kişilik oldu; tarihte de böyle geçecek. Bazı durumlar şimdi açığa çıkıyor, bazıları daha ileriki süreçte çıkacak. Fakat şu görülecek ki, gerçekten de içte firavunluk yaptığı gibi, bölge üzerinde de küresel hegemonyanın uşağı, işbirlikçisi olarak en kötü rollerden birisini oynamıştır. Bu konuda Arap ulusalcılığı, Arap halklarının direnişleri karşısında böyle rol oynadığı gibi, Kürdistan'da, İran'da, bölgenin diğer alanlarında da benzer bir rolün sahibi olmuştur. Unutmayalım, otuz yıl önce Ortadoğu'yu yöneten, Arap ale-

bir hareket olmuştur. Nasıl ki Nasır Mısır'ı Arap ulusalcılığının merkezi haline getirmiş ve bir Arap ulusal hareketi yaratmaya çalışmış ise, ondan sonra gelen Enver Sedat ile başlayan ve esas olarak Hüsnü Mübarek ile devam ettirilen süreç de, bu ulusal direnişçiliğin çözüldüğü, yok edildiği bir süreç olmuştur. Bunu en somut olarak Filistin direnişinin yaşadıklarında görüyoruz.

Bu durum sadece Filistin'de mi yaşandı? Değil elbette. Arap aleminin diğer bütün alanlarında böyle özellikler taşıyor. Yemen'de biraz sol tandanslı hareketlerin ezilmesinde mevcut yönetimin birinci düzeyde destekleyicisi olmuştur. Daha sonra, aralarında bazı çelişkiler gelişmiş gibi olsa da, Irak, Suriye gibi BAAS yönetimleriyle işbirliği yaparak baskı sistemlerinin sürmesinin temel dayanağı olmuştur. Suudi'den Emirliklere, oradan Ürdün'e, Mağrip ülkelerine kadar bütün krallıkların arkasında duran, onların varlığını meşurlaştırarak, yine çağdışı emirliklerle Arap halkını yönetilmek zorunda bırakan bir çizginin sahibi olmuştur. Bütün bunların arkasında Mısır var. Bütün bu gerilikleri, gericiikleri Hüsnü Mübarek rejimi ayakta tuttu. İran-İrak savaşında da önemli bir payı vardır. Irak'ı

uşağı, işbirlikçisi olması itibarıyla, bölgede NATO ve Amerika ile işbirliği içinde olan Türk devletiyle en sağlam, sürekli, kendi deyimleriyle kardeşçe ilişki yürüten rejim ve onun başı Hüsnü Mübarek oluyor. Demirel ile nasıl can ciğer kuzu sarması olduklarını çok iyi biliyoruz. “Mübarek kardeşim” dediği zaman Demirel'in yanağından neredeyse güller dökülüyordu. O özel savaşın tırmandırıldığı, kontrgerillanın örgütlendirildiği, hizbikontranın Kürt halkına acımasızca saldırdığı dönemlerde, bu saldırıları yürüten yönetimin başı olarak Demirel'in Mübarek rejiminden aldığı çok büyük destekler vardı. ABD işbirlikçiliğine dayanan bu kardeşlik aslında günümüze kadar da devam etti. Sadece Demirel ile kardeş olmadı; Kenan Evren'in, Tayyip Erdoğan'ın, Abdullah Gül'ün de yüce kardeşlerinden bir tanesiydi. Yıllardır bölgeyi ABD adına, ABD işbirlikçisi olarak birlikte yönetmeye çalıştılar.

Bu birliktelik içerisinde çok tehlikeli süreçler yaşandı, yine çok tehlikeli işler yaptılar. Bunların başında uluslararası komplo geliyor. Şimdi Kürt halkı her tarafa bu komplo ve onu gerçekleştirenleri lanetliyor. Hüsnü Mübarek'in gidişini Kahire halkından sonra

arasındaki Washington Anlaşması olmasaydı ve o temelde ABD eline koz verilmeseydi, hiçbir rejim –bu ABD bile olsa– Kürt Halk Önderliği'ne böyle vahşice bir saldırı geliştirme güç ve cesaretini bulamazdı.

Diğer yandan, örneğin Mahir Welat gibi, Yunanlı istihbarat ajanı gibi kişiliklerin çok öncesinden Önder Apo'nun yanına sokulup, böyle sahte güven duyguları yaratarak, komplo geldiğinde en tehlikeli ajanlık rolü oynamaları gibi durumlar olmasaydı komplo yine bu duruma gelmezdi. Kürtler, Önderliğin Roma'dan çıkarılma ve Kenya'ya götürülmenin nasıl olduğunu hep tartışacaklar, tarih tartışacak, anlamaya çalışacak. İşte bu kritik süreçte böyle ajanlık rolleri tehlikeli bir biçimde –bilerek ya da bilmeyerek– oynamıştır.

Elbette bu örnekler gibi, Önder Apo'nun Suriye'den çıkartılması da önemli ve kritik olgulardan birisi oluyor. Çünkü Önderlik üzerindeki baskı sadece 1998'de gündeme gelen bir husus değildi. Önder Apo'nun Ortadoğu'da olduğu, Suriye zemininde hareket ettiği o zaman gerçekleşen, ortaya çıkan bir husus olmuyordu. Bu çok öncesinden bilinen bir durumdu. Dolayısıyla TC devleti bu durumu değiştirmek için,

Önder Apo'yu Suriye'den çıkartmaya zorlayamazdı; Hafız Esad yönetimini etkileme, ikna etme, tehditle korkutma düzeyine ulaşamazdı. Bunu yapabilecek tek bir merci vardı: Kahire yönetimi. O merci de gerçekten de bu düzeyde rol oynadı. Uluslararası komplonun aslında nasıl ki düğmesine basanı Kürt işbirlikçiliği olduysa, başlatanı da Mübarek firavunluğu olmuştur. Bunu hiçbir zaman unutmamamız lazım. Mübarek adeta Ankara-Şam arasında mekik dokudu. Kendisi de son zamanlarda bunu itiraf ediyordu. Bu görevi ABD başkanı Clinton'ın emri ve Suudi kralının ricası üzerine yerine getirdiğini söylüyordu. Ankara'nın baskılarından çok, Hüsnü Mübarek'in baskısı ve tehdidi Hafız Esad yönetimini korkuttu, ürküttü ve Önder Apo'nun Suriye'den çıkartılma kararını almaya götürdü. Bu bakımdan Mübarek, komploda en tehlikeli, en kritik rollerden birini oynayan, Kürt'ün özgürlük ve demokrasi davasına en ağır saldırı yapan, en fazla zarar veren kişiliklerden birisi oluyor.

Elbette Mübarek'in komplodaki rolü bununla sınırlı kalmadı. Daha sonraki süreci de takip etti. Önder Apo'nun Kenya'dan kaçırılmasında da bu rejimin, Hüsnü Mübarek kişiliğinin önemli

bir rolü var. Komplonun yürütülmesinde Kahire'nin bir üs olarak kullanıldığını çok iyi biliyoruz. Kenya'dan Önder Apo'yu kaçırma saldırısı Kahire'den planlandı, örgütlendi ve yürütülmesi esnasında da koordinesi buradan yapıldı. Önder Apo'yu Kenya'dan almaya giden Türk uçağı Kahire'den kalktı. Önder Apo kaçırılırken destek Kahire'den alındı. Ortaya çıkıyor ki, Hüsnü Mübarek uluslararası komployu yürüten uluslararası koordinasyon içerisinde yer alan bir kişiliktir. ABD dışişleri bakanı, Yunanistan'dan bazı kişiler, belki Yunanistan başbakanı gibi üç beş kişilik bir pratik yürütme koordinasyonun üyelerinden bir tanesi olarak rol oynamış bulunuyor. Hüsnü Mübarek Mısır'da, Ortadoğu'da, Arap aleminde mazlum halklar üzerinde baskı ve sömürünün en zalim bir biçimde yürütülmesinin mimarı olmakla yetinmiyor, Kürt halkının son bir umut olarak, binlerce şehit verme temelinde geliştirdiği özgürlük direnişini bastırma hareketinin de en zalim liderlerinden biri olma cüretini göstermiş bulunuyor. Önder Apo'nun Suriye'den, Ortadoğu'dan çıkartılmasında temel rollerden birinin sahibi oluyor. Derler ya, alma mazlum ahını çıkar aheste aheste! Kısaca, Hüsnü Mübarek'in Kürdistan ve Kürt özgürlük ve demokrasi mücadelesi açısından oynadığı olumsuz rol de bu biçimde ifade edilebilir.

Şimdi Kahire halkı da Mübarek'i "benim" dediği topraklardan benzer bir biçimde kovuyor. Artık Kahire'den kovulmuş durumda, bir daha da oraya girmesi zordur. Belki Mısır'ın başka yerlerinde kalabilir, ama Kahire'den çıkartılması bile yaptıklarına değerdir, bedeldir. Kürt Halk Önderliği'ne yapılan karşılığı olacak durumdadır. Otuz yıllık diktatörlük saltanatından kopartılması, az da olsa yaptıklarının hesabını verdiği, intikamının alındığı anlamına geliyor. İşte bu coşku, sevinç buradan kaynaklanıyor. İnsanların yirmi gündür Mısır'daki mücadelenin nasıl sonuçlanacağını pürdikkat izlemeleri bu nedenleydi. Şimdi ulaşılan sonucun büyük sevinç yaratması da buradan ileri geliyor. Hiç olmazsa Mısır halkı, uluslararası komploda kendilerini yönetenlerin oynadığı uğursuz ve tehlikeli rolün intikamını almış oluyor. Son firavun tarafından alınma düşürülmüş kara lekeyi Mısır halkı bu biçimde temizliyor. Elbette bu iyi bir durum, halkların birliği, kardeşliği açısından, Ortadoğu'nun demokratik gelişimi açısından umut ve güven verici

“Mısır halkı, uluslararası komploda kendilerini yönetenlerin oynadığı uğursuz ve tehlikeli rolün intikamını almış oluyor. Son firavun tarafından alınma düşürülmüş kara lekeyi Mısır halkı bu biçimde temizliyor. Elbette bu iyi bir durum, halkların birliği, kardeşliği açısından, Ortadoğu'nun demokratik gelişimi açısından umut ve güven verici bir durumdur. Arap-Kürt demokratik kardeşliğinin, dostluğunun, birliğinin yaratılmasında önemli bir gelişme olmaktadır. Böyle bir sonuca ulaştığı için elbette Mısır Arap halkı, Kahire halkı onurlanmıştır, yücelmiştir”

bir durumdur. Arap-Kürt demokratik kardeşliğinin, dostluğunun, birliğinin yaratılmasında önemli bir gelişme olmaktadır. Böyle bir sonuca ulaştığı için elbette Mısır Arap halkı, Kahire halkı onurlanmıştır, yücelmiştir. Bölge halklarıyla, demokratik insanlıkla kardeşleşmeyi hak etmiştir. Onun da coşkusunun, heyecanının buradan kaynaklandığı, başı dik bir hale, gururlu bir duruma bu nedenle geldiği açıktır.

Mısır Arap ulusal yönetiminin merkezi olma rolünü taşıyor

Biz şunu biliyoruz: Mısır deyip geçmemek lazım! Sümer'den ve onun ortaya çıktığı Dicle-Fırat havzasından sonra, hiyerarşi ve devlet uygarlığının en erkenden geliştiği yer Nil vadisidir. Mısır'daki firavun geleneği eski ve tarihi bir gelenektir. Bu gelenek ki, firavunların, özellikle köleciliği geliştirmede, derinleştirmede, milyonlarca insanı yerinden yurdundan, yaşamından kopartarak, Hüsnü Mübarek'in yaptığı gibi, sadece kendi çıkarları doğrultusunda kullandıkları bir özelliğe sahiptir. Mısır rejimi, Kahire rejimi deyip geçmeyelim. Peki, Mısır coğrafyasında neden böyle bir sistem ortaya çıkmıştır? Elbetteki bu coğrafyanın zenginlikleri sonucunda ortaya çıkmıştır. Bunlar olmasaydı böyle bir gelişme olmazdı. O anlamda tarihsel gelişmenin, toplumsallaşmanın, insanlık gelişiminin, doğal toplum oluşumunun merkezlerinden birisi konumundadır. Böyle bir toplumsal temeli de vardır. Fakat devletçi uygarlığın da en eski olduğu, firavun köleliğiyle temelini atıldığı bir alandır da. Mısır, devletçi uygarlık ile demokratik uygarlığın aynı mekanda var olduğu ve aralarında keskin bir çatışmanın yaşandığı bir saha olmaktadır. Demek ki Mısır'da her zaman derin çelişkiler ve çatışmalar var olmuştur. Kahire her zaman bir çıkar mücadelesine sahne olmuştur. Merkezi uygarlık döneminde bu tarihsel süreç hep böyle gelişti. Mısır bölge açısından hep önemli bir merkez. İlkçağ uygarlığının Akdeniz üzerinden Avrupa'ya taşınmasında, yine devletçi uygarlığın Afrika'ya yayılmasında önemli bir rol oynadı. Kahire böyle Kahire oldu. Mısır aslında böyle ülke haline geldi. Mısır toplumu ve siyaseti bu çerçevede oluştu. En son olarak da islam devletinin gelişmesi, onun ideolojisinin yayılmasında da benzer bir rolü oynamıştır. Her ne kadar islamiyet Mekke ve Medine'den doğmuş, Arap yarımadasından doğup yayılmış olsa da, bütün Kuzey Afrika'ya, Mağrip'e Doğu Akdeniz'e yayılmasında merkez rolü Mısır oynamıştır. Kahire islam dünyasında önemli iktidar merkezlerinden biri olma özelliğini her zaman korumuştur. Bu da bir gerçek. En son Osmanlı bölgesel imparatorluk sürecinde de aslında İstanbul'dan sonraki en önemli yönetim alanı Kahire olmuştur. Nasıl ki İstanbul bütün imparatorluğun yönetim merkezi sayılmışsa, Kahire'de aslında Arap aleminin, imparatorluğun kuzey Afrika bölümünün yönetim merkezi olarak rol oynamıştır. Osmanlı yönetimindeki Kahire'nin rolü bu düzeydedir. Daha sonraki süreçte Osmanlı merkezi yönetimi zayıflayınca, Kahire yönetimi öne çıkmıştır. Özellikle Avrupa kapitalist modernitesinin Ortadoğu'yu ele geçirme hevesleri ve planı gündeme geldiğinde, İstanbul yönetimine karşı öne çıkartılan, destek verilip iş yaptırılabilir olan yönetim merkezi olarak Kahire birinci planda görülmüş ve değerlendirilmiştir. Böyle de rol oynadığı biliniyor. 19. yüzyıl boyunca Osmanlıya karşı bir isyan

merkezi, 20. yüzyılın başında, I. Dünya Savaşı'nda İngiltere-Fransa-Rusya ittifakının Ortadoğu'yu ele geçirme planında en temel dayanak, birinci başkent konumundadır. Daha savaş başlamadan İngiliz ordularının asker çıkardığı iki yer vardır: *Birincisi*, Basra körfezinden Irak toprakları; *ikincisi*, Mısır toprakları. İngilizler buralara el attıktan sonra Osmanlıyı kuşatabilmiş, yıkıma uğratabilmişlerdir. Diğer yandan, Arap dünyasının kapitalist modernitenin hakimiyeti altına girmesinde ve 22 devlete kadar bölünüp parçalanmasında Mısır merkezli politikalar belirleyici rol oynamıştır. Şimdi Arap alemi 22 devlete bölünmüş, ama Mısır bunlar içerisinde Arap toplumunun, aleminin yönetiminin, iktidarının beyne ve kalbi durumunda. Cemal Abdülnasır yönetimiyle de Arap ulusalcılığının, milliyetçiliğinin, Arap ulusal birliğini yaratma düşüncelerinin doğduğu, canlandığı merkez konumunda.

Mısır'ın Arap alemi açısından rolü, konumu böyle. Sadece Araplar açısından değil, Ortadoğu genelinde önemli bir role sahiptir. Öte yandan Ortadoğu'nun nüfusu en kalabalık devleti Mısır'dır. Türkiye ve İran'dan daha çok nüfusa sahiptir. Mısır ordusu dünyanın en büyük ordusundan bir tanesidir. Tarihsel olarak da firavun köleliğinden gelen bir devletçi geleneğe sahiptir. Neredeyse devlet aslında orada devlet olmuş, iktidar orada oluşmuş ve bugün de yaşıyor. Böyle bir tarihi tecrübesi var. Yakın süreçte gelişen Arap milliyetçiliğinin de merkezi konumunda. Aynı zamanda toplumsallığın merkezi olduğu kadar, düşünce, kültür ve sanat merkezi olma gerçeğini de taşıyor. Bu da tarihsel olarak gerçekleşmiş bir durumdur. Bu bakımdan hem devletçi iktidar sistemleri açısından, hem de demokratik toplum açısından önde gelen bir alan. Bu bakımdan da sadece Arap alemi değil, Ortadoğu toplumlarının yönlendirilmesinde önemli rol sahibi olan bir alan. İslam düşüncesinden tutalım da demokratik aydınlanmaya kadar her türlü düşünce akımının geliştiği, medreselerin, üniversitelerin en çok var olduğu, bilim ve sanatın en çok geliştiği bir sahadır Mısır.

Mısır'daki durumu önemsemek lazım. Mısır'da yaşanan gelişmeleri Tunus'taki ile karıştırmamak gerekiyor. Yemen'de olup bitenlerle kıyaslamamak lazım. Tunus'ta olan Tunus'la sınırlı kalabilir, Yemen'de olan ancak Arap yalnız yarımadasını etkileyebilir, ama Mısır'da olan bütün Arap alemini en yakından ve hızla etkileyeceği gibi, bütün Ortadoğu üzerinde çok büyük bir etkide bulunur. Ortadoğu'nun yönetim olarak üç temel merkezi var. Bu üç merkez 20. yüzyılda oluştu. Birinci merkez, Türkler adına TC devlet yönetimi; ikincisi, İran toplumlara adına Tahran yönetimi; üçüncüsü, Arap alemi adına Mısır-Kahire yönetimi bunu yapıyorlar. Mısır, Arap ulusal yönetiminin merkezi olma rolünü taşıyor. Her ne kadar Şam, Bağdat, Mekke kendilerini bir yönetim merkezi olarak göstermeye çalışsalar da, bu duruma zaman zaman itiraz edip, kendilerini Kahire'nin yerine geçirmeye çalışıyor olsalar da, bu gerçekleşmiş değildir. Mısır'ın rolünü hiçbir zaman üslenemediler, günümüzde de öyle bir düzeye ulaşmış değiller. Hafız Esad'ın bütün siyasi maharetine rağmen yine de Şam bir Kahire olamamıştır. Olması da mümkün değil. Şam ancak Arap alemi içerisinde bir bölgenin liderliği düzeyine yükselebilmiştir. Oysaki Mısır bütün Arap alemini yönlendiren bir karaktere sahiptir. Mısır'da, Kahire'de ne oluyorsa, bu sadece dev-

let sınırları içinde kalmıyor, aynı şey bütün Arap aleminde yaşanıyor ve bölgeyi etkiliyor. Bu bakımdan tabii Mısır'daki gelişmelerin Arap aleminde ve bölgede çok yaygın etkisi olacak ve bu hızla yayılacak.

Yakın zamanda gelişmeler ne olacak, nereye gidecek, bu halk direnişleri daha nasıl devam edebilir, ne kadar dayanabilir, mevcut dönüşüm sürecinde Ortadoğu gerçekten nasıl yeniden yapılanır? Şimdi herkes bu soruları kendine soruyor ve bunlara cevap arıyor. Bunlar oldukça önemli, tarihi hususlar oluyor. Sadece bölgede yaşayanların değil, dünyada herkesin kendine sorduğu, cevap vermeye çalıştığı konular bunlar olmaktadır. Fakat yapılan tartışmaların hepsi spekülatifir.

Mısır'da yeni işbirlikçiler öne çıkarılıyor

Mısır'daki gelişmeler nereye gidebilir? Şu durumda fazla bir şey belirtmek mümkün olmamaktadır. Halihazırda Mübarek, yönetimi ordu konseyine bırakmış durumda. Bu ordu dünyanın en büyük on ordusundan bir tanesi. Fakat öyle çok zaferler kazanmış bir ordu da değil. Aslında Mısır'da son yüzyılda yaşanan gelişmelere bakarak var olan ve gelişebilecek olan yönetim karakterini anlamak daha kolay olmaktadır. Mısır I. Dünya Savaşı'nda İngiltere'nin işgal ettiği alan oldu. Daha sonra Mısır'da işbirlikçi krallık kuruldu. II. Dünya Savaşı'ndan sonra, krallık rejiminin son temsilcisi olan Kral Faruk 1952'de Cemal Abdülnasır'ın gerçekleştirdiği bir darbeye düşürüldü. Ardından Hür Subaylar örgütü iktidara el koydu. Arap radikal milliyetçiliği Cemal Abdülnasır tarafından geliştirildi. Bir Mısırlı olmaktan öteye, bir Arap lideri olarak hareket etti ve böylece de İsrail'le hep çatışma içinde oldu. 1956-57 Süveyş bunalımında askeri başarı elde edemese de, siyasi başarı elde etti ve liderliğini güçlendirdi. 1967 Sina Savaşı'nda yenildi. Zaten bütün kredisi de düştü. 1970'te Cemal Abdülnasır öldü ve yerine Enver Sedat geçti. O ise İsrail'le çatışma değil uzlaşmayı yeğledi. Arap ulusal liderliği değil, Mısır yönetimi olarak hareket etti. Mısır'ı bir Arap birliği yönetimi yerine, Mısır sınırları içerisinde bir devlet yönetimi haline getirmeye çalıştı. 1981'de Enver Sedat'ın bir suikast sonucu öldürülmesinden sonra Hüsnü Mübarek, otuz yıllık devam edecek yönetime adım attı. Mısır yöneticileri bundan sonrasında askeri yollarla İsrail'i geriletemeyince, askeri başarılar kazanamayınca, siyasi uzlaşmayı geliştirmeyi öngördüler. Bu da Cemal Abdülnasır'ın geliştirdiği ulusal direnç, başkaldırı, bağımsızlık tutumu yerine işbirlikçiliği, bağımlılığı geliştirdi, derinleştirdi. Uzlaşma siyasetini ancak dünyanın en güçlüsüyle işbirliği yaparak, Mısır'ın ve Arap aleminin potansiyelini kullanarak yürütebileceğini gördüler ve böyle de yapmaya çalıştılar. Arap birliğinin petrole dayalı zenginliklerini, bir de Mısır'ın hem askeri, hem de Arap aleminde ve Afrika'daki gücünü kullanarak ABD'yi etkilemeye ve böylece İsrail karşısında var olmaya çalıştılar. Politika olarak bunu bildiler.

Şimdi yeniden, bütün ulus devlet sistemleri açısından geçerli olduğu gibi, Mısır'da da geçerli olan kanun işliyor: Devletin esası ordudur. Şimdi devleti temsil eden güç olarak Mübarek kişiliği, hanedanlığı büyük tepki aldı, halk isyanla, öfkeyle onu attı. Bunun yerine hemen toplumun karşısına sevilen güç, topluma yakın güç olarak lanse edilen ordu çıkartıldı. Zaten halk

“Mısır'daki gelişmeler İsrail'in durumunu sadece yakından etkilemiyor, aynı zamanda belirliyor da. O nedenle baştan itibaren İsrail, gelişen halk ayaklanmasına karşı Hüsnü Mübarek yönetimine destek verdi. Halk hareketine karşı çıktı. Hüsnü Mübarek eğer on yedi gün boyunca, Mısır'da o kadar kan dökme gücünü gösteren halk hareketine karşı direndiyse, biraz da İsrail'den aldığı destekle, teşvikle direndi. Fakat sonunda halkı yatıştırmak için de olsa Mübarek gitmek zorunda kaldı”

isyanının orduyu aşabilecek durumu da yoktu. Halk “millet ordu ele” sloganı ile yürüyordu. Sonuçta Mübarek yönetimden düştü ve şimdi yönetim ordu konseyinde bulunmaktadır. Bazıları bunu bir askeri darbe olarak değerlendiriyorlar. ABD-ordu ve Mübarek anlaşması sonucunda gerçekleşti diyorlar ve bunu isteyen de İsrail olduğunu söylüyorlar. İsrail'in istemi doğrultusunda ABD-ordu ve Mübarek'in ortak uzlaşması ile böyle bir değişikliğin gerçekleştiği ifade ediliyor. Elbetteki İsrail'in işin içinde etkili olduğu doğru bir belirlemedir. Çünkü mevcut gelişmeler en çok İsrail'i korkutuyor. Enver Sedat ve Hüsnü Mübarek politikaları; Arap milliyetçiliğini etkisizleştiren, Arap alemini pasifize eden ve böylece İsrail'in güvenliğini rahatlatan temel unsurlardandı. Hüsnü Mübarek rejiminin yıkılmasının bu durumu bozduğunu, dolayısıyla İsrail'in varlık ve güvenlik sorununun ciddi bir belirsizliğe, tehlikeye girdiğini görüyorlar. Mısır'daki gelişmeler İsrail'in durumunu sadece yakından etkilemiyor, aynı zamanda belirliyor da. O nedenle baştan itibaren İsrail, gelişen halk ayaklanmasına karşı Hüsnü Mübarek yönetimine destek verdi. Halk hareketine karşı çıktı. Hüsnü Mübarek eğer on yedi gün boyunca, Mısır'da o kadar kan dökme gücünü gösteren halk hareketine karşı direndiyse, biraz da İsrail'den aldığı destekle, teşvikle direndi.

Fakat sonunda halkı yatıştırmak için de olsa Mübarek gitmek zorunda kaldı. Güvenilir kurum olarak ordu yönetimi ele geçirmiş oluyor. Ordu ne yapacak, nasıl yürütecek belli değil. Bazıları demokrasiye bağlı bir ordu olarak lanse ediyorlar, fakat bu ordunun yakın döneme kadar böyle bir demokratik geleneği pek fazla yok. Bu ordu demokrasi için de örgütlenmiş bir ordu filan değil. Dolayısıyla bazıları yeni bir askeri diktatörlük dönemi geliştirebilir, uzun süreli yaşanabilir diyorlar. Ama o da zordur. Önümüzdeki siyasal süreç nasıl bir planlamayla işler bilemeyiz, ama en azından bazı temel tespitler yapılabilir:

Birincisi, belki ordu yönetimiyle birlikte mevcut halk hareketi biraz geriye çekilebilir. Yani o sokaklar sakinleştirilebilir.

İkinci, ordu bir diktatörlük yaratır görüşü çok gerçekçi görünmüyor. İçinde bulunduğumuz koşullar, Mısır ve Ortadoğu koşulları bunu kaldırmaz. Yeni bir Hüsnü Mübarek rejimini ne Mısır, ne Ortadoğu kaldırılabılır. ABD'nin Ortadoğu'ya dönük saldırısı da onu kabul

etmiyor. Dolayısıyla değişiklik olacaktır. Yani eski tek kişilik diktatörlük durumu aşılacak. Fakat ne düzeyde ve nasıl bir yönetim oluşacak orası tabii çok net değil. Mevcut durumda Mısır'daki gelişmeleri yönlendirmeye çalışan, önde gelen kuvvet küresel sistem güçleri ABD-İngiltere-AB ülkeleridir. Özellikle halk hareketinin ciddiyet kazanması, uzun süreli olması ve artık Mübarek rejimiyle tam bir çatışma içinde olduğunun netleşmesinden itibaren ABD çok faal olarak işin içerisine girmiştir. Çünkü tehlikeyi görmüştür. Dolayısıyla Mısır'ın denetiminden çıkmasından duyduğu korkuyla olayları yönlendirmeye çabalamıştır. Bu doğrultuda da müttefikleriyle birlikte Hüsnü Mübarek'in çekilmesi için belli bir plan geliştirip, baskı uyguladığı gibi, bazı ayrıntılar da yaratmaya çalışmıştır. Şu anda Mısır'da yeni işbirlikçileri öne çıkarıyorlar. Öte yandan çok partili sistemi geliştirme yönü görüş ve çabaları var. İşte ABD ve AB bu temelde Mısır'daki gelişmeleri bu temelde yönlendirmeye çalışıyor, çalışacak. Belki etkili de olabilir. Bazıları baştan itibaren böyle olduğunu söylüyorlar. O görüş doğru değildir. Aslında ABD'nin de Ortadoğu'da yürüttüğü bir mücadele vardı, ama Mısır'daki, Arap alemindeki ge-

demokratik, tek kişilik diktatörlüklerin aşıldığı bir sisteme razı olacak. Bir uça Ankara bir uça Kahire olursa İran karşısında da daha etkili hale gelebilir. ABD bunu Irak'ta geliştirmek istedi, ancak başaramadı. Irak'ın ortamı buna uygun düşmedi. Irak hemen parçalandı. Irak'ta farklı toplumsal kesimler var. Şii, sünni mezhepleri ile Kürt, Arap, Türkmen milliyetleri ayrımı Irak'ta ABD'nin Ortadoğu modeli yaratmasına izin vermedi. Irak'ta iki partili ABD modeli yaratılacaktı, ama bu olmadı. Irak bir model ülke haline gelemedi. Belki ABD karşıtlığının ve ulus devlet sisteminin kırılmasında Irak'ı vurmak ABD'ye güç verdi, Ortadoğu'ya asker çıkarma, askeri denetime almayı sağladı, ama öngördüğü siyasi modeli Irak'ta yaratamadı. Şu haliyle de yaratamayacağı açığa çıkmıştır. Irak ona uygun değil. Dolayısıyla Türkiye-Irak ittifakıyla Ortadoğu'da Büyük Ortadoğu Projesini şekillendiremiyor. Sanki ABD'nin, Irak'ın yerine şimdi Mısır'ı koymak istiyor gibi bir havası var. Benzer bir siyasi yapılanma arayışını Mısır'da geliştirmek isteyebilir. Bu sistem de esasta iki partili, söylemde çok partili; sözde demokratik, gerçekte oligarşik bir sistemdir. Mısır'da bu sistemi yaratabilirse, daha sonra onu Türkiye

bastırmak için uygulandı. Baskıyla biraz geriletildiler. Fakat toplumun derinliklerine kök salmış bir harekettir. En çok düşünce gücüne sahip olan ve en çok direniş temeli olan, en çok kitlelerle bağı olan bir hareket. Müslüman Kardeşler hareketinin Mısır toplumunda en örgütlü siyasi hareket olduğu tartışmasızdır. Fakat mevcut durumdaki düşünceleri nelerdir, örgütlükleri ne kadardır, ne kadar bütünlüklerini koruyorlar hususları net değildir. İkincisi, bu hareketin ABD ile ilişkilerinin düzeyi de bilinmemektedir. Müslüman Kardeşler hareketi geçmişte Sovyetler Birliği'nin müttefiki olan Arap milliyetçiliğiyle çatışırken aslında Amerika'yla ilişki içindeydi. Tıpkı Afganistan'da Sovyetlere karşı direnişte Taliban hareketini Amerika nasıl yarattı, desteklediyse, Mısır'da da Cemal Abdülnasır yönetimine karşı Müslüman Kardeşleri öyle destekledi. Bu bakımdan şimdi ABD ile ilişkileri nasıl, o tam bilinmiyor. Taliban gibi ABD'den kopmuş, karşıt hale gelmiş midir, yoksa ABD ile işbirliği içindeler mi? Yani Müslüman Kardeşler örgütünün ne kadar radikal siyasi islam, ne kadar ılımlı islam çizgisi içinde olduğunu tam bilemiyoruz. Radikal siyasi islam konumunun geliştirilmemesi için birçok güç çaba harcıyor. Herhalde

tabii ki Mısır, Kahire toplumdur. Bir düşünce gücü vardır. Aydınlanma söz konusudur. Demokratik arayışlar vardır. Bu anlamda birçok gerçek demokratik eğilimde var. Cemaat demokrasisine dayalı demokratik gelişmeler yaşanabilir. Ortadoğu kültürüne, tarihine, toplumsallığına uygun bir demokratikleşmenin örneğini de verebilir. Bu tür arayışlar var. Ona da kapalı değil. Fakat onun gerçekleşmesi için çatışma, direniş durumlarının gelişmesi gerekir. Mücadelenin sürmesi ve radikalleşmesi gerekir. Ancak radikal demokratik bir hareket gelişirse, öncülük ederse ve mücadele bu temelde uzun sürece yayılabilirse Mısır'da gerçek demokrasi diyebileceğimiz, Demokratik Konfederalizm olarak tanımlayacağımız bir süreç de gelişebilir. Bunun da önü açıktır. Fakat bunun, bu bilincin ne kadar var olduğunu, örgütlü olduğunu, öncülük edecek güçlerin ne kadar olduğunu bilmiyoruz. Fakat bu kadar direnişte, isyanda ısrarlı olmaları halk içinde örgütlülüklerinin olduğunu gösteriyor. Bu da önemli bir bilincin olduğunu ifade ediyor. O nedenle hemen Amerika'nın bir isteğiyle, ordunun bir söylemiyle bu durumun yatışacağını beklememek gerekir. O kadar bilinçsiz değil. Evet, Mübarek gitsin diye, onun yarattığı

cadelesi gelişebilir Mısır'da. Bunun da önü açık. Hangisinin olacağını önümüzdeki süreçte göreceğiz.

Fakat Mısır'da nelerin olacağından çok, Hüsnü Mübarek'in devrilmesinin Ortadoğu'daki etkilerinin ne olacağına bakmak daha anlamlı, daha önemli, daha güncel olmaktadır. Çünkü şimdiden ortaya bir sonuç çıkmıştır ve Mısır'da yaratılan sonucun Arap alemine ve Ortadoğu'ya derin etkileri olacak, hem de hızla olacaktır. Mısır'daki süreç bundan sonra nasıl gelişirse gelişsin, ondan bağımsız olarak Hüsnü Mübarek rejiminin düşürülmesinin etkisi bölgede birçok değişikliğe yol açacak. Hüsnü Mübarek gibi bir firavunun yıkılması, öyle anlaşılıyor ki, Ortadoğu'da çok başın gideceğinin ilk işareti oluyor. Birçok tiranlık şimdiden titriyor. Geçmişte her şeyin başında Hüsnü Mübarek diktatörlüğü var oldu. Hüsnü Mübarek rejimi şimdiye kadar sözde Avrupa ve ABD ile birlik halinde, kapitalist moderniteyi özümseme temelinde, modernist olma adı altında bu monarşilerin, krallıkların, emirliklerin hepsinin siyasal dayanağı olma rolü oynadı. Şimdi bu rejimin devrilmiş olması, arkalarındaki bu dayanağın çökmesi, krallıkların bir bir devrilmeye başlayacağını gösteriyor. Çok

“Müslüman Kardeşler hareketinin Mısır toplumunda en örgütlü siyasi hareket olduğu tartışmasızdır. Fakat mevcut durumdaki düşünceleri nelerdir, örgütlükleri ne kadardır, ne kadar bütünlüklerini koruyorlar hususları net değildir. İkincisi, bu hareketin ABD ile ilişkilerinin düzeyi de bilinmemektedir. Müslüman Kardeşler geçmişte Sovyetler Birliği'nin müttefiki olan Arap milliyetçiliğiyle çatışırken aslında Amerika'yla ilişki içindeydi. Tıpkı Afganistan'da Sovyetlere karşı direnişte Taliban hareketini Amerika nasıl yarattı, desteklediyse, Mısır'da da Abdülnasır yönetimine karşı Müslüman Kardeşleri öyle destekledi”

“Mısır'da milliyetçilik ve dincilik akımları dışında bir de gerçek demokrasi akımı var. Mısır'ın tarihsel toplumsallığı güçlüdür. Gerçekten Ortadoğu'da toplumsallığın var olması, demokratik kültürü, direniş geliştirmesi bakımından Kahire her zaman bir merkez oldu. Devletçi sistemin en tehlikeli bir merkezi olmasına rağmen, demokratik toplumun da önemli bir merkezidir. Bunlar tarih içinde iç içe birlikte yaşanıyor. Bu anlamda gerçek demokrasinin gelişmesine Arap aleminde en yatkın alan tabii ki Mısır, Kahire toplumdur. Bir düşünce gücü vardır. Aydınlanma Demokratik arayışlar vardır”

leşmeler ABD'nin ürünü değil. ABD, gelişmeler ortaya çıktıktan sonra, kaybetmemek ve de gelişmeleri yönlendirmek üzere harekete geçmiş durumda. Aslında gelişen halk hareketi ABD işbirlikçiliğine karşı bir gelişme oldu. ABD şimdi bu hareketlenmeyi Büyük Ortadoğu Projesi içerisine katmaya ve var olan gücünü korumaya ve bunu geliştirmeye çalışıyor.

Sanki ABD BOP'de, Irak'ın yerine şimdi Mısır'ı koymak istiyor

ABD'nin tutumunun iki yönlü olduğunu söyleyebiliriz. Bir, denetimi altındaki toprakları kaybetmek istemiyor. Bu konuda korku duyuyor. Kendisine karşı gelişmeleri kontrol altında tutmak için çaba harcıyor. İki, mevcut değişikliği BOP (Büyük Ortadoğu Projesi) doğrultusunda yönlendirmek, oraya kanalize etmek, kendi istediği bir Ortadoğu'ya dönüştürmek için fırsat olarak değerlendiriyor. ABD artık Hüsnü Mübarek gibi bir sistemi değil de, en azından Türkiye'deki gibi bir sistemin Kahire'de de gelişmesini isteyecek, buna razı olacak. Yani çok partili bir oligarşik sistem, göreceli biraz daha

ile ittifak haline sokabilir. Eski Osmanlı topraklarının denetim altında tutulması, yönetilmesinde bu ittifak önemli bir rol oynayabilir. Aynı zamanda bu ittifakla İran karşısında da büyük bir güç ortaya çıkartmış olur. İran'ı da, eğer uzlaşmaya razı olmazsa baskıyla, eski şahlık döneminde olduğu gibi, tekrar ABD ile tam uyumlu bir yapıya çekebilir. ABD, böyle bir siyaset izleyeceğe benziyor. Dolayısıyla Mısır'daki durumu buna göre değerlendirmek isteyecektir. Fakat ABD böyle istiyor diye Mısır'daki bütün gelişmeler ABD'nin denetiminde oldu, halk hareketini ABD başlattı, yürüttü demek kesinlikle doğru değildir. Aksine bu hareketin içinde bir parçadır. ABD-AB-İsrail, karşıt radikal gelişmelerden korktukları için, bu hareketleri denetlemek üzere böyleleri girişimlerde bulunuyorlar.

Mısır'da milliyetçilik dışında örgütlü güç, akım dinciliktir. Toplumsal tabana dayanan en önemli siyasal akım İhvan-ı Müslimin (Müslüman Kardeşler) hareketidir. Müslüman Kardeşler hareketi dinci bir hareket. Geçmişte rejime karşı çok büyük bir direniş içinde de oldular. Radikal milliyetçilikle çok çatıştılar. Mısır'da sıkıyönetim bunları

Amerika ılımlı islam çizgisini geliştirmeye çalışacak. Mısır Türkiye modelini, yani AKP modeli izlesin diyenler var. Dolayısıyla ABD tarafından ılımlı siyasal islam, Mısır toplumunun temel eksenini olarak görülebilir. ABD'nin islami akımı tümünden karşısına alacağını düşünmemek lazım. Türkiye'deki gibi, ABD-AKP uzlaşması gibi, Mısır'da da bir islami akımı, AKP gibi bir akımı esas alabilir, geliştirebilir, yönetim gücü haline getirebilir. Böyle bir uzlaşma olabilir. Eğer böyle bir güç var ve ABD ile işbirliği halindeyseler, tabii ki onların önümüzdeki süreçte güç olma olasılıkları çok fazladır.

Mısır'da milliyetçilik ve dincilik akımları dışında bir de gerçek demokrasi akımı var. Mısır'ın tarihsel toplumsallığı güçlüdür. Toplumsallığın geliştiği yerdir. Gerçekten Ortadoğu'da toplumsallığın var olması, demokratik kültürü, direniş geliştirmesi bakımından Kahire her zaman bir merkez oldu. Devletçi sistemin en tehlikeli bir merkezi olmasına rağmen, demokratik toplumun da önemli bir merkezidir. Bunlar tarih içinde iç içe birlikte yaşanıyor. Bu anlamda gerçek demokrasinin gelişmesinde Arap aleminde en yatkın alan

açığa bir isyan oldu, ama bu isyan sadece bununla sınırlı değildir. Belli bir bilinç ve siyasi tecrübe, bir toplumsal örgütlülük durumu var. Halk demokratik bir sisteme, hak ve özgürlüklere ulaşmak istiyor. O istem doğrultusunda bu direniş gelişti. Bunlar olmasaydı bu kadar direniş olmazdı. Dolayısıyla gerçek demokrasi akımının gelişmesi, en azından yeni sürecin önemli bir kolu olma olasılığı güçlüdür.

Ortadoğu tiranları titriyor

Kısaca, Mısır halk hareketi sonucunda gelişebilecek olasılıklar bunlardır. Bunlardan hangisi gelişecek belli değildir. Kısa vadede ABD-ılımlı siyasi islam uzlaşması yönünde bir gelişme olabilir gibi görünüyor. ABD politikalarıyla Ortadoğu'ya bakışla böyle olabilir diye değerlendirilebilir insan. Bu eğilim daha güçlü gözüküyor. Fakat, tabii ki dıştan bir görünüştür. İç nasıldır, somut durum neyi ifade ediyor, Mısır-Kahire toplumun durumu ne, örgütlenme ve bilinç düzeyi nasıl bilinmiyor. Ancak daha farklı gelişmeler de olabilir. Böyle yüzeysel bir sonuca fırsat vermeyebilir. Daha derinleşmiş bir demokrasi mü-

büyük olasılıkla gelişme seyri böyle olacak. Hiçbirisi uyku uyuyamıyordur herhalde. Hüsnü Mübarek'in devrildiği gece herhalde hepsi için kabus olmuştur. Zaten daha önceki gecelerde büyük telaşa düşmüşlerdi. Ürdün kralı hemen hükümetini değiştirdi. Suudi kralı Amerika'ya valyıyor: “Daha fazla Mübarek üzerinde baskı yapmayın, onurumuz kırılıyor” diyor. Fakat onur filan kalmadı. Yuvarlanıp gitti Mübarek. Artık Amerika da o güçleri koruyamaz. Çünkü Amerika bu güçlerden rejimlerinde değişiklik yapararak çok partili seçime girmelerini istemişti, onları baskı altına almıştı. Şimdi bunun önü açılmış görünüyor. Artık o güçlerin ABD'den destek almalarının imkanı yok. Arkalarındaki dayanak olan Mübarek de gitti. Alta toplumsal dayanakları da yok. Şu an en zayıf durumlarını yaşıyorlar. Önümüzdeki süreçte herhalde peş peşe devrilecekler. 2011 baharında Ortadoğu'da birçok şey taneli bir biçimde yaşanacağı benziyor.

I. Dünya Savaşı'ndan sonra oradan buradan tutulup oluşturulmuş bu krallıklar büyük olasılıkla peş peşe ve de gümbür gümbür devrilecekler. Bir kere böyle bir etki yapacağı kesin. Bu durumda Ürdün kralı yürüyemez. Cezayir,

Fas ülkeleri bundan etkilenenecektir. Libya'da etkisi görülmeye başlandı. Güney doğuda Suudi krallığından, emirliklere, Kuveyt'e kadar hepsi en büyük dayanaklarını, varlık nedenlerini yitirmiş durumdadır. Ama bunun etkisinin en fazla da Suriye, Filistin ve Lübnan üzerinde olacağı kesindir. Irak'ta belli bir gelişme zaten oldu. Doğru yanlış, ama belli belirsiz bir savaşa bir değişim yaşandı. Onun gerisinde Filistin, Lübnan, Suriye hattı kaldı. Ürdün de buna dahildir. Mübarek'in gidişinin etkisinin bu alana olacağını görmek gerekir.

2011 yılı Arap alemleri köklü siyasi değişimlere sahne olacak

Geçmişte Suriye yönetimi Irak ve Mısır gibi bir rota izlemedi. Hafız Esad yönetimi hep Sovyetlerle işbirliği içinde ABD'ye karşıtı kaldı. İsrail'le anlaşma yapmadı. Sadece ateşkes yaptı. Beşar Esad yönetimi de Türkiye'ye dayanarak kendini yaşatmaya çalışıyor. Hüsnü Mübarek hanedanlığı yıkıldığına göre, herhalde Şam'daki Esad yönetiminin dayanma gücü daha fazla kalmamıştır. Tarihsel olarak böyle bir durum gözüküyor. Bazı yazarlar "Kahire'de ne olursa Şam'da etkisi görülür" diyerek bu gerçeği yazıyorlar. Diyorlar ki, Selahattin Eyyubi Kahire'de hükümet kurdu, 5 yıl sonra da Şam'ı ele geçirdi. Cemal Abdülnasır 1952'de Kahire'de iktidar oldu, 1958'de Suriye'yi kendine bağladı ve Birleşik Arap Cumhuriyeti kurdu. Her ne kadar Mısır yönetimi ABD ile işbirliği içine girmiş, Suriye Sovyetlerle işbirliği içinde kalmışsa da, Ortadoğu politikasında hep Kahire-Şam yönetimleri birbirini gözetten, ortak tutum alan politikalar izlediler. Filistin'de, Irak'ta, Körfez savaşında, bölgesel politikalarda öyle davrandılar. Şam yönetimi her zaman gücünü biraz da Kahire'den almıştır. Biraz Suriye'deki durumdan, konjonktürden aldıysa, biraz da Mısır'dan almıştır. Suriye her zaman Mısır'daki gelişmeleri gözettiler, oraya dayandı. Dolayısıyla Suriye'de şu anlık herhangi bir hareketlilik gözüküyor, ama Ürdün krallığı ve diğer krallıklar gibi, Suriye'deki aile yönetiminin de en zayıf konumu yaşadığı, artık değişim döneminin geldiği tartışmasızdır.

Dikkat edilirse bütün Arap alemleri Mısır'daki gelişmelerden etkilenmeye açıktır. Belki de hepsinde değişiklik olacak. Hangi düzeyde olacak, kim öncülük edecek, hangisi önce olacak, nerede ne tür yöntemler uygulanacak bilemeyiz, ama var olan duruma bakarak Arap aleminin tümünde bu gelişmenin etkisinin olacağını söylemek mümkün. Elbette buna bağlı olarak değişiklikler yaşanacak. Siyasi yapıda mutlak değişim olacak. Artık bunu anlayanlar, kontrollü değişiklik yapanlar yaşayabilirler; bunu yapamayanlar, eskiyi sürdürmek isteyenler herhalde gümbür gümbür yıkılırlar. Bu durumu idare etmeye çalışan, değişimi geciktiren yerler çatışmalara sahne olurlar, ama hiçbir alanın bu gelişmenin dışında kalacağını düşünmemek lazım. 2011 yılı bu anlamda en azından Arap aleminde köklü siyasi değişikliklerin yaygınca yaşanacak bir yıl olacak. Bunun önü açılmıştır, böyle bir sürece girilmiştir.

Elbette bunun Ortadoğu üzerinde etkileri daha fazla olacaktır. Sadece Arap alemleri üzerinde değil, bir bütün Ortadoğu'daki siyasi yapılar ve toplumlar üzerinde etkisi olacak. Bu temelde baktığımızda İsrail üzerindeki etkisi nedir? İsrail bir yandan seviniyor, bir yandan da müthiş korku içinde. Çünkü İsrail, yürüttüğü savaşlar sonucunda Arap alemleri arasında bir denge kurmuş, Arap aleminde ise bir

statükonun oluşmasını sağlamıştı. Ama şimdi bu statüko parçalanıyor ve ne olacağı da belli değil. Arap alemindeki her bir değişiklik İsrail'in güvenliğini tehlikeye itecektir, dolayısıyla korku salacaktır. Bu anlamda İsrail hop oturup hop kalkan bir durumda. Belki bazı radikal gelişmeler, hatta çatışmalar gündeme gelebilir. Bölge bu tür gelişmelere de gebe.

Peki, bunun İran üzerinde etkisi ne olacak? İran bu süreçte biraz kurtuldu. İran bu yılı kurtardı. İnsan bunu rahatlıkla söyleyebilir. Öyle anlaşılıyor ki, Amerika, Arap alemini, Büyük Ortadoğu Projesini hakim kılmaya temelinde dizayn etmek isteyecek. Bu da bütün dikkatini oraya yöneltmesini getirecek. Dolayısıyla İran üzerindeki baskı ertelenmiş olacak. İran mevcut konumunu bir süre sürdürebilir. ABD baskısından geçici bir süre kurtulmuş olacak. Herhalde Amerika Arap alemini yeniden dizayn edip kendini güçlendirdikten sonra, İran üzerine gitmeyi bir siyaset olarak benimseyecektir. Mısır'da kontrolü sağlar ve istediği gibi bir rejim kurarsa bu, Obama yönetimi için başarı olacaktır. Irak'ta ve Afganistan'da elde edemediği başarıyı Mısır'da elde etmiş biçiminde gösterecek. Zaten Bush yönetimi de Irak ve Afganistan da yaşadığı başarısızlık yüzünden kaybettir. Obama yönetimi de geçen kasım ayındaki seçimleri bu nedenle kaybetti. Şimdi Mısır'daki gelişmeler Obama yönetimi için de bir umut oluyor. Eğer Mısır'da istediği etkinliği sağlarsa, Ortadoğu'da iş yaptığı, hamle yaptığı, başarılı olduğu, Büyük Ortadoğu Projesi'ni ilerlettiği yönünde bir izlenimi Amerika ve uluslararası topluma verecek. Onun için de dikkatini oraya yöneltecek. Bu durum da İran'ı en azından 2011 yılı açısından rahatlatmaya benziyor. Daha sonra eğer Arap aleminde etkili olursa, oradan aldığı güçle, Türkiye ile orayı birleştirerek İran üzerine gitme gibi bir strateji izleyebilir. Zaten ABD stratejisi böyleydi. Bunu Türkiye-İrak ittifakıyla yapmak istiyordu. Fakat bu başarısız oldu. Şimdi Türkiye-Mısır ittifakı, Mısır etrafından Türkiye-Arap ittifakı ile yapmak isteyecek. Onun için de bu ittifakı yaratmaya çalışacak. Dolayısıyla İran bundan faydalanacak. Fakat İran halklarının da bundan etkilenme durumu vardır. Yani Kürtlerin, Belucilerin, Azerilerin Arap halk ayaklanmasından etkilenme, örnek alma, İran'daki Amhedî Nejad baskı rejimine karşı direnme, ayaklanma durumları gelişebilir. İran yönetimi bir yandan ABD baskısını geçici olarak hafifletmeyi sağlarken, diğer yandan tabandan, halklardan gelecek isyanlarla karşı karşıya gelebilir. Bunun önü açıktır.

Kürdistan yirmi bir yıldır bir halk ayaklanmasını yaşıyor

Tabii geriye Türkiye ile Kürdistan kalıyor. Türkiye alanı üzerindeki etkisi ne olur bilemeyiz. AKP yönetimi bütün gelişmeleri kendi hanesine yazmaya çalışıyor. Zaten hızla bir kıvırtma yaptı. Halk ayaklanmasını başlatmaya kadar Mübarek ile tam bir birlik içerisinde davrandı. Fakat halkın ayaklanması başladıktan ve ABD'nin de Mübarek yönetimini desteklemeyeceğini öğrendikten sonra hızla Mübarek safından çekilerek yeni arayışlara yöneldi. AKP hükümeti böyle bir siyasi kıvraklığa sahiptir. Mevcut Mısır'daki gelişmelerin seyri de Türkiye'nin, AKP hükümetinin durumu üzerinde etkili olacak. Eğer ABD ılımlı siyasi islamla birleşerek Mısır'da etkinlik kurmaya kalkarsa, bu durumdan Türkiye olumlu etkilenir. O zaman Mısır'da ve Arap aleminde Türkiye modeli gibi bir model gelişmiş

olur. Bu da Türkiye'yi biraz öncü konuma getirir. Fakat elbette Mısır da öyle bir konuma gelirse, Ortadoğu'yu Mısır yönetmeye başlar, dolayısıyla Türkiye'nin Ortadoğu üzerindeki etkinliği de azalır. Ancak yakın dönem açısından her ne kadar geçmişte Hüsnü Mübarek'e dostluk yapsalar da Türkiye yönetiminin, AKP hükümetinin hızla yeni yönetimle işbirliği yapacak, bundan yararlanmaya çalışacak olduğu gözüküyor. Diğer yandan, Mısır'daki halk ayaklanması, halklar üzerinde diktatörlük, baskı uygulamanın tehlikeli olduğunu ortaya koyduğu gibi, Türkiye toplumunu da baskıcı rejimlere karşı ayaklanmaya teşvik etti. Şimdiye kadar Türkiye'de birçok toplumsal kesim sadece Filistin direnişinden etkileniyordu, şimdi Tunus'tan, Mısır'dan da etkilenecek ve bu temelde daha fazla direniş halinde olacaktır. Türkiye yönetiminin baskı ve sömürü uygulamalarına, bunun artırılmasına karşı daha çok halk direncinin gelişmesine yol açacak. Dolayısıyla Türkiye yönetimi de içte zorlanacak, daha sert halk direnişleriyle karşılaşma ihtimali vardır. Fakat genel siyasette sanki biraz rahatlayacak. Yani öyle kendisine karşı olmayacak, hatta yeni yönetimlerle işbirliği yaparak, böylece model oluyorum diye uluslararası alanda ve Türkiye toplumu üzerinde etkinliğini geliştirme çabası öne çıkacak. Özellikle AKP için böyle bir süreç gelişebilir. AKP bunu yakından izliyor, böyle değerlendirmek istediği de anlaşılıyor.

Arap aleminde gelişen halk hareketlerinin etkiye bulunacağı bir diğer alan ise Kürdistan ve Kürt sorunudur. Her şeyden önce, Kürt özgürlük hareketi öncülüğünde bölgenin demokratik dönüşüm mücadelesi Kürdistan'da sürüyor. Elbette bu diğer alanlarda da sürüyordu. Bu mücadele bugün Mısır'da, Arap aleminde genel bir halk ayaklanmasıyla siyasi değişikliklere yol açıyor. Ama unutmamak gerekir ki, Kürdistan yirmi bir yıldır böyle bir isyanı yaşıyor. Onlarca diktatör, özel savaşçı, kontrgerillacı devirdi aslında. Yani Kürdistan'daki direnişin, şimdi Mısır'daki halk hareketinin yarattığı sonuçlara benzer onlarca sonuç aldığını gözden ırak tutmamak lazım. Ama burası Kürdistan. Bölünmüş, yok sayılmış, yok edilmek istenen bir alan. Dolayısıyla bir diktatörlüğü yıkmak, ikisini yıkmak, üçünü yıkmak hemen farklı bir siyasi sonuç ortaya çıkarmıyor. Çünkü bunların yerine hemen yenileri geliyor. Dolayısıyla Kürdistan'da uzun vadeli bir mücadele sürüyor. Bu nedenle "Araplar nasıl ayaklandılar, Kürtler hiç ayaklanamıyorlar" demek, yine "Kür-

distan'da ayaklanma niye zayıf kalıyor, siyasi sonuç almıyor" demek yanlıştır. Kim Kürdistan'daki mücadele sonuç almıyor diye bilir ki? Peki, Kürt halk direnişi 1991'den bu yana kaç hükümet devirdi diye sormak gerekmez mi? Bu hükümetler ki hiçbirisi de Hüsnü Mübarek diktatörlüğünden geriye kalır değildi. Bu bakımdan Kürt toplumunda muazzam bir direnç var ve böylesi sonuçlar da ortaya çıkarmıştır. Kürt halk direnişinin bu gücü var ve dikkat edilirse bir sürekliliği, ısrarı da var. Bu sürekliliği daha çok derinleştiriyor, mücadeleyi daha demokratik, daha radikal kılıyor ve Kürdistan'ı radikal demokrasinin ocağı haline getiriyor. Bu konuda önemli bir düzey kazandı.

Demokratik Konfederalizm'in toplumsal temelleri bölgenin birçok alanında çok güçlüdür

Arap aleminde ve Mısır'daki gelişmelerin Kürdistan'daki mücadeleye etkisi ne olabilir? Her şeyden önce, tabii ki moral, heyecan, umut verecek. Kürt halkı yalnız olmadığını buraya bakarak görecek. Dolayısıyla daha cesur, daha fedakar bir direniş mücadelesi içine girecek. Yani olumlu yönde etkilenecek. Bu kesindir. Bu temelde de direniş mücadelesini daha fazla artıracak. Diğer yandan ise, elbette Kürdistan'daki mücadeleye de Arap alemindeki bu gelişmeleri etkileyebilir. Nasıl? kendi direniş gerçeğinden aldığı güçle mevcut durumu kıracak bir düzey kazanırsa ve yine Mısır'da, Arap aleminde yaşanan gelişmelerin etkisiyle mevcut denge durumunu kıracak bir ileri gelişmeyi, hamlesel gelişmeyi, derinleşmiş demokrasi temelinde Kürdistan'da ortaya çıkarabilirse, bunun tersinden Mısır ve Arap alemleri üzerinde, bütün bölge üzerinde etkisi olacak. Bu etki de daha toplumsal, daha tarihle uyumlu, Ortadoğu'ya özgü, bağımsız, özgür, gerçek halk demokrasi-lerinin demokratik Ortadoğu birliği ve halkların kardeşliği, dayanışması temelinde gelişmesine götürecektir. Mevcut bölgesel mücadeleyi bu yönde ilerletecek. ABD'nin bunu engelleme çabalarını zayıflatacak, tersine Büyük Ortadoğu Projesini zayıf düşürerek, onun yerine Önder Apo'nun Demokratik Ortadoğu Birliği Projesi'nin daha çok yaşandığı bir durum ortaya çıkaracak. Bu yönlü gelişmeye de ortam açıktır.

Fakat Önder Apo daha 2001'de hazırladığı ilk büyük savunmasında bu çatışmalı süreci, Ortadoğu'nun durumunu, buradan olası çıkış yöntemlerini değerlendirmişti. Bu savunmasında, Or-

tadoğu'da hiçbir gücün yalnız başına etkili olamayacağı karma bir durumun, uzlaşmalı ve çatışmalı bir sonucun ortaya çıkmasının en büyük ihtimal olduğunu belirtti. Şimdi mevcut gelişmeler de bu görüşü doğruluyor. Yani gidişatın daha çok o yönde olabileceği ihtimalini daha güçlü kılıyor. Ne ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi bu gelişmelerden tek başına başarı elde ederek çıkacağına benziyor, ne radikal islamcıların öyle çok fazla rol oynayacakları gözüküyor, ne de Kürdistan'da gelişen radikal demokrasi hareketinin hızla ve yalnız başına bir bölgesel sistem haline kısa sürede gelebileceği gözüküyor. Esas olarak bu iki akım gittikçe daha fazla etkinliklerini bölge üzerinde hissettirecekler. ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi çerçevesindeki göstermelik demokratikleşmesiyle, Önder Apo'nun geliştirdiği, Kürdistan'dan gerçekleştirilen Demokratik Konfederalizm hareketi bölgesel gelişmeler üzerinde daha çok etkili olacaklar. Bölgenin her alanında daha fazla karşı karşıya gelecekler. İç içe, ilişki ve çatışmalı bir süreç yaşayacaklar. Birlikte var olmaya, önümüzdeki süreci ilişki ve çatışma içerisinde beraber belirlemeye devam edecekler. ABD sistemi bir statüko yaratmaya, yeni bir hegemonya oluşturmaya çalışacak; Demokratik Konfederalizm hareketi ise bunu hep değiştirmeye, daha çok demokrasiyi radikalleştirmeye, dolayısıyla her yerde demokratik devrim mücadelesini daha çok sürdürmeye çalışacak. Diğer akımlar; milliyetçi, radikal dinci akımlar gerileyecekler. Önümüzdeki süreçte bölge üzerinde varlık gösteren, mücadele eden belirleyici akımlar büyük olasılıkla bu hale gelecekler.

Bu noktada da şu gözüküyor: Bir yandan Türkiye, diğer yandan Mısır gibi yerler üzerinden ABD kendi projesini dayatmaya çalışacak. Önderlik çizgisi de Kürdistan'da ulaştığı derinliğe dayanarak bölgenin diğer alanlarını etkilemeye çalışacak. Batı'da Lübnan-Filistin alanı bunun için elverişli bir alandır. Güneyde Mısır gibi yerler aslında Demokratik Konfederalizmin gelişmesine uygun yerlerdir. Dahası Doğu, bütün İran alanı aslında ABD'nin o iki partili oligarşik demokrasininin hayat bulmasından ziyade, Demokratik Konfederalizm temelinde bir demokratik yapılanmaya tarihsel olarak da, mevcut potansiyel kültürel birikim olarak da daha yatkındır. O bakımdan da aslında Demokratik Konfederalizm hareketinin toplumsal temelleri bölgenin birçok alanında çok daha güçlü konumdadır ve bu güce dayanarak da bu hareket varlığını koruyacaktır.

Demokartik Özerkliğin öz savunma boyutu

KENDİNİ SAVUNMAYI BİL

Özerklik bir hukuksal, siyasal, idari statü olarak dünyanın birçok yerinde ve birçok topluluk tarafından yaşamsallaştırılmıştır. Doğal olarak özerklik deyince yeni bir şeyden bahsedilmemektedir. Ama diğer yandan, demokratik ulus, Demokratik Konfederalizm, demokratik cumhuriyet ve demokratik anayasa gibi toplumsal, siyasal, hukuksal ve idari anlamları olan ve yaşamsallaştırılması gereken projelerin arkasından bir de Demokratik Özerklik konusuna açıklık getirmek önemli olmaktadır.

Özellikle 1 Haziran 2010 tarihinden itibaren yani adına mücadele tarihimizin 4. döneminin başlangıcı dediğimiz günden itibaren, Demokratik Özerklik konusu gerek Türkiye'deki toplumların ve gerekse de dost düşman ya da kendilerini farklı konumlandıran birçok kişi kurum veya örgütsel çevrenin gündemine yoğun olarak girmiş bulunmaktadır. Halbuki kapatılan DTP'de olduğu gibi BDP'nin programında da Demokratik Özerklik, Kürdistan için bir statü olarak ortaya konulmuştu. Türkiye'nin demokratikleştirilmesinde bu statünün önemine dikkat çekilmişti. Ama bugünkü gibi tartışma gündeme girmemişti. Sadece bu durum bile mücadeleye tarihimizin 4. döneminin ne anlama geldiğini göstermektedir.

Bu tartışma gündemleri içinde öz savunma konusuna özel bir anlam da yüklenilmektedir. İşte 'ayrı orduları', 'polisleri olacakmış', 'ayrı ordu, polis ayrı devlet demektir', 'PKK takiye yapıyor, asıl amacı ayrı bir Kürt devleti kurmaktır' gibi yersiz ve bir anlamda da özel savaş kapsamlı bir tartışma yürütülerek konu çarpıtılmak istenmektedir. Bu çarpıtma kampanyasının merkezinde esas olarak öz savunma sözcüğünün savunma bölümü yer almaktadır. O zaman burada öncelikli olarak savunma konusu üzerinde durmak gerekmektedir.

Savunma saldırı nedir?

Sportif karşılaşmalar dışında savunma kavramı söz konusu olduğunda ilk akla gelen doğal olarak bir insan ya da topluluğun veya bir hayvan ya da hayvan grubunun yaşamına ya da kendisine ait olana karşı yönelen bir saldırı karşısında kendisini koruması akla gelir.

O zaman savunma deyince diğer yandan saldırı denilen bir kavrama da açıklık getirmek gerekmektedir. Saldırı; amacı öldürmek, yok etmek ya da etkisiz hale getirmek (korkutmak, yaralamak, yakalamak vb) veya el koymak vb şekilde rakip, av diye tanımlanan karşıdakine yönelik olarak hamle yapmayı anlatır.

Normal sözcük karşıtlığı olarak farklı anlamlar yüklemeksizin her iki kavramı da kısaca böyle açıklayabiliriz. Ama söz konusu insan ve toplumlar olduğunda durumun farklı olduğunu görürüz. Buradaki farklılık da kaynağını, insanlık tarihine ya da toplumsal gerçekliğe bakıştan alır. Bu konulara bakış açısı, saldırı ve savunmaya farklı içerikler yükler. Örneğin sözcük olarak saldırı, olumsuz veya kötü olanı, savunma ise olması gereken tepkiyi yani iyi olanı akla getirir. Kısacası, saldırgan olan kötüdür ve engellenmesi gerekir. Savunmada olan ise mağdur olduğu için olması gerekeni yapmaktadır ve yardım edilmesi gerekir.

Fakat bu iki sözcüğe hem mekansal ve hem de dönemsel, siyasal, felsefi, ahlaki ya da hukuki anlamlar yüklediğimizde durumun hiç de böyle olmadığını görürüz.

Örneğin Latince'de "Privare" sözcüğü bildiğimiz ve günlük yaşamımızda da kanıksadığımız mülk (sahip olunan şey) sözcüğünün karşıtıdır. Privare kelimesi ile anlatılmak istenen de; soyma, çalma, talan etme, başkasının kullanımına kapatma durumudur. Dikkat edilirse bu belirtilen şeylerin hepsi saldırı kapsamı içindedir. Yani olumsuz, kötüyü, olmaması gerekeni ifade eder. Neye göre olmaması gerekendir? Tabii ki toplumsal ahlaka göre. Soyma, çalma ya da başkasının kullanımına kapatma durumu kime karşı gerçekleşmektedir?

Elbette insanlar açısından durum biraz daha farklı. Öncelikle insan, tür olarak doğal gelişimi içinde, biyolojik yapısında bir gül kadar bile savunma mekanizmasına sahip değildir. Yeni doğmuş bir bebeğin, bir kedi ya da karınca yavrusu kadar kendisini savunacağı doğal bir mekanizması yoktur. Onun için 'insan doğuştan savunma mekanizması olmayan tek canlıdır' diyebiliriz. Ama insan da bu dünyada hem de birbirinden korunması gereken diğer canlılarla birlikte yaşıyorsa ve doğanın kendisi de diğer canlılar için olduğu kadar insanı da tehdit eden bir takım olgular (deprem, sel, yıldırım, çığ, vb) yaratıyorsa, insanın mutlaka hem doğal tehditlerden hem diğer canlılardan ve hem de giderek kendi türüne karşı kendisini savunması

korunması gereken tehlikeler olmaktadır. O zaman ilk insanın soğuğa, yağmura, sele, donma ve hayvan tehlikesine karşı mağaralarda yaşaması ilk savunma refleksi anlamına da gelmektedir. Buna doğal savunma refleksi de diyebiliriz. Biyolojik olarak yaşamı sürdürmeyi ve neslini devam ettirmeyi esas alır bu savunma. Bitkiler ve hayvanlardaki savunma da böylesi bir refleksin yani bir anlamda da güdünün sonucu olarak ortaya çıkar ve tüm canlılar için de geçerli bir yasadır bu. Burada güvenlik, fiziksel yaşam istemi ya da güdüsünden kaynaklı olarak gelişir. İnsan için başlangıçta diğer insanların saldırılarından korunmak da aynı içeriklidir. Çünkü nedeni ne olursa olsun klan insanı, saldırdığı klanın insanını çoğunlukla öldürmektedir.

çıkmıştır. Analitik zekanın duygusal zeka ile uyumluluğu burada devreye girmiştir. Bu aşamadan sonra fiziki imhanın yanında kimliğe yönelik saldırılar da tarih sahnesine girmiştir.

Klanın kimliği totemdir. Klana saldırı toteme de saldırdır. Klanla birlikte totem de yok edilir. Ya da totem yok edilerek kimliksiz bırakılan klan yeni birliktelilere dahil edilerek kabile aşiret ilişkileri içinde yeni kimlikler edinir. Özellikle inanç alanında giderek tanrıların sayısının azalması yok edilen inanç kimlikleri nedeniyle. Bu evrim tek tanrılı dinlerle doruk noktasına çıkar. İnançlara saldırıyla başlayan süreç kapitalizmin deli gömleği olan ulus devletle birlikte, farklı kimlikleri ifade eden tüm özelliklere saldırıda doruk noktasına varır. Önce tek tanrılık süreciyle inançta birlik yaratıldı. Sonra ulus devletle tek ulus, tek vatan, tek dil sloganı altında tüm farklılıkları ortadan kaldıran kıyım makineleri devreye sokuldu.

Bu iki süreç arasında toplumsallığı ifade eden her şey, hiyerarşik devletçi egemenlik altında saldırıya uğradı ve yağmalandı. Avcı kurnaz adamla gelişmeye başlayan saldırı savunma araç ve taktikleri, toplumdan kopan özel askeri örgütlenmelerle birlikte uygulanmaya başladı. Toplumsallık esas olarak bu gücün baskısı altında dağıtılma sürecine alındı. Mitolojik ideoloji altında tüm toplumsallıkları tersyüz edilen toplumlar üst ve alt toplum olarak ikiye bölündü.

Bu aşamadan sonra üst toplum anlamında kent merkezli olarak oluşan devlet, doğal toplum özelliklerini dağıtarak toplumu sınıflara böldü. Ahlakın yerine hukuku koyarak sadece doğayı değil başta kadın olmak üzere üst toplum dışındaki tüm insanlığı tanrılar adına hukuksal olarak mülkü haline getirdi. Toplumsallığın suç saydığı neredeyse bütün davranışlara saldırılara hukuksal bir meşruiyet ve kutsallık kazandırdı. Artık gerçekte saldırı olan her davranış tanrılar adına kutsanır hale geldi.

Böylesi bir atmosferde saldırı ve savunmanın ne anlama geldiği ya da geleceği anlaşılır olsa gerek. Bugün 'terör' ya da 'terörist' diye tanımlanan olay, olgu ya da kişilerin durumu da birçok boyutuyla bu egemen bakış açısından kaynağını almaktadır. Onun için saldırı ve savunma konularının değerlendirilmesinde dünya esas olarak iki kampa bölünmüştür. Bunlardan birisi kapitalist modernitenin çıkarlarını esas alan devletçi toplum kampı olurken, diğeri de demokratik toplum kampı olmaktadır. Doğal olarak da savunma ve saldırı bu iki kampın bakış açısı çerçevesinde değerlendirilmektedir. Fakat diğer yandan tarih boyunca devletçi topluma karşı mücadelesini sürdüren demokratik toplum güçlerinin, devletçi toplum yasalarına etki ettiklerini görmekteyiz. Artık yaşamın her alanında, devletçi güçler firavun yasaları ile toplumlara hükmedemeyeceklerini bilmektedir. Demokrasi güçlerinin mücadelesinden böylesi bir sonuç çıkarmış bulunmaktadır. Ama bunun yerine direkt saldırı araçları yerine ya da bunların yanı sıra toplumsallığı ve farklı toplumsal kimlikleri çözecek farklı saldırı ve soykırım yöntemleri geliştirmiş bulunmaktadır ya da geliştiriyor olmaktadır. Bir anlamda da bu durum ziggurat ra-

Elbette ki topluma karşı. O zaman toplumun bu mülkleşme durumuna karşı kendisini savunması kadar doğal bir durum olamaz. Ama bugünkü ulusal ya da uluslararası hukuk karşısında durumun hiç de böyle olmadığını görmekteyiz. Toplumsal ahlaka göre kötü olan ve bir saldırı durumunu ifade eden mülk, hukuka göre kutsaldır ve savunulması gereken bir değerdir. Toplumun kendisinden çalınanı istemesi ya da almaya çalışması, hukuksal olarak bir saldırı durumunu yani kötü olanı ifade etmektedir.

Bu nedenle savunmanın günümüzdeki ele alınış biçimi ve tarihsel arka planına kısaca bakarak öz savunma konusuna değinmek gerekecek.

Savunma tarihine kısa bir bakış

Doğadaki tüm canlıların doğal yapılınmasında mutlaka bir savunma mekanizması bulunmaktadır. Bu durum, yaşamın sürdürülmesi önünde ortaya çıkabilecek engelleri aşmaya yönelik olarak şekillenmiştir. Kirpinin okları, gülün diken, kartalın gagası, kedinin tırnağı, ya da birçok hayvanın duyu organlarının gücü gibi örnekler bu konuda sıralanabilir. Bu durum da gösteriyor ki, doğal olarak farklı canlılar ortamında adına ne denilirse denilsin, var olan biyolojik genetik düzenlemeler birinci dereceden yaşamın sürdürülmesiyle ilgili oluyor.

gerekmektedir. O zaman nedir insanı diğer canlılardan farklı kılan?

İnsan için düşünen hayvan, alet yapan canlı, sosyal varlık ya da politik hayvan, konuşan hayvan gibi tanımlamayı esas alan kavramlar kullanılmıştır. Bu kavramlar aynı zamanda insanı diğer canlılardan ayırt eden özelliklere de işaret etmektedir. Bunların hepsi de insanı diğer canlılardan ayıran belli temel özellikleri ifade etmektedir. Ama insanı gerçekten insanlaştıran onun toplumsal yanındır. İnsan toplum dışında insanlaşamaz. Düşünemez, konuşamaz, alet yapamaz, politikleşemez. Kısacası yaşayamaz. Onun için insana gerçek kimliğini kazandıran onun toplumsallığıdır diyebiliriz. Toplumsallık insanı yaratırken, insan da toplumsallığı yaratmaktadır. İkinci doğa diye de adlandırılan bu toplumsal atmosfere kültür de denilmektedir. Onun için insan kendi yaratmış olduğu kültür ortamında gelişip serpilmektedir. Böyle olunca insan ve savunma, toplum ve savunma arasında mutlaka bir bağlantı kurmak gerekir. Bu bağlantı kurulurken savunmanın esas olarak toplumsal ekseni geliştiğini akıldan çıkarmamak lazım. Doğal olarak da saldırılar dolaylı ya da direkt toplumsal olana yönelik gelişmektedir.

Belki milyonlarca yıl öncesinden topluluklar (klan toplulukları) halinde göçebe yaşamını süren insan için doğa tehditleri karşısında korunmak esastır. Doğal afetler ve vahşi hayvan saldırıları ilk elden

“Yaşamın her alanında sadece askeri güçler ve taktiklerle değil maddi manevi tüm araçlarla insanlık saldırı altında tutulmaktadır. Buna karşı da bu bioiktidar çılgınlığı içinde yaşamını sürdüren demokratik toplum güçleri, toplumsallığı ifade eden tüm araç, yöntem, değerler toplamıyla birlikte yaşamın her alanında öz savunma pozisyonunda olmak gibi bir görevle karşı karşıyadı”

hiplerinin yöntemine benzemektedir. İnsanları şiddetle yola getirmekten çok düşünsel olarak ikna etmek, bunun için de tüm entelektüel araç ve çevreleri etkin bir şekilde kullanmak ve özendirici imkanlar sunmak önemlidir. İnsanları manevi değerlerden uzaklaştırarak onları yaşamın her alanını tüketen duruma getirmek, bu amaçla da sürekli açlık duygusunu pompalayarak tüketim toplumu yaratmak önemli olmaktadır. Bu tüketicilik yarışında aslında maddi şeylerin üretiminden çok insanı insan yapan değerler yok edilmektedir. Yasalar, hukuk, felsefe buna göre düzenlenmektedir. Hatta seküler dünyanın dini bu esaslar üzerinde yeniden yorumlanmaktadır. Belki toplumsal ahlakla bir parça da olsa bağı kalmış olan dini inançlar, tümüyle bu tüketimciliğin hizmetine konularak tüketilmektedir.

Evet, yaşamın her alanında sadece askeri güçler ve taktiklerle değil maddi manevi tüm araçlarla insanlık saldırı altında tutulmaktadır. Buna karşı da bu bioiktidar çılgınlığı içinde yaşamını sürdüren demokratik toplum güçleri, toplumsallığı ifade eden tüm araç, yöntem, değerler toplamıyla birlikte yaşamın her alanında öz savunma pozisyonunda olmak gibi bir görevle karşı karşıyadır.

Buradan da hareketle öz savunma denince akla, askeri bir duruş ya da silahlı bir örgütlenmeden çok, toplumun kendisini her alanda korumak için örgütlenmesi ve bu örgütlenmeler temelinde mücadele yürütmesi gelir. Belki burada HPG örneğinde görüldüğü gibi askeri örgütlenmeler de olabilir. Ve bu durum esas olarak meşru savunma içinde ele alınabilir. Ama buradaki askeri gibi görülen örgütlenme bile, yaşamın yeniden toplumsallık biçiminde örgütlenmesine hizmet ettiği için HPG gibi örgütlenmeler, salt askeri bir güç olarak yorumlanamaz. Bu yanı sıra da HPG, bugünkü yapısıyla demokratik toplum mücadelesinin temel öz savunma güçlerinin katalizör görevini üstlenmektedir. Aksi durumda toplumsal yaşamın dışında ve toplumsal ihtiyaçlara yanıt vermeyi esas almayan askeri güçler, toplum dışı kalmış, iktidarcı güçlerin çıkarlarını savunan bir şiddet saldırı örgütüne dönüşmekten kurtulamazlar. Onun için Önderlik, gerillayı 'yaşamı yeniden yorumlayarak yaratan' şeklinde tanımlamıştır. Yaşamın yeniden yorumlanması onun bir ideolojik güç olduğunu gösterir. Yeniden yaratma da bu gücün ahlak ve politikayla bağını ortaya koymaktadır. Bu anlamda gerilla ordusu ya da gücü bizde meşru savunma gücü olmak kadar öz savunmanın katalizörü olma işlevini görmektedir. Bu anlamda da gerilla sayısını artırmak öz savunma alanında da önemli bir gelişme kaydetmek anlamına gelmektedir.

Özerklik ve güvenlik

Savunma ve saldırı kavramlarının tanımlanmasında geçen bu evrimsel süreç içerisinde özellikle ulus devlet çatısı altında soykırımlara varan uygulamalara karşı insanlığın eksik yetmez yanları ve bu konuda yanlışlıkları olsa da, vermiş olduğu mücadeleler sonucunda demokratik toplum güçleri dünyanın birçok yerinde farklı hukuksal idari ya da siyasal ekonomik düzenlemelerle kendisini ifade eden kazanımlar elde ettiler. Bu kazanımların yeterliliği yetersizliği farklı bir tartışma konusu olabilir.

Fakat öz savunmayı bir güvenlik konusu olarak ele aldığımızda ve güvenliği de bir bütün olarak toplumsal kimliğin ve varlığın yaşatılması olarak değerlendirdiğimizde, bu konuda ortaya çıkan yetmezlik ya da yanlışlıkları ele almak kaçınılmaz olmaktadır.

Toplumlar tarihi, ağırlıklı olarak farklılıkların kendisini özgürce ifade ettikleri birliklerin tarihi olarak yorumlanabilir. Öyle ki toplumların bu özelliği, bugün çok ceberutmuş gibi değerlendirilen ve devletçi tarihin önemli bir bölümünü hem zaman hem de mekan olarak işgal eden monarşik imparatorluklar, meşrutî krallıklar altında bile toplumlar bu özelliklerini ağırlıklı olarak sürdürmüşlerdir. Yani ulus devletler aşamasına kadar olan süreçte toplumsal yaşamın temel yasası olan çokluğa dayalı birlik ilkesi ağırlıklı olarak varlığını korumuştur.

Ulus devletlerin tekli sistemine kadar tüm toplumsal özelliklerin varlığı devam ettiği gibi, bir egemen sınıf ya da üst topluma dayalı da olsa farklı toplumun kendi güvenlik sorununu yine kendisi tarafından çözüldüğü görülmektedir. Yani seküler dünyanın söylediği gibi ulus devletler daha insancıl değildir. Elbette burada devletlerin hangisinin daha iyi olup olmadığı tartışmasını yürütecek değiliz. Fakat bugün dünyada geçerli olan devletçiliğe dayalı federasyon ya da özerk yönetim örgütlenmelerinin ulus devletler öncesinde ağırlıklı olarak var olduğunu bilmekte yarar var.

Örneğin Osmanlılar döneminde Kürt egemenleri çok geniş bir özerkliğe sahiptir. Vergi toplamaktadır, askeri güç bulundurmaktadır, Kürtler kendi medreselerinde Kürtçe eğitim yapmaktadır, Osmanlı hukuk kuralları Kürdistan'da işlememektedir vb Ama diğer yandan herhangi bir tehdit durumunda Osmanlılara asker vermektedir. Her yıl Osmanlıya belli bir vergi vermektedir. Kürtler, Osmanlı egemenliğinde Osmanlıların Kürt olan tebaasıdır. Kürtlerin yaşadığı coğrafyada Osmanlı sınırları içinde olan Kürdistan diye tabir edilen ülkedir. Burada kendi içinde alabildiğine özerk bir statüden bahsediyoruz. Bu özerk statü kendi içinde de merkezi bir yapıya sahip değil. Kürdistan içinde var olan toplumsal ya da bölgesel örgütlenme esasına göre de her farklı aşiret ya da mezhep inanç ya da etnik grup kendi içinde özerktir. Örneğin Dersim, Botan, Behdinan, Soran bölgelerinin vb dışında aşiret bölgelerinin ve Yezidilerin, Süryanilerin, Arapların, Türkmenlerin özerk yaşamları vardır. Bu durum Avrupa'ya doğru gittikçe de devam etmektedir. Yani kızıl imparator diye anlatılan ve 33 yıllık istibdat dönemi ile tarihe geçmiş olan Abdulhamit dönemi bile İttihat-Terakki ve TC sürecinden çok ilerde bir durumu ifade etmektedir. Tarihte Asur, Babil, Akat, firavunlar ya da Roma İmparatorluğu döneminde de bu durum hakimdir. Devletçi egemenlik, ulus devlete kadar toplumların farklılıklarını ortadan kaldıran tekli bir yapıya yönelmemiştir.

Fransız Devrimi ile birlikte farklılıkların varlığı, ulus devlete karşı bir saldırı olarak nitelenmiştir. Yani saldırı kavramı ulus devlet ve onun dayanaklarına göre yeniden yorumlanmıştır. Önceki tüm devletli hiyerarşik yapılanmalarda askeri güç ve örgütlenme bir saldırı aracı olarak örgütlenmişti. Bu tarihin gösterdiği bir gerçektir. Fransız Devrimi'yle birlikte kendisini yeniden örgütleyen ulus devlet, parla-

menter demokrasi ve kuvvetler ayrılığını bu örgütlenmenin dayanak ve kaynakları olarak ilan etmiştir. Parlamentarizmin ve kuvvetler ayrılığının bir gereği olarak bir hükümet başkanı ve bakanlar oluşturulmuştur. Askeri güçlerin örgütlenmesi ve yönlendirilmesi savaş bakanlıkları adı altında oluşturulan bakanlıkların bünyesi altında toplanmışlardır. Bu tanımın kendisi bile ulus devletin halklara ve topluma karşı nasıl bir saldırı yaklaşımı içerisinde olduğunu göstermektedir. Ulus devletlerin birinci büyük saldırısı-savaşı olan I. Paylaşım Savaşı'ndan sonra bu literatür değiştirilmiş, savaş bakanlıkları tanımlamaları yerine, savunma bakanlıkları tanımlamaları kullanılmıştır. Özünde değişen bir şey olmamıştır, ama görünüş anlamında en saldırgan güç de bu tanımlamayla kendisine bir meşruiyet kılıfı giydirmiştir. En saldırgan, dünyanın her yerine müdahale etmeyi hakkı sayan ABD bile bu dizginsiz saldırılarını savunma meşruiyet kılıfıyla örtmektedir. Meşruiyet toplumları etkisizleştirmek, tepkisizleştirmek, dahası desteklerini almanın etkin aracı olarak kullanılagelmiştir.

Ulus devletin tekçi yapısı bozulma sürecine girmiştir

Bu anlatımlardan da anlaşıldığı gibi 20. yüzyılla birlikte ulus devletin askeri varlığı, savunma gücü olarak tanımlanmıştır. Buna atfen savunma bakanlıkları kurulmuştur. Bu bir durum değişikliğidir. Burada tüm farklılıklar saldırgan olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlamalar altında varılan doruk nokta faşizm olmuştur. Faşizm, insanlığa karşı geliştirilmiş bir saldırı, soykırım hareketi olarak ulus devlet örgütlenmesi ve onun ideolojisi olan milliyetçiliğin doruk noktasını ifade etmektedir. Ortaya çıkan tahribat ve buna karşı gelişen direniş nedeniyle hukuksal ve idari alanda yeni düzenlemeler yapılmaya başlanmıştır. Hem toplumsal alanda reel sosyalist de olsa yaşanan devrimler, hem de tarihin etnisite direnişlerinin bir devamı olarak güncellenen ulusal kurtuluş hareketleri nedeniyle kapitalist modernite kendisini yeniden yorumlama arayışı içine girmiştir. Bu arayış, bir yandan demokrasi güçlerinin kazanımlarını ifade ederken, diğer yandan da ortaya çıkan faşizm ve yaşanan mezbaha ortamına karşı insanlığın sosyalizme kaymasını engellemeye yönelik yeni düzenlemeler anlamına gelmektedir. Bu düzenlemeler, hukukun da evrensel boyutta yeniden ele alınmasına ve yeni faşist felaketlere karşı evrensel örgütlenmelerin daha aktif hale getirilmesine neden olmuştur. Bu düzenlemeler, 'üç kuşak hakları' adı altında ulusal, toplumsal, kültürel, bireysel, ekonomik ve dayanışma hakları olarak yeniden tanımlanmıştır. Buna göre de farklı ulusların, toplulukların hukuksal olarak da koruma altına alınmış olan doğal hakları için mücadelesi meşru görülmüştür. Ulus devlet anlayışı, bu gelişmelerle birlikte meşru savunma alanında hukuksal olarak yara almıştır. Buna denk düşen idari, siyasal düzenlemeler ne-

deniyle ulus devletin tekçi yapısı bozulma sürecine girmiştir.

Böylesi bir gelişme seyri içinde 'ulusların kendi kaderini tayin hakkı'na dayalı devlet kurma yorumu yerine daha uzlaşıcı ve birlik içinde çözüm yaratıcı 'bölgesel-kentsel-kültürel özerklik' gibi idari, hukuksal, siyasal ve kültürel formüller ortaya çıkmaya başlamıştır.

Elbette 20. yüzyılın ikinci yarısından sonra yoğun olarak gelişen feminist hareketler, erkek egemenlikçi sistemi gerektiren, cinsiyet özgürlükçü gelişmelerin zeminini güçlendirmiştir. Bu durum da hukuka pozitif ayrımcılık biçiminde yansımıştır.

Dikkat edilirse tüm gelişmeler tekleştirme yerine toplumsal doğaya uygun olarak farklılıkların kendisini ifade etmesini, doğa tahribatına karşı ekolojiyi ve erkek egemenlikçi sisteme karşı da cinsiyet özgürlükçü demokratik toplumu işaret etmektedir. Bu da devletin görev alanlarının giderek daralmasını da beraberinde getirmektedir. Burada post-modernizm başta olmak üzere liberalizmin etkisiyle devletçi sistemin yedeğine düşen ve esas olarak da sistem dışı görünmekle birlikte, sistemin ömrünü uzatmaya çalışan akımları iyi izlemek gerekmektedir.

O açıdan günümüzde uygulanan özerkliklerin devletçi yanlarını iyi görmek gerekir. Her ne kadar özerklik, ayrılık bağımsız bir devlet kurma anlamına gelmese de, kendi içindeki idari, hukuksal, siyasal örgütlenmesi ve merkezi devletle olan ilişkisi devletçi toplumu aşar nitelikte değildir. Uygulanan özerkliklerde ağırlıklı olarak merkezi devletin elindeki iktidar olanakları özerk bölgeye devredilmektedir. Özerk bölgelerin eline geçen yetkiler toplumdaki çok toplum adına onun temsilini üstlenenler tarafından kullanılmaktadır. Burada toplumsal alanın geçmişten tek farkı kendi tarihsel dili, kültürü ve kimliği ile tanımlanmasıdır. Özerk bölgelerin meclisinin olması bu durumu değiştirmemektedir. Böylesi bölgelerin tüm idari, siyasal düzenlemeleri devletçi hukukla güvence altına alınırken, toplumsal alanın ahlaki politik örgüsü, yaşama her alanda yön verecek bir örgütlülüğe kavuşmamıştır.

Böylesi bir düzenleme içinde var olan özerk sistemlerin güvenlik konusu da polis teşkilatı derekesine indirgenmiştir. Belki ulus devletçi yapılanmaya göre temel toplumsal özgürlük alanları yasal güvence altına alınmıştır, ama burada kastedilen küçülen merkezi devletin küçülen yanının özerk yapı tarafından temsil edilmesi değildir. Küçülen devlet büyüyen toplum şeklinde formüle edilen bir gelişmenin ortaya çıkması gerekir.

Dikkat edilirse özerklik formülü üzerinde tartışılırken demokratik yan hiç dikkate alınmamaktadır. Türkiye de, birçok çevrede, dile geldiği gibi birçok Kürt çevresi de, özerkliği iktidar paylaşımı biçiminde ele almaktadır. Dolayısıyla Kürdistan'da çözüm tartışmaları yürütülürken karşımıza Bask, Katalan, Korsika, İrlanda, İskoçya ve Galler örnekleri çıkmaktadır. Bask örneği verilirken de ETA terör konusu olarak ele alınmaktadır. Şu anda bu belirtilen örneklerin yaşandığı yerlerde doğrudan demokrasinin, tüm kurumlarıyla yaşama geçtiği bir yönetimden bahsetmek fazla mümkün değil. Özerk bölgelerin yasaları temsili demokrasi anlamında bir yönetimi öngörmüştür. Yani toplum

değil toplum adına yetkiyi kullanan kurumlar ön plandadır.

Günümüz dünyasının gelinen aşamasında devlet yapılanmasını esas alan hiç bir yapılanma, toplumun öz savunmasını gerçekleştirme görevini üstlenemez. Kaldı ki öz savunmanın kendisi tüm toplumsal farklılıkların yaşamın her alanında örgütlü karar düzeyine ve eylem gücüne ulaşmasına bağlıdır. Yoksa toplum adına birilerinin güvenliği sağlanmasıyla ilgili olamaz. Bu durumu Zapatistler güzel formüle etmişler; "... *EZLN'nin istediği siyasetin 'yurttaşlaşması' (citizenization)'dır.*" Öz savunmanın kendisi de kısacası siyasetin yurttaşlaşması yani siyasetin elit grupların elinden çıkararak topluma mal edilmesiyle mümkün olabilir. Böylesi bir toplumsal atmosfer içinde toplumun tüm üyelerinin temel görevlerinden birisi de toplumun güvenliğini sağlamak olur.

Demokratik Özerklik ve öz savunma

Toplumsal güvenlik deyince; toplumun farklılığını ortaya koyan kimliksel özellikler (dil, kültür, vb) başta olmak üzere temel yaşamsal ihtiyaçların (ekonomik, siyasal, vb) karşılanması önündeki tüm engellerin (askeri, hukuksal, idari, vb) ortadan kaldırılması ve temel yaşam alanlarına (ahlaki politik örgü içine) yapılan saldırıların püskürtülmesi için her türden toplumsal örgütlenmenin gerçekleştirilmesi akla gelir.

Doğal olarak da bu durum, devlette yetki paylaşımı içine giren özerk yönetimleri değil de, kendi farklılığını kendi iradesi ile göstermeyi esas alan toplumsal alan örgütlenmesini zorunlu kılmaktadır. Ancak bu durumda Önderliğimizin bahsetmiş olduğu ve bugün ilanı üzerinde sıkça tartışılan Demokratik Özerklik konusu bir anlam kazanmış olur.

Klan topluluklarının kendilerinin tüm üyeleri ile birlikte kararlaştırıp, planlayıp hayata geçirdikleri iki temel konusu vardır. Bunlar topluluğun güvenliğinin sağlanması ve zorunlu hayati ihtiyaçlarının karşılanmasıdır. Bu konuda da tam yetkili olan topluluğun kendisidir. Toplumsal evrim içinde ortaya çıkan tüm iş bölümleri de bu temel üzerinden gelişmiştir. Giderek bu toplumsal istemler üzerinden bu görevi üstlenerek toplum adına hareket eden devlet ortaya çıkmıştır. Dikkat edilirse tüm devletler, tüm toplum adına, kamu yararı ve kamu güvenliği için var olduğunu ifade etmiştir. Onun için devletlerin olmadığı yerde anarşi, terör, kaos olur; kimsenin can güvenliği, iş, çalışma güvenliği kalmaz anlayışı yerleştirilmiştir. Halbuki bunun tersinin doğru olduğuna tüm insanlık tarihi şahittir. Onun için kamu yararı ya da güvenliğinin teminatı devlet ve onun sivil, askeri, bürokratik örgütleri ya da güvenlik teşkilatları olamaz. Milyonlarca yıl ve bugün, halen sınırlı düzeyde de olsa toplumlar özel örgütlenmeler olmaksızın toplumsal düzeni sağlamışlar ve sağlamaktadırlar. Yani devletçi anlayışın egemen kıldığı gibi toplumsal güvenliğin yolu yasal düzenlemeler ve özel güvenlik birimleri değildir. Aksine bunlar toplumsal güvensizliğin nedenleridir. Güvenlik esas olarak ahlaki politik ortamda yani demokratik toplumda sağlanır. Onun için toplumun tüm yaşamsal alanlarda kendi öz örgütlenmelerini yaratması (meclisler, komünler, ocaklar, koopera-

“Günümüz dünyasının gelinen aşamasında devlet yapılanmasını esas alan hiç bir yapılanma, toplumun öz savunmasını gerçekleştirme görevini üstlenemez. Kaldı ki öz savunmanın kendisi tüm toplumsal farklılıkların yaşamın her alanında örgütlü karar düzeyine ve eylem gücüne ulaşmasına bağlıdır. Yoksa toplum adına birilerinin güvenliği sağlanmasıyla ilgili olamaz”

“Güvenlik esas olarak ahlaki politik ortamda yani demokratik toplumda sağlanır. Onun için toplumun tüm yaşamsal alanlarda kendi öz örgütlenmelerini yaratması, güvenliğinin teminatı anlamına gelmektedir. Bunlara bağlı olarak topluluk iradesinin denetimi altında istenildiği zaman dağıtılan ya da görevden alınan özel güvenlik örgütlenmeleri ya da görevlendirilmelerine gidilebilir”

tifler, eğitim sağlık örgütleri, ekonomik işletmeler vb) güvenliğinin teminatı anlamına gelmektedir. Bunlara bağlı olarak topluluk iradesinin denetimi altında istenildiği zaman dağıtılan ya da görevden alınan özel güvenlik örgütlenmeleri ya da görevlendirilmelerine gidilebilir. Özellikle günümüz dünyasının askeri örgütlenmeleri, tekniği ve savaşlar düşünüldüğünde salt toplumsal alanın sivil örgütlenmesi güvenlik alanının tüm ihtiyaçlarını karşılamayabilir. Ama buna rağmen zorunluluktan kaynaklı oluşturulan tüm güvenlik birimleri veya görevleri toplumsal alanın denetimi altında olmalıdır. 17-18-19. yüzyıl komünlerinin ve konfederal örgütlenmelerinin oluşturulan askeri ve hukuksal düzenlemelerinde tam yetkili olan komünler ve şehir meclisleridir. Antikçağın Atina demokrasisinde de ordu ve komutanlar meclis onayından geçmektedir. Atinalıların düzenli ordusu yoktur, ama bugünün İsviçre'sinde olduğu gibi dönemsel askeri eğitimler vardır. Gerektiği zaman tüm Atina yurttaşları meclisin görevlendirdiği bir komuta altında birer askerdir. Bu yapıyla on binlerce denilen Atina ordusunun yüz binlerle ifade edilen Pers orduları karşısında demokrasilerini ayakta tuttuklarını unutmamak gerekir. Burada esas olan demokrasidir. Demokrasi de devletten uzaklaşmak ve toplumsal alanı esas almakla gerçekleşir. Çünkü toplum güvenliğinin en temel düşmanı devlet ve ona ait temel özel kurumlardır. Onun için özsavunma Demokratik Özerkliğin en temel toplumsal kimlik ve toplumsal alan savunması anlamına gelmektedir.

Halkın özsavunması eklemek su hava kadar önemlidir

Demokratik Özerkliğin ilanı ve özsavunma konusunda diğer örneklerin dışında yer alan Zapatistleri örnek vermek güncel görevlerimiz açısından hayli eğitici olacaktır.

1 Ocak 1994 gece yarısı keserler, sopalar ve az sayıda tüfikle silahlanmış binlerce yerli, EZLN (Zapatista Ulusal Kurtuluş Ordusu) öncülüğünde Meksika'nın Guatemala sınırındaki Chiapas Eyaleti'nin büyük kentlerinden dördünü işgal ettiler. İsyancılar farklı etnik gruplara mensup yerlilerdi. 500 yıldır süren baskıların ve 50 yıldır devam eden 'kalkınma' adı altındaki soykırımın son bulmasını istiyorlardı. Oluşturdukları komünleri sonuna kadar savunacaklarını dile getiren yerliler, kendi yönetim ve yaşam tarzlarını mutlaka oluşturacaklarına olan umutlarını dile getiriyorlardı.

Bu işgal hareketiyle kendisinden bahsedilmeye başlanan Zapatista hareketi, Aralık 1995'ten itibaren Zapatista bölgesinde özerk belediyeler yaratmaya başladı. Askeri kuşatma ve diğer dış baskılara karşın, Zapatistalar buralarda her bir belediyeyi oluşturan her bir cemaatin içinde bir yönetim konseyi örgütleyip buraları denetlediler. Bu biçimiyle her bir belediyede özerkliği uyguladılar.

Zapatista bölgesindeki özerk birimler, 'Zapatista topraklarında yönetenlerin izlenme suretiyle yönetmesini sağlamak için yaratılmıştır. Her bir isyan bölgesinde, bölgenin her bir özerk (belediye) konseyinden gelen bir ya da iki delegenin oluşturduğu bir Junta bulunacaktır. Bu öz denetim, öz yönetim, halkın kendi kendisini yönetmesi ve denetlemesi anlamına geliyor.

Böylelikle özerk cemaat ve belediyeler, kendi örgütlenmelerini korurken, bu yapılarına birkaç belediyeyi kapsayan Juntas de Buen Gobierno'ları da eklediler. Bu durum bir anlamda bölge özerk konseyleri anlamına gelmektedir. Her bir Junta kendi yürütme bölgesindeki çelişki ve zorlukları izlemek ve çözüm üretmekle yükümlüdür. Buna göre de cemaat (topluluk) ya da belediyelerde bir haksızlık olduğunda ya da işler gerektiği gibi, cemaat iradesi uyarınca yürümediğinde herkes juntaya başvurabilecektir. Bu juntalar aynı zamanda 'sivil toplum'la ya da gerektiğinde hükümet görevlileriyle ilişkileri de üstlenen yapılarıdır.

Zapatistler, elde ettikleri bölgelerde askeri kuşatmaya ve süregiden paramiliter tehditlere karşın, yapmak istediklerini yapmaya çalışıyorlar. Gerçekte piyasanın, devletin ve sermayenin mantığının ötesinde yaşıyorlar. Geri aldıkları ortak arazileri üzerinde, kendi özerk yönetim biçimlerini canlandırıyorlar. Bunu yaparken de hükümetten herhangi bir hizmet ya da fon almıyorlar.

1995 yılının başından beri süren bu durumu Meksika hükümetleri resmen tanımıyorlar. Bunun için de Meksika hükümeti ve ordusu Zapatistaların etkin olduğu alanlarda onları etkisizleştirmek ve diğer alanları da etkilemelerini engellemek için kuşatmalar biçiminde operasyonlar başlatır. Bu kuşatmaya ve operasyonlara karşı Zapatistler halen direnmekte ve yaşadıkları topraklar üzerinde Meksika devletine rağmen varlıklarını korumaktadırlar. Ve etkilerini giderek artırmaktadırlar. Bu kuşatma Meksika ordusunun üçte biri tarafından yürütülmektedir.

Askeri kuşatma ve operasyonların sorunun çözümüne katkı yapmadığı özellikle 2000 yılından sonra oluşan hükümetlerce dillendirildi. Bu süreçten sonra barışçıl direniş böyle algılanmaya başladı. Bugünkü AKP hükümeti ya da devlet yetkilileri gibi. Bunun üzerine komutan Marcos'un öncülüğünde bir barış yürüyüşü sonunda Meksiko City'de görüşme de gerçekleştiren Zapatistler, halen etkinlik alanlarında devlete rağmen komün ve meclislerden oluşan demokratik yapıyla adeta bölgedeki tüm yerlilerden oluşan bir özsavunma gücü oluşturmuş bulunmaktadırlar. Onun için Chiapas eyaletinde kendi özerk bölgelerinde kendi kendilerini yöneterek ataları olan Mayaların ruhunu yaşatan bu halka 'tarihin bekçileri' de denilmektedir.

Marcos'un bu yürüyüşün arkasından gazetecilere yaptığı konuşmada halka yaklaşıma ilişkin görüşlerini şu biçimde ifade etmektedir:

“Talep ve istemler bizim değil onlarındır. O yüzden onlar bizden daha iyi kendi talep ve ihtiyaçlarını bilirler. Onları dile getirmek de benim değil onların görevidir. Benim, bizim görevimiz mücadele ederek onların taleplerini dile getirecek ortamları sağlamak. Onlara barışı getirmek. El konulan topraklarını onlara geri vermek. Ve kendilerini yönetme görevlerinin yetkisini onlara vermektir.”

Aslında bu açıklamadan da özsavunmanın ne anlama geldiği açık ve net olarak görülmektedir. Reber Apo da bu konuda şunları söylemektedir;

“...Biz (özsavunmaya) buna güvenlik boyutu da diyebiliriz. Yani burada soykırımı ele alıyoruz. Kürtler soykırımdan nasıl kurtulabilir bunu somutlaştırmalıdır.”

Burada soykırım tüm soykırım çeşitlerini kapsar. Sadece fiziki değil kültürel ve her çeşit soykırımdan bahsediyorum. Yani Kürtlerin bir özsavunma durumuna kavuşması sağlanır. Toplum burada kendi özsavunmasını kurar. Bununla sadece elde silah bir durumu kastetmiyorum. özsavunma KCK, PKK tarzı silahlı yapıyı değil halkın kendi güvenliğini sağlamasıdır. Demokratik toplumun her alanda örgütlenmesini, kurumsallaşmasını kendi güvenlik sistemine kavuşmasını ifade ediyorum. Bunu daha fazla halk tartışır farklı sonuçlara ulaşabilirler. Mesela çocuklarını askere gönderecekler mi? Askeriyede yer alacaklar mı, bunlar tartışılır. Mesela korucular nasıl lağvedilecek, koruculuk meselesi nasıl halledilecek bunlar tartışılmalıdır. Bu güvenlik boyutu halkın özsavunması eklemek su hava kadar önemlidir. Bu olmadan yaşanmaz.”

Reber Apo'dan aktardığımız bu bölümde, toplumun halkın özsavunma konusunda nasıl bir güç haline gelmesi gerektiğini bizlere gösteriyor. Belki tüm yönleriyle irdeleme imkanını bulamadığımız EZLN ve yerlilerin ulusal hareketi, Kızılderili halkların Meksika'dan ayrılmak değil, kendi özgünlükleri ile ülke bütünlüğünün bir parçası olarak tanınmayı istiyorlar. Demokrasi, adalet ve özgürlüklere duyarlı bir Meksika mücadelesi veriyorlar. Bu yönüyle de Zapatist hareket, diğer örneklerin dışında devlete iktidara yaklaşım ve devlet sınırlarına dokunmadan soruna çözüm araması yanında yaşamın her alanında toplumsal örgütlenmeleri esas alması ve bu temelde bir özsavunma anlayışı geliştirmesi ile de bizim açımızdan dikkatle izlenmesi gereken bir örnek olmaktadır.

Demokratik Özerk Kürdistan'da özsavunma

Bir anlamda da genel çerçevesi Önderlikten yaptığımız alıntıda çizilen Demokratik Özerkliğin özsavunma boyutuna iki yönlü bakmak gerekmektedir. Bunlardan ilki ulusal boyutta olanıdır.

Önder Apo Kürt ulusal konferansını ele alırken sunmuş olduğu beş ilke içinde özsavunmayı da değerlendirmektedir. Bir bütün olarak bu durumu şöyle izah etmektedir:

“Konferans meselesi... Beş ilke şartı çerçevesinde ele alınması gerekiyor; 1- Savaş ve barış ilkesi, 2- Birlik ilkesi. Türkiye'deki Kürtler, İran'daki Kürtler, Suriye ve Irak'taki Kürtler kendi aralarında bu durumu tartışsınlar. Ortadoğu'da Türkiye, İran, Irak ve Suriye Kürtlere karşı işbirliği içindedirler. Bu ülkelerde yaşayan Kürtler de kendi aralarında birliği sağlamalıdır. 3- Demokratiklik ilkesi, 4- Kültürel haklar ilkesi, 5- Demokratik siyaset-sosyal-ekonomik ilke. Kürtler sınırları sorun yapmadan aralarında ekonomik ve ticari, sosyal düzenlemelere gidebilir. Bütün bu ilkelerin konferansta açıklığa kavuşturulması lazım. Konferans'ta tartışılması gereken başka bir konu; Kürtlerin şu anda mevcut bulunan silahlı güçleri özsavunma birlikleri olarak korunmalıdır. Güney'de Kürt birlikleri olan peşmergeler var. PKK'nin silahlı güçleri de peşmergelerle birlikte Kürt ulusal gücüne dönüştürülür. Tüm Kürtleri soykırım vb şeylerden koruyan ve güvenliğini sağlayan halk savunma gücüne dönüştürülür. Dört parçanın Kürtlerini de koruma görevini

üstlenir. Bu güçler özsavunma birlikleri olarak kalabilirler...”

Elbette bu şekilde dile gelen formülasyonu tek başına askeri güçlerin biraraya gelmesi biçiminde düşünmemek lazım. Beş ilkenin hepsi bir araya getirildiğinde ortaya çıkan demokratik Kürt ulusunun mevcut konjonktürdeki FKÖ benzeri bir özsavunma ya da halk savunma anlayışıdır. Diğer koşulların oluşmaması durumunda zaten ne Kürt konferansı amacına ulaşmış olur, ne de tüm Kürt silahlı güçlerinin bir araya gelişinde özsavunma gerçekleşir. Elbette konferans günümüzün halen gerçekleşmesi gereken temel çalışmalarından birisi olmaktadır.

Diğer yandan yine Önderliğin esas olarak Kuzey merkezli olan, ama tüm Kürdistan için de geçerliliği bulunan özsavunma anlayışını kısaca tekrardan aktaralım: *“Özsavunma KCK, PKK tarzı silahlı yapıyı değil halkın kendi güvenliğini sağlamasıdır. Demokratik toplumun her alanda örgütlenmesini, kurumsallaşmasını ifade ediyorum...”*

Gelinen aşamada mücadele tarihimizin dördüncü dönemini devlete rağmen Demokratik Özerklik ilanı ile taçlandırmayı esas aldığımız bugünü düşünerek Önderliğin perspektifine yaklaşım göstermek önemli olmaktadır.

Bunlardan birincisi özsavunma salt PKK-KCK tarzı bir silahlı yapıyı öngörmez. Ama ulusal savunma örneğinde de gördüğümüz gibi böylesi bir yapılanmayı da dışlamaz.

Diğer bir konu özsavunma salt silahlı yapılanma olarak ele alınmaz. Toplumun kendi kimliği ve öz yaşamı konusunda her alanda örgütlenmesini ifade eder. Bunun için de birçok konuda olduğu gibi askerlik ve koruculuk konularında da toplum kararını vermelidir.

Toplum böylesi bir görevle karşı karşıya iken Marcos'un da belirttiği gibi halkın aydınlatılması ve örgütlenilerek mücadeleye sevk edilmesinin yanında, sömürgeci güçlerce elinden alınan değerlerinin geri alınarak toplumsal değerler hanesine katılmasını sağlamak gibi bir görevimiz bulunmaktadır. Bu temelde şu ana kadar yürütülen özgürlük mücadelesinin temel taleplerinin devlet kabul etsin ya da etmesin hayata geçirilmesi şarttır. Son 35 yılın kazanılan demokratik değerleri halen tasfiye edilme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Yaklaşık son 85 yıldır süregelen inkar imhaya dayalı soykırım farklı araçların da devreye girmesiyle halen devam etmektedir. Kürt toplumu ekonomik, siyasi, kültürel vb soykırımlarla karşı karşıyadır. Onun için toplumun kendisini bu soykırımlara karşı koruyacak örgütlenmelere yönelmesi, aynı zamanda bir özsavunma mücadelesi olmaktadır.

Örneğin referandumdaki ya da okulların açılışındaki boykotlar bu kapsama gireceği gibi, Amed'deki Küçük Medya'nın evinde açtığı Kürtçe kursu da bu kapsam içindedir. Viranşehir'de kaçırılmak istenen küçük kızın halk tarafından kurtarılması ve sapıkların halk tarafından yakalanması da bu kapsamdadır. Diğer yandan Şemdinli'de bombacı 'iyi çocukların' halk tarafından yakalanması ve belgelerle suçlarının açığa çıkarılması da etkin bir özsavunma anlayışını ortaya koymaktadır.

Bu örnekler de görüldüğü gibi Kürtler kendi kimliğini, yaşamını tehdit eden durumlar karşısında örgütlü ya da kendiliğinden tavırlar koymaktadır. Önemli olan bunun bilinçli, örgütlü ve öncelikler sırasına göre toplumu tehdit eden tehlikelere karşı geliştirilmesidir.

O zaman Kürtler fiziki soykırım dışında ne tür soykırımlarla karşı karşıyadır. Soykırım, bir toplumu ortadan kaldırmaya yönelik bilinçli, örgütlü ve planlı olarak organize güçlerin yürüttüğü kapsamlı bir

saldırıdır. Bu bir insanlık suçudur. O zaman sadece olması gereken haklar anlamında değil, uluslararası hukuk açısından da suç sayılan bu saldırılar nelerdir? Bunların mutlaka doğru tespit edilmesi ve ona göre örgütlenmelerin yapılması gerekir. Önderlik siyaset akademileri, sığınma evleri, kooperatifler, meclisler, konseyler, kongreler gibi konuları dile getirirken bunları aynı zamanda birer özsavunma merkezleri olarak da değerlendirdi. Biz de bu temelde özsavunmayı ele almak zorundayız.

Askeri saldırılara karşı gerilla gücü önemli özsavunma unsuru olarak varlığını koruyacaktır

O zaman kültürel soykırma karşı geliştirilen Kürt dil, kültür örgütlenmeleri ve soykırımcı egemen kültüre karşı geliştirilen tüm mücadele biçimleri (boykotlar ve evde verilen kurs örneği gibi) özsavunma kapsamı içindedir.

Siyasal soykırma karşı geliştirilen tüm örgütlenmeler (siyasal partiler, DYK, sivil toplum örgütleri vb) ve onların geliştirdiği mücadele biçimleri (referandum boykotu ve sivil itaatsizlikler vb) özsavunma kapsamı içindedir.

Ekonomik soykırma karşı geliştirilen ve geliştirilecek olan kolektif emeğe dayalı üretim tüketim örgütlenmeleri aynı zamanda toplumun temel maddi ihtiyaçlarının da karşılanmasına yönelik en demokratik eylem olma karakterini taşımaktadır. Özellikle de açlık yoluyla tüm değerlerini satar hale getirilmek istenen Kürt gerçekliği düşünüldüğünde, bu alanda atılacak adımlar ve verilecek olan anti tekel mücadele etkin bir özsavunma anlamına gelecektir.

Diğer yandan fiziksel soykırım merkezi olarak varlığını sürdüren ve Kürdistan üzerinde her türden soykırımın sürdürülmesinin bekliliğini yapan Türk ordusu karşısında tutum belirlemek ve Kürt çocuklarını askere göndermemek konusu önemli bir özsavunma konusu olacağı gibi, başta korucular olmak üzere tüm halkın koruculuk karşısında alacağı tutum da önemli olmaktadır.

Demokratik Özerkliğin belki de Zapatistler örneğinde olduğu gibi, gelişebilecek olan ilanı ile birlikte zabıta ya da polislerden çok özsavunma gücü olarak milis örgütlenmesi ve silahlı olanı da dahil halkın örgütlü tepkisi önemli rol oynayacaktır.

Elbette sadece Kuzey değil, dört parça ve diğer bölge güçleri ve uluslararası güçler ve onların askeri saldırıları düşünüldüğünde etkin bir gerilla gücü en önemli özsavunma unsuru olarak varlığını koruyacaktır.

Bütün bu sayılan güçler devlet tipi örgütlenmeler değil, toplumsal örgütlülüklerden kaynağını alacaktır. Doğal olarak da her alanda örgütlenmiş toplum, her alanda kendi yaşamına toplumsal olarak sıkı sıkıya sarılarak kendisini yönetmedeki ısrarını ortaya koyacaktır.

Dikkat edilirse buraya kadar ve bundan sonra da herhangi bir devlet örgütlenmesi formülasyonu yoktur. Şehirlerde oluşturulacak polislerden ve bölgede uygulanan hukuktan bahsedilmemiştir. Eğer sömürgecilik inkardan vazgeçer ve Kürt halkının demokratik iradesini tanıyıp soykırım politikasını terk ederse, o zaman uygulanacak hukuk, geliştirilecek diplomasi, yapılacak ortak veya ayrı etkinlik ya da örgütlenmeler gündeme gelebilir. Buraya kadar işlenen bölümüyle, Demokratik Özerkliğin güvenlik boyutu, tümüyle “devlete rağmen uygulanacak” düzeyinde ele alınmıştır. Devlet+demokrasi temeline oluşacak demokratik cumhuriyet koşullarında, demokrasiye duyarlı devlet ile birlikte toplum kendi özsavunmasını nasıl sağlayacağını tartışabilir.

Merkezi uygarlık sisteminde dinsel direniş veya sınıf savaşları

(KCK Önderi Abdullah ÖCALAN'IN "Ortadoğu'da Uygarlık Krizi ve Demokratik Uygarlık Çözümü" kitabından)

Baştarafı sayfa 32'de

Burada biraz durmak gerekir. Muhammed'in Allah'ı nasıl bir şeydir? Kavram mı, gerçek midir? Avrupa uygarlığı bu son soruyu sonuna kadar cevaplama tartışmasını yürütmesi temelinde dünya hegemonyası haline geldi. Dolayısıyla çok gecikmiş de olsa, islamla ilgilenenlerin bu soruyu sonuna kadar tartışma ve cevaplar geliştirme gücünü göstermelerinden başka çıkış yolları yok gibidir. Varsa o da islami toptan reddetme yoludur. Bu da pek olası olmayacağından cevabı geliştirmekten kaçınılamaz.

Allah, isim olarak Semitik etimolojide çok eski bir mazisi olan 'El' kökeninden gelir. Bahsetmişim, 'yücelik' anlamına gelen ve Semitik kabilelerin genel soyut tanrısı kavramına eş bir anlama sahiptir. İbrani kabilesi vasıtasıyla Semitik Kenani topluluklarından alındığı tahmin edilmektedir. Tevrat'ta 'Elah' ve sonra 'Rabbi'ye, hıristiyanlıkta 'Baba-Oğul-Kutsal Ruh'a, Muhammed'in çıkışıyla 'Allah'a erişilir. Kelimenin kavramsal kökeni açıktır. Teolojiye girişmeyeceğim. Daha önce de kısa bir giriş yapmıştım. Şunu ekleyebilirim: Muhammed ve Allah kavramı, toplumsal kültürün tüm maddi ve manevi unsurlarını kimliksel simge halinde karşılamaktadır. Toplumun ne anlama geldiğini de açıklamıştır. Muhammed bile toplumun tümü derken, bununla yeni oluşan veya yapılandırılan 'Medine toplumu' yani 'islami toplumu' kastediyordu. Allah, bu toplumun bütün maddi ve manevi unsurlarının ruhu, enerjisi anlamında kullanılmaktadır. Oluşan toplum Allah toplumdur. Zaten bu tür ifadeler yaygın kullanılır. Allah'ın ihata etmediği tek bir zerresi bile yoktur. Muhammed, kavramı daha da genişletir. Gelmiş, gelen ve gelecek olan her şeyin yaratımına etken kılar. Burada tamamen Hegel'deki metafiziğe benzeyen bir açılım vardır. İbrani tanrısı daha sınırlıydı. Greklerdeki 'Demiurg' sadece var olanda mimari rol oynardı. Yaratıcı değildi. Yaratıcılık tartışması da yanlış yapılmaktadır. Muhammed'deki yaratıcılık, kaba yaratıcılık anlamında değildir.

Sümer panteonundaki tanrılar açıkça yeni devletin üst düzey sorumlularını yansıtıyorlardı. Düzenleme basit ve etkiliydi. O dönemdeki manevi kültür düzeyi için bu tür düzenleme yeterince inandırıcı ve meşruiyet sağlayıcı oluyordu. Fakat Muhammed dönemindeki manevi kültür ve toplumsal zihniyet için, bu tür meşruiyetler için kaba tanrılar düzenlemesi yeterli olamazdı. Nitekim bu düzenlemeyi andıran Kabe'deki putları İbrahim gibi sadece kırmakla kalmamış, toptan tasfiye etmiş ve onlara tapınmayı en büyük günah saymıştı. Cezası bu dünyada ölüm, öte dünyada ebedi cehennemlik olmaktı. Yeni tanrı, yani Allah, Sümer ve Mısırlılardan beri süren panteonu tümünden lağvetmek ve yasaklamakla en büyük manevi devrimlerden birini yapmıştı. Öncelikle 'Tanrısal devrim' söz konusudur. Bununla toplum ne kazandı, ne kaybetti? Bu ayrı bir sorudur ve tartışılması bana göre çok önemlidir. Çok tanrılılıkla çoklu toplum ve demokrasi ilişkisi ile tek tanrılı toplumla monarşik diktatörlük ilişkisinin karşılaştırılması te-

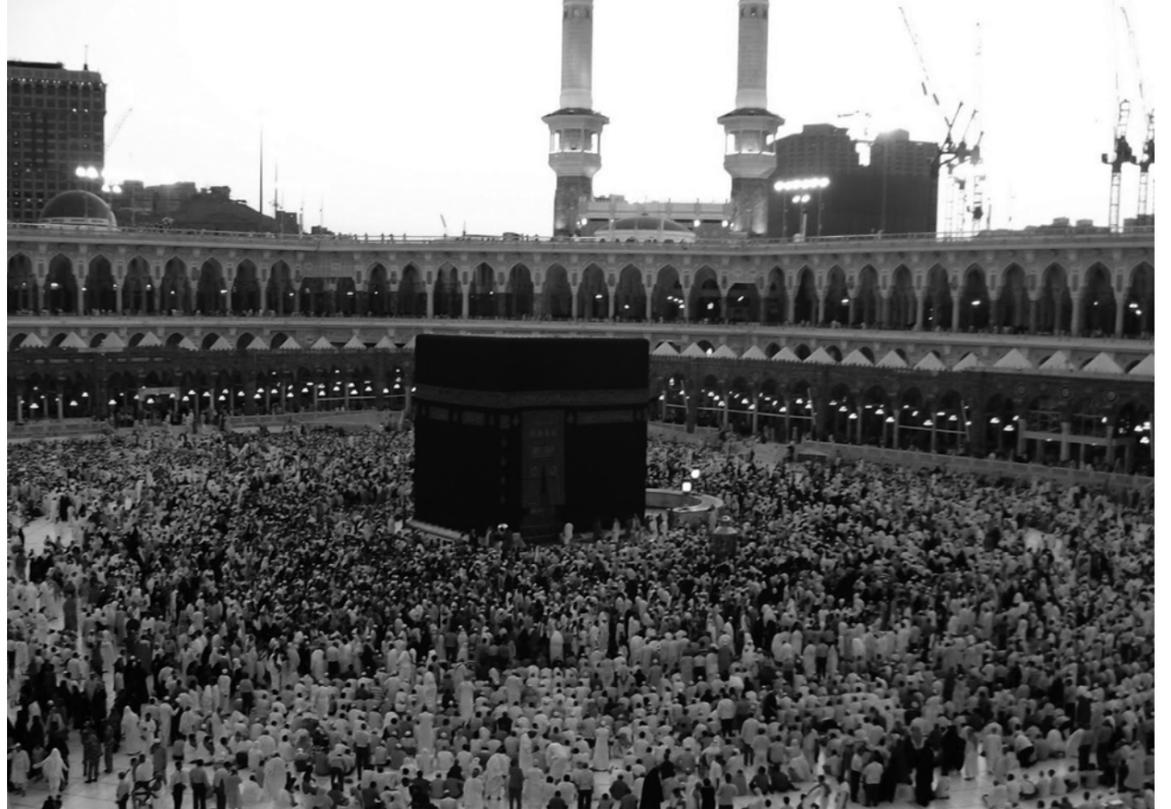
melinde yapılacak bir tartışma önemli sonuçlar ortaya çıkarabilir.

Fakat yine de Muhammed'deki Allah kavramını, Eflatun'daki 'ideler idesi' ve Aristoteli'deki 'Entellegya' kavramına benzetmek bana daha gerçekçi gelmektedir. Günümüzdeki bilimsel seviyeyi göz önüne alarak, evrendeki 'anti madde' ve daha iyi anlaşılabilir 'enerji' kavramına eş düşünmek daha uygun düşecektir. Bu kısım, insan dışı evreni karşılayan Allah nitelemesidir. Toplumsal kimliğin topyekun ifadesi olarak da Allah kelimesinin bu karşılığı Muhammed için kesindir. Buradan şuraya geliyorum: Allah adına eylem boşuna bir kavram veya propaganda değildir. Anlamı gerçekten kapsamlı olan bir pratiğin ifadesidir. Özellikle toplumsal doğa söz konusu olduğunda, Allah adına eylem kesinlikle 'toplumsal mücadele' demektir. Muhammed'in kavramı bu anlamda kullanıldığından hiç şüphem yoktur. Daha da önemlisi, temel amacının Ortadoğu'daki kar tekellerini (tarım, sanayi ve ticaret) fethetmek olduğuna da inanmıyorum. Toplumsal mücadelesi tipik bir orta sınıf sosyal demokratiği veya benim kullanmaya çalıştığım biçimde 'demokratik toplum'u da kapsayan 'demokratik cumhuriyet' mücadelesidir.

Muhammed'in örgütlenmesi zor temelinde değil Allah aşkı adına geliştirilen bir örgütlenmeydi

Muhammed'in yeni bir krallık kurmak istediğine dair hiçbir işaret yoktur. Hanedan kurmak istediğine dair de hiçbir işaret bulunmamaktadır. İsteseydi buna gücü vardı. Halifelik müessesesine de baştan engel olabilirdi. İlk Medine camisindeki duruşunu yorumlayalım: Tamamen toplumsal sorun tartışılmaktadır. Bu çok net bir husustur. Cemaatten herkes kalkarak, hatta yerinden kalkmadan tüm temel toplumsal konularda görüş beyan ediyor, hesap soruyor. Toplantıların bileşimi ve işleyişi kesinlikle demokratiktir. Kadınlar ve kölelerden, her kavim ve etnik gruptan katılım olabilir. Söz hakkı alabilirler. Örneğin Bilal-i Habeşi, bir Afrikalı siyah köledir. Selman-i Farisi Fars kökenli bir sahabedir. Kadınlar erkeklerle ortak namaz bile kılmaktadır. Başlangıçta, çıkışta cinsiyet ve kavim şovenizminin olmadığı açıktır. Yine sınıf ve kabile ayrımcılığı söz konusu değildir. İslamın çıkıştaki demokratik katılımcılığı tartışma götürmez bir gerçekliktir. Ayrıca ilk cami toplantılarında olası yöneticiler, komutanlar belirleniyor. Adaletsizliklerin giderilmesi için çok sayıda karar alınıyor.

Ganimet konusu da şöyle yorumlanabilir: Eğer şahsi talana ve istismara dönüştürülmezse, tekellerin kamulaştırılmasının demokratik ve adil bir hamle olduğu rahatlıkla ileri sürülebilir. Yalnız bu iki konunun bile doğuş halindeki islamiyetin demokrasiye, toplumsal adalete açık olduğunu çok açıkça gösterdiği belirtilebilir. Zaten bu demokratik katılımcılık olmasaydı, o kadar kabilenin, yoksulun ve orta sınıf unsurunun hemen harekete geçmesi mümkün olmazdı. Muhammed'in örgütlenmesi zor temelinde değil, Allah aşkı adına geliştirilen bir örgütlenmeydi. Savaşı da hakeza

öyledir. Kapsamlı bir ideolojik, sosyal, ekonomik ve siyasal devrimin yürütüldüğü açıktır. Muhammed'in bu devrimi yürütüş tarzına da büyük değer biçiyorum. Gerçek devrimciliğin ölçütlerini sağlam kurma ve bunu toplumun her düzeyine aynı sağlamlıkla yayma; bunu aşk derecesinde inanç ve bilinçle yürütme: Benim anladığım 'Muhammed gerçekliği' öz tanımı itibarıyla budur. Gerisi amiyane tabirle lafı güzafıdır. İbadet ve zikir biçimleri de bu öz olmadıkça lafı güzaf (boş sözler ve hareketler) olmaktan öteye anlam ifade etmezler.

Muhammed'in yaparken kendisinin de tereddüt geçirdiği ve eleştiriye açık bazı hususlar vardır. *Birincisi*, Hendek Savaşı'ndan sonra Mekkelilerle işbirliğinden ötürü Yahudi erkeklerini (Beni Kurayza kabilesi erkekleri) öldürtmesidir. Yahudiler bu konuyu ilk 'soykırım' denemesi olarak yorumlamaktadır. Burada söz konusu olan tüm Yahudiler değil, erişkin erkeklerdir. *İkincisi*, hayati bir savaşta karşı tarafla işbirliği durumu vardır. Bana göre bu öldürme eylemi aşırı ve islamın daha sonra çok istismar edilecek olumsuz bir yönüdür. *Üçüncüsü*, Laat, Menaat ve Uzza tanrısallıklarına önceki tereddütlü yaklaşımını radikal bir inkar ve yasaklamaya götürmesinde de sonradan islam dünyasını kasıp kavuracak sultanlık rejimine yol açması nedeniyle aşırıya kaçmıştır. Daha esnek bir tanrı kavramı, hıristiyanlık kadar olmasa da, islam dünyasının çoğulcu gelişmesine daha çok katkıda bulunabilirdi. Benzer eleştiriler çoğaltılarak geliştirilebilir. Önemli olan islamın en büyük eleştiri hareketlerinden biri olduğunu bilerek, bir an önce bu silahı çok gecikmiş de olsa temel sorunlara ilişkin olarak kullanabilecektir.

Konumuz pek müsait olmadığından Allah'ın 99 sıfatına ilişkin yorum yapmayacağım. Fakat sadece bu 99 sıfatın bile en değme bir 'toplumsal dönüşüm programı' olduğunu öncelikle belirlemeliyim. Allah ve 99 sıfatının kesinlikle en uzun vadeli azami program olduğu kadar, günlük ihtiyaçlara ilişkin kısa vadeli bir

toplumsal programı da ihtiva ettiğine dair en ufak bir kuşku olmadığını belirtmeliyim. Muhammed'deki anlamının da kesinlikle bu yönlü olduğundan asla kuşku duymuyorum. Çok acı ve esef verici olan şey, Muhammed gibi bir tarihsel şahsiyetin ardından en alçak ihanetçilerden tutalım her türden münafık ve müraie kadar sefil ve sefil kişiliklerin büyük sahtekarlıklarını 'islamcılık' adı altında günümüze kadar sürdürebilme becerisini göstermiş olmalarıdır. Trajik olan ve mutlaka muamması çözülmesi gereken 'hadise' de budur.

Bundan sonrası için önemli islami fenomenleri ve momentlerini sıralayıp anlamlandırmaya çalışalım.

Karşı islam esas olarak Ortadoğu'da geleneksel merkezi uygarlık sistemine eklenme hareketidir

1- Dört halife dönemi, Kuran'ın ve hadislerin derlenme ve fetih hareketlerinin büyük hızla sürdürülmesiyle kendini hissettirir. İslamda ciddi çatlak yoktur. Mekke'nin eski aristokrasisi henüz karşıdevrimini, hamlesini düzenleyecek güçte değildir. Ali'nin neden öncelikle halife olmadığı tartışmalıdır. Bu tartışma giderek gelişecektir. Henüz saltanat emaresi yoktur. Cumhuriyete ve demokrasiye yakın bir dönem yaşanmaktadır. M.S. 650'ye kadar Bizanslılar Torosların gerisine atılmış, Sasani Hanedanlığı sona ermiş, imparatorluk yıkılmıştır. M.S. 650-660 arası Ali, Muaviye ve Osman arasında rekabet kızıdır. Osman ve Ali öldürülür. Kureyş aristokrasisi Muaviye'nin şahsında sadece devrimci islamdan intikam almakla yetinmez; Şam merkezli yeni saltanat rejimini de hızla inşa eder. Adeta Sasani İmparatorluğu hanedan ve etkin öncülük değişmiş olarak devam etmektedir. Zaten yeni bürokrasi eski İran bürokrasisinden derlemedir. İslam görüntüde ad olarak korunmakta, fakat özde büyük bir ihanete uğramış bulunmaktadır. M.S. 681'de Hüseyin'in şahsında Muhammed ailesinin geri kalan üyeleri trajik Kerbela katliamında çocuk kadın demeden imha

edilerek acı bir intikam hareketi tamamlanmış olacaktır. Geriye kalan bana göre islam değil, 'karşı islam'dır.

Karşı islam konusunu açık yorumlamadıkça, tarih boyunca islam adına yürütülen, yaşatılan hiçbir toplumsal hareketi yorumlamak doğru anlam taşımayacaktır. İslam adına birçok gelenek ve tarikat ihdas edilmiştir. Hatta Ehlibeyt adına 'alevilik' ve 'şiacılık' düzenlenmiştir. Ama tüm bunlar hakim olan karşı islami yerinden edemeyecektir. Karşı islam esas olarak Ortadoğu'da geleneksel merkezi uygarlık sistemine eklenme hareketidir. Devrimci, demokratik, tam devlet olmayan, bir nevi sosyal cumhuriyet olan islami bu temel değerlerine ihanet temelinde yeni bir moment olarak üç bin beş yüz yıllık geleneksel uygarlık fenomenlerinden biri haline getirmektedir. Abbasiler bu tür karşı islamiğin önemli duraklarından biri olarak rol oynayacaklardır. Emevi Hanedanlığı kadar olmasa da, karşı islami Ortadoğu'nun en büyük hegemonik gücü haline getirebileceklerdir. MS 750-1250 döneminde yaşayan hanedanlık bir nevi yeni Babil demektir. Bağdat MS 760'ta yeni Babil ve başkent olarak inşa edilecektir. Bu dönemde başlayan, ama tam sonuca varılmayan bir felsefe ve islami teoloji hareketi vardır. Özgür akıl tartışması yapılmıştır. El Kindi, Farabi, İbni Razi, Cabir, İbni Sina ve İbni Rüşd önemlidir. Felsefe tartışmalarında kendi dönemlerinde (yaklaşık 800-1200) Avrupa'nın çok önündedirler. Bilimsel gelişmelerde de öndedirler.

12. yüzyılın sonu gerek Ortadoğu'nun hegemonik uygarlık tarihinde, gerekse islamın bu hegemonyanın son adı olması itibarıyla kritik bir dönemdir. Ortadoğu ve islamın kaderi bu dönemece başarıyla aşılıp aşamamalarına bağlıdır. İslam tarihinde bu dönemece kadar olan süreyi Arap islami olarak değerlendirmek mümkündür. Arap islami devrimci islami değil karşı islami temsil etmektedir. Kabile aristokrasisinin uygarlık gücü olarak örgütlenmesini ve bölgesel hegemonyasını inşa etmede başarılı olmuştur. Bu islamın diğer adı sünni islamdır. Sünni islamın

etimolojik anlamı geleneksel, sağ, aristokratik islamdır. Hıristiyanlık tarihinde üç yüz yıl sonra Doğu Roma'nın (Bizans'ın) resmi ideoloji olarak kabul edilmesini çağırır. İslamdaki fark bu sürecin hızla gerçekleştirilmesidir. Üç yüz yıl değil, otuz yıl gibi bir süredir bu.

Uygurlukla bütünleşme doğal olarak radikal bir bölünme olmaksızın gerçekleştirilemez. Hıristiyanlıkta olduğu gibi islamda da bu süreç yaygın yaşanmıştır. İktidar gücü olan kabile aristokrasisine karşı kabile yoksulları giderek ihanete uğradıklarını görerek çok köklü bir iç savaşla yöneleceklerdir. İlk örnek 'Hariciler' hareketidir. Muaviye-Ali çelişmesine tepki duyarak eyleme geçen ilk büyük fraksiyondur. Hepsî Bedevî'dir. Vaat edilenlerden pay alamamanın büyük öfkesi içindedir. Savaşı kendileri yürüttükleri halde, nimetlerini üst aristokratik hanedanlık peşindeki kesim gasp etmişti. Çok kanlı eylemler tertiplenildi. Ali bu sürecin kurbanı oldu. Hariciler aslında iktidar savaşı yürüten üç kişiye karşı (Ali, Muaviye, Amr İbn-ül As) suikast planladılar. İkisi tesadüfen kurtulmuştu. Haricilerin hareketi anti uygarlıksal yönüyle çok dikkat çekicidir. Çok karalandıkları için haklarında objektif değerlendirmeler yapılmamıştır. Kabilelerin en yoksul, emekçi kesimini temsil ettikleri açıktır. İslamın çıkışındaki ilkel demokrasinin, katılımcılığın elden gitmesine, iktidarlaşma ve devletleşme yönünde bir gelişmenin hakim hale gelmesine tepki duyarak bu eylemleri planlayıp uyguladıkları söylenebilir. İslam bünyesinde demokrasi iktidar çekişmesinin en kayda değer göstergesi olması bakımından tarihi önemi büyüktür.

Tarihte çokça örneğine rastlandığı gibi ideolojik ve örgütsel önderlikten yoksunluk, yozlaşmaları ve iktidar güçlerinin çarkları içinde erimelerini beraberinde getirdi. Ehlîbeyt denilen Muhammed ailesi Kerbela'daki faciadan sonra bir daha belini doğrultmadı. On İki İmam Hareketi, İsmailî ve Fatimî hareketleri, aile adına yola çıkmakla birlikte, sünni islamı iktidardan etmeyi başaramadılar. Daha çok İran'da, Anadolu ve Kuzey Afrika'da güçlenmeye çalışan bu eğilim kısa süreli bazı devletler oluşturduysa da, devrimci islamı temsil etmekten uzaktı. 16. yüzyıl başlarındaki İran kolları 'Şia' adı altında resmi uygarlık gücü haline gelmeyi başardılar. Fatimî Devleti (Kuzey Afrika'da) gibi bu devlet islamı da Ehlîbeyt içinde bir sağ sapmaydı. Yoksullar Alevîliği ve diğer benzerleri olan Karmatîler, Murabitonlar ve Hasan Sabbahçılar daha radikal direnişçiler olarak iktidarlara karşı dikilmeyi sürdürdüler.

Tarım ve sanayi devrimi siyasi ve askeri tekele kıyasla fazla kar sunmadığı için gelişmiyordu

2- Emevi ve Abbasi Hanedanlıkları esas olarak Arabistan kabile aristokrasisini iktidarlaştırıp çeşitli devletler haline getirmekle tarihsel rollerini oynamışlardı. Binlerce yıllık geleneği olan kabile sisteminin iç enerjisini bu yolla emmişlerdi. Geriye kalan Araplar tarihsel bir kategori olarak 'Bedevî Araplar' halinde yeniden anlam kazandılar. Bunları islama geçen kabilelerin yoksul kesimlerinin yerleşik ve yarı yerleşik sosyal kesimleri olarak tanımlamak mümkündür. Tıpkı müslüman olduktan sonra aynı bölünmeyi yaşayan Türklerin Türkmenlerinde ve Kürtlerin Kurmanclarında yaşandığı gibi. Bu bölünme çok önemli bir sosyal ayrışmadır ve Ortadoğu tarihinde en ciddi sınıf hareketidir. Genellikle iktidarlaşan kabile aristokrasisine karşı muhalif kalacaklar, ideolojik örtü olarak devrimci islamı alevilik başta olmak üzere çeşitli tarikatlar ve mezhepler biçiminde yaşamaya çalışacaklardır.

Karşı islam olarak Arap sünniligi Arapları dağınık kabile topluluğundan çıkarıp bir kavim (Kavm-i necip = soylu kavim) haline getirmeyi başardı. Hegemonik ve şoven bir kabileliliği de hep beraberinde taşıdı. İslamcılığın bir nevi proto faşizm biçimiydi. Günümüzde sağ İslamcılığın (modern selefi islam) radikal güçleri bu gerçeği doğrulamaktadır. Hıristiyanlık ve musevilikte de benzer gelişmeler hep olageldi. Arap islamı, uygarlığın siyasi iktidar tekeli eline geçirdiğinde tarihsel seçeneklerle karşı karşıya idi. Birinci seçenek askeri fetihçilikti. Bu fetihçilik toplumsal birikimlere ganimet gözleriyle bakıp el koymaya dayanır. Ortadoğu toplumunda bu dönemde yeterince ganimet konusu vardı. Hıristiyanlar ve musevilerle kafir denilen diğer kesimlerden sırayla ağırlaşan haraç ve cizyeler alınır, savaş sırasında talan biçiminde 'ganimet'e başvurulur, yani toplumsal birikimlere el konulurdu. Müslüman halktan alınan vergi aşar sistemine bağlıydı. Artık-ürün veya benzeri yıllık gelirler üzerinden onda bir (1/10) alınan payı ifade eder. Samir Amin her ne kadar bunu 'haraççı' biçiminde sistemik bir kategori halinde sunmak istese de, bu pek anlamlı bir seçenek değildir. Genel bir uygarlık uygulamasıdır.

İkinci seçenek ticaret tekelleşiydi. Bu konuda ciddi bir merhalenin yaşandığı söylenebilir. Geleneksel eşrafın önemli bir kısmı zaten daha önce (Mekke'de bile aristokrasi ticari temeldeydi) ticaretle tanışmıştı. Arabistan'da tarım tekelleşiydi için jeobiolojik ortam pek müsait değildi. Hayvancılık da çöl karakterinden ötürü sınırlı gerçekleştirilebilirdi. Uzun mesafe ticareti dolayısıyla kar olanakları ticareti önemli bir kar tekeli haline getirmişti. Şam, Halep, Basra, Kahire, Taif, Mekke, Kairevan, Semerkant, Buhara, Gazne, Herat, tabii başkent Bağdat yeni ve önemli ticari merkezler olarak yükseliş dönemine girmişlerdi. Avrupa'dan çok önce daha gelişkin bir 'kentçilik ve ticaret' devrimi gerçekleşmekteydi.

MS 8.-12. yüzyıllar aynı zamanda 'islamın kent ve ticaret devrimi' dönemidir. Tarım ve sanayi tekelleşiydi kar yeterince yeniden örgütlendirilmemiş, dolayısıyla sınırlı kalmıştı. Aynı devrimci hamle tarım ve sanayide gerçekleşmemişti. En kritik nokta islamîyet açısından bu konuda düşümlenmektedir. Neden verimli bir tarım ve sanayi hamlesine girilmedi? Aslında Ortadoğu'da her iki alanda da birikim vardı. Nil, Dicle, Fırat ve Pencab nehirleri tek başına tarım devrimi için gerekli suyu ve verimli toprağı sunuyorlardı. Sümer ve Mısır uygarlığının temelinde ilk tarım devrimleri vardı. Ayrıca binlerce yıllık neolitik tarım devrimi de halen yürürlükteydi. Yani çok sağlam bir köy-tarım toplumu vardı. Zanaatçılık ve sanayi de kent tarihiyle bağlantılı olarak tarihin en uzun birikimlerine (yaklaşık dört bin beş yüz yıllık) sahipti. Gereklî olan felsefi ve bilimsel temel de özellikle Abbasiler döneminde yarı Rönesans devrimini gerçekleştirmişti. İstenseydi Avrupa'nın çok ilerisinde bir tarım ve sanayi devrimi rahatlıkla gerçekleştirilebilirdi.

Bu devrimin gerçekleştirilememesinin temel nedenini kar birikim tarzında arama kanaatimce en doğru yorumdur. Sistem, devrim yapmadan da (tarım ve sanayide) ticaret ve ganimet yöntemiyle muazzam kar biriktirebiliyordu. İktidar ve savaş ganimetleri (haraççılık) daha çekici ve verimli görülmekteydi. Neredeyse Çin dışında tüm dünya yerleşim alanları ganimet ve ticaret konusu haline getirilebiliyordu. 'Cihan fetihçiliği' buna imkan bahşediyordu. Ordular ve savaşlar en verimli kar tekelleri, örgüt ve eylemlerine dönüşmüşlerdi. Halbuki tarım ve sanayi devriminin Avrupa'daki

öncü güçleri olarak İngiltere ve Hollanda tekelleri çok sıkışık (İspanya, Fransa ve Papalık tarafından sıkıştırılan) durumlarını aşmak için çareyi tarım ve sanayi hamlelerini peş peşe gerçekleştirmede bulmuşlardı. Aksi halde sıkıştırıcı güçler tarafından çözümlenip sömürgeleştirilmeleri işten bile değildi. Ortadoğu iktidar tekelinin böylesi bir sorunu yoktu. Hegemonyanın her tarafta eşit ağırlığı vardı. Özel olarak bu hegemonyaya karşı bir kar tekeli peşinde koşacak güçler de pek yoktu. Hıristiyan kavimlerin böyle bir devrim niyetleri olsa bile (Ermeniler, Asuriler ve Grekler buna adaydılar), Bizans nedeniyle (dönemin statükocu gücü) bunun gerçekleşme şansı bulunmamaktaydı. Zaten islam da önlerini kesmişti. Dolayısıyla iktidar tekelleşiydi olarak ordu ve savaşçılık sanatı halen yeterli ve en önemli kar aracı olarak rolünü sürdürebilir konumdaydı. Bir zafer bir ülkenin toplumun ganimet alanına çevrilmesi için yeterli olabiliyordu. Savaşacak kaynaklar da çığ gibi büyümekten geri kalmıyorlardı.

Karşı islamda Arap aristokrasısından sonra ikinci ağırlığı Türk kabile aristokratları temsil etmiştir

Demek ki tarım ve sanayi devrimi siyasi ve askeri tekele kıyasla fazla kar sunmadığı için gelişmiyordu. Sanayi ve tarım devriminin gelişmeyişi bilimsel devrimin, dolayısıyla arkasındaki felsefi ve sanatsal devrimin de gelişmemesine yol açıyordu. İslami Rönesans, reform ve aydınlanma bence bu temel nedenle sonuna kadar geliştirilmedi, gerçekleştirilmedi. Adeta dört yüz yıllık tarihine ihanet ederek hegemonyasının kendi eliyle Avrupa'ya kaymasına imkan tanıdı. Bunun hıristiyanları ve musevileri zorlayıp Avrupa'ya sıkıştırmasıyla da yakından bağlantısı vardır. İslamiyet (sünnî) böylelikle Ortadoğu'nun merkezi uygarlığının son ve en yüksek hamlesini gerçekleştiren, aynı zamanda çöküşünün de temel nedenini teşkil eden askeri, siyasi, ekonomik ve ideolojik güçler (resmî sünni islam) toplamının kimlik adı oluyor.

12. yüzyıldan sonraki islam uygarlığı ve demokratik muhalefeti Arap kavmiyeti temelinden çıkarak çok kavimli bir görünüm kazanacaktır. Daha çok Türk kabile aristokratlarının başat rol oynadığı bir döneme geçiş söz konusudur. Günümüze kadar etkisi devam eden bu önemli süreç içinde sınıfsal ve etnik altüst oluşlar yaşanacaktır. Daha Emevîler döneminde Kureyş şovenizmi (kabile şovenizmi) Kavm-i Necip (soylu kavim) adı altında Arap şovenizmine (kavim şovenizmi) dönüşmüştü. Karşı islamın (sünnî islam ağırlıklı) sınıfsal ihanetinden sonra (kabile yoksullarına, Bedevilere karşı) ikinci en büyük ihanet kavimcilik temelinde olmuştur. Bu miras daha sonra katılarak sınıf ve kavim çelişkilerini derinleştirmiştir.

Karşı islamda Arap aristokrasısından sonra ikinci ağırlığı Türk kabile aristokratları temsil etmiştir. Sanıldığı gibi aksine, Selçuklular dönemi (1040-1308) Türk aristokrasisinin tam hakim olduğu dönem teşkil etmekte uzaktır. Türk boylarından birçok grup ve kişinin daha Hunların batıya doğru çıkışlarından itibaren kendi boylarından kopup dönemin Bizans ve Arap devlet idaresinde paralı asker olarak görev aldıkları bilinmektedir. Bu yaygın bir gelenektir. Bu biçimde 9. yüzyıldan itibaren Abbasilerin de hizmetlerine girmeye başlamışlardır. Selçuklu Beyliği bu sürecin biraz daha gelişmiş bir biçimdir. Abbasi Sultanları çıkarları gereği Selçukluları İran ve Anadolu üzerinden görevlendirmeyi stratejik bir ilke olarak benimsemişlerdir. Saltanat merkezi Bağdat'ın denetim-

den uzun süre, hatta hanedanlığın sonlarına kadar kopmamıştır. Kısa süreli fiili kopuşlar olsa da, ideolojik, siyasi ve kültürel olarak birlikte ve birbirlerinin devamı niteliğindedirler.

3- Selçuklu Türklerinin kökeni (aristokrasi açısından) araştırılması gereken ilginç bir konudur. Selçuk Beyin kendisinin 10. yüzyılın sonlarında Hazar Denizi'nin kuzeybatısında Yahudi Hazar Türk devleti ile ilişki içinde bulunması, hatta görev almış birisi olması kuvvetli bir ihtimaldir. Dört oğlunun isimlerinden (Yanılmıyorsa isimleri Mikail, Musa, Yusuf ve Arslan'dır) bu gerçekliği okumak mümkündür. Fakat döneminde Çin sınırlarına kadar hükümranlığını tesis etmiş islam dünyasında etkili olmak için müslüman görünmek veya olmak gereğini bizzat idrak etmiş birisidir. Ortadoğu'da yayılan Türk aristokrasisi ile Yahudi elitleri arasındaki ilişki günümüze kadar önemini koruyan ve çok iyi araştırılması gereken tarihsel ve güncel bir sorundur. Özellikle askeri, ekonomik ve siyasi açıdan sonuçları açıklığa kavuşturulmuş, tarihsel ve güncel gerçekleri hakkıyla kavramak ve doğrulamak zordur.

Türk boy beyleri Selçuklu Anadolu Devletine kadar çeşitli hanedanlıklar halinde yerleşik iktidarlar üzerinde hükümlan olmayı becermişlerdir. Mısır'da Tolonoğulları, İhşitler, Irak ve Suriye'de çeşitli atabeylikler, Anadolu ve İran'da da Selçuklu Sultanlıkları biçiminde sürdürülmüştür. Türk boy beylerinin Ortadoğu'da bu yönlü yayılmalarının iki büyük tarihsel sonucu olmuştur: *Birincisi*, Araplardan sonra ikinci hakim kavim olma konumudur. Temel stratejileri hep iktidar ve devlet üzerine olmuştur. Fakat bu eğilimin doğal sonucu üst tabakanın Arap ve Fars kültürü içinde erimeleri biçiminde olmuştur. Türklüğe çok açıkça sahip çıkmamışlardır. Türklük örtük ve objektif kalmıştır. Arap ve Türk sultanlık rejiminin bu niteliğinin tarihsel kurbanları Ermeniler, Asuriler ve Grekler (kısmen Kürtler) olmuştur. Daha önce değinildiği gibi Ermeniler, Asuriler ve Grekler (Helenler) erken Hıristiyan kavimler olarak kendilerini yeniden yapılandırmışlardı. Hıristiyanlık her üç halk açısından bir nevi proto milliyetçilikti. Daha doğrusu, dönemin milliyetçiliğiydi. Bunu ulusal değil kavim milliyetçiliği olarak tanımlamak daha gerçekçidir. Hıristiyanlık bu temelde benimsenmişti. Latin katolikliğinden (ekümenik-evrensel) farkı da bu gerçeklikte yatmaktaydı. İlk başta hızla toparlanmalarına ve adeta erken bir ulusallaşmayı yaşamalarına yol açmıştı. Hıristiyanlık bir nevi milliyetçilik rolü oynamıştı.

Reformdan sonra başta Kuzey Avrupa olmak üzere tüm Avrupa halkları da benzeri bir süreci yaşayacaklardı. Doğu hıristiyanlığı bu süreci erken başlatmıştı. Arkasından islamın da proto milliyetçiliğe dönüşmesiyle (karşı islam, iktidar saltanatı) birlikte tarihsel halkların üzerinde bir kabus yaşanacaktı. Önceki ciltlerde Yahudi kavim ideolojisinin bundaki rolü kapsamlıca değerlendirildiği için konu tekrar edilmeyecektir. Ancak ulus devletçilik aşamasından çok önce bu ideolojinin özündeki kabilecilik unsurları etkisini ilköğretilerde olduğu gibi ortaçağda da daha yaygınca göstermeye devam etmiştir. Sonuç hegemonik gücü sırayla elinde bulunduran Arap ve Türk sultan ve emirlikleri döneminde, tarih Ermeniler, Asuriler ve Helenlerin aleyhinde çark etmeye başladı. Kısmen Kürtler ve Farsların da aleyhine oldu. Günümüze kadar hıristiyan halklar ve kültürleri denenen her yöntemle Ortadoğu'da neredeyse tamamen tasfiye oldular. İlk ve ortaçağların bu en gelişkin kültürlerinin (fiziki, maddi ve manevi kültür olarak) tasfiyesi, Ortadoğu uygarlığının halklara en büyük ihaneti olmuştur. Ortadoğu'nun kültürel

çölleşmesinde ve günümüzde krize ve intihara sürüklenmesinde bu tarihsel ve lanetli trajedinin belirleyici bir rolü vardır. Kürtler hıristiyan halklar kadar fiziki tasfiyeye uğramadılar, ama kültürel olarak onlardan daha kötü bir ihaneti yaşamak zorunda kaldılar. Kürtler halen bu ihaneti gırtlığına kadar yaşayan bir halktır. Kimlik diyemiyorum, çünkü henüz tanınmadılar. Özgür kimlik olarak kendilerini nasıl inşa edecekleri sorununun 21. yüzyıl Ortadoğu'sunun en temel sorunu olacağı çok açıktır.

Hıristiyanların özellikle Anadolu'da yaşadıkları bu trajik son, İspanya'daki müslümanlar ve Yahudilerin yaşadıklarıyla zaman ve biçim bakımından neredeyse aynı olmuştur. Birçok tarihsel veri İspanya hıristiyan krallıklarıyla arkalarındaki Katolik Avrupa'nın müslümanlar ve Yahudileri tasfiyesine karşı misilleme olarak, Anadolu hıristiyanlarının Osmanlı sultanlarıyla Yahudi banker ve tüccar işbirlikçileri tarafından tasfiyeye uğratıldıklarını göstermektedir. Aynı sürece benzer ittifaklar temelinde Balkan müslüman Türkleri ve Yahudilerin tasfiyesine karşılık, geriye Anadolu'da kalan hıristiyan bakiyesinin tasfiyesi neredeyse tamamlanmıştır. Bu sürecin farkı, tasfiyenin sultan ve krallıklar tarafından değil, yeni yetme burjuva sınıf ve elit çıkışları tarafından gerçekleştirilmesiydi.

Asıl Türklüğü dil ve kültürde yaşatanlar Türkmenler olacaktır

İkinci büyük tarihsel sonuç sınıfsal planda gerçekleşmiş olanıydı. Tıpkı Arap asilleriyle Bedeviler arasındaki sınıf kopuşmasına benzeyen bir süreç Türk boy beyleriyle boyların yoksul tabakaları arasında yaşandı. Beyler daha çok Türk olarak kimlik kazanırken, aşağıdaki boylar kendilerini Türkmen olarak tanımladılar. Türkmen, sünni müslümanlık ve iktidar dışına sürülmüş kabile Türklüğünü niteler. Daha çok dağlık kırsal alana çekilen ve hayvancılıkla uğraşan Türkmenler giderek toprağa yerleşip köylüleşeceklerdir. Asıl Türklüğü dil ve kültürde yaşatanlar Türkmenler olacaktır. Bey Türkleri ise kendilerini neredeyse Arap ve Fars asilleriyle bir tutacak kadar Arapça ve Farsça dil ve kültürleri içinde eriyebileceklerdir. Türkmen'den uzaklaşarak kuşkuyla yaklaşma ve sık sık çatışma, tarihteki en önemli sınıf mücadelelerinden biri olarak rol oynar. Araplarda olduğu gibi sert bir sınıf mücadelesinin yaşandığı açıktır. Türk bey ve sultan önderlikli islam, 20. yüzyıl başlarına kadar aralıksız temsil edilmeye çalışıldı. Orta Avrupa'ya kadar yansımaları oldu. Yükselen Avrupa modernitesi temelinde 17. yüzyıldan itibaren gerileme sürecine girildi. Anadolu ortalarına kadar süren bu gerileme Mustafa Kemal önderliğinde 1920'lerde durdurulup Türkiye Cumhuriyeti'yle sonuçlandı. Cumhuriyet, Türk iktidar elitinin Avrupa modernitesi kapsamında Avrupa ulus devletleriyle uzlaşmasının ve Avrupa hegemonyasının kabulü temelinde gerçekleştirilmiştir.

Arap ve Türk islamından sonra üçüncü önemli aristokratik iktidar elitini İran-Fars kökenliler oluşturur. Arap ve Türk sünni islam geleneğine karşı Ehlîbeyt ve On İki İmam geleneğine bağlılık idea ve inancıyla oluşan İrani-Farsi muhalefet Emevîlerden beri hep hamle içinde olmuştur. Bürokrasisinde etkili olduğu Emevi ve Abbasi saltanatına karşı sık sık içten ve dıştan isyan tertip etmekten geri durmamışlardır. Birçok bölgesel iktidar deneyiminden sonra 1501'de resmen Şia mezhep kabul edilerek eski İran imparatorluk düzeni yenilenmeye çalışılmıştır. Türkmen kökenli Azeriler ve Şii Farisilerin önderliğinde

gerçekleşen bu imparatorluk, özellikle Osmanlı Türk sultanlarıyla sık sık çatışmaya girişecektir. Ortadoğu'da ellelerinden kayan hegemonyayı yeniden ele geçirmeyi amaçlayan bu çatışmalar her iki gücü de yıpratıp Avrupa hegemonyasının (16.-19. yüzyıl) güçlenmesine yol açmıştır. Şia iktidarları kendilerini Sünni iktidarlara karşı konumlandırmalarına rağmen, bunları karşı islamın diğer bir biçimi olarak tanımlamak daha doğru olacaktır. Tek farkı, Ehlibeyt'i, alevi geleneğini daha çok istismar etmeleridir. Alevilik anti iktidar, anti uygarlıkçı ve demokratik uygarlık olarak temsil edilmedikçe, adına geliştirilen her tür iktidar yapılanmaları karşı islamın diğer bir biçimi olmaktan başkaca anlam ifade edemezler.

Kurmanc kabile ilişkisi dağılmış köy ve göçer hane halkına dönüşmüş Kürt'ü ifade eder

4- Saltanat islami döneminde dördüncü bir halk gücü olarak Kürtlerin rolü pek belirgin değildir. Saraylarda etkili oldukları bilinmektedir. Emevi, Abbasi, Selçuki, Osmanlı ve İrani saraylarda çok sayıda Kürt mirlik ve beylik temsilcileri yapıldığı bilinmektedir. Hem kişi olarak rol oynamışlar, hem beylik yapmışlardır. Eyyubi Hanedanlığı Selahaddin ile birlikte 1168-1250 döneminde Şam merkezli bir imparatorluk tesis etmiştir. Kürt kökenli olmakla birlikte, Türk hanedanları gibi, asil Araplar gibi rol oynamaktan kendini alıkoymamıştır. Mervani Hanedanı, Meyafarkin (bugünkü Silvan) merkezli bir hükümdarlık tesis etmiştir (990-1090). Daha sonra Türk hanedanlıkları tarafından tasfiye edilmiştir. Benzer birçok Kürt Beyliği daha oluşmuştur. Bitlis kökenli Şerehanlar 1560'lara kadar varlıklarını sürdürmüşlerdir. Kürt beylikleri daha çok sünni geleneğe bağlı olduklarından, İran Safevi Şia saltanatına karşı İdris-i Bitlisi öncülüğünde Osmanlı sultanlarıyla ittifak etmişlerdir. Osmanlı saltanat sistemi içinde en geniş otonomiye mazhar olan Kürt Beyliklerinin durumu 19. yüzyıla birlikte bozulmuştur. Bedirhan Bey İsyanyla son kozlarını oynamışlar ve kaybetmişlerdir (1835-1860).

Beylerden sonra Kürt şeyhlikleri daha değişik bir iktidar işbirlikçisi olarak (1826-1926) etkili olmak istemişlerse de, aynı akıbete uğramışlardır. Her iki kolun devamı olarak Barzani ve Talabani, kabile aristokratları tarafından 20. yüzyılda dinsel ve etnik milliyetçilik

temelinde kapitalist hegemonik güçlerle kurdukları ilişkilere dayanarak, bugünkü Irak içinde bölgesel iktidar konumuna erişmeyi başarmışlardır.

Arap ve Türk kabile yoksullarına karşılık gelen Kürt kabile yoksullaşmasının ürünü olarak oluşan Kürtlere Kurmanc denilmektedir. Daha doğrusu böyle tanımlamak mümkündür. Kurmanc, kabile yoksullaşmasından öte kabile ilişkisi dağılmış, köy ve göçer hane halkına dönüşmüş Kürt'ü ifade eder. Alt tabakadır. Nesnel olarak Kürt kalabilmiştir. Zaten üst tabaka işbirlikçi Kürt kesimi, ezici olarak yerel halkın ulus iktidar elitleriyle, kısmen de ABD ve Avrupa hegemonik güçleriyle ilişki içinde toplum olarak dağılmış, kültürel olarak bir nevi soykırım yemişi emekçi Kürt'ü dışlama temelinde kendini yaşatmaya çalışmaktadır. Bu gerçeklik Kürt olgusundaki sınıfsal ve ulusal mücadeleye kendi damgasını vurmaktadır.

5- 12. yüzyıldan sonra islam uygarlık sistemini bir Moğol saldırı kasırgası sarmıştır. Moğollar Türkler gibi islam olmadan islama saldırdılar ve Mısır dışında her yeri de feci biçimde düşürdüler. Aynı hızla islamaşarak sistemin yeni hegemonik gücü oldular. 13. ve 14. yüzyıla Moğol hanedanlık yüzyılları demek mümkündür. Tarihçiler, Endülüs islam güçleriyle Moğol güçlerinin isteselerdi 12. yüzyıldan sonra Avrupa uygarlığını daha gelişmeden tasfiye edebilecek güçte olduklarına dair görüş belirtirler. Bu yönlü bir gelişmenin ortaya çıkmamasının asıl nedeni, isteyip istememekten çok, bu dönem Avrupa'sının (1000-1500) işgalci ve istilacı güçler açısından fazla kar sunacak durumda olmamasıdır. En büyük şansı, Çin ve Ortadoğu uygarlıklarının sunduğu zenginliklere kıyasla zenginlik sunmamasıdır. Yoksa islamı durduran ne Şarl Martel'dir, ne de Moğol istilasının önünde kurulmuş ciddi ve güçlü bir savunmadır. Moğolların islam için yıkıcı bir güç mü, yoksa taze bir kan mı oldukları tartışılabilir.

Timur Hanedanlığını Moğolların devam ettiricisi olarak görmek mümkündür. 15. yüzyıla damgalarını vurmuşlardır. Her iki hanedanlık kalıntısı, Hindistan'da 18. yüzyıl ortalarına kadar hegemonik güç olarak yaşayacak Babür İmparatorluğu'nu kurmayı başarmıştır. Son Emevi hanedanlıklarından olan Endülüs (İspanya) islam devleti (711-1492) batıdan Avrupa içlerine kadar girmeyi başarmıştı. Tıpkı Osmanlı geri çekilmesi gibi, yükselen Avrupa uygarlığı karşısında daha erken bir tasfiyeyi yaşa-

maktan kurtulamamışlardır. Anadolu'daki hıristiyan trajedisinin bir benzeridir islamın İberik Yarımadası'nda yaşadıkları.

Bir bütün olarak 12. yüzyıldan 19. yüzyıl başlarına kadar islam uygarlığının yaşadığı, başta ticari ve kültürel alan olmak üzere, tüm olumlu değerlerini Avrupa'ya kaptırarak, içi boşalmış bir kabuk uygarlığına dönüşme halindedir. Beş bin yıllık birikimler beş yüz yıl içinde taşındı. Beş bin yıllık hegemonik merkezi uygarlığın bu yer ve güç değişimi, tarihin en büyük dönüşümüdür. Dünya halen bu büyük dönüşümün artçı depremlerini yaşamaktadır.

f- İbrahimi dinlerin tarihsel çıkış rolü

İbrahimi dinlerin tarihsel çıkış rolü, anti uygarlıkçı kabile ve kavim direnişleri kadar önemlidir. Kabile çıkışı olmalarına rağmen, özde sınıf hareketleri kapsamındadır. Uygarlık güçleri tarafından 'barbar' olarak değerlendirilen kabile ve kavim direniş ve saldırıları daha çok dış kaynaklı, demokratik yanları ağır basan güçler ve direnişleri olarak yorumlanabilir. Buna karşılık genelde dinler, özde İbrahimi dinler tarafından yapılan çıkışlar kabile ve kavim özellikleri taşımakla birlikte, sınıfsal yanları ağır basan iç kaynaklı hareketlerdir. Her iki hareket kapitalist moderniteye karşı dıştan ulusal hareketlerle içten sınıfsal hareketleri çağırıştırılmaktadır.

Evrensel tarihin en önemli süreci olarak değerlendirilmesi gereken beş bin yılı aşan merkezi uygarlık sistemine karşı sürekli direnen ve fırsat buldukça karşı saldırıya geçen İbrahimi dinlerin sınıfsal kapsamı karmaşıktır. En yoksul proleterlerden aristokrasie kadar uzanan geniş bir yelpaze içinde hareket edilmektedir. Merkezi uygarlık sisteminin Sümer ve Mısır orijinleri itibariyle kendisini 'tanrısal çıkış' olarak sunması itirazlarının en temel konusudur. İbrahimi ideolojik sistem olarak dinsel inşalar, bu tanrı krallar sisteminin tanrısallığını hep şüpheyle karşılamışlar ve tanrı-tanrısal olamayacaklarını çıkışlarının temel 'ideası' haline getirmişlerdir. Bu çıkışların en yalın ifadesi 'insanların tanrı-tanrısal olamayacakları' biçimindedir. İnsanlar en iyisinden ancak tanrı elçileri (peygamberler) ve kulları olabilirler. Bundan fazlasını idea etmeleri en büyük günah ve lanet konusudur. Bu temelde binlerce yıl bir ideolojik çalışma ve hegemonya savaşı yaşanmıştır. Bütün tarih yazım ve okumaları bu idea, çekişme ve savaşın izlerini taşımaktadır.

Merkezi uygarlık sistemini değerlendiren ve buna ilişkin hususları okur ve yazarken, bu gerçekliğe çok dikkat etmek ve akıldan (rasyonalite) hiç çıkarmamak gerekir. İbrahimi çıkışın (Zerdüştlük ve Manicilik sentezini de buna dahil ediyorum) merkezinde Yahudi kabile ve kavimciliğinin tanrı ve din inşacıları yer almaktadır. Merkezi uygarlığın mitolojik ve dinsel ideolojik hegemonyasına karşı daha rasyonel bir tanrı ve din anlayışıyla karşı çıkılmaya çalışılmaktadır. İbrahim'den Muhammed'e kadar tüm peygamberlerin bu anlam savaşı (ideolojik hegemonya savaşı) tarihsel rolleri bulunmaktadır. Temsil ettikleri dinsel manevi kültürün maddi karşılığı, ağırlıklı olarak orta sınıf ve bu sınıfın temel tabakası olarak tüccar kesimdir. Sınıfsal temsiline en üst düzeyini kabile aristokrasisi oluştururken, en alt temsiline kabile yoksulları ile sistem dışına sürülmüş her tür proleter ve diğer başı boş gruplar teşkil etmektedir. Merkezi durumda olan Yahudi kavmi tarihi boyunca ideolojik ve maddi kültür alanında önderlik konumunu ısrarla sürdürmeye çalışmıştır. Kendi ideolojik önderliğini 'Ahd-i Atik'le, Tevrat'la ana nehir halinde tutmaya özen göstermiştir. Gerek uygarlık sistemlerinden gerekse uygarlık karşıtı güçlerden derlediği 'anlam' birikimleriyle kendini sürekli zenginleştirmeye, kapsamlı kılmaya çalışmıştır. Anlam savaşında günümüze kadar hegemonik kalmayı başarmıştır. Maddi kültür kapsamında da para ve ticaret alanında çok büyük deneyim ve güç kazanmış, aynı hegemonyayı bu alanda da etkili kılmıştı.

Yahudiliği bir bütün olarak değerlendirmek hatalı ve eksik olacaktır. Merkezi Yahudi güçler genellikle uygarlık sistemleriyle yakın ilişki ve çelişki içinde yaşarken, iç muhalif demokratik ve sosyalist komünist güçler de daimi anti uygarlıkçı yeni demokratik ve sosyalist uygarlık arayış ve yapılanmaları içinde olmuşlardır. Yahudi tarihi boyunca var olan bu yönlü eğilimi küçümsemek gerekir. Tüm radikal demokratik, sosyalist, anarşist, feminist, ekolojist ve diğer muhalif sistem dışı hareketlerde önemli roller oynamışlardır. Yahudi merkezi ve sağ ne denli paracıl, ticari ve devletli uygarlık yanlıysa, emekçi ve sol kesimleri de o denli komünal, demokratik ve özgür ideoloji ve yapılanmalardan yana olmuştur.

İslamiyeti bütünselliği olan ideolojik ve maddi kültürel sistem olarak düşünmemek gerekir

İsevilik (hıristiyanlık) bu sistemin (İbrahimi dinler sistemi) ağırlıklı olarak en yoksul kesimlerini, her türlü köle ve kabile yoksullarını ve diğer (uygarlık sistemlerinden) izole edilmiş grupları temsil etmektedir. İktidarlaşma sürecinde iki temel gruba bölünmüş olmakla birlikte, halen dünyanın etkili bir manevi kültür unsurudur. Demokratik ve sosyalist yönü gelişmelerde bu kültürün ayrışmasının önemli rolü vardır. Hıristiyan demokratismi ve sosyalizmini bu ayrışma temelinde değerlendirmek gerekir.

Muhammed'in çıkışı yaptırdığı ve kısa sürede karşı islam olarak şekillenen üçüncü büyük İbrahimi versiyon daha çok sistemin aristokratik ve zengin tüccar kesiminin temsiline yapmıştır. Daha doğrusu, bu kesimin maddi ve manevi hegemonyasına dönüştürülmüştür. Ortadoğu'da hem klasik merkezi uygarlık güçlerine (Bizans ve Sasani'lere, hatta Çin İmparatorluğu'na karşı), hem de İbrahimi dinlerin diğer önemli iki versiyonu olan musevilige ve isevilige karşı hegemonya savaşını ba-

şarıyla yürütmüştür. 12. yüzyıldan itibaren ticaret kapitalizmini tarım ve sanayi devrimine taşıramama nedeniyle hegemonyasını beş yüz yıllık süreç sonunda Avrupa kapitalist modernitesine kaptırmaktan kurtulamamıştır. İslamiyeti de bütünselliği olan ideolojik ve maddi kültürel sistem olarak düşünmemek gerekir. Musevilige ve isevilige nazaran daha çok bölünmüş ve birleşik bir sistem niteliğine bir türlü kavuşamamıştır. Sığınılan Allah, birlik için yeterli olmamıştır. Sünni gelenek merkezi uygarlık sistemini büyük oranda hegemonyasına almasına karşılık, ona yönelik demokratik, komünal ve özgürlükçü muhalif hareketler de süreklilik arz etmiştir. Bu hareketler hiçbir zaman tam boyunu eğmemişlerdir. Sistemli demokratik uygarlık hareketleri haline gelememişlerse de, Ortadoğu ve dünyanın en bilge, demokratik, komünal ve özgürlük mirasının ana damarlarından biri olmuşlardır.

Bir bütün olarak İbrahimi dinler hareketi Sümer ve Mısır uygarlıklarından kapitalist moderniteye (uygarlığa) kadar köleci sistemin ideolojik hegemonyasını kırmayı, parçalamayı ve dönüştürmeyi (reform ve devrimle) başarmışlardır. Maddi kültürdeki tekeli unsurları (ekonomik ve iktidar devlet olarak tekel) yumuşatmasına rağmen, yeterli bir reform ve devrimden geçirmeyi aynı oranda başaramamıştır. Daha çok sağ kesimler aracılığıyla sistemle uzlaşmayı ve kendi hegemonyasına geçirmeyi esas almıştır. Tersine sol muhalif kesimler anti uygarlıkçı radikal dinsel mezheplerle laik, seküler sınıfsal ve komünal halk hareketleri olarak hep eşit, özgür ve demokratik ütopya, proje ve programlar peşinde koşmuş ve savaşmıştır.

Yahudi merkezi ideolojik ve maddi kültürel hegemonyasının karşı islam ve karşı reform Katolik evrenselliğine (uygarlık sistemlerine) karşı Avrupa'nın yeni gelişen kapitalist tekelliliğine (ticari, tarımsal, mali ve sinai) ve ideolojik çıkışlarına (Rönesans, Reform ve Aydınlanma süreçleri) önderlik etmesi, buna ciddi oranda maddi ve manevi katkı sunması Avrupa kapitalist modernitesinin zaferinde büyük rol oynamıştır. Bunun temel nedeni her iki uygarlık tarafından ölümüne sıkıştırılmasıdır. Hem Ortadoğu'da hem Avrupa'da Yahudilik sürekli denetim ve gözetim altında gettolarda tutulmaya çalışılmaktadır. Sık sık pogromlara (katliam ve talan hareketleri) uğramaktadır. Avrupa'nın en batı ucunda İspanya ve Fransa Krallıklarının hegemonik ideaları karşısında çok zorlanan Hollanda ve Britanya aristokrasileri ve tarım ticaret burjuvazileri, 16. yüzyıldan itibaren kapılarını Yahudi maddi ve manevi sermayesine açarak tarihsel bir ittifak geliştirmişlerdir. Bu ittifak hem İspanya ve Fransa'nın hegemonik idealarını (16.-18. yüzyılda), hem de islamın Ortadoğu'daki hegemonyasını (19. ve 20. yüzyıl), en son Alman-Hitler ve Rusya-Sovyet hegemonik idealarını ve uygulamalarını kırarak bir dünya hegemonyası kurmuştur ve bunu halen sürdürmektedir. Werner Sombart ve benzerleri gibi, kapitalizmi Yahudilik icat etmiştir demiyorum. Ama Yahudiliğin ideolojik ve maddi katkısı olmadan da kapitalist modernitenin zaferini düşünmek çok zordur.

Kapitalist modernitenin tarihsel ideası beş bin yılı aşan hegemonik merkezi uygarlık sisteminin (tarım, ticaret, zanaat ve her tür ideoloji, iktidar ve devlet tekellerinin toplam ifadesi) içine düştüğü bunalım ve sorunlarını çözmektir. Bundan sonraki bölümde bu tarihsel ideanın çözüm mü yoksa daha büyük bunalım ve kriz mi ürettiği irdelenmeye çalışılacaktır.

YOLDAŞ GÜZELİ

Kod adı: **Dünya Nehir**

Adı soyadı: **Fatma Hüseyin**

Doğum yeri-tarihi: **1985, Halep**

Katılım tarihi: **2001, Halep**

Şehadet tarihi: **29 Mayıs 2007,**

Botan Çırav

Dünya yoldaş, Güneybatı Kürdistan'ın şirin şehirlerinden olan Afrin'de dünyaya gelir. Partimizin bu alanda çalışma yürütmeye başladığı ilk yıllarda doğmuştur. Bu alandaki Özgürlük mücadelesi ile yaşattır. Ona devrim kızı demek de bir yerde doğru olur. Parti ile büyür. Afrin şehri Kürdistan'ın saklı kalbi gibi bir özelliğine sahiptir. Yıllarca Kuzey Kürdistan'dan uzak kalıp ömürlerini sınır altında geçiren aydın ve ozanların şehridir Afrin...

Nuri Dersimi'nin son sözleri ve gençliğe hitabesini de buralarda yazdığı söylenir. "Minji lı ser vé réya dujwar kire gelek kar u xebat da ji bo me ji rojek dunya bibe gulbehar" bu son sözleri ile intikam şiiri, küçük Dünya yoldaşın kişiliğini derinden etkiler. Dünya ismini de bundan etkilenecek taktığı söylenir. Ozan ve yürekten yaralı ülkesinin aydınlarını doğrulamak için kendini yetiştirmeye çalışır. Gençliğinin ilk yıllarına denk gelen süreçte Önderliğin uluslararası komplo ile esaret altına alınması dünya yoldaş derinden etkiler. Kendisini Önderliğin yanında eğitime, onun yanında büyüme tek hayalimişti. Bunu yaparak ülkesinin ozanlarını güldürecek, sevindirecekti. Önderliğin hep ardından giden bir meramı vardır: "Bu Kuzey denilen Kürdistan'ın topraklarında, yol verdiği müddetçe ilerlemek istiyorum, bu yola belki Önderime yakınlışırım" dermiş. Bütün tutku ve hayali buymuş. Kuzey alanına bu temelde gider. Şehit Dünya yoldaş ile birlikte kalmış yoldaşlar onu şöyle anlattılar:

Güneşin kızılımsı ışınları usulca çevrelerken kampı, dört bir yanda hareketlilikler görülmüyordu. Her arkadaş bir şeylere koşturup duruyordu. Kampımız çok hareketliydi. Çünkü Botan'dan arkadaşlar gelmişlerdi. Gelen arkadaşları ağırlarken, uzun yıllardır birbirimizi görmemenin verdiği özlemle bir taraftan anılarımızı tazeliyor, bir taraftan da birbirimize tek tek tanıdığımız arkadaşları sorup duruyorduk. İkili üçlü sohbetler genel bir atmosferden sonra derinleşti derinleşiyordu. Deniz arkadaş Botan alanına geçmeden önce Güney sahasından tanıyordum. Uzun yıllar birbirimizi görmemiştik. Ara ara genel sohbetlere katılıyor, bir taraftan da Deniz'in albümündeki fotoğraflara bakıyorduk. Albümün dışı her ne kadar sağlam görünse de yağmurlardan ıslanmış olan fotoğraflar adeta bir birine yapışmıştı. Nem kapmış fotoğrafların üzerinde adeta desenler oluşmuştu. Yıllar öncesine ait fotoğraflar gibi gizem kokuyordu. Albümün arasında bir resim çok dikkatimi çekti. İnsanı sarmalayan bir içtenlikli fotoğraftan yansıyan. Botan'ın yüksek dağlarında sırtını derin bir vadiye dayamış, derinliklerde yılan gibi kıvrılan dere, vadiye farklı bir anlam katıyordu.

Gökyüzünün maviliği ve dağların doruklarındaki keşişen noktanın tam ortasında öylesine anlam dolu bakışlarla objektife bakarken yaşama sevinci fotoğrafın karesinden yansıyor arkadaşın. Yüzünde maviliğin insanı dindiren huzuru, yeşilin yaşam dolu sevinciydi okunan. Sıcacık, içten bir gülümsemeyle bakıyordu objektife. Elinde silahı, sırtında çantası ve başında siyah beyaz kefiyesiyle gerillanın gizemine bambaşka bir gizem katmıştı sanki.

Yağmurdan nem tutmuş biraz da yıpranmış olan fotoğraftaki arkadaş hiç tanıımıyordum. Fotoğraftan yansıdığı kadarıyla çok genç bir arkadaşına ben-

ziyordu. O kadar masum, içten, duru, sade bir yüz ifadesi vardı ki tıpkı yazın kavurucu sıcaklığında ılık bir rüzgar esintisinin insanın yüreğine dokunuşu gibi huzur verici bir dokunuştur. Fotoğrafi incelerken bir anda yanımda oturmuş olan Deniz arkadaşına dönerek, fotoğraftaki arkadaşın kim olduğunu sordum.

Deniz, arkadaşın adının Dünya olduğunu, 2007 yazında Botan da şehit düştüğünü söylerken, ben fotoğrafa öylesine dalmış ve uzaklara gitmişim ki; sorduğum soruya beklemediğim bir yanıt alınca, 'şehit düştü' kelimesinin acı ağırlığını ilk defa bu kadar yoğun hissettim. Deniz arkadaşın ağzından dökülen cümle kış ayazının soğukluğunu anımsatan bir bıçak keskinliğindeydi. Çünkü bu kadar genç görünen bir arkadaşın şehit olabileceğini hiç ama hiç aklıma getirmemiştik. Bir anda duyduğum yanıt karşısında şaşkına dönen bakışlarla dona kaldım. Acı bir duygu seline kapılıverdi yüreğim. Ardından gözlerim nemlemeye başladı. Bir söz söylesem, kulaklarıma ilişen sözlerin pekişeceği kaygısına tutuldum. İşte o an Deniz'in söylediği gerçek daha fazla pekişecekti sanki zihnimde. Ve sonra yavaş yavaş etrafıma bakarak Deniz arkadaşın ağzından çıkan cümleye inanmak istemezcesine etrafı izlerken soluklandığımı hissettim. Fotoğrafa bakarken bir rüya bulanıklığı süzülüyordu etrafımda. Nasıl davranacağımı, ne diyeceğimi bilmeden kendime gelmeye çalıştım. Sesimde oluşan titrekliliği gizlercesine, şehadetinin nasıl geliştiğini sorabildim ancak.

Gördüğüm fotoğrafın güzelliği karşısında nasıl olurda bu kadar yaşam dolu, masum bakışlı, sevecen, neşe dolu bir insan şehit düşer diye aklımdan geçen düşüncelerim esir kalıyordu yalnızca. Belkide bir gerilla için ne ilk nede son kez duyulacak bir şehadet olacaktı kuşkusuz. Fakat yine de çok derin bir hüznün çöktü yüreğime.

Tanıımıyordum... Şehit Dünya arkadaşını hiç ama hiç tanıımıyordum. Lakin ne önemi vardı ki zaten, tanıyıp ya da tanımayanın... Bir fotoğrafın karesinden yansıyan, satırlarca yazılacak cümlelerin ve ifadelerin yerini alacak kadar güçlüydü bana göre. Bu fotoğraf karesinden insanı etkileyen çocuksu bir yandı yansıyan. İçimden derin bir nefes çekerek De-

niz'den Dünya arkadaşı daha fazla anlatmasını istedim. Ve ben de bana anlattıklarından yola çıkarak, bir nebze de olsa yazabildiğim kadar sizlerle paylaşmak istedim bu güzel insanı.

Bulduğu ortama neşe katan etrafına pozitif enerji saçan biriydi

Dünya arkadaş, Afrin'li bir arkadaştı. Çok genç, atik ve zekiymiş. Yaşının küçük olmasına rağmen yaşama karşı oldukça sorumlu ve duyarlıydı. Yaşam tecrübesi onu gerilla yaşamında daha sorumlu kılmış ve mücadelenin sorumluluklarını yüklenerek kadar olgunlaştırmıştı. Çünkü Dünya arkadaş aile içinde de yaşama karşı sorumluluk olarak büyümüştü. Dolayısıyla gerilla saflarında da yaşamın tüm alanlarında katılımcı, kendini yaşama katan bir duruşun sahibi olmuştu. Arkadaşları tarafından çok kısa bir süre içinde sevilen, bulunduğu ortama neşe katan, etrafına pozitif enerji saçan biriydi. O, yeryüzünde özgürlüğün, sevginin, barışın, eşitliğin, paylaşımın, adaletin hakim olabileceği bir dünya için PKK saflarına katılmıştı. Dünya, artık bir adalet arayışçısıydı. Özgürlük ve barışın gelişebilmesi için mücadeleyi daha fazla yükseltme iddiasıyla yolculuğuna devam edecekti. Mücadele saflarında, artık kendisinin daha aktif mücadele edebileceği bir alanı belirleyerek, hep hayalini yaşadığı Kürdistan'ın kalbi Botan'a büyük bir iddia ve kararlılıkla yolculuğa çıkmıştı. Çıktığı bu güzel yolculukta Botan'ın tüm dağlarını karşı karşıya gezmiş, patikalarını adım adım arşınlamıştı. Kuzey Kürdistan topraklarına ayak basmak onun için büyük bir mutluluktur. Genç bir arkadaş olmasına rağmen yüklediği sorumluluklardan hiçbir zaman ürkmemiş, tereddüt etmeden tüm sorumluluklarını yerine getirmişti. Sorumlulukları gereği asla geri adım atmamış, kararlıca yürüme cesaretini göstermişti. Özgürlük umudu ve tutkusu tüm zorlu yolları aşmak için ona en büyük gücü veriyordu.

Dünya, Rebêr Apo'nun yaşam felsefesiyle kendini gün geçtikçe var etmeye devam ediyordu. Çünkü özgürlük mücadelesini daha güçlü verebilmek için her an kendisini yaratması gerektiğini biliyordu. Böylesine inançla doğru yolun özgürlük yolu olduğunu içselleş-

tirerek, özgürlüğe ulaşmanın tüm bedellerini göze almıştı. O, yaşamında belirlediği yolun sonuna kadar takipçisi olmayı başarmıştı artık.

Belki de yazdıklarım, Dünya'yı anlatan özelliklerinden sadece küçük bir kısmıdır. Dünya arkadaşını doğru hiç tanımadım. Ama fotoğrafından yansıyan bakışlarındaki içtenliği insanın kanını ısıtacak kadar anlam doluydu.

Fotoğrafa bakarken, baharın ilk günlerinde gökyüzünde dolaşan bulutlar arasında kuşlar kanat çırpıyordu. Buğulu gözlerle Deniz arkadaşın anlattıklarını dinliyor ve bir taraftan da fotoğrafa bakmaya devam ediyordum. Ve bir anda mevsim baharken güze dönüşüyordu gözlerimde.

Deniz arkadaş, Şehit Dünya'yı anlatırken kah gözleri doluyor, kah ses tonu değişiyor, kah boğazı düğümleniyor, öylece bir birimize baka kalıyorduk.

Evet, bir gerilla için hiç görmediğin yoldaşının anısına bağlılık, canını feda edecek kadar anlam yüklediği özgürlük mücadelesine sahip çıkmaktır. Bu mirası devralabilmektir geride kalanlar için. Dolayısıyla özgürlük mücadelesi savaşçıların, şehitlerinin arkasından ağıt yakmanın anlamı bir başkadır bu dağlarda. Belki de birileri için çok garip gelebilir. Hiç tanımadığın, bir kez olsun görmediğin birinin arkasından bu kadar derin duygular yaşamak. Ancak gerillada bir başkadır yaşanan paylaşım, yakalanan birliktelikler. Aynı mekanı paylaşmadan, hiç görmeden, belki de kim olduğunu tanıyamaya fırsat bulmadan yitirdiğin yoldaşının acısı düşünce yüreğine; ortaklaşmıştır umutlar... Ortaklaşmıştır inançlar... Ortaklaşmıştır duygular, özgürlüğe dair tüm değerler. Hiç görmeden de yoldaşının şehadeti içini kavuran bir acı yaratır kilometrelerce uzaklığa rağmen. İşte o zaman bir gerillanın, şehit düşen yoldaşının arkasından tuttuğu yas bir başkadır. Şehadeti yüreğini titretir. Duyguların yatağına sığmayan bir ırmak olur. Hırçın, asi akar gider uzaklara, ama çok uzaklara. Ama ardında söylediği sözlerde isyan yoktur. İnadına bir direniş, kararlılık, bağlılık vardır.

Sonra sorular üşüşmeye başlar insanın beyninde: Kim bilir şehit düşerken o an neyi hissetti? Söylemek istediği son söz neydi? Tanıyıp ya da tanımadıklarına.

Sırt çantasının bir cebinde taşıdığı hazinesidir yarı çamura bulanmış, nemli defteri. En değme bir şairin şiirlerini utandıracak dizeler dökülür çamura bulanmış sayfalardan... O an ölümü hatırlamaya vakit yoktur. Tarihten gelen tanrıçanın yanık sesi kaplayıverir dorukları. Dünya arkadaşın da yüreğinden dökülen yarı buruk, yarı sevinç, yarı hüznü dolu mısralarında yarım kalan mücadelesidir beklide. Kim bilir...

Akşamüstüydü gökyüzü aniden kapandı. Birden bire bu denli hızlı kapandığına hiç tanık olmamıştım. Nereden kopup geldiğini anlayamadığım bulutlar hızla bir araya toplanıp, aniden şiddetli bir yağmur olup indi toprağa. Gökyüzünün fırtınasına karşın olabildiğince sakin görünüyordu oysa gökyüzü bu sabah. Sanki gökyüzü de içimizdeki isyana eşlik etmek istemişti. Yağmur taneleri toprağı delercesine düşüyordu. Gözlerimi, tılısımına tutulduğum fotoğraftan alamıyor, seyrediyordum uzun uzun. Bir rüyadaymış gibi esen rüzgarın esintisinden kurtarıyordum kendimi.

Rüzgarın ayaklandırıp, şahlandırdığı adını koydukları ya da koyamadıkları ürküntülerin, belirsizlikleri içinde dalıyordu bakışlarım. Buruk, hüznü dolu bu ruh halinden sıyrılıp kendime gelmeye çalıştım. Arkadaşları uğurladıktan sonra içimi dolduran bu duygu yoğunluğuyla oturup hiç görmediğim şehit Dünya arkadaşını sizlere anlatmak istedim. Yazmak istediğim tanıyıp, tanımayanlara. Ben de hiç tanıımıyordum. Fakat fotoğraftaki sadeliğinden etkilenmemek mümkün değil.

Yağmur yavaş yavaş çiseliyordu. Güneş sisli bulutların ardında bir doğuyor, bir kayboluyordu. Durduğum yamaçtan Lolan nehrini seyre dalarken, nehir boyu boyunca uzayıp gidiyordu. Şekif'in doruklarına bakarken, rüzgarların getirdiği şehit Dünya arkadaşın sesini duyuyorum belli belirsiz. Buğulanan gözlerimi gökyüzüne çeviriyorum. Hemen ardında gözlerimdeki yaşlar yanağıma düşen yağmur damlalarıyla bir olup akıp gidiyor toprağa. Yokluğuna düşüveriyorum duygularımın. Doğa sessiz, rüzgar sessiz, kuşlar sessiz, yağmur sessiz, yüreğim sessiz her şey sessizliğin gizemine bürünüyordu etrafımda o anda.

Merkezi uygarlık sisteminde dinsel direniş veya sınıf savaşları

(KCK Önderi Abdullah ÖCALAN'IN "Ortadoğu'da Uygarlık Krizi ve Demokratik Uygarlık Çözümü" kitabından)

e-İslami direniş ve saldırı gerçeği:
Orta sınıf (tüccar) feodal dönem
savaşı

İslam adı altında sergilenen gerçeğin incelenmesi ve araştırılması en azından kapitalizm adı altında yürütülenlerin incelenmesi kadar önem taşımaktadır. Sadece Ortadoğu uygarlık tarihi açısından değil, evrensel tarihin doğru okunması ve yazılması için de bu tür çalışmalar gereklidir. Nasıl İslam Ortaçağı olmadan kapitalizm denen olgular dünyası ve modernitesinin oluşumu diyalektik gereği gerçekleşmeyecek ise, her iki olgu ve çağın doğru çözümlenmesi olmadan da günümüz için sürdürülebilir anlamlı bir toplumsal yaşam oluşturulamaz.

İslamın halen güncel önemini koruması bu diyalektik özünden kaynaklanmaktadır. Adı çok telaffuz edilen ama özü kavranmayan bir fenomenler dizisidir İslam. Tanımı hiç yapılmamıştır. Belki de tanımlanma imkanı olmayacak kadar karmaşık ve bulanık bir fenomenler grubudur. Hatta ne kadar ve hangi gerçekliği yansıttığı hiç tartışılmaz. Uğruna oruç tutulur, namaz kılınır, zekat verilir, tevhit çekilir, savaşılır, ama kendisi tam muammaya bürünmüştür. Sorulması gereken soru şudur: O halde neden bu kadar gündemde tutuluyor? Ortadoğu'da İslam neyi çözdü? Sorun çözücü mü, yoksa sorun doğurucu bir kurgusal sistem midir? Maddî temelden ne anlaşılmalıdır? Devlet mi, cemaat midir? Ekonomik, sosyal, siyasal karşılığı, anlamı nedir? İslamın fetih kavramı neyin aracıdır? Bunlara benzer soruları çoğaltmak mümkün ve çok gereklidir. Çünkü günümüz İslam dünyası denen fenomenler grubu, kendini tanımlayamayacak ve çözemeyecek kadar acz içindedir ve sürdürülmesi günlük intiharlarla yürüyen veya yürüyemeyen toplumsal çürümeyi yaşamaktadır.

Bu fenomenin manevi kültürü kadar maddî kültürü de en fos, bir sınırı ve içeriği belli olmayan, çürük ve dağılan malzemeler grubunu andırmaktadır. Doğru olan ya bu adı hiç kullanmamak ya da bu mümkün olmazsa ucu, sınırları, sorun ve çözüm yolları belli bir sisteme doğru taşımaktır. Batı uygarlığı ne yaptığını çok iyi bilerek küresel hamlesini sürdürüyor. Önüne çıkan sorunlar ve sistemin bünyesi gereği ne kadar bunalım ve kriz yaşasa da, üstesinden gelebilecek maddî ve manevi kültür donanımına sahiptir. Ortadoğu'da İslami fenomenler grubu tarafından zorlandığı bir gerçektir. Sadece ABD'nin yaşadığı zorluklardan bahsetmiyorum. Avrupa uygarlığı bir bütün olarak ve iki yüzyıldan beri 'Şark Sorunu' dediği İslami Ortadoğu karşısında zorlanmakta ve bunalmaktadır. Ama bundan da en büyük zararı, yıkım ve çözümsüzlüğü İslam denen dünya görmektedir. Durumun sürdürülemezliği tüm dünyanın gözüne batacak denli açığa çıkmış bulunmaktadır. Çözüm şüphesiz karşımızdaki fenomenin zihniyet çözümlenmesi kadar, yeniden yapılanmasına ilişkin yanıtlar geliştirmekten geçmektedir.

İslam denince Muhammed ve Allah isimleri ayrılmaz çok önemli bir ikili oluşturur. Ortadoğu halkları için hiçbir ikili kelimeler grubu bu denli hayati ifade taşımamıştır. Bu iki isim uğruna korkunç savaşlar düzenlenmiş, o denli sevgi yumağı oluşturulmuştur. Bu zıtlığı bağrında taşıyacak bir başka ikilemler kelimeler grubunu bulmak da zordur. Sorulması gereken temel soru şudur: Neden böyledirler? Gerçekten kavrayarak mı bu ikilemi yaşıyor ve yaşıyoruz? Cevabın olumsuz olduğundan eminim. Olumsuz olmasaydı, tarih ve güncellik Ortadoğu'da bu denli acımasız olmaz, kördüğümler örerek yürümez ve yaşanmazdı. Burada yapmak istediğim şey bir anlam şeması geliştirmektir. Konuyla ilgili olanlar bu şemadan yararlanabilir.

Muhammed şüphesiz İbrahimi dinler kapsamında bir fenomendir. Fakat yaşamı ve sözü İbrahim, Musa, İsa ve diğer peygamberlerinki (tanrı elçileri, habercileri) kadar bulanık değildir. Hakkındaki bilgiler daha somuttur. En azından yaşamının olgusallığı, olayları önemli oranda somutça izlenebilmektedir. Fakat bu konunun konumunu netçe aydınlatacağı konusunda kendimizi aldatmamalıyız. Belki de daha fazla karmaşıklığa yol açabilir. Somut her zaman sanıldığı kadar somut değildir. Muhammed somut olmayan bir somuttur. Bu kavramın ifade ettiği çelişkiyi sürekli zihinde taşıyarak yaklaşım içinde olmalıyız. Görünüşte veya somutta Muhammed, Mekke eşrafının önde gelen ve daha çok ticaretle uğraşan Kureys aşiretinin Haşimi kabilesinin yoksul bir ailesi olan Abdullah ve Amine'den doğmuş bir erkek çocuktur. Küçük yaşta bazı mucizeler gösterdiği söylenir. Ortadoğu kültüründe bu yönü anlatımlar Sargon'a kadar gider ve her önemli çıkış yapan kişiliklere hep yakıştırılır. Belki de öyledir! Döneminde etkili tüccar kadın Hatice'nin hizmetine girerek birkaç kez Şam-Mekke seferine çıkar. Bir seferinde yol üzerindeki ünlü Roma kenti Bosra'da (Bizzat gördüm ve kalıntılarını defalarca ziyaret ettim. Rahip Bahira'nın oradaki kilisesini de gördüm. Pislik içindeydi) Nasturi rahip Bahira'dan epey bilgilenir. Bu dönemde Nasturi rahipler çok etkilidir. İdeolojik gelişmelerin en önemli grubudur.

Şam dönemin önemli bir ticaret ve kültür kentidir. Öğretici bir kenttir. Çöle girişin cennet ağzı olabilecek kadar fiziki ve biyolojik bir yapılanması vardır. Mekke de önemli bir ticaret kentidir. Ticaretin doğurduğu bir kenttir. Şam-Kızıldeniz ve ötesinin metropolü konumundadır. Şehirde çok dinlilik ve pagan kültürü yaygındır. Sabiler ve Hanifler adında tek tanrılı din propagandası yapanlar da eksik değildir. Özcesi kentte mallar, kültürler, dinler ve tanrılar dolup taşmaktadır. Muhammed'in yoksulluğu ve Hatice'yle ilişkisinin evlilikle sonuçlanması önemlidir. Bu evlilik bir sınıf atlama evliliğidir. Muhammed böylelikle orta burjuva bir konum elde ediyor. Bunun sonuçları olacaktır. Çocukları oluyor. Büyüdükçe ve gelişim sağladıkça, Kureys'in diğer kollarıyla ilişkisi artıyor. Kureys'in diğer kolları aşiret aristokrasisi konumundadır. Muhammed'in daha fazla

ilerlemesine müsaade etmiyor, önüne her gün yeni engeller dikiyorlar. Bu ciddi bir sınıf savaşlarıdır. Aynı aşiretin kapsamında gelişmektedir.

O halde tespit edilmesi gereken önemli husus, Muhammed'in ilk eylemlerinin aynı aşiret içinde geçebilecek kadar sınıfsal nitelikli olduğudur. Muhammed bir sınıf savaşçısıdır. Hangi sınıfın? Çok açık: Kendisinin de yeni yerleştiği orta ticaret sınıfının. Hatice ve Muhammed ikilisi kesinlikle doğuş halindeki (Mekke'de) tüccar sınıfının öncülüğüne oynuyor. Karşısındaki güç kimdir? Geleneksel aşiret aristokrasisidir. Kendileri de ticaretten rant sağlıyorlar. Ama esas rolleri politik iktidarla bağlantılıdır. Doğum halindeki devletin embriyosu niteliğindeki aşiret konfederasyonu, muhtemelen Mekke'nin yönetim biçimidir. Kölecî sistemin yaygınlığı, kadınların daha da derinleşmiş köleliği, kız çocuklarının diri olarak toprağa gömülecek kadar değersizliği aristokratik yönetimin kölecî karakterini açıkça yansıtmaktadır. Ayrıca Mekke panteonundaki üç büyük putun (Laat, Menaat ve Uzza) varlığı, geleneksel uygarlık sistemindeki tanrısal üçlünün Mekke kolunun da oluştuğunu gösteriyor. Bu husus yönetimin geleneksel, hiyerarşik ve Sümerik karakterini yansıtmaktadır. Aristokrasinin paganizmi resmi din olarak yaşaması, Muhammed'in neden çok şiddetli bir anti putçu (anti paganist) olduğunu oldukça izah edicidir.

Mekke döneminde ideolojik kavga verilir

Önemle belirtmeliyim ki, tarihin her döneminde sınıfsal ve diğer toplumsal kavgalar, öncelikle kavramlar dünyasında ve özellikle de resmi ideolojilerle gayri resmi olanlar arasında verilir. Maddî sosyal gerçeklikler kendilerini manevi kültürle ifade ederek geliştirirler. Mitolojik ve dinsel savaşlarla felsefe savaşları Sümer'den Grek uygarlığına kadar maddî kültürdeki çatışmaların ifade biçimleri olarak kullanılmıştır. Kullanılmak zorundaydı; başka türlü mücadele olmaz. Maddî yapı maddî yapıyla çarpışmaz. Çünkü cansız ve ifadesiz malzemeler yığındır. Onlar üzerindeki kavga ancak canlı insanlar ve onların da söz ve eylemleriyle mümkündür. İki arasındaki bağıntıda önemli olan manevi kültürün, anlam imgelerinin hangi maddî kültür olgularını nasıl bir mekanizmayla (inşayla) yansıttığını, hatta oluşturduğunu doğru tespit edebilmektir.

O halde Mekke'deki kavganın bilimsel ifadesi şöyle geliştirilmek durumundadır: Geleneksel, katı, paganist üst aristokrasile yeni orta sınıf tüccar arasında aynı katılımda ideolojik ve giderek eylemsel bir çatışma, kavga veya savaş verilmektedir. Olayların akışını sıralamak bu satırların görevi değildir. Önemli olan altındaki gerçeğin özüdür. Kavganın altındaki özün, gerçeğin çıplak bedeninin bu olduğundan kuşku duymuyorum. Mekke döneminde ideolojik kavga verilir. İbrahim'in Urfa döneminde de buna

benzer bir kavga verilmiştir. Göç, hicretle sonuçlanmıştır. Onunki de bir tüccar sınıf çıkışıydı. Musa'nın Firavun kentinde verdiği kavganın ilk dönemi de ideolojik yani kavramsal, anlamsaldı. Sonuç yine çıkıştı. Eskiden hayvancılık ve ticaretle uğraşan kabilenin daha büyütülmüş haliyle kapsamlı bir çıkıştır. İsa'ninki farklı bir çıkıştır. En azından ilk üç yıldaki çıkış ve direnişler sistem dışına taşmış tüm toplumsal izolasyonların yeni bir sosyal cemaat olma savaşığıdır. Bunun evrensel çıkışlarıydı. Muhammed'in çıkışı net bir orta sınıf tüccar çıkışıdır.

Medine dönemi bunun sosyal ve siyasal sözleşmesinin gerçekleşmesini ifade eder. Yeni sözleşme yeni bir devlet taslağıdır. Yaklaşık on yıllık siyasal ve askeri eylemler küçük kentteki büyük devlet doğuşu için yetmiştir. Gerisi zamana ve mekana hızlı ve çok genişçe yayılma sorunları ve savaşlarıdır. Burada anlaşılması gereken önemli bir nokta tarihi benzerlikleriyle mukayese yapabilmektir. Başta Asur devleti olmak üzere, Ortadoğu'da ticareti esas alan birçok devlet kurulmuştur. Kaldı ki, her devletin kuruluşunda ticaret tekelinin bir blok olarak mutlaka yeri, eli vardır. Ticaret tekelini devlet olmaz. Devletin çok ağırlıklı bir yanının ticaret tekelinden oluştuğunu hiç akıldan çıkarmamak gerekir.

Muhammed'in Medine Sözleşmesi'ndeki farkı, henüz uygarlığın güçlü elinin tam erişemediği ve kaynayan kazan durumundaki Arap kabilelerini ilk defa bu sözleşmeye ortak kılmayı başarmasıdır. Muhammed'i biricik kılan Arap kabileliliğinden devlet yaratmasıdır. Devlet olmak demek, hızla üç alanda tekelleşmek demektir: Tarım, zanaat, sanayi ve ticaret. Ortadoğu toplumunda temeli İstanbul'un doğuşundan önce üç bin beş yüz yıllık bir süreyi aşan toplumsal artıkların bu üç

tekelde gaspı, talanı müthiş bir maddî imkandır. En hızlısından dev boyutlu kapitale, sermayeye erişmektir. Gittikçe çölleşmiş Arabistan'da binlerce yıl açlık sınırında yaşayan bu kabileler için üç tekelin kokusunu almak bile 'çalgınca bir savaş' için yeterlidir. Muhammed'in büyük ustalığı, kabilelerin etrafındaki üç büyük uygarlığın, Sasani, Bizans ve Habeşistan uygarlıklarının Arabistan'daki Arap kabilelerini binlerce yıldan beri dört yandan nasıl sıkıştırdıklarını görebilmesi, sezilmesi ve anlayabilmesidir. Ustalığının daha da önemli bir yanı, bu maddî gerçeği 'muhteşem bir dinsel söylemle' manevi bir gerçeğe, 'İslam'a dönüştürmesi ve bu ad altında kabile topluluklarını aynı ustalıklı eyleme de geçirmesi, yani savaşırmasıdır. İslami savaş tekel kokusunun manevi sunumuyla sarhoş olmuş ve coşmuş olan kabilelerin enerjisinin tarihsel sahneye, merkezi uygarlık alanlarına akmasıdır. Narayla, kılıçla, kanla, imanla ve ganimetle!

Arap kabile savaşçılığını küçümsemek için bu kavramları kullanmıyorum. Burada çok ciddi bir ayırım yapma gereği duyuyorum. Kabile yoksulları gerçekten İslamiyet adına düzenlenen ideolojiye inanıyorlardı, inandırılmışlardı. Kutsal bir savaş yürüttüklerine dair müthiş inançlıydılar. Allah uğruna savaşmışlarından zerrece şüpheleri yoktu. Fakat aynı şey tüm kabile aristokrasisi ve komuta kademesi için söylenemez. Bunların büyük kesimi daha Muhammed hayattayken için tekel kokusunu almış olup, Allah kısmının laf kalabalığı veya işin propagandası olduğunu bilenlerdi. Zaten bunlar yeni devleti çok kısa bir süre içinde (dört halife dönemini sayarsak, yaklaşık yirmi yıl) Emevi Hanedanlığı olarak ele geçireceklerdi.